

**Poziv,
v upanju
na pozorna
ušesa**

BOJAN BREZIGAR

Predlog za organizacijo zimskih olimpijskih iger na slovensko-italijansko-avstrijski tromeji je klavrno propadel; skupni predlog treh držav sploh ni bil vključen v ozi izbor starih kandidatov, ki se potegujejo za dokončno imenovanje. Kako bi sploh lahko bilo drugače! Avstrija je formalno podpirala dve svoji kandidaturi, korosko in stajersko. Italija in Slovenija, ki sta skupno kandidaturo predstavljali kot vrtnico v gumbnici sodelovanja in prijateljstva, pa sta med seboj sprti bolj kot kdajkoli prej. Olimpijska kandidatura torej ni uživala nobene prave podpore, razen seveda nominalne. In nemalo je govoric, ki pripisujejo ta propad tudi slabim slovensko-italijanskim odnosom; ti odnosi sedaj ne potrjujejo teorije o dobrem sosedstvu.

Tega se očitno zavedajo tudi najvišji politiki. Nova italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli je v ponedeljek iznesla voljo po izboljšanju odnosov, včeraj pa je to voljo potrdil tudi kandidat za slovenskega zunanjega ministra Zoran Thaler. Nekaj se očitno premika in diplomaciji obeh držav se zavedata, da ni mogoče vleči v nedogled vprašanja, ali je prej bilaterala ali multilateralala, kot bi slo za večno nerešeno vprašanje o tem, ali je bila prej kokos, ali jajce. Ker bo treba obe vprašanji rešiti, se je treba pač z njima spoprijeti tako, da bo rešitev zadovoljila obe strani. To je, vsaj po omenjenih dveh izjavah sodeč, mogoče.

Ce bosta Slovenija in Italija premostili sedanje težave, bo vse mnogo lažje. Konec koncev bo čez štiri leta možna nova kandidatura za zimske olimpijske igre, nekatera vprašanja pa bo treba rešiti kratkoročno. Med temi je vprašanje financiranja kulturnih ustanov slovenske manjšine v Italiji, ki so sestavni del kulturnega bogastva vsega slovenskega naroda. To vprašanje je manjšina včeraj predstavila v Ljubljani in orisala njegovo dramatičnost. Državi ga bosta morala rešiti tako, da bo rešitev ne samo zadovoljiva, ampak tudi trajna. Ker pa pot do takih rešitev ne more biti kratka, bo treba poiskati tudi trenutne rešitve, ki bi preprečile najhujše, to je prenehanje dejavnosti slovenskih kulturnih ustanov. Slo je torej za klic v sili v upanju, da bo pri slovenskih oblasteh naletel na pozorna ušesa.

LJUBLJANA / POBUDA SKUPNEGA PREDSTAVNIŠTVA SLOVENCEV V ITALIJI

V državnem zboru srečanje o naših kulturnih ustanovah

Udeležil se ga je tudi kandidat za zunanjega ministra Zoran Thaler

LJUBLJANA - Predstavniki osrednjih zamejskih kulturnih organizacij iz Italije so včeraj v državnem zboru na tiskovni konferenci opozorili slovensko javnost na nevarnost, da bodo morali v kratkem času zapreti stiri življensko pomembne zamejske ustanove: Narodno in studiojsko knjižnico, dvojezično slovensko solo v Beneciji, Glasbeno matico in Slovenski raziskovalni inštitut. Srečanja sta se udeležila tudi predstavnik SKGZ in SSO, tudi v zastopstvu ostalih komponent skupnega predstavnštva Slovencev v Italiji.

Prizadeti solniki, glasbeniki in raziskovalci povečini niso redno dobivali plač že lani, poslovanje vseh teh ustanov pa bo resno ogroženo s 1. februarjem. Za slovensko manjšino je to izredna nevarnost; tako bi bilo zapiranje sole v Beneciji za Slovence Videmske pokrajine podoben udarec, kot bi bilo za Gorenjce zapiranje vseh osnovnih sol, zapiranje slovenskega raziskovalnega inštituta kot zapiranje inštituta Jozef Stefan, zapiranje Narodne in studiojske knjižnice pa kot zapiranje NUK, je bilo rečeno na včerajšnjem srečanju.

Srečanje je priredila predsednica delovne skupine za vprašanja manjšin pri državnem zboru, poslanka Jadranka Sturm Kocjan, začelnega dela pa se je udeležil tudi dosedanj predstojnik zunanje-političnega odbora in kandidat za zunanjega ministra Zoran Thaler, ki je dejal, da upa v izboljšanje italijansko-slovenskih političnih odnosov.

B.S.

Na 13. strani

**Na
Trbižu
ne bo
ZOI**

LAUSANNE - Na Trbižu leta 2002 ne bo zimskih olimpijskih iger. Skupna kandidatura Italije, Slovenije in Avstrije ni prepričala članov Mednarodnega olimpijskega odbora, ki so v končni izbor za prireditelja iger uvrstili ameriški Salt Lake City, švedski Östersund, kanadski Quebec in švicarski Sion. Poleg Trbiža so izpadli še avstrijski Gardsee, ruski Soči, slovaški Poprad Tatry in španska Jaca. Organizatorja ZOI za leto 2002 bodo izbrali junija v Budimpešti, predlagatelj trbiških iger pa so že napovedali, da bodo kandidirali za igre leta 2006.

Na 28. strani

RIM / KARTEL SVOBOŠČIN SE BO VZDRŽAL

Danes glasovanje o zaupnici

RIM - Silvio Berlusconi je dolgo časa okleval. Sinoci pa se je odločil. Kartel svobosčin se bo vzdržal. Tako je poudaril bivši premier in s svojim posegom zadovoljil »jastrebe« bivše večine, medtem ko je razočaral »globece«, katerim je, kot je povedal Marco Pannella, obljubil, da ne bo dokončno zaprl duri možnosti zaupnice.

Diskusija v poslanski zbornici se je razgrela

zvečer z nastopom liderjev političnih strank. Napetost je dosegla višek, ko je po Berlusconiju dobil besedo vodja Lige Umberto Bossi. Tedaj je večina poslancev Kartela svobosčin polemico zapustila dvorano.

Zbornica bo danes glasovala o zaupnici vladi. Vse kaže, da bo Lamberto Dini s podporo centra in reformistične levevice prodl.

Na 3. strani

Previdnost, a tudi optimizem

TRST - Slovenci v Italiji previdno, a tudi s kančkom optimizma spremljajo rojstvo nove vlade Lamberta Dinija. V izjavah senatorja Darka Bratine, Slovenske kulturno gospodarske zveze ter stranke Slovenske skupnosti prihajajo do izraza pričakovanja, da se bo nova vlada lotila vsaj reševanja izredno hudih finančnih težav manjšinskih kulturnih ustanov.

Senator Bratina tudi napoveduje čimprejšnjo vložitev skupnega zakonskega predloga za zaščito manjšine v upanju, da bo naletel na čimširšo podporo vseh strank oziroma parlamentarnih skupin.

SKGZ in Slovenska skupnost pozdravljata imenovanje trzaskga univerzitetnega profesorja Maria Prestamburga za podtajnika na ministrstvu za kmetijska vprašanja.

Na 3. strani

Rezultati sporazuma med Srbi in Muslimani

ZAGREB, SARAJEVO (AFP, Reuter) - »Ponedeljkov sporazum med bosanskimi Srbi in Muslimani o koncanju vseh spopadov v državi že daje prve rezultate.« je včeraj zadovoljno ugotovil eden od tiskovnih predstavnikov Unproforja Gary Coward. O obcutnem zmanjšanju spopadov so poročali celo iz bihaskega zepa, kjer je bilo včeraj menda slišati le se obcasno streljanje iz pehotnega orožja.

V hrvaski prestolnici sta se predsedika Tudman in Izetbegović pogovarjala o odstranjanju ovir pri uresničevanju sporazuma o skupni državi, ki je bil sklenjen februarja lani. To nalogo naj bi poslej opravljala posebna mešana komisija. Danes bo v Sarajevu poveljevanje modrim celadom v BiH prevzel novi poveljnik, britanski general Rupert Smith.

Na 17. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Trst: vrtec v Ul. Conti bodo premestili

Slovenski občinski otroški vrtec v Ul. Conti bodo premestili. Kam, to se morajo se domeniti.

Stran 4

Na sindikalnem poprišču kar vre

Problemu skedenjske železarne in namembe bivše zavejske rafinerije uresnitvi plinskega terminala se je pridružila še kriza v tekstilni tovarni Sitip.

Stran 4

Morattijeva na komemoraciji treh novinarjev

Predsednica RAI Letizia Moratti bo sodelovala na prireditvah v spomin na Sasa Oto, Marca Luchetto in Daria D'Angela, ki so pred letom padli v Mostarju.

Stran 5

Samo Pahor spet pred sodniki

Na trzaskem sodišču se je včeraj nadaljeval proces proti prof. Samu Pahorju v zvezi z incidenti med manifestacijo društva Edinost leta 1992:

Stran 5

KD Jezero bo dobilo nov sedež

Ze v prihodnjih dneh bodo v Doberdolu začeli obnavljati sedež KD Jezero. Dela naj bi zaključili do jeseni

Stran 9

Ministrica Klinar in sekretar Štušek v Trstu

TRST - Včeraj sta bila v gosteh Združenja aktivistov narodnoosvobodilnega gibanja na Trzaskem in Zveze vojskih vojnih invalidov v NOB slovenska ministrica za delo, družino, socialne zadeve, borbe in vojske invalide Rina Klinar ter sekretar v ministrstvu za borbe in vojne invalide Janko Štušek. Sesla sta se tudi s predsednikom Slovenske kulturno-gospodarske zveze Klavdijem Palčičem.

Na 10. strani

NOVICE

Ali bodo Berlusconi in njegovim somišljenikom sodili zaradi žalitve predsednika republike?

RIM - Drzavno tožilstvo v Rimu je poslalo pravo sodnemu ministrstvu prošnjo, naj dovoli sodni pregon proti bivšemu ministrskemu predsedniku Silviu Berlusconi, bivšima ministroma Cesareju Previtiu in Giulianu Ferrari ter poslancem Vittoriju Sgarbiju, Gianfrancu Finiju in Pietru Di Mucciu zaradi obtožb, da so zalili cast in dostojanstvo državnega poglavarja Oscarja Luigi Scalfara. V resnici gre za več prošnji, ki jih je tožilstvo vložilo po različnem postopku. Prošnjo za pregon zoper Berlusconi, Previtiu in Ferraro so vložili preko tako imenovanega razsodišča sodnikov, ki bo moralo, če bodo prošnji ugodili, preveriti položaj trojice; prošnjo za pregon zoper poslance pa je poslal ministrstvu neposredno pomočnik tožilca Ormanni, ki se bo za primer, da bodo pregon dovolili, moral obrniti se na poslansko zbornico, da bi zvedel, ali so obtoženi izgovorili žaljive besede v osebni imenu ali kot parlamentarci; če bo zbornica osvojila zadnjo tezo, se bo postopek proti trojici takoj ustavil. Vso zadevo je sprožil, kakor je znano, senator Stranke demokratične levece Stefano Passigli z lansko decembrsko prijavo, kateri je sledila letos se podobna prijava nekaterih zasebnikov. Pomozni tožilec Ormanni je zatek s pomočjo političnega oddelka policije zbral zajetno obtožilno dokumentacijo, ki vsebuje časopisne članke in magnetofonske posnetke izjav, ki so jih dali obtoženi.

Zaradi žalitve Scalfara se bo znašel pred sodniki tudi evroparlamentarjec Finijevega Nacionalnega zavezništva Gastone Parigi, ki je znan tudi Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini in ki je povedal, da je Scalfaro, ko je bil se javni tožilec v Novari, zahteval smrtno kazen za nekega predstavnika tako imenovane salòjske republike.

Proces Di Rosa-Michittu so odložili do 7. februarja

VIDEM - Sodnik Enzo Turel je odložil na 7. februar predhodno obravnavo zoper Donatello Di Rosa in njenega moža Alda Michittu, ki sta bila prijavljena zaradi obrekovanja generala Franca Monticoneja in polkovnika Raffaeleja Lubinija oziroma zaradi trditve, da sta slednja upravljala skrivne zaloge orožja na Cedajskem in bila vpletena v prodajo orožja Sloveniji in Hrvaski.

V Toskani zaplenili več dragocenih ikon

PRATO - Tukajšnji finančni stražniki so zaplenili 121 italijanskih in tujih umetnin, ki so jih zlikovci vtihotapili v Italijo iz raznih vzhodnoevropskih držav. Večinoma gre za avtentične in sila dragocene umetnine, med njimi tudi za stiri najst ikon. Može postave so pod obtožbo tihotapstva aretirali nekega obcana iz Pistoie, cigar priimka niso posredovali, hkrati pa prijavi sodstvu tri poljske državljane. Med akcijo so tudi zaplenili dve puskici in dve neprijavljeni bodali tajskega izvora.

BREZPOSELNOST / PODATKI ISTAT

V industriji še pada zaposlitvena raven

Minister za delo Treu obljublja ukrepe proti brezposelnosti in je zmeren optimist

RIM - Tudi oktobra lani se je število delovnih mest v Italiji skrcilo. Tako izhaja iz podatkov državnega statističnega zavoda Istat. Podatki zadevajo podjetja z več kot 500 zaposlenimi.

V oktobru se je število delovnih mest zmanjšalo za 0,5% v primerjavi s septembrom, v primerjavi z oktobrom leta 1993 pa je število delovnih mest padlo za 4,6%. V industriji je brezposelnost prizadela v večji meri uradnike in srednje kadre, medtem ko je nekoliko manj prizadela delavce. Odstotek manjšanja delovnih mest za delavce in pripravnike naj bi se zmanjšal s 6,7% (oktober 1993) na 4,9%, medtem ko naj bi se odstotni padec delovnih mest za uradnike in srednje kadre v industriji dvignil od 3,1% na 4,1%. Ob padcu

delovnih mest pa se je znatno skrcilo število ur dopolnilne blagajne (43% manj kot v letu 1993), v prvih 10 mesecih lanskega leta pa se je število delanov ur dvignilo za 2,8%.

Po podatkih Istat se je število delovnih mest zmanjšalo tudi v terciarni dejavnosti. Oktobra lani je bilo 0,5% manj zaposlenih kot leto prej, letni padec pa naj bi se sukal okoli 3,2%.

Novi minister za delo Tiziano Treu je ocenil, da podatki Istat niso zelo zaskrbljujoči, saj gre po njegovem mnenju se za posledice prejšnjih let. Po njegovem mnenju je mogoče kljub vsemu gledati z zmernim optimizmom na letošnje leto, se zlasti ce bo ta optimizem podprt s konkretnimi ukrepi.

Treu je dejal, da je vprašanje zaposlitve med prioriteta Dinijeve vlade.

Nekaj ukrepov, ki so sad dogovora med vlado in sindikati pred poldrugim letom (sporazum o ceni dela), je bilo že uresničeno, druge bo morala sprejeti sedanja vlada. Pravilen recept pa je po oceni ministra za delo mešanica proznosti na trgu dela, primerno izbrane strokovne usposabljanja in ukrepov, ki spodbujajo k zaposlovanju.

Treu je ocenil kot pomemben izziv nemški »zelo kratki delovni teden«, čeprav je menil, da takih modelov ne kaže uvažati. Služiti moraj predvsem kot spodbuda k iskanju originalnih rešitev. Poskusi skrcenega delovnega urnika v Italiji so po njegovem mnenju možni, vendar samo v tistih sektorji, ki so sposobni sami financirati te prijeme.

Za vožnjo po mestnem središču je najbolj prikladen moped

MILAN - Če se vam mudi, uporabite moped. Priporočilo velja sicer za Milan, a je verjetno uporabno tudi za vsa druga večja in manjša mesta, kjer je promet v središču postal že prava muka.

V Milanu so »znanstveno« preizkusili, katero je najhitrejša prevozna sredstvo na določenih progah, rezultati pa so bili takšni: na prvem mestu moped s časom 10 minut, na drugem kolo (13 minut), na tretjem avtomobil

(21 minut), na zadnjem pa tramvaj (30 minut).

Zanimivo tekmovanje je kot vsako leto organizirala naravovarstvena organizacija Legambiente, proga pa je šla od Trga Odpornosti do železniške postaje, točneje do tira 21, kjer je že nekaj časa ustavljen »zeleni vlak« te organizacije.

Sicer so na končno lestvico, ki je nekoliko presenetila organizatorje, vplivale razne okoliščine, ki pa v kaotičnem milanskem pro-

metu (pa tudi drugod) niso izjema. Tramvaj je na primer zamudil celih deset minut zaradi nepravilno parkiranega avtomobila, zadovoljivemu času avtomobilista pa je botrovala tokrat res nepričakovana okoliščina, da je našel parkirno mesto v neposredni bližini postaje. Organizatorje je tudi presenetilo dejstvo, da je moped prehitel kolo, to pa zato, ker je bil kolesar v težavah zaradi pokvarjenega cestišča.

SPLAV IN BIOTEHNOLOGIJE

D'Alema vabi k upoštevanju katoliških vrednot

Ženske DSL in homoseksualci: davek za dogovarjanje z LS

RIM - »Mislim, da je treba spremeniti zakon 194 (ureja vprašanje prekinitev nosečnosti), vendar ne zato, da bi spet prepovedali prekinitev nosečnosti, ampak zato, da bi podprli materinstvo, ne da bi ženski odvzeli pravico do samoodločbe.« Tako je med drugim poudaril tajnik DSL Massimo D'Alema v intervjuju za tednik Famiglia Cristiana. Intervju je bil tudi odgovor na odprto pismo predsednika Gibanja za življenje Carla Casinija, ki ga je katoliški tednik objavil v svoji prejšnji številki.

Casini je v pismu ugovarjal, da katolike in DSL ločuje globoko brezno prav ob vprašanju pravice do rojstva in v odnosu do družine in se je vpraševal, kako bi lahko zgradili most med nasprotnima bregoma. D'Alema, ki je poudaril, da govori v osebnem imenu in ne kot tajnik Hrasta, je dejal, da »edini način boja proti splavu ni njegova prepoved, ampak konkretna politika v podporo materinstvu, družini in ženski, obenem pa zavzemanje za moralno rast družbe. Dodal je, da bodo pri razpravi o teh vprašanjih »verniki naredili to, kar jim bosta narokovala vera in vest. Kdor ne verjame, bo moral upoštevati te vrednote in tiste etične korenine, brez katerih se Italija ne bo rešila.«

V tem okviru je tajnik DSL dejal, da je treba homoseksualcem zagotoviti vse pravice, toda po njegovem mnenju »homoseksualnih parov ni mo-

Tajnik DSL Massimo D'Alema (telefoto AP)

goče priznati kot družine« in tudi ne soglasa s tem, da bi jim omogočili posinovljenje otrok.

D'Alema je poudaril, da zavrača možnost eksperimentiranja na zarodkih, ki so »projekt cloveka«, v bioinženirstvu je zavrnil možnost poseganja na gene, zavrnil je možnost evtanazije, prav tako pa nasprotoval »prekomerni terapevtski vztrajnosti«.

»Ce D'Alema zanimajo ti problemi, zakaj se o njih ne pogovori prej z ženskami, se zlasti s tistimi, ki so članice njegove stranke,« je tajniku ocitala Franca Chiaromonte. Združenje homoseksualcev Arcigay-Arcilesbica pa je D'Alema napdlo, da so njegove izjave »davek, ki ga plačuje za zavezništvo z Ljudsko stranko in njenim tajnikom Roccom Buttiglionejem«.

NEAPELJ / OSUMLJENA STA SODELOVANJA S KAMORO

Še dva sodnika v zaporu

SALERNO - Na ukaz tožilstva v Salernu, ki raziskuje odnose med kamoro in sodstvom v Neaplju, so agenti pokrajinskega protimafijskega ravnateljstva aretirali sodnika Cira Demmo in Antonia Estija, poleg njih pa se sodnijska izvedenica Aurelia Ghia in Luigija Macchiarellija ter odvetnika Antonia Buonanna. Vsi so obtoženi sodelovanja s kamoro, sodnika pa tudi, da sta v drugi polovici osemdesetih let »popravila« procese proti kamoristom družine Carmineja Alfieri, ko sta bila v službi pri neapelskem sodišču.

Obtožba proti sodnikom in izvedencem sodišča (njihove ekspertize so pogojevale potek procesov) temelji na pričevanju kamorističnega skesanca Pasqualeja Galassa. Pred Demmo in Estijem sta bila na osnovi izjav istega skesanca ze aretirana šef državnega

Aretirana sodnika: na levi Antonio Esti, desno Ciro Demma (telefoto AP)

tožilstva v Mefliju Armando Cono Lancuba in sodnik neapelskega prizivnega sodišča Alfonso Lamberti.

Demma je bil trenutno v službi v Anconi kot svetnik prizivnega sodišča, medtem ko je bil Esti v službi na sodišču v Bologni. Pred dobrim mesecem je sodnik Esti sodil

policistu Robertu Saviju (obtožen je, da je vodil tolpo belega fiata uno) zaradi nasilja, ker je proti njegovi volji ostrigel narkomana Fernanda Bottiglierija. Sedaj so vsi trije protagonisti tistega procesa v zaporu. Savi zaradi zločinov tolpe belega Fiata, Bottiglieri, ker so ga policisti zasacili, ko je

skusal ukrasti avtomobil, sodnik Esti pa z obtožbo sodelovanja s kamoro.

Demma in Esti naj bi po pričevanju skesanca Galassa skupno z ze aretiranim sodnikom Lambertijem proti placilu »popravila« marsikateri proces, ki je zadeval pripadnike kamorističnega klana Carmineja Alfieri.

SKESANEC / ZAPISNIK ZASLIŠANJA

»Mafijski bos je pošiljal Berlusconi kokain«

PALERMO - »Nekega dne sem govoril z mafijskim bosom Ignazio Pullarajem, in povedal mi je, da je pošiljal Silviu Berlusconi po dva kilograma kokaina. Vsak mesec. In vsako leto je ta Silvio Berlusconi pošiljal za praznike 50 milijonov lir mafijski družini Santa Maria di Gesù.«

To ni »obicajna« izmiselnost novinarjev, kot bi ocital Emilio Fedde, pač pa izvelek iz zapisnika zasliševanja 29-letnega mafijskega skesanca Vincenza Scarantina. Skesane, ki je priznal, da je 19. julija 1992 sodeloval pri atentatu na sodnika Borsellina in njegovo spremstvo, je 24. junija lani povedal javnemu tožilcu Giovanniju Tinebri in njegovemu namestniku Ildi Boccassini, kar mu je razkril Pullaraj.

Po teh izjavah naj bi Berlusconi - se predno je postal lastnik TV postaje Canale 5 - poznal številne mafijske voditelje, med drugimi tudi Luciana Liggia. Scarantino ni vedel, ali Berlusconi se vedno pošilja denar mafiji, ker je pač zadnje mesece preživel v zaporu. Sodnikom je povedal, da mu je Pullaraj razkril vso zadevo, ker ga je zalagal s puškami in pistolami. Mafijec naj bi se tudi pohvalil, češ, da naj bi Berlusconi svetoval nakup Canale 5.

Berlusconi je novico takole komentiral: »Da, res je; poslali so mi se 10 topov, 4 tanke in izmenično - tudi podmornico.« Glasnik Forze Italia Tajani pa je bil presenečen, ker prihajajo take neresnične vesti na dan v politično zelo delikatnem trenutku.

Morda odložitev obravnave na račun Andreottija

PALERMO - Odvetniki bodo verjetno zahtevali odložitev preliminarne sodne obravnave, na kateri naj bi odločali o sodnem postopku proti dosmrtnemu senatorju Giuliju Andreottiju zaradi sodelovanja z mafijo. Svežen dokaznega gradiva se je namreč tudi včeraj povečal za novih 2000 strani, za katere njegovi odvetniki dvomijo, da jih bodo lahko preučili do petka, 27. t.m., ko naj bi bila v Palermu preliminarne obravnava. Za isti dan pa je bila tudi napovedana stavka odvetnikov, kar bi utegnil biti se dodatni razlog za odložitev obravnave.

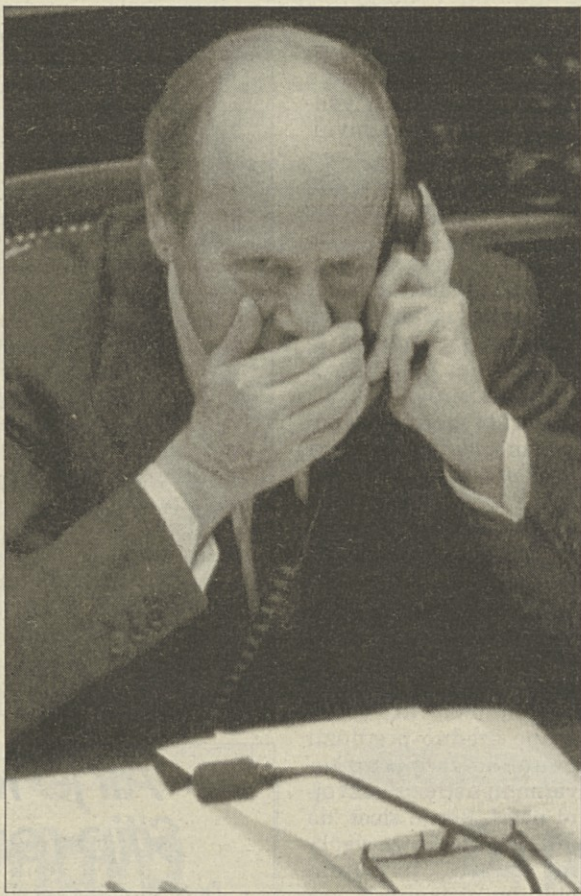
ITALIJA / RAZPRAVA O ZAUPNICI NOVI VLADI

Kartel svoboščin potrjuje, da se bo množično vzdržal

Za vlado bosta glasovala center in reformistična levica

RIM - Ko je predsednica Irene Pivetti dala besedo voditelju Severne lige Umberto Bossiju, je Silvio Berlusconi, ki je pravkar končal svoj govor, vstal in skupno s svojimi poslanci zapustil dvorano. To je hotela biti »klofuta« nekdanjemu zavezniku, ki je imel v Berlusconijevih očeh »veliko krivdo«, da je umaknil podporo njegovi vladi in ga prisilil k odstopu.

S svojim odhodom je Silvio Berlusconi, kljub temu, da se proglasa za strpnega demokrata, samo podčrtal to, čemur je posvetil polovico svoje razprave. Glavna tarča napadov je bil prav Umberto Bossi, ki ga Berlusconi vztrajno proglasa za izdajalca. Skupno z Bossijem je Berlusconi uperil svoje bodice se proti dvema nasprotnikom. Eden je bil vodja Demokracije stranke levice Massimo D'Alema, kateremu je bivši premier očital, da noče volitev, ker se boji ocene volilcev, drugi je bil predsednik republike Oscar Luigi Scalfaru, ki naj ne bi bil omogočil bivši večini, da v parlamentu preveri svojo strnjeno, predvsem pa naj ne bi bil spostoval obljube, da bodo junija nove politične volitve. Dinijo je Berlusconi obljubil, da se bo vzdržal

Premiera Dinija je nekajkrat zmotil telefon (Ap)

in to stališče prikazal kot »delni dobrohotni Da« vladi. Opozoril pa ga je tudi, da vzdržanje velja, samo, če bodo volitve junija. Berlusconijev napad na predsednika republike je dodatno razvil vodja Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini, ki je Scalfaru očital, da ni spoštoval obveze,

da bo upošteval izid volitev 27. marca.

S svojim stališčem je Berlusconi zadovoljil zahtebe Kartela svoboščin in vznejevoljil golobice. »Obljubil mi je, da bo dopustil možnost zaupnice vsaj do Dinijeve replike,« je potožil Marco Pannella in obzaloval, da je Berlusconi prelo-

mil obljubo.

Razprava o zaupnici se je razgrela proti večeru, ko so prisli na vrsto liderji političnih strank. Napetost pa je odločno narasla, ko je takoj po Silviu Berlusconiju prevzel besedo Umberto Bossi. Redki poslanci Kartela, ki niso zapustili dvorane, so večkrat prekinili voditelja »Lumbardov« med njegovo razpravo, ki je bila »j'accuse« proti Silviu Berlusconiju in njegovim zaveznikom, ki jih Bossi dolži, da so poskusili prevrat.

Polemicien z Berlusconijem je bil tudi tajnik DSL Massimo D'Alema, ki je pozval premiera Lamberta Dinija, naj urešni nakazani program in naj ne dovoli, da bi ga desnica ustražovala. D'Alema je nekajkrat citiral govor, s katerim je pred dvema mesecema Berlusconi zavrnil možnost terminske vlade.

»Res je, minila sta dva meseca, toda ustava v tem času se ni bila spremenjena,« je dejal D'Alema in bivšemu premieru očital, da se je stalno proglasal za podjetnika in zavračal etiketo politika, vendar z isto nadutostjo »kot zdravnik, ki kriči, da ni kirurg, obenem pa se pripravlja na operacijo. Rezultati so na dlani,« je bil polemicien D'Alema, ki je tudi polemično zavrnil Bertinot-

tijeve ocitke. Italijanska levica je veliko gresila, je dejal D'Alema, vendar dveh napak ni nikoli naredila: ni se izneverila demokraciji in je vselej pokazala čut odgovornosti do države. Zaupnica Dinijevi vladi je odraz tega odnosa.

Vodja SKP Fausto Bertinotti je napovedal negativni glas svoje stranke, saj je premieru očital, da je sestavil »liberistično ekipo«, ki bo udarila po delavcih in manj premožnih slojih. Tajnik Ljudske stranke Rocco Buttiglione pa je podprl Dinijevo vlado. Po njegovi oceni se nihče ne boji volitev, vendar volitve ne morejo biti samo »beleženje simpatij ali antipatij volilcev, ampak morajo omogočiti volilcu, da oceni delo političnih sil, potem ko so te imele nekaj časa možnost, da v pogojih enakopravnosti izrazijo svoja stališča«. Buttiglione je tudi odločno branil predsednika republike in njegov sklep, da ne razpusti parlamenta.

Po anketi Datamedia velika večina Italijanov (77, 4% anketiranih) meni, da je treba dati zaupnico Dinijevi vladi, ker to koristi državi. 46, 3% je dodalo, da bi morala vlada voditi državo do junijskih volitev, poldrugi odstotek več (47, 7%) pa je volitvam junija namignil sprotno.

KARTEL SVOBOŠČIN

Razdvojena desnica se še ni dokončno odločila

RIM - Koordinator Berlusconijske stranke Forza Italia Cesare Previti ni imel dvomov. Po njegovem mnenju se bodo vse stranke Kartela svoboščin vzdržale pri glasovanju o zaupnici novi italijanski vladi. »Kartel bo dokazal, da je strnjena in soglasna koalicijska,« je povedal novinarjem Previti.

Toda razprava v poslanski zbornici, predvsem pa izjave številnih poslancev kažejo, da ne Kartel ne nobena od sil, ki so se povežale, niso monolitni. Mnenja so deljena in ni se jasno, kako bodo poslanci dočerajsnje večine glasovali danes.

Poslanci Forza Italia, ki so se sestali v noči od ponedeljka na torek, so se razdvojili. Na eni strani so Berlusconi in njegovi sodelavci zagovarjali vzdržanje, na drugi pa so se »golobice« zavzele zato, da bi podprli novega premiera Lamberta Dinija. Predsednik kulturne komisije Vittorio Sgarbi, ki je ob posegih kolegov kmalu postal nestrpen, si je krajšal čas s tem, da je zbiral podpise za zaupnico Diniju. Po njegovih besedah, naj bi njegov predlog podpisala več kot polovica prisotnih. »Tudi Berlusconi sem povedal, naj ne naseda raz-

nim prizadetim«, je dejal pozneje Sgarbi. »Prizadeti« so mu takoj vrnili milo za drago, čes da je samo osleparil poslance, ker je vsakega naplahtal, da so »podpisali že vsi ostali«.

Ce je Sgarbi podporo Dinijevi vladi vzel bolj za salo, si za zaupnico vneto prizadeva vodja reformistov Marco Pannella, ki je stalno v stiku z golobicami Forza Italia.

Kako se bo torej opredelila Forza Italia? Po dolgi razpravi so poslanci sklenili, da dokončno odločitev prepustijo Silviu Berlusconiju.

Tezave s poslanci ima tudi vodja Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini. Proti vzdržanju in za zaupnico Dinijevi vladi se je včeraj izrekla tudi Alessandra Mussolini. Po njenem mnenju bi Kartel imel na ta način več maneverskega prostora, predvsem pa bi »Demokracije stranke levice« preprečil, da postavi klobuk na vladni stol.

V skripcih pa je tudi Krščanski demokrati center, ki je bil najbolj vnet za zagovarjanje zaupnice. »Bolje, če zgresimo skupaj, kot da bi osamljeni izbrali pravilno,« je včeraj nekam kisló utemeljeval vzdržanje koordinator Pierferdinando Casini.

KAKO SLOVENC V ITALIJI SPREMLJAJO ROJSTVO VLADE LAMBERTA DINIJA

Predvidnost, a tudi nekaj optimizma

RIM, TRST - Slovenci v Italiji seveda zelo pozorno spremljajo rojstvo Dinijeve vlade in parlamentarno razpravo o zaupnici. Od Berlusconijskega kabineta, ki je bil stalno pod vplivom neofasistične stranke, so dobivali le klofute, od novega ministrskega predsednika pa pričakujejo vsaj nekoliko več pozornosti, posebno kar zadeva reševanje izredno hude finančne stiske, s katero se v tem času soočajo slovenske kulturne ustanove.

Bratina: Dozorel je čas za zaščitni predlog

Slovenski senator Darko Bratina je prepričan, da bo Dinijeva vlada dobra vlada, čeprav bo delovala v zelo težkih političnih in gospodarskih razmerah. »Vlado sestavljajo resni ljudje, ki gotovo niso levičarji, ampak pripadajo zmernim in konservativnim krogom. Sodil jo bom seveda po dejanjih; besede, čeprav zelo splošne, ki ji je ministrski predsednik namenil zaščitni jezikovni manjšin, me navdajajo z zmernim optimizmom, da bo Dini prislusnil tudi zahtevam ter potrebam slovenske manjšine, ki jo je Berlusconi popolnoma zanemarjal.«

Bratina bo s tem v zvezi v prihodnjih dneh vložil v senatu skupni zakonski osnutek za zaščito Slovencev ter si bo prizadeval, da bo predlog naletel na cimsirso podporo političnih strank in parlamentarnih skupin. V tem trenutku pa ima med vsemi vprašanji prednost finančna podpora slovenskim kul-

turnim ustanovam.

Slovenski parlamentarec tudi pričakuje zasak v pogovorih med Italijo in Slovenijo. S tem v zvezi se je srečal s predsednikom senatne zunanje-politične komisije Giangiacomo Migonejem, ki se je pravkar mudil v Ljubljani, odkoder je odnesel dobre in spodbudne vtise. Migone bo o ljubljanskih pogovorih v prihodnjih dneh poročal zunanjemu ministru Susanni Agnelli.

SGKZ: Najprej pomoč manjšinskim ustanovam

»Dejstvo, da je predsednik vlade Dini ob predstavitvi programa v parlamentu govoril tudi o obvezi, da se je treba lotiti odprtih vprašanj manjšin, gre vsekakor oceniti kot pozitivno znamenje,« podčrtuje v svojem stališču Slovenska kulturno gospodarska zveza. Obenem SGKZ izraza zadovoljstvo, da je bil za podtajnika v ministrstvu za kmetijstvo imenovan tudi ugledni tržaški strokovnjak prof. Mario Prestamburgo, ki je do manjšine mnogokrat izkazal naklonjenost in razumevanje, se posebej glede vprašanj kmetijstva in odnosa do teritorija na Trzaskem.

SGKZ izraza mnenje, da bo treba tudi to vlado ocenjevati po dejanjih in ne le po izjavah, ki jih je bilo v preteklosti že veliko. Vendar Slovenci v Italiji upravičeno pričakujemo izboljšanje v odnosu do manjšinskega vprašanja, ki je za časa prejšnje vlade zdrknilo na eno izmed najnižjih ravni v povojnem času. Nekaj mesecev Berlusconijskega vladnega zavezništva z neofasisti je namreč povzročilo ne le splošen upad demokratičnega in civiliziranega političnega soočanja, ampak tudi serijo odkritih

in prikritih pritiskov na manjšino in njene institucije. Kritične ocene o tem, da je sedanja vlada zgolj »zacasnega in tehničnega značaja«, so zato po mnenju SGKZ plod političnih spekulacij desnice, ob nespornem dejstvu, da je takojimnovani »pol svoboščin« v nekaj mesecih pripeljal državo na rob finančnega bankrota, mednarodne osamitve in nevarnosti za sam demokratični ustroj.

SGKZ izraza željo, da bi Dinijeva vlada, če bo dobila zaupnico v parlamentu, prispevala k umiritvi razgretga političnega ozračja v državi, v katerem je bilo doslej nemogoče uspešno obravnavati vsakršno resno vprašanje. Vsekakor obstajata sedaj možnost in nujnost, da vlada nemudoma sprejme ukrepe glede javnih prispevkov za ogrožene slovenske ustanove, ob jasnem upoštevanju dejstva, da gre le za zacasni ukrep, ob katerem mora v parlamentu naprej tudi zaščitni zakon, brez katerega bi bila vsaka resitev za manjšino le parcialnega značaja.

SGKZ v zvezi s tem podčrtuje potrebo po takojšnjem vložitvi skupnega zaščitnega zakonskega predloga v italijanski parlament, pri čemer je samo po sebi umevno, da je potrebna intenzivna aktivnost skupnega zastopstva manjšine, ki ga trenutno lahko po že sprejetem stališču predstavljajo le podpisniki enotnega zaščitnega osnutka.

Slovenska kulturno gospodarska zveza nadalje izraza željo, da se ob skoraj istovrstnem nastopu novih zunanjih ministrov tako Italije kot Slovenije odpre novo poglavje v razgovorih med sosednjima državama, negativne izkušnje iz komaj preteklega obdobja pa naj prispevajo k vzpostavitvi visje ravni medsebojnega dialoga, kajti bilateralnih spornih vprašanj se očitno ne da reševati z izsiljevanjem ali pritiski močnejšega nad sibejsim.

SSk: Končno morda spodbudno znamenje

Stranka Slovenske skupnosti z zadovoljstvom jemlje na znanje, da je nova italijanska vlada pripravljena obravnavati »vsa odprta vprašanja v zvezi s posebnimi avtonomijami in z jezikovnimi manjšinami«, kot je povedal njen predsednik Lamberto Dini ob predstavitvi v parlamentu.

V primeru slovenske narodnostne skupnosti je odprtih vprašanj kar veliko. Nanje je SSK opozorila Dinija v spomenici, ki mu jo je poslala 16. januarja. Gre za vprašanja, ki že dolgo, predolgo čakajo na odgovor in ki bi jih nikakor ne smeli zanemarjati v nedogled, saj slovenski manjšini onemogočajo normalen obstoj in razvoj. Namig predsednika v programskem govoru lahko previdno ocenimo kot spodbudno znamenje. Z novo vlado si obetamo konstruktiven in ploden dialog. Tudi v zunanji politiki si v odnosih do Slovenije želimo novega pristopa. Zal ga nova zunanja ministrica Agnellijska na tiskovni konferenci v Bruslju še ni nakazala.

Pristavimo naj, da je SSK toplo cestitala novemu podtajniku za kmetijstvo prof. Mariu Prestamburgo, edinemu predstavniku iz Furlanije-Juljske krajine v novi vladi, ki dobro obvlada tudi problematiko našega teritorija in kmetijstva.

SSK je v svojem tiskovnem poročilu tudi ogorčeno ugotovila, da je tržaški poslanec Gualberto Nicolini med včerajšnjo razpravo o zaupnici pozval novo vlado, naj Slovencem ne da nicezar, čes da imajo že vsega na pretek. Gre za dobro znana stališča, ki jih tudi nove strankarske preobleke ne morejo prekriti.

ŠOLSTVO / ODLOČITEV OBČINE

Vrtec v Ul. Conti bodo preselili drugam. Kam?

Odgovor šele čez kak mesec - Vpisovanja v teku

Obcinskemu slovenskemu vrtcu v Ul. Conti 1 so meseci steti. Ob koncu letošnjega šolskega leta bo morala slovenska sekcija, skupno s tremi italijanskimi sekcijami, zapustiti sedanje prostore, ker bo morala trzaska občina predati poslopje, v katerem vrtec deluje, zakonitemu lastniku, zavodu ITIS.

Zadeva ni nova. Zavod ITIS je že pred nekaj leti zahteval, naj mu občina »vrne« prostore, do letos pa so se vsakic zahtevo preložili. Sedaj kaže, da ji bo treba ustreči.

Slovenski vrtec v Ul. Conti obiskuje letos 7 otrok. Vzgojateljica Tamara in Darja. Vrtec deluje v levem traktu prvega nadstropja, med drugimi italijanskimi sekcijami, ima pa prostorno in lepo urejeno lastno učilnico in jedilnico, »ker sta tudi malica in kosilo vzgojna momenta, in morajo zato biti otroci v slovenskem okolju,« je pojasnila vzgojiteljica Darja. Slovenski otroci tako delijo z italijanskimi vrstniki telovadnico in sanitarne prostore.

Takoj ob vhodu v vrtec je na zidu obešana slikakolaž, ki so ga s porumenelimi, suhim listi in kostanjevim jezicami sestavili otroci svetoivanskega otroškega vrtca. Malčkom iz Ul. Conti so jo predali v spomin na obisk. Takih in podobnih obiskov je bilo že precej, saj je vrtec povezan z drugimi vrtci, je povedala vzgojiteljica. Ob sliki je obešana velika barvna pola s fotografijami otrok in njihovimi razpoznavnimi znaki. Manuelina za znak srce, Jessica hrusko, Lidija pisanega

metuljčka, Silvia smejoci se sonček, Erik piscančka, Vasil češnja, Viktor pa podbradnik. Vsi otroci so iz narodnostno mešanih zakonov, ko pa sta včeraj zjutraj prvi dve deklici pripeli v učilnico, sta pozdravili vzgojiteljico lepo po slovensko.

Prisilna preselitev vrtca je zastavila veliko vprašanje: kje bo dobil vrtec svoje nove prostore?

Starsi otrok in Sindikat slovenske sole so že pred meseci pisali na Obcino, da bi poiskali cim bolj prijetno mesto. Sprva je bilo namreč napovedano, da bo moral vrtec zapustiti prostore v Ul. Conti do konca letošnjega marca. Decembra jim je občinski odbornik za šolstvo Damiani odgovoril, da je zavod ITIS pristal na podaljšanje delovanja vrtcev v sedanjem poslopju vse do konca šolskega leta, pripisal pa je, da Občina išče možne rešitve, in sicer za vselitev slovenskega

vrtca v poslopje, ki bi bilo cim bliže sedanji lokaciji, da bi tako povzročili staršem cim manj težav.

Doslej so se izluščile tri možne rešitve.

1. Preselitev vrtca v poslopje osnovne šole Karla Siroka v Ul. Donadoni. Sentjakobska didaktična ravnateljica Cukova je že obvestila šolskega skrbnika in odgovorno za odtroske vrtca pri trzaski občini Murkevici o tej možnosti. To bi bila verjetno najbolj logična rešitev. Zakonsko zaščiteni vrtec bi ostal v mestnem središču, omogočil bi tudi lažji prehod otrok iz vrtca v to šolo (doslej se je večina otrok s tega vrtca vpisovala v šoli pri Sv. Ivanu ali pri Sv. Jakobu). Omogočil bi tudi ohranitev dveh delovnih mest.

2. Preselitev v prostore otroškega vrtca v Dijaskem domu. Občinski tehniki so že pregledali prostore in izdali pozitivno mnenje. V tem vrtcu bi se vedno de-

lovala ena sekcija (devet-najstjim otrokom bi se pridružilo sedem otrok, skupno bi jih bilo 26, torej pod mejo 28 otrok, preko katere je treba po zakonu ločevati sekcije). O tej varianti je razpravljala tudi Solski odbor in ocenil, da bi bilo treba preveriti, ali je pravno mogoče »prenesti« mednarodno zaščito z vrtca v Ul. Conti na doslej nezasciteni vrtec v Dijaskem domu.

3. Preselitev v poslopje, v katerega bodo preselili tudi italijanske sekcije iz Ul. Conti. Ta možnost je za slovenski vrtec najslabša, saj bi ostal v izključno italijanskem okolju.

Prihodnost slovenskega vrtca v Ul. Conti je razpeta med temi tremi možnostmi. Sele čez kak mesec bo jasno, katera bo prevladala. V pričakovanju dokončne odločitve se v vrtcu nadaljuje vpisovanja v prvi letnik. Doslej so se vpisali že trije novinci.

(M.K.)

KOMISARJI O USODI ŠKEDENJSKE ŽELEZARNE

Lucchini naj bi se oglasil jutri

Kdo bo prodril, pa se še zmeraj ne ve

Gotovega ni sicer še prav nič, zanimivo pa je, da se stvari premikajo kljub zasuku na vse-državni politični ravni, saj je znano, da je v primeru vladne krize doslej se vsako zgoče vprašanje obtičalo na slepem tiru. V mislih imamo problem škedenjske železarne, katere rešitev je vsak dan bližja, čeprav je prišlo do zamenjave vseh ministrov.

Jutri bi moral zasediti v Rimu nadzorni odbor ministrstva za industrijo, ki ga je za Vitom Gnuttijem iz vrst Severne lige prevzel »tehnik« Alberto Clò, prav tako jutri pa bo morda bivši predsednik zveze industrijcev (Confindustria) Luigi Lucchini v imenu istoimenske jeklarne grupe uradno predložil ponudbo za odkup tovarne in ustrezni razvojni načrt. Res je sicer, da je Lucchini to že večkrat obljubil in potem obljube ni izpolnil, res pa je tudi, da bi bil zdaj že skrajni čas za razčiščenje vprašanja, kdo bo železarno povlekel iz stiske: on ali družba Bolmat podjetnikov Bruna Bolfa in Vittoria Malacalze.

Izredni komisarji škedenjskega obrata Franco Asquini, Giampaolo de Ferra in Pino Fanchiotti so potrdili, da hoče Lucchini železarno zase, seveda pa je treba zdaj pohiti, da ne bi vsa zadeva spet nasedla na birokratske cere. Za to se zavzema tudi deželna vlada, ki je po zahtevu predsednice Alessandre Guerra storila že vse, kar se je dalo.

Deželna uprava in plinski terminal

Deželna vlada bo menda že danes obravnavala problem o namestitvi podzemnega plinskega skladišča na območju bivše naftne čistilnice Aquila v Zavljah. Tako vsaj so napovedali odborniki Pietro Arduini (načrtovanje), Cristiano Degano (prevozi) in Gianfranco Moretton (industrija), potem ko so se ugodno iztekli sestanki s trzaskim zupanom Riccardom Illyjem, miljskim odbornikom Otellom Tibaldijem in dolinskim zupanom Marinom Pecnikom, torej z glasniki treh občin, po katerih ozemlju bodo deloma z železniskimi vagoni in deloma s tovornjaki odvažali iz zaveljskega terminala utekočinjeni butan in propan.

Skladišče bi morali uresničiti skupaj družbi MonteShell in Seastock, ustrezni birokratski postopek pa naj bi se po izrecni zahtevi sindikatov CGIL, CISL in UIL zaključil najpozneje do konca marca. V projekt bodo vključili tako ali drugače skoraj vse delavce bivše rafinerije.

Ali je tovarna Sitip res v stiski?

Deželni odbornik za industrijo Gianfranco Moretton bi se moral danes sestati s predstavniki sindikatov CGIL, CISL in UIL v zvezi s stanjem v tekstilni tovarni Sitip pri Orehu. Tovarniško vodstvo se je odločilo, da vpise za krajši čas v izredno dopolnilno blagajno kar 56 uslužbencev (pretežno žensk), čeprav nima opraviti z nobenim tržnim problemom, saj prevladuje na italijanskem in na tujih tekstilnih tržiscih ugodna konjunktura. Sindikalisti menijo, da tiči za to odločitvijo kakšna spekulacija, sicer pa

zahtevajo razčiščenje problema, zakaj je prišlo v zadnjih nekaj letih do večkratne zamenjave ljudi v tovarniški direkciji. Podjetje Sitip spada v skupino FinSitip, vendar na Trzaskem lastniki nimajo težav, kakrsne imajo v drugih sorodnih obratih, zatrjujejo sindikati in zahtevajo od vodstva preklic sklepa o dopolnilni blagajni; ker pa tega očitno sami ne morejo doseči, so se obrnili na deželno upravo oziroma na odbornika Morettona. Se nekaj kaže, da je v tovarni Sitip preveč nesreč pri delu.

GLEDALIŠČA / VODENI OBISK V STAVBI

Verdi bo nared čez poldrugo leto

Obisk prostorov gledališča Verdi, kjer so obnovitvena dela v polnem teku

Cez dobro leto in pol (meseca septembra prihodnjega leta) bo občinsko gledališče Giuseppe Verdi ponovno odprlo vrata. Notranjost zgradbe je trenutno eno samo gradbišče; večji del preureditvenih del so gradbena podjetja že opravila, do prihodnjega septembra pa jih bodo po predvidevanjih tudi dokončala. Ze sedaj pa je jasno, da bo popolnoma obnovljena notranjost strukture zadovoljila pričakovanja umetniškega osebja in okrog 300 uslužbencev gledališke ustanove, ki bodo tako imeli na razpolago sodobno urejene prostore, ki bodo služili najrazličnejšim potrebam. Na svoj račun pa bodo prisli tudi in predvsem ljubitelji gledališke umetnosti, saj bo občinsko gledališče po daljšem zaprtju lahko ponovno opravljalo svojo pomembno vlogo.

Obnovitev gledališča bo stala nekaj manj kot 35 milijard lir. Do odprtja torej manjka še dobro leto in pol. Občinski odbornik za kulturo Roberto Damiani in odbor-nica za javna dela Viviana Degrisogono sta zato

včeraj skupno s tehnikami predstavniki gradbenih podjetij vodila obisk po notranjosti zgradbe. Vsakdo se je že na prvi pogled med »sprehodom« po raznih prostorih lahko prepričal, da je bila notranjost zgradbe

skoraj v celoti spremenjena in obnovljena. Načrtovalci so veliko skrb namenili funkcionalnosti in udobnosti, tako umetniškega osebja, kot uslužbencev (vseh je okrog 300) in obiskovalcev. Stavba je bila zgrajena

na okrog leta 1700 in služila kot plesno gledališče, njena namembnost pa se je tekom let spremenila; kulture željno prebivalstvo je potrebovalo primerne prostore, kjer naj bi se odvijale razne gledališke dejavnosti. Verdi je tako začel izpolnjevati svojo pomembno vlogo v teh prostorih.

Sklep o preureditvi gledališča je občinski svet sprejel 25. marca leta 1991. Obnovitvena dela bodo stala skoraj 35 milijard lir. Ni treba posebej poudarjati, da je bila tako visoka investicija potrebna; mesto bo kmalu imelo na razpolago sodobno in funkcionalno gledališko strukturo, ki jo vsi pričakujejo. Odprtje preurejenih prostorov bo prav gotovo velik dogodek ne samo za ljubitelje gledaliških predstav, temveč tudi za mesto in sirse zaledje.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

OB 1. OBLETNICI MOSTARSKE TRAGEDIJE

Na sobotni prireditvi tudi predsednica RAI

Na Proseku razstava, v Borštu spominska slavnost

Trst se bo konec tedna dostojno spomnil novinarjev radiotelevizijske ustanove RAI Sase Ota, Marca Luchette in Daria D'Angela, ki jih je pred enim letom v Mostarju ubila smrtonosna granata. Na deželnem sedzu RAI bo v soboto dopoldne uradna spominska svečanost, na kateri bo med drugim sodelovala tudi predsednica Letizia Moratti, fundacija Luchetta-Ota-D'Angelo-Hrovatin bo isti dan predstavila Center za sprejem otrok vseh vojn, kulturni prireditvi pa bosta na sporedu na Proseku in v Borštu, kjer je pokojni Ota živel in se dolgo let kulturno udejstvoval.

V soboto ob 10. uri bodo v spomin na tri umrle novinarje darovali maso in trzaski cerkvi Rožnovenske matere božje, takoj zatem (ob 11.30) bodo predstavili javnosti center za sprejem vojnih sirot, ki ga dokončujejo v Ul. Valussi. Ta struktura bo med drugim delno razbremenila otroško bolnišnico Burlo Garofolo. Osrednje sobotne

slovesnosti se bodo zaključile (približno ob 12.30) na trzaskem sedzu RAI v Ul. Fabio Severo, kjer bodo odprlo dvorano za kulturne pobude ter jo imenovali po Oti, Luchetti in D'Angelu. V dvorani bodo tudi odkrili spominsko ploščo posvečeno trem kolegom. Prisotnost na pobudi sta napovedala predsednica RAI Letizia Moratti in glavni direktor radiotelevizijske ustanove Manicucci.

Obletnico tragicne smrti Sase Ote se bodo v soboto spomnili tudi v Borštu na skupni prireditvi domačega društva Slovenec in fotografskega krožka »Foto Trst«. Pokojni novinar je bil dolgo let aktiven tako v borštanskem društvu (bil je tudi njegov predsednik) kot v slovenskem fotografskem krožku. Na prireditvi, ki bo v domači srenjski hiši z začetkom ob 19.30, bodo otvorili razstavo fotografij Sase Ote, nato bodo predvajali poslednji televizijski posnetek ekipe RAI iz Mostarja. Borštansko pobudo bo obo-

gatil nastop Trzaskega okteta.

Dan prej (v petek, 27. januarja ob 18. uri) bodo v prostorih Kulturnega doma na Proseku odprli fotografsko in dokumentarno razstavo z naslovom »Mostar v Trstu«. Ogleдали si bomo lahko videokasete v spomin na padle novinarje ter izdelke iz razstave »Mostar včeraj in danes: kako otroci vidijo vojno«. Razstava bo odprta v soboto in v nedeljo. Na njej bodo zbirali sredstva za humanitarne akcije v korist prizadetemu prebivalstvu nekdanje Jugoslavije. Izbrali so Prosek, od koder je bil doma nesrečni D'Angelo.

Deželna sekcija Italijanske zveze sportnih novinarjev (USSI) je medtem razpisala stipendijo v spomin na Marca Luchetto za mladince, ki bodo dosegli dobre rezultate na sportnem in solskem področju. Kandidate bodo predlagala posamezna solska skrbništva in predstavništva olimpijskega odbora CO-NI, ki delujejo v vseh starih pokrajnah Furlanije-Juljske krajine.

Niccolini ni zatajil samega sebe!

V včerajšnji razpravo o zaupnici Dinijevi vladi je smatral za potrebno poseči tudi trzaski poslanec Gualberto Niccolini, izvoljen na listi Severne lige, ki je zdaj s pristopom k »federalistični liberaldemokratski« skupini skočil na Berlusconijev voz. V njegovem posegu je predstavnik Trsta v rimskem parlamentu zanimalo le eno: da bi nova vlada ne zavzela bolj popustljivega stališča v pogajanjih s Slovenijo. Svojo zahtevo v tem smislu je podkrepil s trditvami o »etnični čistki«, ki so jo pred 50 leti izvajale »titovske tolpe«, pa tudi o »široki zaščiti«, ki da jo uživa slovenska manjšina v Italiji. Poslanska zbornica je njegove zahteve sprejela z indiferenco; z edino izjemo druge trzasko predstavnice v parlamentu, Marucci Vasconove (Forza Italia), ki mu je vneta prikimala in ploskala.

Ali si Trst res zasluži tovrstne predstavnike?

NOVICE

Euroest Cultura vabi na jezikovne tečaje

Pri kulturnem združenju Euroest Cultura v Ul. Ere-mo st. 10 se je zacelo vpisovanje za udeležbo na prvem brezplačnem tečaju českega in madžarskega jezika, istočasno pa se lahko zainteresirani prijavijo k razgovorom v rusini (najmanj 3. stopnja) ter češčini in madžarsceni. Tečaje, katerih se lahko udeleži le omejeno število slusateljev, vodijo Cehi, Rusi in Madžari oziroma kvalificirani tolmaci, zaceli se bodo 13. februarja in končali konec maja s izpitom, trajali pa bodo po 4 ure na teden za češčino in madžarsceno ter 2 uri za rusino. Podrobnejše informacije daje tajništvo združenja vsak dan od ponedeljka do vključno petka med 17. in 20. uro (tel. 946713).

Od jutri v Revoltelli ciklus ameriških filmov

V muzeju Revoltella bodo jutri pričeli predvajati ameriške »underground« filme. Ciklus filmov v angleskem jeziku, ki ga Muzej prireja v sodelovanju s Cappello Undergrorund, se bo nadaljeval pet četrtkov zapored. Filme bodo predvajali ob 18. in ob 21. uri. Občinstvo si bo lahko ogledalo filme Andya Warhola, Johna Cassavetesa ter se nekaterih drugih zanimivih »alternativnih« filmskih umetnikov.

V soboto predstavitev dveh študij o Bošketu

V auditoriju muzeja Revoltella (Ul. Diaz st. 27) bodo v soboto, 28. januarja, ob 17.30 predstavili dve študiji, ki zadevata območji Bosketa in Ferdinanda oziroma Lovca. Gre za botanično-naturalistično študijo zadrage Oikos in zgodovinsko-filološko študijo Lineamusea, ki ju je naročil trzaski občinski oddelek za javno zelenje. Predstavitve se bosta udeležila odbornik inž. Giovanni Cervesi in nacelnik omenjenega oddelka dr. Vladimir Vremec.

UILCER: tudi delavci elektrogospodarstva

V stanovsko organizacijo UILCER, ki je v sklopu sindikata UIL doslej združevala delavce petroke-mijske industrije, so zdaj vključili tudi uslužbence s področja elektrogospodarstva. Trzaski tajnik UILCER Oliviero Fuligno je potezo označil kot prilagoditev evropskemu standardu, sicer pa kot neizbežen ukrep za ovrednotenje energetskega sektorja, ki igra čedalje pomembnejšo vlogo tudi na pokrajinski in seveda deželni ravni. Po njegovem se bo moral poslej tudi sindikat vztrajno boriti za naglo uveljavljanje tako imenovane čiste energije na teritoriju in za pospeševanje njene samoprodukcije, kar ne bi po Fulignovem zadržilo samo omogočilo dodatnega zaposlovanja, temveč tudi privarčevanje izdatnih finančnih sredstev na področju javnih prevozov ter centraliziranega ogrevanja stanovanjskih in javnih prostorov.

Združenje obrtnikov ima novo številko

Združenje obrtnikov (Associazione degli artigiani di Trieste) in Assartigiani Servizi, katerih sedež je v Ul. Cicerone st. 9, imata od včeraj novo telefonsko številko: 3735111.

PROCES PAHOR

Obravnava zaključena

Pahorju sodijo zaradi incidenta pred cerkvijo sv. Antona I. 1992

V sodni palaci je bilo včeraj spet slisati slovensko besedo, tudi sama obravnava je trajala dobre tričetrt ure, kar je že redkost na procesih, v katere je vpleten prof. Samo Pahor, ki jih zadnje case označujejo nenehne odločitve. Tokrat je znova tekla beseda o incidentu, do katerega je prišlo 1. novembra 1992 pred cerkvijo sv. Antona, kjer je bila manifestacija društva Edinost (Pahorja dolžijo zalitve, upiranja in povzročitve telesnih poškodb javnemu funkcionarju). Prva obravnava je bila že 9. novembra istega leta, nakar je Pahorjeva obramba poslala v Rim tri prošnje za prenehanje procesa v drugo mesto z utemeljitvijo, da v Trstu vlada slovenscem nenaklonjeno vzdušje. Kasacijsko sodišče je dve prošnji zavrnilo, na tretjo se ni odgovorilo. Medtem so morali ves proces obnoviti, ker se je spremenil sodni zbor, zato so znova zaslišali vse price. Včeraj (predsednik Trampus, javni tožilec Frezza, zapisničarka Stella Hrvatin, tolmac Miran Kosuta) so poslušali še zadnje price, prihodnja obravnava bo 28. marca. Če se dotlej iz Rima ne bodo oglasili, se proces ne bo mogel zaključiti, saj razsodbe do sklepa kasacijskega sodišča ne morejo izreci (če bodo prošnjo po prenestitvi zavrnili, pa je možna predstavitev nove, ki mora

sloneti na novih dokazih).

Kot prva je pričala Jagoda Kjuder, ki je potrdila in dopolnila svoje prejšnje izjave, potrdila sta jih tudi Lucijan Malalan in Ennio Borri, medtem ko se Paolo Parovel ni predstavljal.

K besedi se je zatem prijavil Pahorjev zagovornik, odv. Maniacco iz Gorice. Zahteval je, da dokazno gradivo dopolnijo z vsemi fotografijami, ki jih je tistega dne posnelo osebje kvesture (sedaj je v dokumentaciji le del teh fotografij) in da torej priskrbijo celotni film z negativi. Poleg tega naj bi priložili še dve pismi vojaške komande o manifestaciji, ki je bila tistega dne na Trgu Unità. Društvo Edinost je namreč sprva vložilo prošnjo za manifestacijo na Trgu Unità, vendar so mu jo zavrnili, čeprav se z vojaško slovesnostjo se zdalec ni krila. Poleg tega je zahteval, da priložijo prošnjo MSI, ki je istega dne prav tako hotel prirediti demonstracijo na osrednjem trzaskem trgu, vendar jo je predstavil za društvom Edinost. Javni tožilec se je zahtevam uprl, vendar je sodnik Trampus odločil, da je filmski trak z negativi treba priložiti. S tem se je zaključila preiskovalna obravnava, na vrsti so sedaj govor javnega tožilca, obrambe, morebitne replike javnega tožilca, le razsodbe ne morejo izreci.

SINDIKAT / PROTI ZNIŽANJU DELOVNIH MEST

Za pravico do študija

Uslužbenci deželne ustanove ERDISU včeraj manifestirali

Uslužbenci Dezelne ustanove za pravico do študija (ERDISU) so včeraj manifestirali, da bi opozorili javnost na težek položaj, ki ga preživlja ustanova in o razlogih, zaradi katerih so se odločili za tako obliko boja. Dezelna uprava je namreč znižala za 25 odstotkov nakazilo za uslužbence omenjene ustanove, ki se je tako v starih letih znižalo od 20 na 15 milijard lir in to kljub temu, da so se univerzitetni davki znatno povišali. Ukrep bo prizadel 80 od 130 uslužbencev: najprej bodo vpisani v seznam mobilnosti,

nato pa odpusteni. Po njihovem bo ukrep prav gotovo zmanjšal učinkovitost ustanove. Uslužbenci ustanove zato vračajo napad dezelne uprave na pravico do študija in na delovna mesta.

NEDAVNO SKLENILI DOGOVOR

Poročila po treh zasebnih radijskih postajah istočasno

Radijski dnevnik »GR Oggi- Gazzettino Giuliano« lahko že nekaj dni poslušamo na različnih valovnih dolžinah: oddajajo ga namreč tako po radijski postaji Radioattività, ki ga tudi pripravlja, kot po Radio Quattro Network (ki je znana zaradi svojega posluha za krajevni sport) in po dvojezični postaji Radio Opzione.

Radioattività je s svojim dnevnikom »GR Oggi- Gazzettino Giuliano« pričela 15. oktobra 1992. Slo je za prvi radijski dnevnik neke zasebne postaje, kateri se je kasneje pridružil Radio Opzione s svojim dnevnikom v slovenskem jeziku. Radio Opzione je sedaj prenašanjem »Gr Oggi« se dopolnila in popestrila svoj program, kar je seveda pomemben korak pri polnitvi praznine v informativni panorami mesta.

Dnevnik »GR Oggi« je bil in je nedvomno kaliten, saj pri Radioattività pravijo, da tudi število poslušalcev stalno raste, na kar so upravičeno ponosni. Da bi se bolj povišali audience in omogočili večjo razsirjenost, so sklenili zanimiv dogovor z Radiom Opzione in Radio Quattro Network. Sad tega dogovora je omenjeno neposredno prenašanje poročil po vseh treh postajah.

Uresničenje dogovora je seveda terjalo precejšen napor, tako s strani redakcije Radioattività kot s strani tehničnega osebja. Uporabili so revolucionarni sistem, ki sloni na »soslednih multifrekvencah« in omogoča postaji v Ul. Caboto 19, da se z zapleno tele-kontrolo poveže s frekvencah dveh postaj.

Radioattività oddaja na frekvencah 97,5 in 98 MHz, poročila (ob 7.15, 12.15 in 18.15) pa lahko torej poslušamo tudi po 97, 1 in 98, 3 MHz (Radio Quattro Network) in 90, 6 ter 100, 5 MHz (Radio Opzione).

PRIJAVILI SO JIH SODIŠČU

Izdajali so se kar za policaje

Ljudi so vabili, naj se naročijo na neko revijo - Dolga preiskava

Osebe komisariata Rocol-Melara je s preiskavo pričelo ze junija lani, sedaj je naposled prijavilo sodnim oblastem nekaj oseb, ki so se izdajale nič manj kot za policijske sindikaliste ali predstavnike sil javnega reda nasploh. Očitno so si predstavljale, da tako ne bodo zbudile nobenega suma, kar jim je resnici na ljubo nekaj časa tudi uspevalo. Dejansko so bili sodelavci podjetja »Selezione e Comunicazione« iz Pavie. Telefonsko so se obracali do različnih ljudi, o katerih so menili, da imajo precej pod palcem, in jih vabili, naj podpisujejo naročnino na revijo »Noi polizia fra la gente«. Najnižja vsota za naročnino je znašala 100 tisoč lir, zbrani denar pa naj bi bil namenjen boju proti mafiji ali žrtvam mafije. Pri prepricavanju morebitnih omahljivcev pa so ponujali še druge »ugod-

nosti«, kot na primer pomoč pri raznih upravnih aktih, kot izdaja potnih listov in podobno. Med preiskavo je prišlo na dan, da so samo junija in julija lani stopili v stik s 30 Trzacani in da je vsaj polovica poravnala naročnino na omenjeno revijo, ki seveda ni nobeno uradno glasilo policije.

Zviti tat spet na delu

Domiselni tat je spet opravil dober posel. Dokaj verjetno gre za osebo, ki je že prejšnji teden na podoben način »potegnila« dve žrtvi in o cemer smo že poročali: trik je namreč vedno isti. Tokrat mu je nasledla 86-letna Clara Rocco iz Ul. Coroneo 21. Policijo je na pomoč poklical njen sin Sergio Colini, vendar se je za prebrisancem izgubila vsakršna sled, tako da agentom ni preostalo drugega, kot da naredijo zapisnik.

Roccova se je po nakupih vrnila domov in ko je bila pri vhodnih vratih, jo je neznanec opozoril, da je v eni od trgovin plačala s ponarejenim denarjem (ocitno ji je sledil po mestu). Preveriti je torej moral, če ima se kaj takega denarja doma. Nič hudega sluteč ga je zenska popeljala v stanovanje in mu izročila denar, ki ga je imela v skatli skupaj z zlatino. Medtem ko je po telefonu poklicala sina in ga seznaniila s tem, kar se ji je pripetilo, jo je neznanec pobrisal z denarjem (okrog milijon lir v gotovini) ter verizicami in prstani. Moski je bil močne postave, star okrog 50 let, nosil je suknjič plave barve, govoril je v krajevnem narečju. Na mizi je pustil ocala, ki jih je kasneje pregledalo osebje znanstvenega oddelka, vendar ni ugotovilo nič oprijemljivega.

NŠK / KLJUB KRIZI

Predstavitev pisem Henrika Tume

Govorila bosta Branko Marušič in Jože Pirjevec

Narodna in studijska knjižnica z zaskrbljenostjo zre v bodočnost. Zadnje tedne se preko sredstev množičnega obveščanja vrstijo klici v sili, ki jih pošiljajo osrednje profesionalne kulturne ustanove Slovencev v Italiji: Solški center v Spetru, Glasbena matica in Glasbena sola Emil Komel, Slovenski raziskovalni inštitut, Salno slovensko gledališče in Narodna in studijska knjižnica. Vse to poteka v soglasju z obema krovnicama organizacijama (Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturno gospodarska zveza) ter s podporo celotne slovenske narodne skupnosti in deželi Furlaniji-Juljski krajini. Gre za nevzdržno finančno stanje, ki ogroža celo sam obstoj ustanove, če v doglednem času ne pride do ustreznih rešitev. V prvi vrsti se mora urediti finansiranje iz skladov državnega proračuna pri predstvedstvu vlade. Trenutno pa ni niti zakona, po katerem bi se lahko finančna sredstva crpala, saj je z 31. decembrom zapadel zakon, ki je to predvideval.

Hudi krizi navkljub skuša Narodna in studijska knjižnica ohraniti vsaj nekatere značilne poteze svojega delovanja. Mednje spada predstavitev knjig. Odločili smo se za predstavitev knjige Pisma Henrika Tume. Stroške smo znižali na minimum, saj bo predstavitev v citalnici NSK v Trstu, oba predavatelja - zgodovinarja Branko Marušič in Jože Pirjevec - bosta nastopila brez honorarja.

Knjigo Henrika Tuma - Pisma (Osebnosti in dogodki 1893-1935) sta izda-

la Zgodovinski inštitut Milka Kosa pri Znanstveno raziskovalnem centru SA-ZU v Ljubljani ter Založba Devin iz Trsta. Celotno gradivo je zbral in uredil zgodovinar Branko Marušič s sodelovanjem kolegov Eve Holz, Borisa Gombača, Staneta Grande in Petre Svolsjak. Knjiga je zajetna, saj šteje 628 strani ter je tiskana v velikem formatu.

Spremnio besedo je pripeval zgodovinar Jože Pirjevec, ki je med drugim tole zapisal: »Branje Tumovih pisem je prilika za razumevanje slovenske, avstrijske in evropske družbe na začetku stoletja pa tudi za razmislek o poteh in stranpoteh, ki smo jih prehodili od casa, ko so nastala. Gre za izjemen dokument včerajšnjega, ali bolje, predvčerajšnjega sve-

ta, ki se vključuje v zakladnico naše nacionalne dediščine kot dragoceno pričevanje o prelomnem in burnem zgodovinskem trenutku, ko sta bila Gorica in Trst se krepko vpeta v politično, kulturno in socialno tkivo slovenskega naroda. Tudi v tem smislu so Tumova prisma dragocena, saj nam pričajo, kako zelo se je naš bivanjski prostor zozil zaradi novih meja, ki jih je prinesel propad habsburške monarhije, in nam vsiljujejo vprašanje, ali si ga v zagonu nove državnosti sami se dodatno ne zožujemo.«

Predstavitev knjige bo v petek, 27. januarja 1995 ob 19. uri v citalnici Narodne in studijske knjižnice v Trstu v Ulici sv. Franciska 20.

Milan Pahor

STRIPI IN VIDEO / DANES ODPRTJE

V Rižami razstava Maus pričevanje o taboriščih

V Rižami bodo danes ob 17.30 odprli razstavo del Arta Spiegelmana z naslovom Maus - My father bleeds history (Maus - Moj oče krvavi zgodovino). Na ogled bodo stripi, risbe, skice o pripravi in izdelavi stripov, v katerih je Art Spiegelman ponazoril zgodbo o življenju v koncentracijskem taborišču, ki mu je jo bil pripovedoval njegov oče Vladek.

Obiskovalci si bodo lahko najprej ogledali uvod v prvi zvezek s se neizdelanimi skicami, ki so nato služile umetniku za pripravo posameznih platnic, večji del pa bo namenjen drugemu poglavju drugega zvezka s pomenljivim naslovom Auschwitz, cas hiti. Gledalcem bodo na razpolago tudi številni videoposnetki, med katerimi je zbran tudi triurni intervju Arta Spiegelmana z očetom in umetnikov poseg o realizaciji zahtevnega projekta.

Razstava bo odprta javnosti od jutri do 26. februarja, in sicer od 9. do 13. ure, ob četrkih, petkih in sobotah pa od 9. do 18. ure.

PREDAVANJE

Drago Legiša v DSI: »Vrnimo se k politiki«

Predavatelj je govoril tudi o politični dejavnosti v zamejstvu

»Vrnimo se k politiki«: tako se je glasil naslov predavanja, ki ga je v ponedeljek, 23. t.m. v Društvu slovenskih izobražencev imel znani zamejski casnikar in politični delavec dr. Drago Legiša. Kot je na začetku povedal predsednik DSI Sergij Pahor, je za to predavanje Legiša dobil nagib, ko je prebiral knjigo spominov Borisa Raceta »Razlogi za vztrajanje«.

Predavatelj je svoje razmisljanje razčlenil na dva dela: v prvem delu je politiko obravnaval bolj na splošno, v drugem pa se je dotaknil političnega delovanja v zamejski stvarnosti.

V splošnem delu se je dr. Legiša ustavil zlasti pri trenutni politični situaciji v Italiji. Država je komaj dobila vlado strokovnjakov, t. i. »vlado premirja«, ki naj omogoči, da se ostrina političnega boja omili. Pri tem je navedel mnenja ameriških izvedencev za italijanske zadeve Luttwaka, Patmuna in Birnbauma ter Italijanov Adornata in Biagija. Znacilno je, da v Italiji ljudje nimajo zaupanja v politični sistem. Je torej politika odpovedala, se je vprašal dr. Legiša? Ni tako, si je sam odgovoril, odpovedali pa so politiki, odpovedal je človek. Ne smemo mešati politike s politikanstvom, ki je spreverjena politika čeprav zahteva politika večkrat kompromise, pa to ne pomeni, da mora za to človek prodati svojo vest in temeljne vredote, v katere verjame. Oblast ni najvišja vrednota. Pri tem je obsirno citiral tudi znanega slovenskega teologa dr. Antona Stresa, ki je pred casom v intervjuju za dnevnik Slovenec dejal, da je javno in politično delovanje sestavni del človekove moralne odgovornosti za skupno blaginjo (po Stresu naj bi v Sloveniji te odgovornosti primanjkovalo, kakor tudi politične kulture).

Resnične demokracije, je se dejal dr. Legiša, si ni mogoče predstavljati brez političnih strank, saj so le-te v politični demokraciji nenadomestljivo sredstvo, preko katerega pride do izraza

suverenost ljudstva. Degeneracija tega sistema pa lahko privede do strahotnih posledic za demokracijo: o tem - je dejal dr. Legiša - je pisal Piero Calamandrei v reviji »Il ponte« ze leta 1947, kjer je obravnaval nevarnost nastanka novih oblik korupcije prav zaradi dejstva, da so politične stranke važne za demokratični sistem.

O teh problemih govori tudi Cerkev. Predavatelj se je ustavil pri tem, da bo konec novembra letos v Palermu vsedržavno italijansko cerkveno srečanje, kjer bo poudarjena potreba po novem političnem angaziranju in po novi politični zvezi. Kristjani bi morali izoblikovati ustrezne programe in se zavzeti za enotne izbire.

V nadaljevanju se je predavatelj dotaknil zamejske stvarnosti. Pri tem je ugotovil, da pri nas ni se jasnih pojmov, da v zamejstvu nismo v sozvočju s stvarnostjo, s pravnim stanjem in redom. Slovenci v Italiji nimamo politične organizacije, katere moč, vpliv in

ugled bi ustrežal dejanski številčnosti manjšine. To je po mnenju predavatelja paradoks. Slovenci nadalje nimamo predstavnikov v tistih forumih, kjer se odloča o gospodarskem, družbenem in kulturnem razvoju in tudi o našem obstoju (napr. v deželni in pokrajinskih svetih itd.) Delno in predvsem naj bi za to bili tudi sami krivi. Dr. Legiša se je pri tem na dolgo ustavil pri polemiki, ki jo je pred 28 leti imel s takratnim predsednikom Slovenske kulturno-gospodarske zveze Borisom Racetom glede političnega delovanja Slovencev in kateri je Race posvetil dvajset strani v svoji knjigi spominov. Predavatelj je pri tem ponovil trditve, ki jih je takrat napisal v Novem listu: poudaril je razliko, ki teče med politično organizacijo na eni strani, ter med kulturno-gospodarsko na drugi, pomembnost obstoja slovenske politične organizacije kot jamstvo za okrepitev pogajalne moči manjšine preko ovrednotenja tistih množic, ki so dalec od politike, ter se je zavzel za jasen slovenski politični program in perspektive.

Svoje razmisljanje je dr. Legiša zaključil s citiranjem trditev nekaterih pomembnih zgodovinskih osebnosti in strokovnjakov, od Bismarcka, ki je dejal, da pomeni politika izbiro najmanj škodljivega izhoda iz določene situacije, pa do politologa Ernesta Gallija della Loggia, po katerem mora za politično, ki hoče doseči kaj več od sedeza v parlamentu, stati ideja, in do antičnega zgodovinarja Tukidida, ki je dejal, da kdor se ne zanima za javne zadeve, je slabec oz. celo nepotreben.

Med razpravo, ki je predavanju sledila, je prislo do izraza zlasti vprašanje oblikovanja skupnega predstavnštva oz. Narodnega sveta Slovencev v Italiji, o katerem sta spregovorila zlasti bivši deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Stoka in deželni tajnik iste stranke Martin Breclj.

Ivan Zerjal

BOLOGNA / ŠTEFANIJA IN JOŽE BENČIČ PRAZNUJETA

65 let skupnega življenja

Vечно zvestoba sta si obljubila 25. januarja 1930 v Lokavcu pri Ajdovščini, kjer se je Stefanija rodila in odrasčala v družbi sestre in treh bratov. Jože je bil se otrok, ko je za casa prve svetovne vojne sel iz rodnih Hrpelj za hlapca v Ostrovico. Doma ni bilo dovolj kruha za vse, saj so njegovemu očetu povile tri zene (dvakrat je ovdo-vel) kar stinrajst otrok.

Usoda je namenila, da sta se Stefanija in Jože spoznala v Trstu v privatni bolnici in domu za ostarele Zide, kjer sta bila zaposlena ona kot kuharica in on kot vrtar.

Hčerka Joži se jima je rodila v Lokavcu, sin Niko pa v železniški čuvajnici pri Presnici pod Slavnikom. Tam je Stefanija sprejela službo čuvaja prehoda cez progo, Jože pa je bil progovni delavec. Leta 1938 je uspešno izdelal natečaj

in bil sprejet v stalno službo pri Državnih železnicah. Železniška uprava ga je nemudoma premestila v notranjost Italije, ker Slovenec za casa fašizma ni smel delati v državni službi na Primorskem.

Prvo službeno mesto je nastopil v zakotnem kraju Pracchia v pokrajini Pistoia. V letih 1944-45 je v tamkajšnjih Apeninih potekala gotška linija. Tod so se zavezniške in nemske vojske sile dolgo in srdito spopadale. In ravno med pokanjem granat in hula zaposlena ona kot kuharica in on kot vrtar.

Po končani vojni se je Jože želel vrniti v družino čim prej v naše kraje. Dolgo je zaman iskal stanovanje na Trzaskem in tudi onstran meje. V domovini mu je železniška uprava ponudila kot zacasni dom živinski vagon. Preveč je njegova

družina pretrpela, da bi sprejel tako ponudbo. Zato je odložil vrnitev na boljše case.

Medtem je bil premeščen v Molino del Pallone in končno v Bologno. Tu so se otroci izsolali, zaposlili, ustvarili družine in tako poglali korenine. Odtlej je vsako upanje na vrnitev

splahnelo. Po upokojitvi živita Stefanija in Jože skupno s hčerko Joži v lepem domu, kjer je se vedno v družinskem krogu ziva slovenska beseda in prisotna slovenska knjiga.

Slavljenca od srca čestitamo in voščimo se veliko skupnega srečnega življenja.

OPČINE / V MARIJANIŠČU

Bliža se »Dan odprtih vrat«

Obnovitvena dela so znatno napredovala - Praznovanje bo v nedeljo

Dobro leto je minilo, ko je imelo Marijanišče lansko leto, ob priložnosti praznovanja mladinskega vzgojitelja Janeza Boska, Dan odprtih vrat. Dela so se komaj dobro zacela. Leto dni je naokoli. Kljub težavam, tako finančnim kot gradbenim, so določena dela že končana. Marijanišče bo z letosnjim Dnem odprtih vrat na nedeljo, 29. januarja dejansko odprlo vrata za omenjeno delovanje. Dokončan je več ali manj le prvi del obnovitvenih del. Sem spada dvorana Finzgarjev dom, prvo in drugo nadstropje s prenovljenimi sobami za seminarje in studente. Prav v teh dneh pa so končno stekla dela na drugem delu obnove Marijanišča. S tretjim delom obnove naj bi se zaključila celotna prenova in takrat bo tudi uradna otvoritev.

Kljub obnovitvenim delom, delovanje ni

nikoli zamrlo. Nemogoči pogoji niso zaustavili pevskega delovanja zborov Vesele Pomladi pod vodstvom g. Franca Pohajca, raznih tečajev in srečanj. Z odprtjem prenovljenega dela bodo pogoji delovanja za versko, kulturno in rekreativno dejavnost boljši, kar velja tudi za društvo Finzgarjev dom, ki ima svoj sedez v prostorih Marijanišča. Sele dokončna ureditev pa bo nudila prave pogoje za delovanje.

Dan odprtih vrat se bo začel s kulturnim programom in blagoslovom ob 17. uri. Nastopili bodo zbori Vesele Pomladi, ansambel Taims v prvotni zasedbi in otroški zbor Zvonček. Spomin na pretekle dni bo obudil pogovor z nekaterimi, ki so ziveli ali prihajali v Marijanišče.

Ob zakuski se bo srečanje nadaljevalo v prijetnem pogovoru in

ogledu obnovljenih prostorov.

Vabljeni vsi prijatelji mladinskega dela in Marijanišča, se posebej pa vsi dobrotniki, ki podpirajo to ustanovo.

Koncert Jovana Ilića

V petek bo nastopil v Trstu eden najbolj znanih beograjskih izvajalcev blues glasbe Jovan Ilić. Kot virtuoz orglic je že večkrat nastopil z najbolj znanimi ameriskimi izvajalci kot so Johnny Mars, Buddy Guy, John Hammond Jr. in Dave Kelly. Med drugim je izumil poseben tip orglic, o katerih so se z navdušenjem izrekli številni veliki mojstri. V Trstu bo gost Glasbene sole 55, nastopil pa bo na koncertu seminarju v petek, 27. januarja, ob 18. uri v gledališču v Ul. Carli skupaj s kitaristom bluesa Francom »Torom« Trisciuzzijem.

V ODDAJI MLADI VAL

O 28. Kraškem pustu po Radiu Trst A

V okviru oddaje Mladi Val bo danes govor o 28. Kraškem pustu. Gost oddaje, ki bo na sporedu okrog 16. ure, bo Igor Malalan, tajnik glavnega odbora Kraskega pusta. Pust je kronološko sicer se precej oddaljen, priprave na tradicionalni openski pustni sprevod pa so že v polnem teku. Pri tem pa prihaja do nekaterih problemov. Zgleda, da bo letos udeležba na sprevodu nekoliko nižja od običajne, saj bodo zmanjkali vozovi vasi, ki so v prejšnjih letih dosegali prav dobre uspehe. Kaj je temu vzrok, kakšni so problemi, s katerimi se morajo spopadati člani pripravljalnega odbora in vsi tisti, ki se pripravljajo na pomemben dogodek - o vse tem bo danes govor v oddaji, pri kateri bodo lahko sodelovali tudi poslušalci, seveda peko telefona in številke 362875 trzaskega telefonskega omrežja.

Prihodnost po koncu balkanske vojne

Danes ob 18.30 bo v avditoriju muzeja Revoltelle v Ul. Diaz 27 javna razprava o bodočnosti in o sožitju med narodi po koncu vojne na Balkanu. Prireditelj bo ob predstavitvi nove revije »Futuribili«, italijanske izdaje angleske »Futures« oz. francoske »Futuribles«.

Med drugimi bo predaval tudi novinar Demetrij Volcic, ki bo posvetil pozornost bodočnosti na Balkanu. »Po balkanskih vojnah: kaj se lahko zgodi, ko mali imajo velike sanje?« je naslov nove številke italijanske revije, ki je v celoti posvečena tej tematiki z namenom, da se »ugotovijo, opišejo in predvidijo možne bodočnosti, zato da se zgradi bodočnost, ko bodo ljudje srečni«.

Predstavitev raziskave o gospodarskem blagostanju

Jutri ob 11.30, bodo v rdeči dvorani Trgovinske zbornice predstavili studijo-raziskavo "Pokazatelj pokrajinskega gospodarskega blagostanja: primer Trsta", ki jo je TZ naročila prof. Silviu Orvatiu. Srečanja, ki mu bo predsedoval posl. Tombeš, se bodo udeležili predstavniki družbenega in gospodarskega sektorja, ki bodo skupno ocenili položaj v naši pokrajini.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA,
januarja 1994
SAVEL

Sonce vzide ob 7.35 in
zatone ob 17.00 - Dolžina
dneva 9.25 - Luna vzide
ob 1.51 in zatone ob 11.49.

Jutri, CETRTEK,
26. januarja 1995
TIMOTEJ

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 7,2
stopinje, zračni tlak
1008,6 mb narasča, veter
15 km zahodnik, vlaga 98-
odstotna, nebo pooblače-
no, morje rahlo razgibano,
temperatura morja 8,6 sto-
pinje.

ZBORNICA ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO,
OBRTNITVO in KMETIJSTVO - TRST

POSEBNA USTANOVA
»TRISTE BENZINA AGEVOLATA«

DANES, 25. JANUARJA
NE BO RAZDELJEVANJA BONOV
NA HIPODROMU

* Obveščamo vse upravičence, da bodo danes, 25. januarja 1995, ves dan, zaprta okenca za razdeljevanje bencinskih bonov za leto 1995, na hipodromu MONTEBELLO, zaradi istočasnosti konjskih dirk »Corsa Tris«

* Ravno tako danes, bodo odprte - kot običajno - v tržaški občini sledeče občinske izpostave z ojačenim osebjem, od 15.30 do 20.00: Sv. Vid - Staro mesto, Rojan - Greta - Barkovlje, Stara mitnica, Sv. Ivan.

* Ostanjejo nespremenjeni urniki in sedeži za privatnike iz okoliških občin Devin - Nabrežina, Dolina, Repentabor, Zgonik, Milje ter za podjetja, ustanove in institucije pri posebni ustanovi »Trieste benzina Agevolata« Ul. Valdirivo 2/b.

KD V. VODNIK - Dolina

prireja predavanje na temo

»SVET VISOKIH ANDOV«

v besedi in z diapozitivi LOJZETA ABRAMA no-
coj, ob 20.30, v društveni dvorani.

Vabljeni.

od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. Tor S. Piero 2 (tel.
421040), Ul. Revoltella 41
(tel. 947797), Zavljje - Ul.
Flavia 89 (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. Tor S. Piero 2, Ul.
Revoltella 41, Trg Goldo-
ni 8, Zavljje - Ul. Flavia
89.

ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Trg Goldoni 8 (tel.
634144).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TE-
LEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od pone-
deljka do petka ob 8. do
13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpra-
znična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.30,
18.25, 20.20, 22.15 »Once
Were Warriors«, i. Rena
Owen.

EXCELSIOR - 17.00,
18.45, 20.30, 22.15 »Sire-
ne«, r. John Duingan, i.
Hugh Grant.

EXCELSIOR AZZUR-
RA - 16.30, 18.20, 20.10,
22.00 »Back Beat - Tutti
hanno bisogno d'amore«,
r. Jain Softley.

AMBASCIATORI -
17.00, 18.40, 20.25, 22.15
»The Mask«, r. Jim Car-
rey.

NAZIONALE 1- 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Star-
gate«, i. Kurt Russel.

NAZIONALE 2 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Oc-
chi nelle tenebre«.

NAZIONALE 3 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »In-
tervista col vampiro«, i.
Tom Cruise, Domiziana
Giordano.

NAZIONALE 4 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Tre
vedove e un delitto«, i.
Mia Farrow.

MIGNON - 16.00 -
22.00 »Perversa come tu
mi vuoi«, porn. prepove-
dano mladini pod 18. le-
tom.

CAPITOL - 16.00,
17.30, 19.00, 20.30, 22.10
»Il Re Leone«, risanka,
prod. Walt Disney.

ALCIONE - 18.00,
20.00, 22.00 »Il mostro«,
r-i. Roberto Benigni, i. Ni-

coletta Braschi.

LUMIERE - AIACE:
Danes ob 16.00 in 19.50
»I sette Samurai«, ob
18.20 in 22.50 »Rasho-
mon«. Jutri ob 17.00,
18.45, 20.15, 22.00 »Ni-
ghtmare before Christ-
mas«, risan film.

PRIREDITVE

KD V. VODNIK prireja
večer o SVETU VISOKIH
ANDOV v besedi in dia-
pozitivi LOJZETA ABRA-
MA, danes, ob 20.30 v
društvenih prostorih v
Dolini.

SLOVENSKO PLA-
NINSKO DRUSTVO
TRST vabi v cetrtek, 26.
januarja, ob 20.30 v Gre-
goričevo dvorano, Ul.
sv. Franciska 20 na alpi-
nistično predavanje
ANAPURNA 4. Podvige
koprskih himalajske od-
prave bo s sliko in besedo
prikazal Ivo Buda

TRZASKA KNJIGAR-
NA vabi v cetrtek, 26. ja-
nuarja, ob 17.30 na pred-
stavitev pesniške zbirke
Jurija Paljka NEMIR. O
knjigi in avtorju bo spre-
govorila prof. a. Nada Per-
tot.

NARODNA IN STU-
DIJSKA KNJIZNICA - Tr-
st vabi na predstavitev
publikacije HENRIK TU-
MA - PISMA. Osebnosti
in dogodki (1893-1935)
Trst, citalnica NSK, Ul.
sv. Franciska 20, v petek,
27. t. m., ob 19. uri. O
delu bosta spregovorila
urednik dr. Branko Ma-
rusić in prof. Jože Pirje-
vec.

SKD TABOR - OPCINE
sporoča, da koncert »Mix
orkestra«, ODPADJE.

SKD BARKOVJE pri-
reja Dan slovenske kulte-
re OB BESEDI IN GLASBI
v nedeljo, 29. januarja ob
16. uri na sedežu pomor-
skega kluba Sirena na
barkolanskem nasipu.
Vabljeni!

GODBA NA PIHALA
IZ RICMANJ vabi v ne-
deljo, 29. t. m., ob 17. uri
v gledališče F. Prešeren v
Boljunec na PRVO JAV-
NO PRODUKCIJO
GOJENCEV glasbene sole
Godbe. Nastopajo najm-
lajši gojenci iz razredov
trobil, pihal in tolkal ter
solski pihalni orkester.
Gost večera: mlade flavt-
ske Glasbene matice M.
Kogoj iz Trsta.

GODBENO DRUSTVO
V. PARMA - Trebče pri-
reja

Danes praznuje 18.
rojstni dan naša draga

Metka

Da bi njeno življenje
bilo posuto s samim
cvetjem ji zelijo iz srca
mama Gianna, tata Vla-
di, sestra Erika in nona.

OBVESTILO
BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v caso-
pisu sprejemajo v tajnistvu Uredništva PD in
preko poverjenikov posameznih društev in
ustanov.

V izrednih primerih sprejema prispevke tudi
urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje), s
sledelim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

reja v nedeljo, 29.t.m., ob
17. uri koncert v kinod-
vorani v Bazovici. Vablje-
ni.

PD SLOVENEK in Fo-
tokrozek 80 vabita v so-
boto, 28.t.m., ob 19.30, v
srenjsko hišo v Borst na
spominski večer Sase
Ota. Otvoritev razstave
fotografij, predvajanje fil-
ma in nastop Trzaskega
okteta. Razstava bo odpr-
ta tudi v nedeljo, 29.t.m.,
od 10. do 18. ure.

KD KRASKI DOM vabi
v soboto, 28.t.m., ob
20.30, v kulturni dom na
Colu, na ogled lepljenke
»Jn se smua lete« režija D.
Gorup, v izvedbi KD Rou-
te-Kolonkovec.

IZLETI

SK BRDINA organizira
v nedeljo, 29. t. m. avto-
busni izlet v Sappado ob
prilici trofeje dežel. Vpi-
sovanje in informacije na
sedežu kluba, Proseska
ul. 131 na Opcinah po
telefonu na st. 212859 in
226271.

SK DEVIN organizira v
nedeljo, 29.t.m. smucar-
ski avtobus v Podkloster
(Arnoldstain). Avtobus
odpotoje iz Bazovice in
sprejema smučarje do Sti-
vana. Za informacije in
vpisovanje B. Skerk tel.
200236.

ŠOLSKE VESTI

UCITELJICE OSNOV-
NE SOLE P. Voranc v Do-
lini vljudno vabijo starše
bodočih prvotolkov na
informativni sestanek, ki
bo v cetrtek, 26. t. m., ob
15. uri v prvem razredu
osnovne sole.

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - Tajništvo Tr-
st obvešča kandidate, ki
so se prijavili k učiteljs-
kemu natečaju na pod-
lagi izpitov in uradnih li-
stin, da bo pisna naloga
22.2.1995.

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - Tajništvo Tr-
st vabi učitelje, ki so se
prijavili k natečaju za
vstop v stalež na pri-
pravljalni tečaj. Prvo
srečanje bo v petek,
3.2.1995, ob 16.30 v raz-
stavni dvorani Hranilnice
in posojilnice na Opci-
nah, Ul. Ricreatorio 2.
Predavala bosta uc. Rosa-
na Tul in uc. Stanko Sal-
vi na temo: »Nove oblike
ocenjevanja«. Prijave in
vpisovanje pol ure pred
pricetkom predavanja.
Cena tečaja je 30.000 lir
za člane SSS in 40.000 lir
za nečlane.

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - Tajništvo Tr-
st obvešča učno osebje
otroških vrtcev, osnovnih
sol nizjih in visjih
srednjih sol, da je čas od
30. t. m. do 28. februarja
1995 za predstavitev
prošenj za vključitev v le-
stvice za opravljanje su-
plenc v solskih letih
1995/96,96/97,97/98.
Vse informacije nudi taj-
nistvo Sindikata sloven-
ske sole, Ul. Carducci 8,
tel. st. 370301 ob urah po-
slovanja.

OBVESTILA

STRANKA KOMUNI-
STICNA PRENOVE -
krožek Kras vabi na praz-
nik včlanjevanja, ki bo v
ponedeljek, 30. t.m., ob
20. uri v Ljudskem domu
v Krizu in v sredo, 1. fe-
bruarja, ob 20. uri v Ljud-
skem domu v Trebčah.

TECAJ o zdravilnih ze-

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglasi - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

liscih. V cetrtek, 26. t. m.,
ob 15. uri osem predavanj
v Centru za mentalno
zdravljenje pri Domju,
Ul. Morpurgo 9, tel. st.
281274 oz. 281402. Pre-
dava Christel Garassich.

GODBENO DRUSTVO
PROSEK vabi člane in
prijatelje na REDNI OBC-
NI ZBOR, ki bo v petek,
27. t. m., ob 20.30 v
Soscevi hiši na Proseku.

SD POLET vabi člane
in prijatelje na OBCNI
ZBOR, ki bo v pone-
deljek, 30. t. m., ob 20.30
v Prosvetnem domu na
Opcinah.

UPRAVA OBCINE DO-
LINA vabi prebivalce
Boljunca, Krogelj in Do-
line, ki bi se radi priključili
na metansko omrežje, naj
dvignejo obrazce pri
občinski telefonski cen-
trali ob delavnikih od 8.
do 13. ure. Zainteresirani
morajo vrniti občini iz-
polnjeni obrazec do 31.
januarja 1995.

SD SOKOL in SKD
IGO GRUDEN sklicujeta
redni občni zbor, ki bo v
zupnijski dvorani v Na-
brežini v petek, 3. fe-
bruarja, ob 19.30 v prvem
in ob 20.00 v drugem sk-
licanju. Vabljeni!

MALI OGLASI

23 LETNI FANT isče
dekle za tečaj plesne sole.
Zainteresirana naj telefo-
nira na 227014 od 19. do
20. ure.

ZADRUGA isče žensko
osebje z italijanskim
državljanstvom za
ciscenje uradov in sto-
pnic. Telefon 228556.

GOSPA NEMSKEGA
materinega jezika nudi
lekcije za vse stopnje
znanja po zmernih cenah.
Telefon 772155.

MLADA gospa usposo-
bljena kuharica isče pold-
nevno zaposlitev v go-
stinstvu ali pri družini.
Tel. st. 816675 od 12. do
15. ure.

ISCENO prostor za
urade od 50 do 100 kv. m
v najem v pritličju ali pr-
vem nadstropju na Opci-
nah. Tel. ob uri kosila na
st. 226354.

ISCEN zazidljivo
zemljišče na Krasu za dve
enostanovanjski hiši. Tel.
na st. 370947 - urnik ura-
da.

TRZASKO INDU-
STRIJSKO PODJETJE
isče 20/30-letnega marli-
vega fanta, vojašine pro-
stega, z znanjem ita-
lijansčine, slovensčine in
po možnosti hrvaščine za
uvajanje v tehnično/tr-
govski sektor. Prosnjo v
italijanscini nasloviti na:
Poštni predal st. 3631 -
Trst.

TRGOVINA z avto deli
v Gorici isče izkusenega
prodajalca/ko z obvla-
danjem slovensčine in hr-
vaščine. Tel. st. (0481)
536991 ali 0481/536995.

PARCELO za 2-stano-
vanjsko hišo, priključeno
na vse napeljave, v dolin-
ski občini nudimo v za-
meno za stanovanje v isti
občini ali na trzaskem
Krasu. Pismene ponudbe
poslati na PUBLIEST srl,
Ul. Montecchi 6, 34137
Trst pod sifro »Parcela«.

PRODAM lepe mladice
nemskega ovčarja, Sama-
torca st. 29, tel. st.
229105.

V GORICI prodamo ci-
stilnico odlično opremlje-
no. Oljasave pri placilu.
Poklicati ob urah obedov
na tel. st. (0481) 522767.

V KRIZU prodajamo
dvonadstropno hišo (240
kv.m) z dvoriščem (90
kv.m), s pogledom na
morje. RIVIERA
040/224426.

BOZJE POLJE: napro-
daj je vila z lepim 1.000
kv.m. velikim zemljiščem
in bazenom; stanovanjska
klet, velika garaža in pri-
tikline (140 kv.m); privz-

dignjeno pritličje: stano-
vanje s kuhinjo, salonom,
tremi sobami, dvema ko-
palnicama in verando. RI-
VIERA 040/224426.

PRODAM fiat uno fire,
rdeče barve, v dobrem
stanju, letnik '88 po
ugodni ceni. Tel. st. (040)
229353 v večernih urah.

V DEVINU dajemo v
najem 4-sobno stanovanje
v pritličju, na glavni ce-
sti, primerno za poslovne
prostore kot npr. urade,
možnost polovičnega
najema. Tel. na st.
229191 ali 208592.

OSMICO je odprl Ra-
dovan Semec v Prečniku.

BERTO PREGARC je
odprl osmico v Ricmanjih
st. 118.

V RUPI odpre osmico
Salomon Tomsic. Odprta
je vsak dan od 9. do 23.
ure. Toci belo in črno vi-
no.

PRISPEVKI

V spomin na Milana
Kante darujeta Ivan in
Dragica Krešević 20.000
lir za spomenik v Sama-
torci.

V spomin na Davida
Battigelli darujeta Jozica
in Dragica 30.000 lir za
Skupnost Družina Opci-
ne.

Ob 10. obletnici smrti
Oliviera Candotti da-
rujejo žena Ljuba, sin Fa-
bio z družino, Angelo in
Valerija 50.000 lir za sin-
dikato upokojencev v
Krizu.

V spomin na Meri Rojč
in Maria Tomè darujeta
Sonja in Stana 50.000 lir
za Sklad Stadion 1. maj.

Ob plačanju članarine
so za Društvo slovenskih
upokojencev darovali:
Anica Sancin 45.000 lir,
Pini Kocijancić 15.000 lir,
Mara Kalin 15.000 lir,
N.N. 25.000 lir, Fausta
Premru 5.000 lir, Mira
Suman 15.000 lir, Vera
Vidmar 10.000 lir, S.M.
5.000 lir.

V počastitev spomina
na prof. Stanka Kodriča
daruje Minka Pahor
50.000 lir za Sklad za
dvojezičnost.

Mila Sosić daruje
50.000 lir za popravilo
strehe Prosvetnega doma
na Opcinah.

V spomin na Aurelio
Husu in na Nello Sosić
daruje Vera Vremec
50.000 lir za vzdrževanje
spomenika padlim v
NOB na Opcinah.

Namesto cvetja na grob
Davida Battigellija da-
rujejo stari dijakovi 2.a
razreda nižje srednje sole
F: Levstik s Ptroseka
100.000 lir za odbojkar-
sko sekcijo SD Prosek-
Kontovel.

V spomin na Nevo
Godnič darujeta Karlo
Fajt 50.000 lir in Vilko
Fajt 50.000 lir za SKD I.
Gruden.

25. 1. 1993 25. 1. 1995

Danes minevata dve le-
ti, odkar je umrl

Joško Lukeš

dolgoletni igralec
SSG v Trstu

Z zalostjo v srcu se ga
spominjajo vsi njegovi:
zena Neva, hčerka
Neve z družino
in ostalo sorodstvo.

SKD Slavec

Ob izgubi drage mame
Erneste Komar vd. Zuljan
izreka globoko sožalje si-
nu Rinotu in svojcem

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Grižanu in Križu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

* Proga Trst-Videm-Benetke

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23)
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.57	(D)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23)
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grižanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

GORICA / PODELILI PETNAJST PRIZNANJ

Priznanja CONI za zasluge in dosežke na področju športa

Občinstvo na ponedeljkovi slovesnosti ob podelitvi priznanj-foto Studio Reportage

Na ponedeljkovi slovesnosti v mali dvorani goriskega telovadnega združenja (UGG) so posameznim sportnikom, sportnim organizatorjem, društvom in solam izročili priznanja olimpijskega odbora za dosežke v posameznih panogah in na organizacijskem področju v zadnjih letih. Srebrno zvezdo za zasluge na področju športa sta prejela Bruno Gubana in Luciano Palla, srebrno kolajno za zasluge jadralki Barbara Bonini in Paola Antonaz. Bronasto kolajno, prav tako za zasluge na področju atletike Rocco Ceselin (tekač), Martino Bolletti, Gianfranco Crivellari, Fabio Bernes, Giambattista Cian (vsi za odlične dosežke na področju jadrnanja).

Med športniki - študenti sta bila nagrajena smučarka Anna Priamo in tekač, Daniele Franco, za dosežke na mladinskih igrah pa je priznanje prejela nizja srednja sola Locchi (izkazala se je v kosarki) ter Daniele Franco za drugo mesto na tekmovanju v teku na 80 metrov z ovirami. Posebno priznanje Olimpijskega komiteta sta prejela Stefano Zoff (boksar) in Davide Benetello (karate). Slednji je lanski svetovni prvak v kategoriji Kumite.

PIREDITVE

V DIJAŠKEM DOMU SIMON GREGORČIČ v Gorici bo jutri, v četrtek, 26. t.m., ob 20.30 predavanje psihoterapevta dr. Gustava Mariconde o Reichovi psihoterapiji.

VZPI in KD OTON ŽUPANČIČ vabita na koncert narodnih in partizanskih pesmi, ki bo v petek, 27. januarja, ob 20.30 v domu Andreja Budala v Stan-drežu. Nastopajo pevski zbori Oton Župancič, Podgora in P. Salvador iz Ronk. Koncert sodi v sklop prireditve ob 50-letnici osvoboditve.

M L A D I N S K I KROŽEK F.B. SEDEJ vabi na ogled diapozitivov o potovanju po Peruju in Ekvadorju, ki jih bo predvajal Rajko Petljan, v petek, 27. januarja, ob 20.30 v Se-dejevem domu v Ste-verjanu.

KD SOVODNJE vabi na tradicionalno 12. revijo domačih zborov Sovodenjska poje, ki bo v nedeljo, 29. januarja, ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

DRUŠTVO SLOVEN-SKIH UPOKOJENCEV ZA GORISKO obvešča, da bo pustovanje 25. februarja v znanem gostišču Al Fogolar v kraju Galliano pri Ceda-du. Poskrbeli bodo za glasbo in prijetno zabavo v družbi s kabaretnim duom Boris Kobal in Sergij Verč. Prijave bodo sprejemali na se-dezu društva od 1. fe-bruarja.

RAZSTAVE

V KULTURNEM DO-MU V GORICI je do 27. januarja odprta razstava slik Helmuta Jeraka. Ogled vsak delavnik od 9. do 12. ure in med prireditvami v domu.

V KAVARNI "AI GIARDINI" v Ul. Petrar-ca 13 razstavlja fotograf razstava črnobelih foto-grafij člana krožka CIFI Erosa Culiata pod na-slovom Maske v Be-netkah.

V KROŽKU MITTE-LART na Trgu sv. Anto-na 13 razstavlja fotograf Roberto Marega. Ogled: torek, petek, sobota, ne-delja 17.30-19.30 (sobo-ta in nedelja tudi 10.30-12.30).

V GALERIJI KATO-LISKE KNJIGARNE na Travniku je postavljena razstava fotografa Paula D. Redferna. Ogled do 10. februarja po urniku odprtja knjigarne.

V GALERIJI LUIS SPAZZAPAN v Gra-discu je odprta anto-loška razstava del Av-gusta Cernigoja. Ogled je možen samo se nekaj dni. Galerija je odprta vsak dan razen pone-deljka od 10. do 12.30 in od 15. do 18. ure.

KONCERTI

Jutri ob 20.30, v obcin-skem gledališču v Tržicu, koncert ob 45-letnici delovanja trziske-ga filharmonicnega orke-stra. Prireditve sodi v sk-lop nastopov trziskih kulturnih in glasbenih skupin.

GLEDALIŠČE

KULTURNI DOM - 20.30 P. Handke: "Cas ko nismo vedeli nicesar drug o drugem". Abon-majska predstava za red A. Jutri, ob 20.30, ponovi-tev predstave za red B.

KINO

GORICA VITTORIA 16.30-18.20-20.10-22.00»The mask«. Igra Jim Carrey. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00»Intervista col vam-piro«. Tom Cruise. Pre-povedan mladini pod 14. letom.

TRŽIC COMUNALE Ni pred-stave.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI OBCINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU OBCINSKA 1, Ul. Te-renziana 26, tel. 482787. DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH DR. M. ROJEC, Ul. I. Maja, 76, tel. 882578.

POGREBI

Ob 10.30, Giova.ni Sulligoni, iz splosne bol-nisnice na glavno poko-pališče, ob 12. uri, Car-mela Godino vdova An-gotti, iz bolnisnice sv. Ju-sta v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče.

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grižanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grižanu, Križu, Nabreži-ni.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Grižanu Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Grižanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Grižanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Grižanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.50	(R)	Videm (5.28), Gorica (5.59), Tržič (6.22). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.28	(R)	Videm (6.10), Gorica (6.33), Tržič (7.00). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.54	(R)	Videm (6.25), Gorica (7.01), Tržič (7.25). Op.: samo ob praznikih
7.54	(D)	Sacile (5.46), Pordenone (6.00), Videm (6.41), Gorica (7.11), Tržič (7.31). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.41	(R)	Videm (7.08), Gorica (7.46), Tržič (8.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.47	(D)	Videm (7.43), Palmanova (7.59), Cervignano (8.11), Tržič (8.24). Op.: ukinjen ob praznikih.
12.30	(R)	Videm (11.02), Gorica (11.38), Tržič (12.02) . Op.: samo ob praznikih.
13.56	(R)	Videm (12.37), Gorica (13.08), Tržič (13.29) .
14.57	(R)	Videm (13.30), Gorica (14.06), Tržič (14.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(D)	Videm (14.30), Gorica (14.55), Tržič (15.16). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(R)	Videm (14.10), Gorica (14.46), Tržič (15.11). Op.: samo ob praznikih.
16.43	(D)	Pordenon (14.50), Videm (15.30), Gorica (15.59), Tržič (16.20). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.00	(R)	Videm (16.32), Gorica (17.08), Tržič (17.32). Op.: samo ob praznikih.
18.21	(R)	Videm (17.01), Gorica (17.32), Tržič (17.54). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.07	(R)	Videm (17.40), Gorica (18.16), Tržič (18.40).
19.29	(D)	Videm (18.18), Gorica (18.44), Tržič (19.05) . Op.: ukinjen ob praznikih.
19.58	(D)	Camia (18.01), Videm (18.30), Gorica (19.14), Tržič (19.35).
20.39	(R)	Videm (19.13), Gorica (19.48), Tržič (20.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
21.28	(R)	Videm (20.00), Gorica (20.36), Tržič (21.00). Op.: samo ob praznikih.
21.56	(D)	Videm (20.47), Gorica (21.12), Tržič (21.33).

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Lju-bljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Cakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Lju-bljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

IC - Intercity

E - ekspresni vlak

IR - Meddeželni vlak

D - Brzovlak

R Deželni vlak

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Cakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

DOBERDOB / ZADNJI ŽUR

KD Jezero bo do jeseni v novih prostorih

Pri kulturnem društvu Jezero se pripravljajo na pomemben dogodek. V kratkem, že v prihodnjem tednu, bodo začeli obnavljati stavbo, kjer je zdaj manjša dvorana in nekaj drugih prostorov. V pogovoru s predsednikom društva Viljemom Gergoletom, smo izvedeli nekaj osnovnih podatkov o zahtevni nalogi, na katero se pravzaprav pripravljajo že lep čas. Kulturna in prosvetna dejavnost v Dobrodoču ima bogato tradicijo: društvo je nastalo leta 1906, leta 1921 je v kraju deloval Ljudski oder. Po osvoboditvi je najprej prosvetno, nato kulturno društvo Jezero zazivilo in postalo središče kulturne in pevške dejavnosti v vasi. Dvorano so si zgradili leta 1954 dobesedno iz rusevin, kasneje je bila dvakrat popravljena, zadnjič pred skoraj dvajsetimi leti. Predsednik društva je povedal, da bodo po preureditvenih delih, pridobili zelo lepe in funkcionalne prostore. V pritličju bo srednje velika dvorana, namenjena predvsem kulturnim prireditvam in raznim družabnostim, v prvem nadstropju pa bodo uredili pevsko sobo, sedež SZ Mladost in urade KD Jezero. Na podstresju bo še manjši prostor za arhiv. Za zahteven korak so se odločili sele potem, ko je Dezela odobrila finančni prispevek, ki pa ne zadošča za pokritje vseh stroškov, zato bodo v prihodnjih mesecih seveda veliko naporov vlagali prav v pridobivanje manjkajočih sredstev. V obnovljene prostore naj

bi se predvidoma vselili že v jeseni. Prav v predvidevanju novih možnosti, ki se bodo uresničile z novimi prostori, pri društvu že načrtujejo razširitev dejavnosti. Posebej naj bi razvijali video-kinematografijo.

Načrt je izdelal geometer Jordan Vizintin, dela pa bo izvajalo podjetje Devetak s Poljan. Dejavnost društva se bo tudi v času gradnje odvijala, seveda z dodatnimi težavami. Uresničevanje nove in zahtevne pobude bodo člani in prijatelji KD Jezero obeležili z velikim žurjem, v soboto, 28. t.m. v stari prostorih. To bo tudi nekakšno slovo od dvorane, ki je bila skoraj stiri desetletja središče pomembnega kulturnega udejstvovanja.(J.M.)

GRADIŠČE / V GALERIJ SODOBNE UMETNOSTI

Začenja se tečaj oblikovanja grafik

Pobudnik je pokrajinska uprava - Prvo srečanje že 4. oziroma 5. aprila

V galeriji sodobne umetnosti Luis Spazzapan v Gradiscu se zaključuje razstava grafičnih del Avgusta Cernigoja. Odprta bo samo še do konca tedna. Že v prihodnjih dneh pa bodo v galeriji začeli uresničevati novo pobudo pokrajinske uprave: začel se bo namreč tečaj grafike, ki ga bodo vodili priznani umetniki, za tehnično stran pa bo skrbel Corrado Albicocco, lastnik znane delavnice v Vidmu.

Pobudo, ki bo nedvomno spodbudila zanimanje za kulturno ustanovo v Gradiscu, so predstavili včeraj na Pokrajini, v prisotnosti Predsednice pokrajinske uprave Marcolinijeve, odbornika za kulturo Calligarisarisa ter sodelavcev pokrajinskega muzeja.

Prvi tečaj se bo začel že 4. februarja in se bo

zaključil 29. aprila, drugi tečaj se bo začel 5. februarja in zaključil 30. aprila. V vsakega bodo sprejeli po dvanajst tečajnikov. Obiskovanje tečajev je brezplačno, pač pa bodo morali "bodoči mojstri" sami nabaviti papir, barve in druge materiale v vrednosti okrog sto tisoč lir.

Prijave že sprejemajo in sicer na sedežu galerije Spazzapan v Gradiscu tel. 0481/960816. Galerija je ob delavnikih odprta (razen ob ponedeljkih), med 10.30 in 12.30 ter med 15.00 in 18.00 uro. Dodatne informacije nudijo tudi v uradu pokrajinskega muzeja na gradu tel. 0481/533926 vsak delavnik od 9. do 14. ure. V Vidmu dobijo interese informacije pri združenju Evropski triennale jedkani-

ce/Triennale Europea Incisione, ki ima sedež pri Galeriji sodobne umetnosti v Vidmu, Trg Paolo Diacono 22.

Združenje je že pred dvema letoma sodelovalo pri postavitvi zanimive razstave o sodobni italijanski grafiki in predstavilo deset umetnikov, zdaj pa sodeluje pri zgoraj omenjeni pobudi. Glede poteka tečajev naj povečemo, da se bodo slusatelji seznanili s celotnim tehničnim postopkom, od priprave plošč do tiskanja, spoznali bodo nekaj znanih in mednarodno uveljavljenih umetnikov (Zigaina, Dugo, Valentini, Zec), prisluhnili predavanjem o sodobni grafiki v Furlaniji Julijski krajini, v Italiji in tudi v širšem prostoru.

POSLOPJE VIDNO RAZPADA - NAČRTOV NI ŠE MANJ UKREPOV

Villa Frommer dve leti po požaru

Župan Valenti opozarja, da je Sklad Coronini popolnoma brez denarja

Pravijo, da je čas najboljši zdravnik. To sicer drži, vendar ne zmeraj in povsod. Te dni sta minili dve leti, odkar je silovit požar v zelo mrzlem in vetrovnem zimskem popoldnevu prizadel Villo Frommer in pregal s toplih domov kakih trideset oseb. Sirsa skupnost je že na pol pozabila na nesrečo in posledice, dogodka pa niso in najbrž ga nikoli ne bodo, preboleli stanovanjci. In prav ti so nas pred kratkim opozorili na zaskrbljujoče stanje glede usode Ville Frommer ki na žalost razpada. Lastnik nepremičnine je, kakor znano, Coroninijev sklad, predsednik sklada pa je goriski

župan. Dr. Gaetanu Valentiju smo zastavili dve kratki a pomensko polni vprašanji: kaj namerava Sklad ukreniti in zakaj se v dveh letih ni nič premaknilo. Računali smo na izmikajoč odgovor, vendar smo se usteli. Župan Valenti je v nekaj besedah povedal bistvo zadeve: sklad nima denarja. Zapletlo se je namreč pri prodaji nepremičnin v Benetkah in Firencah. Za palačo v Benetkah so vložili prošnjo za gradbeni odpust, ker pa je objekt pod spomeniškim varstvom žal še zmeraj čakajo na soglasje iz Rima. (Na sliki: villa Frommer po dveh letih od požara).

NOVICE

Planinski večer o smučarskem tečaju pred četr stoletja

Pred četr stoletja je Planinsko društvo priredilo zimovanje in smučarski tečaj na Lazni. Snega je bilo takrat toliko, (leto kasneje pa nič) da so morali udeleženci pripesati čez zamete z Lazne do Lokvi. V arhivu Planinskega društva so pred kratkim našli dva kratkometražna filma, ki imata zdaj že precejšnjo dokumentarno vrednost. Drevi, ob 20.30, jihbo Zdenko Vogric prikazal v prostorih knjižnice Damir Feigel, v Križni ulici (via della Croce). K ogledu in kasnejšemu klepetu društvo vabi "tečajnike", spremljevalce, kuharje in nasploh vse, ki so takrat bili soudeleženi za pripravo zimovanja. Po petindvajsetih letih bo najbrž zelo prijetno srečanje. K ogledu filma društvo vabi tudi vse člane in prijatelje in današnje mlade smučarje.

Dodatno o proslavi 30-letnice dramske skupine v Štandrežu

Zapis o osrednji proslavi 30-letnice dramske skupine PD Štandrež je bil nekoliko pomanjkljiv. Tako je izostala navedba, da je jubilarne in občinstvo v imenu Zveze Slovenske katoliške prosvete pozdravila Marilka Korsic; ni bil omenjen pozdrav društva FBJ Sedež iz Steverjana, ter predstavnice rajonskega sveta. Prizadetim se oprostamo.

Oddaja o Irski

V četrtek, 26. t.m., se bo na radiu Trst A ob 8.10 prišel ciklus oddaj Irska, lepa in tragična, ki ga je pripravila goriska novinarka Dorica Makuc. Urednica ciklusa je gospa Nadja Rojac. K poslušanju so se posebej vabljeni udeleženci lanskega izleta Katoliškega glasa na Irsko.

Skupščina konzorcija CISARFO

Na sedežu v ulici Aquileia 9 v Gradiscu bo jutri ob 18. uri zasedala glavna skupščina medobčinskega konzorcija CISARFO. Na dnevnem redu je razprava in odobritev proračuna za leto 1995 ter določitev odškodnin upraviteljem. Skupščina bo razpravljala tudi o triletnem programskem načrtu.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

v koprodukciji s

STALNIM GLEDALIŠČEM

FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE

Peter Handke

ČAS, KO NISMO VEDELI NIČESAR DRUG O DRUGEM

Režija *Giorgio Pressburger*

PREDPREMIERI:

DANES, ob 20.30 ABONMA RED A

JUTRI, 26. januarja, ob 20.30 ABONMA RED B

V KULTURNEM DOMU V GORICI

Danes vozi avtobus po običajnem voznem redu

DEJAVNOST USPEŠNA

Obračun GMG pa tudi težave

Brez primerne in dostopne sedeža bodo prenehali delovati

Društvo Gruppo Marciatori Gorizia (GMG) je te dni objavilo obračun dejavnosti v lanskem letu, istocasno pa opozorilo na možnost, da bodo že letos morali dejavnost, zlasti z organizacijskega vidika, skrajšati na minimum. Vse je pač odvisno od Občine, ki mora od tolmačenja zakonske norme, ki določa, da morajo javne ustanove določiti najemnino za premoženje, ki je v njihovi lasti, ob upoštevanju tržnih pogojev. Društvo GMG ima sedež v prostorih (Drevored 20. sept. 5), ki so last občine. V stavbi imajo sedež tudi druga društva, ki se nahajajo v podobnih, oziroma enakih pogojih. Tako ali drugače, dejavnost v letu 1994 je bila uspešna. Člani društva, ki goji

predvsem tek, so se udeležili 112 manifestacij v raznih krajih države in tudi v tujini. 77 manifestacij je bilo netekmovalnega značaja, 35 pa tekmovalnega. Vseh udeležencev je bilo 731.

Med posamezniki se je najbolje uveljavil Severino Portelli, ki je osvojil, v svoji kategoriji (amaterji/clani) naslov deželnega prvaka v teku na pet tisoč metrov in vrsto drugih naslovov. Člani GMG so se udeležili teka v Celovcu, na otoku Elbi itd, izkazali pa so se tudi kot dobri organizatorji stiri množičnih prireditev. Prav toliko prireditev bodo organizirali tudi letos: 10. pohod Bismarcia, 17. mali maraton, pohod s kravadajci, 19. pohod Stragorizia.

SOVODNJE / POBUDA FORUMA

Za široko zavezništvo

Demokratski forum za območje sovojenjske občine je te dni opredelil stalnica v zvezi z bližnjimi upravnimi volitvami ter razpravljal tudi o nekaterih drugih vprašanjih. Forum si bo tudi v prihodnje prizadeval za sestavo široke levo usmerjene koalicije, v kateri bo prostor tudi za predstavnike novih strank in gibanj. Izhajajoč iz dosedanjih izkušenj, ki so bile v glavnem pozitivne, pa bo treba pri utrjevanju dosedanjih in sklepanju novih zavezništov, upoštevati miselne preiske, ki so se dogodile in se se dogajajo tudi med našimi ljudmi. Na srečanju predstavnikov Forumu so posebej izpostavili vlogo tega gibanja, ki zeli na krajevni, pok-

rajinski in deželni ravni biti zamelek in pobudnik širšega laičnega in levičarsko usmerjenega gibanja. V občinskem merilu si bodo predstavniki Forumu prizadevali za sestavo kar se da široke koalicije, ki naj bi presežla dosedanje partnerje Občinske enotnosti. Pri Forumu so namreč prepričani, da je treba posebej pozorno prisluhniti dogajanju med ljudmi in načinu, kako razmišljajo mlade in mlajše generacije. Demokratski forum je sprejel pobudo za vrsto srečanj na občinski ravni, bodisi s partnerji dosedanje koalicije, bodisi s predstavniki drugih strank prisotnih v občinskem svetu. V naslednjih tednih pa načrtuje niz drugih pobud.

OBČINA / ZNESEK ENAK LANSKEMU

Do konca meseca rok za plačilo občinskih taks za trgovske dovolilnice

Županstvo obvešča, da konec meseca poteče rok za plačilo občinskih taks in pristojbin za trgovske dovolilnice. Te dni so zavezanecem dostavili postne položnice z navedbo zneska, ki ga je treba vplačati. Takse so enake lanskim in sicer: 327.000 lir za trgovine s prodajno površ-

no do 200 kv. metrov, 651.000 lir za trgovine s prodajno površino od 200 do 1.500 kv. metrov, Trgovine ki imajo preko 1.500 kv. metrov prodajne površine, bodo morale plačati milijon in tristotisoč lir. Mesni-ce bodo morale plačati posebno takso v znesku 113.500 lir.

Trgovine, ki uporabljajo javni (občinski) prostor bodo morale plačati dodatnih 85.500 lir. Placilo je obvezno tudi za trgovce, ki so v postopku spreminjanja deželne avtorizacije. Rok za plačilo poteče, kakor smo uvodoma zapisali, 31. t.m. Mogoče je seveda plačati tudi po tem roku, vendar pa so zamudnike predvidene sankcije.

Trgovci ki se niso prejeli položnice naj se oglašajo (lahko tudi po telefonu 383241) v pristojnem uradu za gospodarske dejavnosti na občini, kjer jim bodo posredovali vsa pojasnila in jim tudi dali novo položnico v primeru, da prve se niso prejeli.

Pokrajinski urad Generalnega ravnateljstva za motorizacijo opozarja na zakonske predpise o obvezni reviziji motornih vozil. V teku leta 1995 je treba opraviti revizijo avtomobilov, ki so bili prvič registrirani v letu 1984. Rok za revizijo je določen na osnovi registrske tablice. Za avtomobile z registrsko tablico katere zadnje številke so 1, 2, 3 je treba poskrbeti za revizijo do 31. marca 1995, za avtomobile z registrsko tablico, katere zadnja številka je 4, 5 ali 6, do 30. junija, za avtomobile z reg. tablico z zadnjo številko 7, 8, 9 do 30. septembra, za avtomobile z registrsko tablico, ki ima kot zadnjo številko 0 pa do 31. oktobra.

MINISTRICA RINA KLINAR IN SEKRETAR JANKO STUŠEK V TRSTU

Slovenija se zaveda dolžnosti do manjšine

Obisk pri bivših borcih in na sedežu SKGZ

TRST - Na povabilo Združenja aktivistov narodnoosvobodilnega gibanja na Tržaškem in Zveze vojskih vojnih invalidov NOB in po posredovanju generalnega konzula Republike Slovenije Jozeta Susmelja, sta se včeraj mudila na obisku v Trstu ministrica za delo, družino in socialne zadeve - borce in vojske invalide vlade Slovenije Rina Klinar in sekretar v ministrstvu za borce in vojske invalide Janko Stusek. Na sedežu Združenja je gosta najprej v njegovem imenu pozdravil Jože Koren in se jima zahvalil za prijazen odziv na vabilo. Predstavil jima je značaj obeh organizacij in njuno delo, ki je prvenstveno usmerjeno v skrb za socialno varstvo članov in reševanje številnih problemov, s katerimi se soočajo bivši borci aktivisti in posebej se vojski invalidi, ki jih je na naši strani kar precejšnje število. Podrobneje o vseh vprašanjih, ki

spadajo neposredno v delovno področje ministrstva in posebej se sekretariata za borce in vojne veterane, je spregovorila voditeljica pisarne in članica odbora Združenja Nevenka Pecar, zlasti se v zvezi z novim zakonom o vojskih invalidninah, ki je v fazi sprejemanja v slovenskem parlamentu in ki neposredno zadeva tudi določeno število invalidov v zamejstvu. Ministrica Klinarjeva in sekretar Stusek sta pokazala veliko zanimanje za nakazana vprašanja in zavzetost za njih pozitivno rešitev. Ob tem je ministrica še posebej poudarila, da se vlada Republike Slovenije zaveda svojih ustavnih obveznosti do slovenske manjšine v Italiji in se dodatno do tiste populacije, ki se je največ žrtvovala v osvobodilnem boju in namerala tudi v največji meri upoštevati specifične probleme vojskih invalidov in drugih udeležencev NOB v zamejstvu. Za razreše-

vanje vseh odprtih vprašanj pa sta gosta izrazila pripravljenost za nadaljnja srečanja.

Po razgovorih na sedežu Združenja aktivistov in Zveze vojnih invalidov NOB sta se ministrica Klinarjeva in sekretar Stusek podala še na sedež Slovenske kulturno gospodarske zveze (Foto KROMA), kjer ju je sprejel predsednik Klavdij Palčić s sodelavci. Predsednik Palčić je gosta izčrpno seznanil s sedanjim izredno težkim položajem Slovencev v Italiji, ki so posebno v zadnjem času s prihodom skrajne desnice na oblast v državi in z zaostritvijo odnosov med Slovenijo in Italijo izpostavljeni najhujšim pritiskom na njihove gospodarske in kulturne institucije, katerih obstoj je zaradi crtanja finančne postavke za njih vzdrževanje iz državnega proračuna direktno ogrožen. Izrazil je tudi zaprepačenost nad kriminaliziranjem gospodarskih organizacij manjšine v Italiji v osrednjih slovenskih medijih, kar je že doslej povzročilo veliko škodo. Predsednik Palčić je predstavil tudi SKGZ, njen pluralistični značaj in njena prizadevanja v štiridesetih letih obstoja v izključno korist slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Ko je opisoval kritično stanje slovenskih vodilnih kulturnih ustanov je še posebej izpostavil tudi ekonomske težave v Beneski Sloveniji. Na koncu je Palčić izrazil nekaj upanja, da se bodo lahko s padcem Berlusconijske desničarske vlade stvari v odnosu do Slovencev v Italiji vendarle izboljšale in da bo Sloveniji omogočen začetek vstopa v Evropsko zvezo.

Ministrica Klinarjeva je pozorno poslušala Palčiceva izvajanja in potrdila zavzetost vlade Slovenije za vsestransko pomoč manjšini ob zaskrbljenosti za njen sedanjí težek položaj. Nakazala je tudi nekaj konkretnih možnosti, zlasti na področju gospodarskega sodelovanja in pobud.

POMEMBNA POBUDA DEŽELNE UPRAVE

Posebno »okence« v službi občanov

Služba deluje le v Pordenonu, Tolmeču, in Vidmu - Kmalu tudi v Trstu in v Gorici

TRST - Predsednica deželne odbora Alesandra Guerra je na včerajšnji novinarski konferenci predstavila zanimivo pobudo, s katero bo lahko državljani boljše informiran o poslovanju deželne uprave. Državljanovo okence, tako je ime novi službi, bo na razpolago vsem občanom za katerekoli informacije in predvsem navsote o zapletenem deželnem upravnem kolesju, a tudi o raznovrstnih prošnjah in vlogah, ki so jih občani (ali organizacije in združenja) naslovili na deželne urade. »Okenca« bo neposredno upravljala deželna družba za informatiko Insiel.

Trenutno poslujejo že tri »okenca« in sicer v Vidmu, Pordenonu in Tolmeču, v kratkem bodo odprli »poslovalnico« tudi v Trstu (sedež se niso izbrali) ter v Gorici, kjer bo Dežela nudila informacije v uradih v Ul. Roma. Guerova je povedala, da so »okenca« najprej odprli v perifernih sedežih deželne uprave, ker imajo Tržčani že itak na voljo secede in urade skoraj vseh deželnih odborništev. Sedež v Tolmeču pa potrjuje pozornost, ki jo

Na Deželi so predstavili »Državljanovo okence« (f.KROMA)

Dežela namenja razvoju goratih in obrobni krajem Karnije in severne Furlanije.

Srečanja z novinarji so se, poleg predsednice Dezele, udeležili tudi odborniki za osebje Gianluigi D'Orlandi ter predstavniki družbe Insiel, ki bo, kot rečeno, direktno upravljala vsa »okenca«. Guerova je predstavitev te pobude ocenila kot zgodovinski dogodek, ki bo se bolj približal upravo državljanom ter

njihovim problemom. Servis bo posloval z naj-sodobnejšo tehniko, tako da bodo občani nekatere informacije dobili v realnem času, to se pravi v nekaj minutah.

S pobudo, ki so jo predstavili včeraj, je začela deželna vlada dosledno izvajati nekatere zakone o tako imenovani glasnosti oziroma o pro-zornosti poslovanja posameznih odborništev in predvsem uradov, ki imajo največ vsakodnevnih stikov z ljudmi. V okviru deželne uprave že vrsto let deluje državljansko pravobranilec, ki ima urade v vseh starih pokrajinah Furlanije-Juljske krajine. Gre za zelo pomembno javno institucijo, na katero pa sama Dežela večkrat pozablja oziroma ji ne priznava vloge, ki jo v resnici ima.

Oddaja o primorskih Slovencih

TRST - Danes popoldne ob 15.30 bo italijanska radijska postaja Raia oddajala prvo poglavje iz niza, namenjenega primorskim Slovincem in njihove-mu odnosu z italijansko večino, ki ga je pripravila Lilla Cepak. Današnji oddaji, katere gost bo sen. Darko Bratina, bo sledilo še sedem, ki bodo na sporedu ob sredah popoldne. Gostje naslednjih oddaj bodo med drugimi Barbara Gruden, Miran Košuta, Pavel Fonda in Marta Ivasic.

PISMI UREDNIŠTVU

Še o profesorjih in novinarjih

Draga Marta, moje pisanje o srečanju profesorjev, ki ga ni bilo, te je očitno zbadlo, pa čeprav bi te, vsaj po mojem mnenju, ne smelo; saj si bila, tako si mi povedala, edina profesorica, ki se je opravičila. Pa vendar...

Tvoje pismo zveni kot prikrito opravičevanje profesorjev, ali - bolje rečeno - profesorskega stanu. Kako? Tako, da skusa pokazati na pomanjkljivosti casnikarjev. A jaz o casnikarjih sploh nisem pisal! Skupno zlo - polovična uteha ni rek, ki bi me navduševal. Ker opiranje na drugega pomeni prevečkrat le izogibanje lastne odgovornosti. Zato je predlog, da bi kdaj profesorji in novinarji zamenjali vloge, res samo šalviv: dijaki bi se mnogo ne naučili, bralci bi mnogo ne brali...

Pišes, da smo obojni namenjeni podobnemu. Dodal bi, da obojni izhajamo iz istega: slovenske sole v Italiji. Naše delo je sorodno, intelektualno. Pri sorodnikih pa se kaj rado dogodi, da med njimi ne teče prav dobra kri, kvečjemu slaba. Ze Kajin in Abel sta to preizku-

sila.

Casnikarji, podobno kot profesorji, nismo vsevedi. A mislim, da je uporaba pisma uredništva za obveščanje casnikarjev o bogatem delovanju na soli vsekakor malce preveč uradna. Ravnatelj Rudež se je pretekli teden zadovoljil s telefonskim klicem, naslednjega dne pa je lahko v dnevniku že prebral članek o začetku dodatnega podpornega pouka na višjih srednjih solah.

Lep pozdrav nekdanji sošolki, sedanjí dragoceni občani sodelavki in sogovornici

Marjan Kemperle

Ob robu seje o racionalizaciji slovenske šolske mreže

Iz kronike (Primorski Dnevnik 20. januarja 1995) zvemo, da je prof. Lojk, ki poučuje na državnem poklicnem zavodu za industrijo in obrt J. Stefan v Trstu, kot že lani, »ponovno zagovarjal tezo, da bi morali soli

združiti, ker bi morala veljati za slovenske sole enaka merila kot za italijanske.«

Ni vredno, da bi prof. Lojku dokazoval, kako zgrešeno, nezakonito in morda celo podlo je stališče, ki ga zagovarja.

Temu gospodu, samo naslednje v premislek:

Tedaj je eden izmed dvanajstih, ki se je imenoval Juda Iskarjot, sel k velikim duhovnikom in rekel: »Kaj mi hočete dati in jaz vam ga izdam?« Ti pa so mu določili trideset srebrnikov; in odslej je iskal prilike, da bi ga izdal. (...) Ko je izdajavec juda zdaj videl, da so ga obsodili, se je skesal, prinesel velikim duhovnikom in staresinam trideset srebrnikov in rekel: »Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri.« Ti so mu rekli: »Kaj nam mar, ti glej!« In vrigel je srebrnike v tempelj in se oddaljil; in sel ter se obesil. (Evangelij po Mateju).

Za kesanje ni nikdar prepozno. Celó hudodelec, ki je bil krizan na desni strani Kristusa, se je, čeprav tik pred smrtjo, skesal in rešil.

Pino Pečenko

PATRONAT INAC SVETUJE

Kdaj ženi pritiče minimalna pokojnina

Vpr.: »Tako moj mož kot jaz sva upokojena in prejemava pokojnino INPS. Moj mož je delal 40 let in ima sorazmerno dobro pokojnino, moja pokojnina, ki sem jo dobila lani, pa je minimalna. Povedali so mi, da mi lahko znižajo pokojnino, če ugotovijo, da ima mož visok dohodek. Ta stvar mi ni jasna; zakaj bi morali upoštevati možev dohodek na moji pokojnini? Koliko lahko prejema mož, da ne znižajo moje pokojnine? S.C.«

Bivšim zavarovancem skrbstveni zavod INPS ne prizna v vsakem primeru minimalno pokojnino (trenutno znaša 626.450 lir na mesec), temveč upošteva tudi druge dohodek, od visine katerih je odvisna dodelitev socialnega dopolni-

la. Če gre za samsko osebo, pripada socialno dopolnilo v celoti do prej omenjene vsote pod pogojem, da upokojenec nima več kot 8.143.850 lir dohodkov iz drugega naslova; ob višjih dohodkih do 16.287.700 lir letno pa INPS prizna morebitno delno integracijo. Če so ostali dohodki višji od 16.287.700 lir, INPS izplača le dejanski pokojninski znesek, ki je dozorel na osnovi plačanih prispevkov, brez vsakršnegadopolnila.

Ko pa gre za zakonca, je merodajno, kdaj je upravičenec izpolnil pogoje za upokojitev oziroma kdaj se je upokojil. Do konca leta 1993 se zakoncev dohodek sploh ni jemal v postev. Od 1. januarja 1994 dalje so za nove upokojece postali merodajni zakon-

cevi dohodki, ki niso smeli presegati 5-kratne vrednosti minimalne pokojnine (trenutno ta meja znaša 40.719.250 lir), da je bil na pokojnini priznan tudi dopolnilni delež. Z letošnjim letom, se pravi za zavarovance, ki bodo pridobili pravico do pokojnine v letu 1995, pa so poostri kriterij in minimalna pokojnina pripada v celoti, če skupni dohodek zakoncev ni višji od 24.431.550 lir (3-kratna vrednost »minimalne«).

V konkretnem primeru je pravica do pokojnine naše bralke dozorela v letu 1994 in zato ji letos INPS mora izplačati minimalni znesek 626.450 lir na mesec le v primeru, če skupni dohodek niso višji od 40.719.250 lir. (B)

gospodarstvo in finance

GIBANJA / PO PREDVIDEVANJIH RAZISKOVALCEV ZAVODA BNL

Letošnja gospodarska rast bo odvisna od inflacije

Možnosti za zblížanje med realnim in finančnim gospodarstvom

RIM - Po letu, za katerega je bilo značilno izrazito oddaljevanje relanega gospodarstva od finančnega in v katerem sta bili lira in borza ujetnici političnih motenj, bi lahko letošnje leto le prineslo pravo priliko za odpravo tega nevarnega razkoraka. Upanje izhaja iz dokumenta o predvidevanjih za leto 1995, ki ga je izdelala študijska služba zavoda Banca Nazionale del Lavoro (BNL) in v katerem sicer ne manjka pogojnikov.

Razkorak med relano in finančno ekonomijo se utegne zmanjšati, vendar to se ne pomeni, da se bo finančno gospodarstvo približalo realnemu in torej napredovalo. Kaj lahko se namreč primeri nasprotno, torej da bo relano gospodarstvo znižalo stopnjo svoje rasti.

Zakaj? Prihodnost in trdnost gospodarskega zagona - opozarjajo raziskovalci BNL - sta odvisni od sposobnosti zatiranja inflacije. »Obstaja tveganje, da do usklajanja med realnim in finančnim gospodarstvom ne pride v pozitivni smeri,« piše v dokumentu, »in to se lahko zgodi v primeru, ko bi izgubili nadzor nad inflacijskim gibanjem in s tem tudi možnost zavi-ranja obrestnih mer. To pa bi bilo usodno za gospodarstvo, ki bi seveda privedlo tudi do poslabšanja javnih financ.«

V primeru stroge kontrole nad inflacijo in v stabilnih političnih razmerah pa bi bil scenarij seveda popolnoma nasproten. Obstajal bi namreč manevrski prostor za upravljanje obrestnih mer in tečaja lire znotraj meja, ki bi bile kompatibilne z nadaljnjim utrjevanjem gospodarskega zagona. Če k temu dodamo se možnost ponovnega naraščanja notranjega povpraševanja in vztrajanja ugodnih izvoznih gibanj, bi lahko domači bruto

produkt konec letosnjega leta dosegel 2, 7-odstotni realni porast.

Glede se vedno nizke rasti notranjega povpraševanja, ki je nizja kot je bila v enakih pokriznih obdobjih, dokument BNL ugotavlja, da je to posledica negotovosti o prihodnosti javnih računov: če bo letosnji razpoložljiv dohodek zrasel za vsaj 2 odstotka, bi se lahko za prav toliko povečala tudi poraba italijanskih družin. Izboljšanje notranjega povpraševanja in močan razmah izvoza bi morala pospešiti tudi izdatke za investicije, ki naj bi se konec leta povisali za 5 odstotkov.

Najbolj pozitivni podatki vsekakor prihajajo s področja industrijske proizvodnje, ki naj bi letos rasla s stopnjo med 3, 5 in 4 odstotki, medtem ko je zaposlenost se vedno črna pika tudi pri predvidevanjih za letošnje leto. Do konca leta naj bi se povečala le za skromne tri desetinke odstotka, in to tako na področju odvisnega kot samostojnega dela. Inflacija, ki je pravi pravcati razsodnik usode novega gospodarskega zagona, naj bi se letos gibala med 4 in 4,5 odstotka, medtem ko naj bi se izvoz po lanskem napredku za 9 odstotkov letos povzpел se za nadaljnjih 8 odstotkov.

Industrija rahlo upočasnila tek

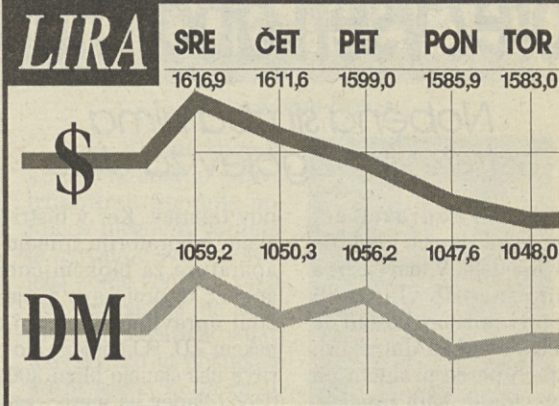
RIM - Po rezultatih najnovejše konjunktne raziskave združenja italijanskih industrijcev Confindustrie prvi tedni letosnjega leta kažejo, da se je povprečni dnevni indeks industrijske proizvodnje glede na lanski december znižal za 1,2 odstotka in se vrnil na reven iz lanskega oktobra. Toda kljub temu ostaja proizvodnja na precej višji ravni, kar dokazujejo tudi ocene intervjuvanih podjetnikov, po katerih naj bi bila januarska proizvodnja za kar 12,7 odstotka višja kot v istem mesecu lani. K temu rezultatu sicer prispeva en delovnik več kot lani, vendar je tudi primerjava na osnovi enakega števila delovnih

dni ugodna: v tem primeru naj bi se proizvodnja povečala za 8,7 odstotka.

Konjunktorno poročilo Confindustrie izpostavlja tudi nadaljevanje ugodnega gibanja obsega prodaje industrijskih proizvodov, ki je narasel za 11,4 odstotka. Predvidevanja pravijo, da se bo notranje povpraševanje tendencno povečalo za 9, 7 odstotka, tuji trg, ki že sedaj absorbirajo 46 odstotkov proizvodnje v raziskavo vključenih podjetij, pa kažejo na 13,4-odstoten porast povpraševanja. Nekoliko manj rožnat pa naj bi bil po predvidevanjih dotok novih naročil (seveda za podjetja, ki delajo po naročilu), ki naj bi narasla za 7,6 odstotka.

Glavni podatki iz konjunktne raziskave industrijskega združenja Confindustrie:

PODROČJA	nov. 94	dec. 94	jan. 95
proizvodna predvidevanja	6,7	2,0	12,7
povprečna dnevna proizvodnja	6,7	10,0	8,7
prodaja	11,5	9,8	11,4
notranja	10,0	5,2	9,7
na tuje	13,2	15,2	13,4
nova naročila	12,6	10,7	7,6

Finančni trgi čakajo zaupnico za Dinija

MILAN - V pričakovanju zaupnice Dinijevi vladi so valutni trgi včeraj prezivali dan premirja, milanska borza pa ima za seboj dokaj nasprotujoči si in negotov sestanek. Po mnenju opazovalcev je borzni trg že »prebavil« navdušenje nad novo vlado in ga sedaj skrbi trdnost podpore, ki naj bi jo prejela v parlamentu. Po spodbudnem začetku so kazalci sredi dne popustili in na koncu pristali pri naslednjih vrednostih: Mib -0, 93%, Mibtel -0, 29, Mib-30 pa -0, 48%. Tecaj lire ni doživel zaznavnejših sprememb v razmerju do glavnih svetovnih bankovcev.

NOVICE

Predstavili spomladansko »Vabilo na kosilo«

VIDEM - »Vabilo na kosilo v Nediske doline«, privlačna manifestacija, ki se ponavlja že četrto, se pripravlja na svoj spomladanski del. V obdobju med 18. februarjem in 31. marcem bo svoje tipične jedilnike ponujalo 16 tamkajšnjih restavracij, ti pa se bodo seveda razlikovali gredo na kraj, v katerem se gostisce nahaja. Spomladansko »Vabilo« so te dni predstavili v gostilni »Al Vescovo« v Podbosescu ob udeležbi župana G.R. Specogne, predsednika Gorske skupnosti Nediskih dolin G. Chiaudinija, predstavnika videmske Trgovinske zbornice F. Zuianija in zastopnika Trzaskre kreditne banke, ki je med sponzorji te pobude, Fabia Boninija. Bonini je seveda zastopal tudi Slovensko deželno gospodarsko združenje, ki je prek svojih članov eden izmed pobudnikov manifestacije. Prireditelji so medtem opravili obračun zimske izdaje »Vabila«, ki je doživela občuten uspeh v javnosti, kar je prispevalo tudi k povečanju števila gostincev, ki so se odzvali na spomladanski del manifestacije. Zadovoljni pa so seveda tudi prireditelji, ki poudarjajo, da tovrstne pobude občutno prispevajo ne samo k sirjenju poznavanja domače gastronomije, ampak tudi Nadiskih dolin nasploh.

Nov razpis za prodajo podjetja Savio iz Pordenona

RIM - Natečaj za prodajo pordenonskega podjetja za proizvodnjo tekstilnih strojev Savio Macchine Tessili, ki sodi v grupo Eni, je bil prvič razpisan aprila lani, vendar ni obrodil sadov, ker potencialni kupci niso ponudili ustreznih ponudb. Včeraj je bil v nekaterih dnevnikih objavljen nov prodajni razpis, po katerem morajo zainteresenti poslati ponudbe do 6. februarja poslovni banki »M&A«, ki pomaga grupi Eni v tej operaciji. V razpisu je se rečeno, da lahko ponudbe dostavijo samo posamezni subjekti in da se morajo nanašati na celotno glavnico družbe Savio.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKOVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

BANKE / PO IZJALOVITVI ZDRUŽITVE VSEH VIDEMSKIH BANK

V Furlaniji vse manj samostojnih bank

Tudi samostojnost videmske ljudske banke je po vsem sodeč le še vprašanje časa

VIDEM - Sredi lanskega leta je v Furlaniji kot bomba pocila vest, da so se upravitelji dveh videmskih bank, hranilnice Crup in videmske ljudske banke - Banca Popolare di Udine, dogovorili za združitev. Kmalu nato so tudi delničarji obeh bank na izrednih zborih združitve podprli, nekaj mesecev kasneje pa je Banca Italije sklenila, da poroke ne bo. Zakaj, ni bilo pojasnjeno.

Ljudska banka BPU je eden bonbončkov v furlanski financi. Ima 33 podružnic in če jih primerjamo s podružnicami hranilnice Crup, ugotovimo, da gre v več primerih za konkurenčne dvojnike. Crup si je hotela ljudsko banko prisvojiti, da bi tako odpravila konkurenco. Za BPU se namreč zanimata tudi ljudska banka Friul Adria iz Pordenona, ki se zeli se bolj razširiti na Videmskem, in Banca Antoniana iz Padove, ki ima iste želje. Pred leti se je sicer govorilo o združitvi BPU z ljudsko banko iz Cedada, vendar je sel načrt v zadnjem trenutku po vodi.

Tudi Banca Popolare Udinese

je - kot številne druge banke v naših krajih - imela lani inspekcijo funkcionarjev centralne banke, rezultat kontrole pa je najbrž botoval rimski odločitvi, da se BPU ne sme združiti s hranilnico Crup.

Videmska ljudska banka ostaja tako za marsikoga zanimiva. Predsednik njenega upravnega odbora, Roberto Tonazzo sicer trdi, da so se lotili obsežne reorganizacije v banki in da so vsaj za tri leta sposobni popolne samostojnosti, in to kljub dejstvu, da Banca Italije pritiska tudi nanje - tako kot na druge manjše banke - da bi se združili s katerim od večjih zavodov. Lanski obračun je bil boljši od pričakovanega, pravi Tonazzo, pa čeprav se nima dokončnih števil. Lani so med drugim občutno zmanjšali število rizičnih računov, kar je tudi znak, da se je gospodarski položaj podjetnikov izboljšal. V banki so prepričani, da se bodo rizični računi letos se zmanjšali.

Do kdaj bo BPU lahko poslovala samostojno, za sedaj ni znano. Vsi poskusi prejšnjih let, da

bi se furlanske banke združile v eno samo, so se izjalovili. Banco del Friuli so pred leti prevzeli bančniki De Benedettijeva zavoda Credito Romagnolo (prav v teh dneh je ta banka iz Bologne predmet naskoka dveh pomembnih italijanskih bank). Poskus združitve med ljudskimi bankami je sel po vodi: edinole Friul Adria iz Pordenona je prevzela nekaj bank, dve pa je kupila Banca Antoniana iz Padove. Crup je prišla v sistem hranilnice iz Verone, ki je kupila četrtno njenih delnic. V Furlanijo - Julijsko krajino gleda tudi Banca Popolare iz Vicenze, med razlogi za to zanimanje pa je tudi dejstvo, da je ze navzoca v Sloveniji, pa čeprav po avstrijskem ovinku (vodi namreč skupino italijanskih ljudskih bank, ki so s pomočjo Volksbanken z Dunaja prisle v slovensko Ljudsko banko).

V Furlaniji ostaja le še nekaj samostojnih bank, marsikdo pa je prepričan, da je odprava njihove trenutne samostojnosti samo vprašanje časa.

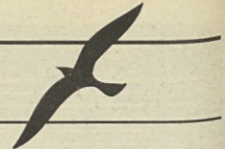
Marko Waltritsch

Plačilo davka »na senco« TOSAP 95 do 31. januarja

TRST - Trgovci in drugi gospodarski operaterji, ki so konec leta komaj plačali občinski davek TOSAP 1994 na sončne zavese obratov, morajo do konca januarja plačati isti znesek se za sončno leto 1995. Člani Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz trzaskre občine, ki so plačali lanski TOSAP prek tajništva Združenja, bodo enako lahko storili tudi za letošnjega. Občina Trst je namreč že dostavila obrazce za poštno plačilo, ki so na razpolago na sedežu SDGZ v Trstu (Ul. Cicerone 8).

Kot znano, obdavi TOSAP zasedbo javne površine (pločnika, ulice) s sončno zaveso in se nanaša na površino, ki jo pokriva zavesa, ko je povsem razgrnjena. Osnovne tarife tega zloglasnega »davka na senco« so v Trstu ostale nespremenjene in se nanašajo na štiri občinske območja, od mestnega središča do predmestja in zadnjih kraskih obronkov. Davčni znesek na kv. meter se sorazmerno znižuje: obrati, ki sodijo v I. kategorijo, plačajo po 20.400 lir na kv.m.; II. kategorija 16.500 lir; III. kategorija 12.900 lir; IV. kategorija 10.200 lir.

Kdor iz kakršnega koli razloga ni plačal TOSAP 1994 ali je začel novo dejavnost in bi rad uredil svoj status za tekoče leto, naj se čimprej zgleda v uradih SDGZ. Zavezanci iz drugih občin pa naj se obrnejo na pristojne urade svojih občin. Podrobne informacije poleg SDGZ nudijo tudi davčni uradi občin (Trst: Largo Granatieri 2).

IL. BISTRICA / ZDRAVSTVENI DOM

Nov laboratorij brez vseh aparatov

Nobena služba nima ustreznih pogojev za delo

Bistrski zdravstveni dom je bil zgrajen pred tremi desetletji. V tem času so ob neznatnih vlaganjih njegovi prostori postali že precej tesni in dotrajani, najbolj pereč problem pa je v zadnjih letih predstavljal laboratorij. Za obnovo celotnega doma je bilo narejenih že več idejnih projektov, vendar za njihovo uresničitev ni bilo denarja. Prejšnji mesec pa so končno le začeli z obnovo laboratorija.

S preselitvijo zobozdravstvene ambulante pred letom in pol v prostore nekdanje vojaške ambulante se je v ZD ponudila možnost za ureditev novih laboratorijskih prostorov. Sedanjemu so zaradi neustreznih pogojev dela inšpekcijske službe že nekajkrat pretile z zaprtjem. Kot je povedala direktorica ZD dr. Ivica Smajla, star laboratorij ni bil primeren le za zaposlene, temveč tudi za paciente, ki so morali kozarce z urinom prenašati skozi nabito polno čakalnico.

Obnova prostorov, v katerih bo nov laboratorij, se je začela konec lanskega leta. Z gradbenimi deli je podjetje Final iz Nove Gorice že končalo, zdaj pa nadaljuje z obrtniskimi. Ureditel laboratorija naj bi zaključili prihodnji mesec, vendar pa s tem, kot je povedala dr. Smajlova, se ne bo konec vseh težav. Za nakup vseh potrebnih laboratorijskih aparatov bi namreč potrebovali še približno 11 milijonov tolarjev, kar je skoraj toliko denarja, kot so ga doslej težko dobili za obnovo in ureditev prostorov. Ministrstvo za zdravstvo je za naložbo prispevalo 3 milijone, občinski proračun pa 7 milio-

nov tolarjev. Ker v bistrskem laboratoriju nimajo aparature za biokemične analize te preiskave zanje zdaj opravljajo v postojanskem ZD. »Omenjene storitve nas stanejo blizu 300 tisoč tolarjev na mesec, zato bi opremo nujno potrebovali,« pravi dr. Smajlova in hkrati dodaja, da je aparat zelo drag, saj stane od 60 do 100 tisoč nemških mark.

V bistrskem ZD pa se srečujejo se z eno težavo. Zaradi prostorske stiske so namreč morali že pred časom iz hiše preseliti terapevtsko službo in medicino dela na druge lokacije. Za najemnine vseh treh »dislociranih« služb in zdravstvene postaje v Knežaku mora ZD na leto odšteti kar 4 milijone tolarjev. »Največji nesmisel pa je, da moramo ta denar plačevati iz sredstev, ki jih dobimo od ZZZS za opravljanje osnovne dejavnosti,« pojasnjuje dr. Smajlova. Oddelka fizioterapije in medicine dela bi radi spravili nazaj v matično hišo, pogoj za to pa je razširitev in seveda celotna obnova prostorov obstoječe stavbe, saj zdaj niti ena služba v ZD nima ustreznih pogojev za delo. V ta namen je bilo pripravljenih že več idejnih načrtov, ki so zaradi pomanjkanja denarja vselej ostali le na papirju. Čeprav je ustanovitelj ZD občina, ki mora zagotoviti pogoje za normalno delo, pa bo, po besedah direktorice, morda treba razmisljati tudi o občinskem samoprispevku. V Podgradu bodo namreč že v kratkem začeli graditi novo zdravstveno postajo, za katero je zagotovljenih le tretjina vseh potrebnih sredstev za dokončanje.

Mateja Godejsa

SOLKAN / OBVOZNICA

Upajo, da bodo z gradnjo kmalu začeli

Če ne, bodo Solkanci zaprli Soško dolino

Po podatkih družbe za državne ceste je trenutno v Sloveniji okoli 70 krajev, ki čakajo na nujno potrebne obvoze prometnic. Vsaj dvajset je takih, ki kličejo po ureditvi prometa mimo gosto naseljenega kraja. Med njimi so zagotovo tudi trije goriski gorijski vozi: sempetrska in solkanska obvoznica ter obvoznica v Kojkem. Gradnja prve bo stekla v kratkem.

O tem, kako potekajo priprave, so seznanili novinarje na včerajšnji tiskovni konferenci, ki so se je udeležili tudi predstavniki mestne občine Nova Gorica z županom Crtomirjem Spacapanom na čelu. Povedali so, da so se Solkanci poenotili in sprejeli eno od starih v idejnem načrtu predlaganih različic. Obvoznica naj bi potekala po severni strani naselja, vecinoma vkopana v hrib pod Katarino, Scednami in Cahljem. Vprašanje je le, kdaj se bodo lotili gradnje.

Kajpada je treba pred tem dobiti vso ustrezno dokumentacijo, pripraviti načrte

in predvsem - zbrati potreben denar. Solkancem so predstavniki mestne občine obljubili vso potrebno pomoč pri pridobitvi potrebne dokumentacije. To naj bi dobili že letošnjo jesen, tako da bi se lahko že prihodnje leto potegovali za potrebna sredstva pri družbi za državne ceste oziroma v slovenskem parlamentu. Zaradi terena, po katerem bo tekla trasa, in gradbenega posega pričakujejo, da bo solkanska obvoznica se enkrat dražja kot sempetrska. Da ljudje ob glavni cesti skozi Solkan, ki je mestoma zelo ozka, že leta negotujejo, pove dovolj po-

datek, ki nam ga je sporočil na tiskovni konferenci predstavnik UNZ Nova Gorica: vsak dan se skozi Solkan pe- lje okoli stiri tisoč in več motornih vozil, od osebnih avtomobilov do težkih tovornjakov s prikolicami in vlačilcev ter avtobusov. Hrup le v poznih nočnih urah pade pod 50 decibelov, sicer pa dosega 80 in več decibelov. Na približno kilometer dolgi cesti skozi Solkan se je v lanskem letu zgodilo 107 prometnih nesreč. Odboru, ki »pritiska« na mestno občino in druge odločujoče dejavnike, je KS Solkan naložila tudi nalogo, da pripravi ustrezne zapore ceste proti Soski dolini, če se zlepa ne bo dalo nicesar urediti. Prav te pa policija odsvetuje, saj bi se zadeve le poslabšale, rešile pa bi verjetno bolj malo...

Vojko Cuder

MARIBOR / POSVET

Znanstveno srečanje o uporabi statističnih metod v laboratorijih

Včeraj se je v organizaciji Fakultete za kemijo v Mariboru in Republiškega inštituta za kemijo začelo v Mariboru tridnevno znanstveno srečanje o uporabi statističnih metod v laboratorijih.

Ta vrsta znanstvenega delovanja je vključena v skupno evropsko mrežo programa Tempus, ki spodbuja predvsem tiste znanstvene programe, ki dajejo uporabna znanja za prakso. Namen takšnih srečanj je tudi širitev znanja iz prejšnjih sol ter prenos na druge univerze in zlasti v industrijo. Posebej za mlado, razvijajočo se Slovenijo so uporabna znanja s

posameznih fakultet in institutov življenjskega pomena za njen nadaljnji razvoj.

Ta pomemben strokovni posvet je pozdravil rektor Univerze v Mariboru dr. Ludvik Toplak, ki je poudaril, da je posvet se toliko bolj pomemben, ker je v Mariboru in dokazuje da se dosedanje delo, uprto v svet znanosti z ustanovitvijo nove fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, ne bo prekinilo. Na posvetu sta s svojimi referati, uporabljeni v industriji, poleg slovenskih strokovnjakov na tem področju sodelovala tudi priznana profesorja iz Dunaja in Leobna.

Martina Pavšić

Dan odprih vrat v predstavništvu Rogaske

LJUBLJANA - Predstavništvo Zdravilišča Rogaska v ljubljanskem World Trade Centru bo v četrtek, 26. januarja pripravilo dan odprtih vrat. Od desete do osemnajste ure bodo obiskovalcem na voljo predstavniki zdravilišča in zdravstveni strokovnjaki, ki bodo odgovarjali na vprašanja in svetovali. Poleg predstavitve zdravstvenih programov in Beauty centra bodo pripravili tudi predavanja na temo preventivne managerskih bolezni in estetske kirurgije, ter degustacijo zdravilne mineralne vode Donat Mg. Na dan odprtih vrat bodo obiskovalci, ki se bodo odločili za katerikoli program v zdravilišču, deležni pet odstotnega popusta. (A. Z.)

JESENICE / TEHNOLOŠKI PRESEŽKI

Na spiskih tudi visoko izobraženi

SKEI poskuša najti ugodno rešitev za vsakega delavca

Med tremi železarskimi družbami je v najboljšem položaju podjetje Acroni, ki je tudi pod precejšnjo zaščito države. Podjetjema Seico in Fiprom gre veliko slabše, saj bosta morali obe podjetji do konca letošnjega leta zmanjšati število zaposlenih.

V Seicu so že sestavili program presežnih delavcev, na katerem je trenutno 38 imen in za katere so že napisane odločbe. Delavci, ki bodo postali tehnološki višek, se bodo samozaposlili, upokojili, ali odšli na zavod za zaposlovanje. Med presežnimi delavci je precej izobraženega kadra - inženirjev, tehnikov in kvalificiranih delavcev. Predvidevajo, da jih bo od trenutno 209 zaposlenih ostalo le še 170. O vseh 38 presežnih delavcih mora

odlocati se skupščina podjetja Seico, tako da delavci odločbe o presežni delovni sili lahko pričakujejo že februarja. Tudi v podjetju Fiprom je položaj podoben. Skupščina tega podjetja je že potrdila tehnološke viške za 90 delavcev, ki so že prejeli odločbe. Trenutno jih je v podjetju zaposlenih 583, ob koncu leta pa naj bi jih bilo 442, kar pomeni, da jih bodo v podjetju se odpustili. Med tehnološkimi viskom je tudi 28 invalidov, od katerih jih bo nekaj zaposlil zasebnik, nekaj se jih bo upokojilo, nekaj pa jih bo slo tudi na zavod. Da bi bilo odpustanje čim manj boleče, se zelo trudi sindikat SKEI, ki skuša za vsakega delavca najti čim bolj ugodno rešitev.

Mateja Faletić

HRASTNIK / BRODARSKO DRUŠTVO

Brodarji bodo ob 50-letnici dokončali društveni dom

Hrastniski brodarji bodo letos praznovali 50. letnico. Jubilej bodo počastili delovno, saj je njihova dolgoletna želja povezana z dokončanjem društvenega doma.

Do 27. junija, ko bodo v krajevni skupnosti Steklarna proslavili svoj praznik, bi radi člani hrastniskega brodarskega društva imeli urejen društveni dom. Dom so začeli graditi pred več kot desetimi leti z denarjem 4. občinskega samoprispevka, vendar dokončali ga niso. Za dokončanje doma, ki je pod streho, potrebujejo 7 milijonov tolarjev. Polovi-

co denarja bo iz občinskega proračuna namenila občina, zagotavlja hrastniski župan Leopold Groselj, drugo polovico denarja pa nameravajo Hrastničani pridobiti na republiškem ministrstvu za šolstvo in šport.

Brodarji so v vseh petih desetletjih imeli vrsto uspehov, poskrbeli so tudi za mlade kajakase in kanuiste, pohvaliti pa velja tudi njihove dosežene uspehe. Marljivi brodarji si društveni dom zares zaslužijo. Vsa ta dela so obnavljali leseno barako ob reki Savi in si sproti urejali prostore za opremo in čolne. (Z. K.)

MARIBOR / PROBANKA

Namesto s čeki plačujejo s karticami

Mlada slovenska banka je v poslovanju z občani uvedla že štiri kreditne kartice

V Probanki so se odločili, da svojim komitentom ponudijo možnost odprtja tekočega računa. Poslovanje preko tekočega računa pa poteka brez čekov. Namesto s čeki namreč plačujejo imetniki tekočega računa s plastično kartico.

Na ta način je mogoče poravnati račun že na pet tisoč prodajnih mestih v Sloveniji, povsod, kjer je na vratih trgovine ali lokalna nalepka Probanke ali Nove ljubljanske banke. Pri Probanki namreč ugotavljajo, da »plastični denar« izpodriva klasične bankovce in poslovanje s čeki. Čekov tekočih računov tako sploh ne načrtujejo uvesti v svoje poslovanje, saj so stroški takšnega poslovanje vse višji. Plačevanje s plačilno kartico je podobno plačevanju s ce-

ki. Razlikuje se samo tehnika plačila, saj imetnik namesto čeka podpiše slip kot pri kreditnih karticah. Razen kreditne kartice je Probanka v svoje poslovanje uvedla tudi kartico za bankomat, kartico Magno in kot tretja banka v Sloveniji tudi svetovno uveljavljeno kartico Eurocard.

V Probanki pridno polnijo s certifikati tudi svoje sklade: Zlata moneta, Zlati ducat in Zlati medaljon. Zato so se odločili odpreti še četrti sklad Zlata moneta 2. Za zdaj so skupno zbrali za 9 milijard tolarjev certifikatov; računajo, da jim bo uspelo zbrati 12 milijard tolarjev. Probanka za razliko od večine slovenskih bank ni iskala solastnikov, ampak je sama stoodstotni lastnik skladov.

Janko Struc

PORTOROŽ / KONGRESNA DEJAVNOST

Portoroški avditorij širi svoje storitve

Bo kongresni center na Bernardinu konkurenca?

Avditorij, osrednje prizorišče kongresov in večjih kulturnih dogodkov na slovenski obali, je bil zgrajen leta 1972. V zadnjih dvajsetih letih je Avditorij sicer ves čas vlagal v vzdrževanje objekta ter obnavljanje in posodabljanje tehnične opreme, večjih posegov pa ni bilo.

V začetku tega meseca pa so se lotili siritve svojih zmogljivosti, saj brez tega, zlasti v svoji glavni dejavnosti, kongresnem turizmu, ne bi bili več konkurenčni. V prvi fazi naložbe bodo povečali sprejemno dvorano z zateklitvijo nadstreška pred glavnim vhom. Zato bodo preselili okrepčevalnico k letnemu delu Avditorija, tako da bo dostopna z notranje strani in tudi z letnega prizorišča. Na sedanjem prostoru okrepčevalnice pa bodo uredili novo dvorano s 120 sedez, ki jo kongresna dejavnost nujno potrebuje. Tudi povečanje sprejemne dvorane v pritličju je nujno, saj je

sedaj tu prostora le za kakih 150 ljudi in je bila ob večjih prireditvah prehuda gneča.

V drugi fazi razširitve nameravajo pokriti letno prizorišče, ki bo uporabno tudi za večje kongrese. Hkrati letno prizorišče ne bo več odvisno od vremena. Tako bo podaljšana sezona za takšne prireditve, resen pa bo tudi problem hrupa, ki je motil tako udeležence prireditve kot okoliske prebivalce. Znotraj hise pa bodo uredili še hlajenje dvorane, kar je za sodoben kongresni center nujno, in izboljšali ogrevanje sprejemne dvorane.

Od leta 1993 je Avditorij registriran kot javni neprofi-

tni zavod v lasti občine Piran. Občina je že v lanskem proračunu rezervirala sredstva za naložbo, ki je zdaj v teku. Ob tem pa se v Avditoriju sprašujejo, kaj pomeni naložba v kongresne kapacitete, ki jo sedaj pričenjajo v Grand hotelu Bernardin. Tam naj bi med drugim uredili dvorano s petsto sedez, kakršno Avditorij že ima. Zmogljivosti Avditorija do zdaj niso bile polno izkoriščene in se en podoben kongresni center na istem prostoru bo vplival na obseg njihovega poslovanja. Zato menijo, da bi odločitev za naložbo na Bernardinu, ki bo izpeljana z državnim denarjem, morali podkrepiti z ustreznim elaboratom, ki bi dokazal, da za potrebe kongresnega turizma v Portorožu zmogljivosti Avditorija ne zadostajo.

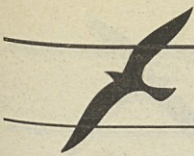
Boris Vuk

Maske na ogled v Hodnikovem mlinu

ILIRSKA BISTRICA - V galeriji Hodnikov mlin so te dni odprli prvo razstavo v letošnjem letu. Razstava nosi naslov Nase maske, njena avtorica pa je mlada Izolanka Vladoša Lutar Marković. Razstavljene maske, ki so nastale aprila lani, so izdelane iz časopisnega papirja, kleja, tempere in akrila. Vladoša je s svojimi maskami, ki predstavljajo like s praznimi očmi, votlimi glavami in drobovjem brez hrbtnice, srca in možganov, hotela prikazati ljudi, ki poznajo le glagol imeti, glagol biti pa jim je nepomemben. To so ljudje, ki so sebi naredili ogromno koristi, večkrat tudi na račun drugega. Njene maske so svobodnih oblik in predstavljajo nekakšen gledališki prizor. Razstava bo odprta do 11. februarja. (M. G.)

Borovo odslej v prenovljenih prostorih

BREZICE - Podjetje Borovo trade iz Celja je ob svoji tretji obletnici poslovanja odprlo v Brezicah prenovljeno prodajalno. Prenovljena dela je opravilo zasebno podjetje Trgis iz Kranja, s posegom pa so na račun manjšega skladišča pridobili 30 m² več prodajnih površin, na katerih razen tradicionalne obutve Borovo, katero ta hrvaška tovarna po okupaciji samega Borova sedaj proizvaja v hercegovski Listici, kupcem nudijo tudi kakovostno obutev lastne blagovne znamke Priora, športno obutev Adidas ter različne konfekcijske predvsem športne izdelke ter igrače. Prodajalke so lani prodale 24 tisoč parov čevljev, v skupni vrednosti 84 milijonov tolarjev. S tem se uvrščajo v sam vrh med prodajalnami Borova v Sloveniji. (E. S.)

DOGAJANJE V VLADNI KOALICIJI

Prenova vladne ekipe je končana

Zabava je končana, komedija se nadaljuje

MATEJA KOZUH-NOVAK

LJUBLJANA - Zamenjavi prvega moza slovenske diplomacije in ministra za ekonomske odnose sta le se dve v zdaj že dolgi vrsti sprememb vladnega kabineta, s katerimi skuša premier oziroma dvojica LDS - SKD podaljšati "rok trajanja" velike koalicije. Velika trojka je sicer naselila na prvo krizo že dobra dva meseca po svojem nastanku; drugačna, "leva" koalicija pa je v državnem zboru prvič odločala že pred prvimi parlamentarnimi počitnicami.

Vendar pa je vlada prvo obletnico proslavila v prvotni sestavi in je sele nekaj dni kasneje (24. januarja lani) v poznih večernih urah premier precej nepričakovano predlagal prvo ministrsko zamenjavo. "Odstop" se je takrat zgodil mi-

nistru za okolje Mihi Jazbinsku. Teden dni kasneje je v parlamentu padel Drnovškov novi ministrski kandidat Rožic, saj premier predloga ni pravocasnou usklajal niti s koalicijskimi partnerji niti v lastni stranki. Pac pa je nekoliko kasneje brez

večjih težav resor prevzel Pavle Gantar, clovek iz ozjega vodstva LDS, ki je sicer dotlej veljal za enega od strankinih ideologov.

Po padcu prvega novega ministrskega kandidata predsednik vlade takšne napake ni več ponovil in si je za vse kasnejše kadrovske spremembe zagotovil vsaj približno parlamentarno večino. Kmalu po združitvi sredinskih strank si je Drnovšek privoščil se dve pomembni kadrovske zamenjavi. Jožico Puhar, s katero se je premier tradicionalno slabo razu-

mel, je zamenjala Rina Klinar. Presenečenja tu ni bilo - Klinarjeva je bila v obveščenih krogih že nekajkrat omenjena kot najresnejša ministrska kandidatka združene liste. Precej bolj politično problematična je bila seveda zamenjava na vrhu ministrstva za obrambo. Vendar tudi v tem primeru novi kandidat ni bil presenečenje - resor je pripadel LDS in s tem Jelku Kacinu, ki je postal z združitvijo pomemben član te stranke. Drugi represivni resor - ministristvo za notranje zadeve, kjer se je zamenjava zgodila nekoliko kasneje, pripada krščanskim demokratom. In tako je Iva Bizjaka iz vodstva SKD zamenjal Andrej Ster iz vodstva SKD. Nekoliko strankarsko manj izrazito obarvana je bila peta vladna zamenjava - na čelu pravosodnega ministrstva. Me-te Zupancić ne najdemo med člani vodstva LDS. Res pa je, da ta resor po politični teži (in po proračunskem deležu) ne sodi med tiste na vrhu in so bili zato zanj tudi nekoliko manjši strankarski apetiti.

Med pričakovane spremembe, s katerimi velika koalicija zaokroža drugo obletnico obstoja, sodi tudi tista v ministristvu za ekonomske odnose in razvoj. Ze od samega začetka so namreč krščanski demokrati zahtevali enega od gospodarskih resorjev in Davorin Kracun je bil zato zelo pogosto na seznamu novih koalicijskih kombinacij. Z doslej politično najbolj tvegano spremembo na čelu zunanjega ministristva pa je verjetno rekonstrukcija vlade začasno končana. Liberalni demokrati pokrivajo zdaj šest resorjev (zunanjega, finančnega, obrambnega, solskega, pravosodnega in ministristvo za okolje), krščanski demokrati štiri (za ekonomske odnose, za kmetijstvo, za promet in zveze ter ministristvo za nostranja zadeve), stirje pa so ostali tudi združeni

listi, ki sicer ni bila uspešna s svojo zahtevo po "enakopravi" enotni koalicijski pogodbi. Liberalni demokrati imajo poleg tega se ministra brez listnice, krščanski demokrati pa bodo ob koncu pogajanj zasegli se nekaj mest v resorjih drugih strank (finančnem, morda tudi solskem).

Na prvi pogled je torej tehnica nagnjena v prid liberalni demokraciji, znotraj nje pa "mladinski frakciji", ki so jo ob prejšnjih volitvah, posebej pa po odhodu Jase Zlobca in Franke Jurija v diplomatsko službo, nekateri politično že odpisali. Vendar pa računica ni tako preprosta; podrobnejši pogled na primer pokaže, da vse tri stranke pokrivajo vsaj en proračunsko pomemben resor (SKD promet in zveze, ZLSD ministristvo za delo). Poleg tega bodo prav zaradi relativno večje teže liberalne demokracije krščanski demokrati in združena lista doslej se lažje občasno prestopali v opozicijo lastni vladi. LDS bo tako sicer uzila slast oblasti, vendar pa bo v očeh javnosti odslej zagotovo tudi največji, ce ne celo edini krivec za vse dejanske in morebitne vladne neuspehe. Doslej ta stranka sicer ni bila pretirano uspešna, ko je branila svoje dobro ime - rezultati lokalnih volitev na primer pričajo, da LDS ni bila prepričljiva pri zavračanju trditev, da imajo nekateri njeni pomembni člani "globoke žepi".

Zato prenovitev vladne ekipe v začetku tretjega leta obstoja velike koalicije ta hip sicer obeta nekaj mesecev političnega zatisja, nikakor pa ne zagotavlja, da bo sedanja vladna ekipa docakala redne državne volitve. Zelo kmalu bo namreč morala vladna trojka spet pretehtati svoj položaj in morda tudi izbirati med kratkoročnim ugodjem vladanja ali pa uspehom na prihodnjih volitvah.

Tanja Staric

Svet SKD ni najbolj zadovoljen z izkupičkom pogajanj

LJUBLJANA - Svet Slovenskih krščanskih demokratov je včeraj za zaprtimi vrati razpravljaval o sklepih in možnostih uresničevanja koalicijske pogodbe v vladi Janeza Drnovška s predlogom odločitev o nadaljnjih odnosih znotraj vladne koalicije. Kot nam je uspelo izvedeti večina članov ni zadovoljna z dosežkom pogajalske skupine. Udeleženci sveta so kot glavno kadrovsko zahtevo postavili državnega sekretarja za solstvo, zadolženega za področje srednjeseolskega izobraževanja.

Nekateri so menili, da bi morali iztržiti vsaj se mesto državnega sekretarja v ministristvu za finance ter področje, ki ga v ministristvu za ekonomske odnose in razvoj zaseda Davor Valentic. Zahtevali so tudi, da se v dodatku jasno opredeli, da mesto direktorja agencije za sanacijo bank, ki ga je zasedal kandidat za ministra za ekonomske odnose in razvoj Janko Dezelak, tudi v prihodnje pripada krščanskim demokratom.

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle je

ob koncu povedal, da dodatek h koalicijski pogodbi v sedanjih obliki ni uravnotežen in tudi ne

Ceprav je predsednik vlade Janez Drnovšek v ponedeljek zatrdil, da se je o svoji odločitvi posvetoval tudi s predsednikom tretje koalicijske stranke - Združene liste socialnih demokratov - v tej stranki niso zadovoljni z razpletom pogajanj. Včeraj zvečer se je zato sestala politična direkcija združene liste, njen glavni tajnik Dušan Kumer pa nam je povedal, da je vprašanje, ce bodo njihovi poslanci podprli izvolitev Lojzeta Peterleta na mesto predsednika parlamentarnega odbora za mednarodne odnose. V roku dveh mesecev, kolikor sedanjemu sekretarju za turizem manjka do upokojitve, bo minister za gospodarske dejavnosti Maks Tajnikar po lastni presoji predlagal novega državnega sekretarja za turizem. Kumer pravi, da bo ZLSD najverjetneje se pred izredno sejo državnega zbora postavila zahtevo po podpisu enotne koalicijske pogodbe. (MIG)

SLOVENC V ZAMEJSTVU / PREDSTAVNIKI KULTURNIH ORGANIZACIJ OPOZARJAJO

Kulturne ustanove, ki so za manjšino življenskega pomena, so ogrožene

Zaradi kroničnega pomanjkanja denarja so mnoge pred stečajem

LJUBLJANA - Predstavniki osrednjih slovenskih kulturnih organizacij, Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij ter starih osrednjih kulturnih ustanov so včeraj na seji posebne delovne skupine državnega zbora opozorili na to, da tem ustanovam grozi propad.

Predsednica delovne skupine poslanka Jadranka Sturm Kocjan je v tej zvezi ob začetku seje ugotovila, da so s tem ogrožene poglavne slovenske zamejske kulturne organizacije. S posegom italijanske narodne banke v gorisko Kmetijsko banko pa se je pred tem v nevarnosti znaslo tudi slovensko zamejsko gospodarstvo..

Predstavnike slovenskih zamejcev je pozdravil predsednik zunanje-političnega odbora in kandidat za zunanjega ministra Zoran Thaler, ki je obisk predsednika italijanske se-

natne komisije Migoneja ocenil kot priložnost za pricetek konstruktivnega pogovora med Slovenijo in Italijo in kot možnost, da se odvrnejo negativni trendi. Prepričati je treba, da bi obe manjšini postali talca negativnih odnosov. Slovenska stran dosledno skrbi, da se kaj podobnega ne bo dogajalo italijanski manjšini, in pričakuje, da bo to veljalo tudi za razmerje italijanske strani do slovenske manjšine.

V imenu zamejskih organizacij je odgovorni urednik Primorskega dnevnika Bojan Brezigar pouda-

ril, da je že dobro leto slovenska manjšina v Italiji pod stalnimi udarci, ker je v vladno večino prišla neofasistična stranka. Sedaj sicer ne uporablja pendrekov in ricinusovega olja, vendar pa druge, zlasti finančne oblike pritiska. Slovenske zamejske kulturne institucije so doslej delovale s pomočjo slovenske in italijanske države in tudi v lanskem italijanskem proračunu so bila navedena ustrezna sredstva, v letosnjem proračunu italijanske države pa niso več izrecno omenjena. To pa pomeni, da bi lahko bila ta sredstva na voljo v najboljšem primeru sele v desetih mesecih. Pod izrednim pritiskom in najbolj ogroženi so: Narodna in studijska knjižnica, ki deluje v Trstu in Gorici ki ima se-

daj 100.000 knjig in skupno 12 zaposlenih,

Slovenski raziskovalni institut, ki deluje v Trstu, Gorici, Cedadu in Kanalski dolini ter ima 10 zaposlenih in deset honorarcev, dvojezična sola v Beneciji, ki jo obiskuje 105 otrok in ki zaposluje 20 solnikov, ter glasbena matica in druge neodvisne glasbene sole, ki jih obiskuje 700 gojencev, v njih pa dela 33 profesorjev in 35 honorarcev. Večina zaposlenih plač ni prejela že decembra, nekateri pa ne bodo 1. februarja. Vse te ustanove so pred stečajem in likvidacijo.

Včeraj so predstavniki slovenskih zamejskih kulturnih organizacij spregovorili slovenski javnosti ob že v naprej izraženi podpori in soglasju političnega

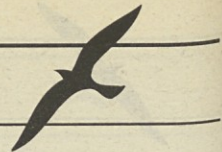
predstavnistva Slovencev v Italiji. Danes pa bo enotno politično in kulturno zastopstvo zamejskih Slovencev sprejel predsednik državnega zbora Jožef Skolc, ki bo v ponedeljek obiskal deželni svet Furlanije-Juljske krajine v Trstu.

Bogo Samsa

Odprto pismo premieru

LJUBLJANA - Clanice Zenskega foruma Združene liste so z izjavo za javnost opozorile predsednika vlade, da s svojim, po njihovem mnenju »ne dovolj premišljenim pocetjem, ki smo mu bili v Sloveniji priča ob evidentiranju gospe Mojce Drčar-Murko za zunanjega ministrice, izgublja sodelovanje ze tako malostevilnih strokovnjakinj in strokovnjakov, ki bi bili se pripravljeni zastaviti svoje znanje in izkušnje za napredek slovenske države«. Zelo nam je zal, nadaljujejo članice zenskega foruma ZLSD, da je premier oce-

nil, da je nagrajevanje koalicijskega partnerja za njegovo nenacelnost in kadrovska izsiljevanja pomembnejše kot nujna potreba po dobri zunanji ministrici, ki bi strokovno okreplila vlado. »Poudarjamo, da Slovenija ne bo imela več veliko možnosti za popravke, ce se bo v zunanji politiki odločalo napacno, kot se je ze ob asistiranju sedanjega kandidata za zunanjega ministra in po zaslugi kandidata za predsednika parlamentarnega odbora za mednarodne odnose,« so se zapisale predstavnice zenskega foruma ZLSD.

NOVICE

Haider se znova znašel v bližini skrajnih desničarjev

DUNAJ - Šef svobodnjakov Jörg Haider se je znova znašel v bližini desnega radikalizma. Na Dunaju je včeraj iz Haiderjeve stranke demonstrativno izstopila občinska odbornica Kariotis, kot razlog pa je navedla, da Haider kot tudi šef dunajskih svobodnjakov Pawkowicz ščitita desnoradikalne pojave znotraj svobodnjakov. Občinska odbornica je pred tem ostro nastopila proti skrajno desničarskem mladinskim funkcionarjem Ermolijem, ki je hotel postati predsednik svobodnjakov v dunajskem okraju Alsergrund. Njegovo izvolitev je sicer preprečila, podlegla pa je drugemu kandidatu.

Boj za hearing o JE Mohovce se nadaljuje

DUNAJ - Ministrica za varstvo okolja Maria Rauch-Kallat je na parlamentarno vprašanje zelenih v državnem zboru odgovorila, da bo z bojem za izvedbo javnega hearinga o varnosti slovaske jedrske elektrarne Mohovce v dunajskem Austria Center nadaljevala. Glede kanclerjevega predloga, naj se število udeležencev hearinga omeji na 200 oseb, pa je dejala, da ne bo odstopila od načela svobodnega dostopa do te prireditve. Zeleni so v zvezi z JE Mohovce zvezni vladi očitali neverodostojnost: na eni strani da je proti dogradnji sporne slovaske nuklearke, na drugi strani pa je pripravljena financirati projekt t. i. energetske avtoceste (tokovod z napetostjo 380 KV) med Mohovci in Dunajem. Kot znano, slovaski investitorji odklanjajo hearing pred neomejenim številom ljudi »ker niso volje stopiti v areno«.

Tesnejše sodelovanje na področju varstva okolja

TRBIZ/CELOVEC - Pristojni politiki za varstvo okolja Slovenije, Furlanije-Juljske krajine in Koroške so se na prvem tovrstnem srečanju v Trbižu dogovorili za tesnejše sodelovanje na področju varstva in zaščite okolja v prostoru Alpe-Jadran. Izraz tesnejšega in prekomajno sodelovanja naj bi bili v prihodnosti periodični sestanki predstavnikov treh regij. V okviru teh se bi dogovorili tudi o konkretnih skupnih prizadevanjih za zaščito okolja, npr. urenitvev prekomajnih projektov v okviru Interreg-programov, itd. Koroška deželna svetnica Elisabeth Sickl je svoje sogovornike iz Furlanije-Juljske krajine in tudi Slovenije informirala tudi o tem, da so investitorji zaenkrat odstopili od vključitve gore Rožkofel v načrt nadaljnje izgradnje smučarskega centra Mokrine ob koroško-italijanski meji.

Pomanjkanje deželnih sredstev za gradnjo stanovanj

CELOVEC - V deželnem proračunu manjka okrog 40 milijonov silingov, da bi lahko izplačevali vse čeke za gradnjo stanovanj oz. stanovanjskih hiš. Odgovorni utemeljujejo pomanjkanje finančnih sredstev s tem, da je v letu 1994 zaprosilo za podporo pri gradnji stanovanjskih objektov nadpovprečno veliko število oseb. Le-ti bodo zdaj morali čakati na izplačilo denarja dalj časa kot predvideno. Najprej bo dežela upoštevala prošnjo finančno sibkih družin, sporoča tiskovna služba.

10. OKTOBER 1995 / KOROŠKI SLOVENCİ PRED TEŽKO ODLOČITVIJO

Plebiscitna proslava brez ali le z udeležbo Slovencev?

Slovenski govornik v deželni zboru ne pa na osrednji proslavi

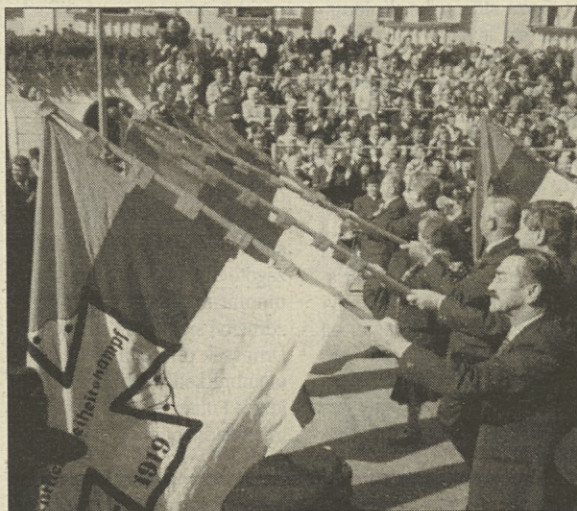
IVAN LUKAN

CELOVEC - Pot do prvega skupnega praznovanja obletnice koroškega plebiscita 10. oktobra leta 1920 s strani obeh narodov na Koroškem je se dolga. Uradna Koroška ob letošnji 75. obletnici očitno se ne bo tako daleč, da bi koroškim Slovincem lahko ponudila enakopravno sodelovanje na uradni proslavi na celovskem Novem trgu.

Takšna je ocena predsednika narodnostnega sveta koroških Slovencev pri Uradu zveznega kanclerja Marjana Sturmaja po razgovoru z organizatorjem letošnje jubilejne plebiscitne proslave, Sepom Pruggerjem.

Le-ta - vsaj zaenkrat - ni bil pripravljen vključiti v program osrednje plebiscitne proslave 10. oktobra letos v Celovcu bistvene predloge, katere so mu bili posredovane s strani sosvetu za koroške Slovence in tudi slovenskih političnih in kulturnih organizacij.

Tako sosvet kot tudi slovenske organizacije so izrazili mnenje, da bi morala letošnja proslava upoštevati tudi druge pomembne obletnice leta 1995, še posebej 50. obletnico konca druge svetovne vojne in zmage nad nacizmom ter za koroške Slovence izredno pomembna 40. obletnica podpisa Avstrijske držav-

Vse kaže, da bo tudi letošnja obletnica po »stari režiji«.

ne pogodbe, torej mednarodnega dokumenta, ki Slovincem in Hrvatom v Avstriji zagotavlja manjšinske pravice.

Prugger je delegaciji

sosveta, v kateri je bil tudi podpredsednik NSKS Marjan Pipp, sporočil, da bo tudi proslava ob 75. obletnici plebiscita potekala po klasičnem (koro-

škem) načinu ter da uradna Koroška na tej proslavi ne zeli izpostavljati drugih obletnic.

Edina inovacija: koroški Slovenci bi lahko dobili govornika v koroškem deželnem zboru (ne pa na osrednji proslavi v okviru katere bodo govorili zvezni predsednik Klestil, zvezni kancler Vranitzky in deželni glavar Zernatto - op. ured.) slovenska kulturna društva oz. zbori koroških Slovencev pa bi lahko sodelovali pri slavnostnem sprevedu in prepevali tudi v slovenskem jeziku.

Spomenik, ki ga hočejo v okviru proslave postaviti pred poslopjem deželne hiše, da bo imel enojezičen napis, glede plebiscitnih značk pa je bilo poudarjeno, da dvojezičnih ne bo, da pa je dežela pripravljena prevzeti stroške za nekaj tisoč značk z geslom »Srečanje na Koroškem« samo v slovenscini. Žrtev ozke »koroški miselnosti« je postala tudi zamisel, da bi pri sprevedu sodelovali tudi skupine iz sosednje Slovenije in F-Jk.

Sturm kot tudi Pipp sta po pogovoru z glavnim organizatorjem proslave dejala, da bo zdaj zadevo treba »zelo resno in temeljito obravnavati znotraj narodnostne skupnosti«. Sturm je konkretno predlagal sestanek predstavnikov vseh kulturnih društev, posvet pa naj bi organizirale osrednji politični in kulturni organizaciji koroških Slovencev. »Vsekakor bi zelel, da odločitev, ali bo zdaj za ali pa proti udeležbi, ne bi vnesla noi razdvoja v manjšino«, je dejal Sturm.

NSKS-KKZ / PODELITEV 16. TISCHLERJEVE NAGRADE

Priznanje tokrat izseljencu

Letošnji dobitnik Tischlerjeve nagrade Blaž Potočnik iz Toronta s predsednikoma NSKS in KKZ Grilcem in Zerzerjem.

CELOVEC - V okviru slavnostne prireditve v Slomškovem domu sta v ponedeljek zvečer Krščanska kulturna zveza in Narodni svet koroških Slovencev podelila letošnjo Tischlerjevo, poimenovano po ustanovitelju NSKS Josku Tischlerju. Dobitnik je 16. podeljene nagrade je v Torontu v Kanadi živeči slovenski izseljenec Blaž Potočnik.

Predsednika Matevž Grilc (NSKS) in Janko Zerzer (KKZ) sta ob navzočnosti številnih častnih gostov izpostavila delo nagrajenca, ki je leta 1945 pribežal iz Slovenije na Koroško in

se - po treh letih begunske usode v Vetrinju in Spittalu ob Dravi - odločil za odhod v Kanado. V milijonskem mestu Torontu je v slovenski soli več kot 30 let skrbel za ohranitev slovenskega jezika. Nagrada mu je bila podeljena kot priznanje in zahvalo za podporo, ki so jo bili v zadnjih desetletjih deležni koroški Slovenci in njihove ustanove, za gojenje stikov s koroškimi Slovenci ter za dragoceno kulturno delo med slovenskimi izseljenci v Severni Ameriki.

Podelitev je glasbeno popestril MePZ Jakob Petelin-Gallus. (I.L.)

I S T R A

Regionalistični politiki IDS iščejo zaveznike

GORAN MORAVCEK

REKA - Politiki iz Istre, združeni okrog regionalističnega Istrskega demokratskega zbora (IDS), so se podali v resno iskanje zaveznikov na Hrvaškem. Po nekaterih, za večino tukajšnje javnosti, spornih potezah in presojah vodje IDS Ivana Jakovčiča, cigar projekt regionalizacije in decentralizacije je »zastrupil« Hrvasko, si zdaj ta prizadeva doseči politično soglasje s hrvaskimi politiki. Istrski demokratski zbor je stranka, ki jo zaradi njenih prizadevanj po večji avtonomiji Istre ter za večjo decentralizacijo državne (samo) uprave ocenjujejo zelo različno. V načelu to marsikdo podpira, vendar obstaja strah, da Jakovčičevi simpatizerji delujejo proti nacionalnim interesom Hrvaške.

Prav zato so Jakovčičevo odločitev, da bo Istro pripeljal v Evropo pred drugimi hrvaskimi regijami, sprejeli precej zadržano, kakor tudi pogoste stike Istre z italijanskimi regijami. Mnogi so tu obremenjeni z zgodovinskimi spominom. Tako si je vsaj mogoče razlagati burne reakcije na nedavne volilne izide v Opatiji in okoliskih naseljih, na katerih so izvolili člane mestnih odborov. Čeprav novoizvoljeni predstavniki ne bodo imeli nobenih pooblastil, saj so le svetniki, ki lahko predlagajo, kako naj bi uredili ulico, so te volitve za člane mestnih odborov vzdignile precej političnega prahu. V Opatiji, Matuljih in okoliskih naseljih se je volitev udeležila komaj polovica volilcev, ker seveda ni volilni uspeh, toda tisti, ki so bili izvoljeni, so bili večinoma iz vrst IDS. Na temelju takšnih volitev, ki jim marsikdo oporeka legalnost, je Ivan Jakovčič sklepal, da gre za podporo njegovi politiki, saj te volitve dokazujejo, da bi večina prebivalcev opatijskega primorja, ki zdaj spada v resko regijo oziroma v primorsko-goransko zupanijo, raje pripadala temu področju, ki zemljepisno pripada Istri in se je politično priključila istrski zupaniji.

Po zamislih Ivana Jakovčiča si čezmejnje regije Istre, za katero si prizadeva, ni mogoče zamisljati brez opatijskega primorja ter otokov Cresa in Lošinja. Tako imenovana Velika Istria naj bi segala od zaliva Preluk pri Opatiji do italijanskih Milj. Te Jakovčičeve zamisli kakor tudi prizadevanja za odcepitev opatijskega primorja in kvarnerskih otokov Cresa in Lošinja iz primorsko-goranske zupanijske, da bi jih priključili Istri, so izzvala napete odnose med Istro in Reko. Vodja IDS, ki mu hrvaski mediji niso pretirano naklonjeni, si prizadeva pridobiti naklonjenost za svoje zamisli v preostalih delih Hrvaške. Na Reki je bil sestanek komisije za sodelovanje reške in istrske regije, toda v nasprotju s pričakovanji nekaterih na sestanku ni prišlo do sporov. Lokalni politiki iz obeh regij so soglasali, da je centralizacija največja ovira za razvoj Hrvaške.

Reški zupan Slavko Linić, član stranke reformiranih komunistov Ivana Račana, je na celu »gibanja« svojih kolegov v preostalih delih države, ki so prav tako nasprotniki centralizacije. Tudi sicer je lokalna (samo) uprava boleča hrvaska tema, saj si Franjo Tuđman in njegova Hrvaska demokratska skupnost (HDZ) prizadevata, da bi vse niti držala trdno v svojih rokah. To se jima velikokrat ne posreči,

zato zagovorniki regionalizma in decentralizacije cedalje glasneje govorijo o »konfuznem odnosu uprave in samouprave«. Skratka, pravijo na Reki, ni jasno, kdo pije, ve pa se, s cigavim denarjem. Kritike, ki letijo na Zagreb zato, ker »molze« Istro in Reko, so vsakdanji pojav, saj se z njimi strinjajo tako Istrani kot Primorci. Toda politične razlike med zagovorniki regionalizacije in decentralizacije državne uprave so zelo velike. Čeprav je zupan Reke Slavko Linić komunist, ga nihče v državi ne obtožuje, da je slab Hrvat ali da deluje proti nacionalnim interesom. Za razliko od njega pa Ivana Jakovčiča tovrstni dvomi nenehno spremljajo, saj precejšen del javnosti meni, da je njegov končni namen izločiti Istro iz Hrvaške.

Jakovčič zatrjuje, da je treba izvesti decentralizacijo tudi na lokalni ravni, saj obstaja spopad interesov tudi med mesti in občinami. Drugi so prepričani, da so razlog za to nesprejeti zakoni. »Notranja nesoglasja obstajajo tudi v drugih zupanijskih, na primer v osješki in karlovaški.

Znotraj zupanijske se spopadata dva sistema - eden, ki je državno-upravni, in drugi, ki je samoupraven - meni Branka Renko-Silov, podpredsednica reške mestne vlade. Zaradi teh nejasnosti - ali so zupanijske enote lokalne uprave ali samouprave - poteka tudi ustavni spor. Zagovorniki decentralizacije so prepričani, da morajo biti zupanijske enote lokalne samouprave, zaradi česar morajo sprejemati tudi posamezne zakonske predpise in urejati življenje v zupanijskih po svojih najboljših močeh. Toda prav zaradi takšnih stališč so suspendirali statut istrske zupanijske. Na Hrvaškem, kjer ima skoraj vsak pojav svoje politične posledice, so zagovornikom regionalizma in decentralizacije »prilepili« številne obtožbe, da delujejo proti nacionalnim interesom. Zato Jakovčič skuša najti zaveznike za svojo politiko na Hrvaškem, pri tem pa mu ne bo lahko. Kajti v državi, k' je se vedno v vojni, je obtožba, da kdo deluje proti nacionalnim interesom - zelo nevarna.

Zato zagovorniki regionalizma in decentralizacije cedalje glasneje govorijo o »konfuznem odnosu uprave in samouprave«. Skratka, pravijo na Reki, ni jasno, kdo pije, ve pa se, s cigavim denarjem. Kritike, ki letijo na Zagreb zato, ker »molze« Istro in Reko, so vsakdanji pojav, saj se z njimi strinjajo tako Istrani kot Primorci. Toda politične razlike med zagovorniki regionalizacije in decentralizacije državne uprave so zelo velike. Čeprav je zupan Reke Slavko Linić komunist, ga nihče v državi ne obtožuje, da je slab Hrvat ali da deluje proti nacionalnim interesom. Za razliko od njega pa Ivana Jakovčiča tovrstni dvomi nenehno spremljajo, saj precejšen del javnosti meni, da je njegov končni namen izločiti Istro iz Hrvaške.

Jakovčič zatrjuje, da je treba izvesti decentralizacijo tudi na lokalni ravni, saj obstaja spopad interesov tudi med mesti in občinami. Drugi so prepričani, da so razlog za to nesprejeti zakoni. »Notranja nesoglasja obstajajo tudi v drugih zupanijskih, na primer v osješki in karlovaški.

ZBOROVSKO PETJE

Primorska poje ima tudi odmev oz. tekmovanje posnetkov z revije

Ob lanskem srebrnem jubileju zborovske revije Primorska poje so se organizatorji odločili, da naj bi imela množična prireditev se dodatni odmev. Združenje pevskih zborov Primorske in Zveza slovenskih kulturnih društev sta se obrnili na Radio Koper in Radio Trst A, da bi z njuno pomočjo organizirali se tekmovanje posnetkov z revije. Kot je že običaj, so nastop vsakega sodelujočega posneli, skupinam so dali posnetek in te so se lahko prijavile na tekmovanje. Kot poudarjajo prireditelji, ki so zamisel lahko dokončno izpeljali sele sedaj predvsem zaradi finančnih težav, so se zbori prijavili po lastni želji in presoji, da so nastop na reviji opravili dovolj dobro. Ze pred lanskim poletjem so prireditelji zbrali 87 prijav. Strokovna žirija, ki so jo sestavljali zborovodje z obeh strani Primorske in svetovalec za glasbeno dejavnost pri ZKO Slovenije Mitja Gobec, je zborove razdelila v štiri skupine, in sicer v mešane, moške in ženske zborove ter v male skupine, posebej so ocenjevali se zborove društev upokojencev.

Po analizah Mitje Gobca so zbori prijavili več umetnih kot ljudskih pesmi, kar kaže na pretehtane odločitve, premalo pa je bilo novitet. Opaziti je, da so nekateri zbori zelo kvalitetni, da je med prijavljenimi slabih zelo malo, v celoti pa je opazil napredek večine zborov v zadnjem desetletju, kar je seveda zelo razveseljujo. Zvok zborov s posnetkov je po njegovi presoji avtentičen in izenačen, kar je zasluga snemalnih ekip Radia Koper in Radia Trst A. Uradna, slavnostna razdelitev nagrad prvega tekmovanja v posne-

tkih z revije Primorska poje bo v petek, 10. februarja v koprskem gledališču, kjer bodo nastopili »najboljši med najboljšimi« primorskimi zbori. Malo zatem pa se bo začela že letosnja izvedba zborovske revije.

Najuspešnejši na 1. tekmovanju posnetkov Revije Primorska poje.

Mešani zbori:

1. mešani zbor »Primorec-Tabor«, Trebče-Opčine (zborovodja Matjaz Štek);

2. mešani zbor »Obala«, Koper (zborovodja Walter Lo Nigro);

3. mešani zbor »Jacobus Galus«, Trst (zborovodja Janko Ban).

Moški zbori:

1. moški zbor »Srečko Kosovel«, Ajdovščina (zborovodja Klavdij Koloini);

2. moški zbor »Provok«, Nova Gorica (zborovodja Tanja Kuštrin);

3. moški zbor »Vinko Vodopivec«, Ljubljana (zborovodja Andrej Misson).

Ženski zbori:

1. Komorni dekliski zbor Il. Bistrice (zborovodja Marija Slosar-Lenarčič);

2. ženski zbor »Ivan Grbec«, Skedenj (zborovodja Boža Hrvat);

3. dekliski zbor »Vesna« Kriz (zborovodja Bogdan Kralj).

Male skupine:

1. Oktet »Vrtnica«, Nova Gorica (um. vodja Ivan Mignozzi);

2. »Visarski kvintet«, Ukve (um. vodja Anna Missoni);

3. kvintet »Sumus«, Ajdovščina (um. vodja Damijana Božič).

Zbori Društev upokojencev:

1. ženski zbor Društva upokojencev Nova Gorica (zborovodja Julica Faganel);

2. ženski zbor Društva upokojencev Idrija (zborovodja Ivan Rijavec);

3. moški zbor upokojencev iz Brega, Trst (zborovodja Anton Glavina).

Na sliki mešani zbor »Primorec-Tabor«, ki je v svoji kategoriji osvojil prvo mesto.

GLEDALIŠČE

Neustavljivi čar hudomušnosti in papirnatih oblek Ennia Marchetta

Ennio Marchetto, mimik, imitator, transformist, ali kakor koli že hočemo imenovati njegov gledališki poklic, se je v soboto po lanskem izrednem uspehu vrnil v trzasko gledališče Miela, kjer so ga v nabito polni dvorani poleg gledalcev, ki so se lani do solz nasmejali njegovi predstavi Carta diva, pričakali se novi obudovalci.

Marchettovo predstavo je težko opisati. Lahko bi si pomagali z naslovom, ki se navezuje na znano arijo iz Bellinijeve Norme Casta diva, na italijanski izraz »diva« za zvezdnico iz spektakla in na italijansko besedo za papir, »carta«, ki ima v tem primeru izredno pomembno vlogo. S pomočjo papirnatih kostumov in glasbo v play-backu namreč Marchetto ustvari na odru neskončno galerijo osebnosti in likov iz realnega in domislijskega sveta, v katerem živimo: sexy Marilyn Monroe (na sliki) in Disneyjevo Snežuljico, provokantno Madonno in romantično Violetto iz Traviate, dolgozono Barbro Streisand in v crno Kraljico noči iz Mozartove Carobne pisčali.

Kostumi in priske iz trsega papirja so cudovito izdelani, Marchettova obrazna mimika, gibi rok, plesni koraki so popolni, tako da lik v trenutku zazivi na odru. Vendar je v predstavi se nekaj več, pridih lahкотne ironije, kretanja hudomušnega posmeha, ki predstavo dvigne na drugačno, poetično ravnen. Pavarotti patetično poje mami

posvečeno pesem, s hitro kretljivo pa se njegov obilni trebuh spremeni v oblozenu mizo. Leonardova Mona Liza nastopi z okvirom vred in zapoje ter zapleše agresivno rockovsko pesem Venus. Carmen Miranda sname banana z visokega, s sadjem obloženega klobuka in jo poje. Kraljica Elizabete dostojanstveno pride na oder ob zvoku kraljevske himne, iz torbice potegne brke in se spremeni v postavnega

Freddyja Mercuryja. Prav točke, ki prikazujejo metamorfozo iz enega lika v drugega so izredno domiselne. Zborček menihov poje gregorjansko pesem - Marchetto obrne papirnati kostum in prikaže se drobn Prince, ki na vrhu nebotičnika poje My name is Prince. Miloška Venera zaprepasčeno odkrije, da nima rok in nog, zato ritmu sirtakija negibno sledi s premikanjem oči, na koncu pa se spremeni v plesalca v značilni grski moski nosi z nabranim krilcem.

A izrednih likov je se in se, na odru se pojavljajo z vrtoglavo naglico, brez nepotrebnega izgubljanja časa, do zaključne točke, v kateri se Ennio Marchetto le s pomočjo ozke pole rdečega krep papirja in ploscatim mikrofonom iz lepenke spremeni v Lizo Minelli, ki poje New York, New York, mikrofonom obrne in glej, pred nami stoji veličastni Kip svobode.

Bojana Vatovec

PLOSČE

Pomirjevalna glasba benda Pat Metheny Group

ALES WALTRITSCH

pred mnogimi leti vključil v projekt svoje skupine. Enostavno mu je zmanjkalo časa, da bi za skupino, s katero zna ustvariti magične atmosfere new age glasbe,

napisal nekaj dobrih skladb. V resnici smo lani dobili novo ploščo skupine PMG (Pat Metheny Group), a so to bili posnetki z njihove predlanske zelo uspele turnee po Italiji. Sam kitarist pa je bil v zadnjih dveh letih zelo ploden, saj je izdal ploščo Secret Story, v kateri igrajo se Charlie Haden, Nana Vasconcelos in Armando Marcal, album I can See Your House From Here v so-

delovanju z Johnom Scofieldom, Stevom Swallowom in Billom Stewartom (koncert te zasedbe z lanskega festivala Umbria Jazz smo lahko videli na drugi tv mreži prav v ponedeljek) in »raziskovalni« album Zero Tolerance For Silence.

Bolj znanega Methenya pa dobimo v tej komaj izdani plošči, We Live Here. Album je osmo skupinsko delo zasedbe PMG in prihaja točno štiri leta po albumu Letter From Home. Poleg klavirista Lyle Mayesa, ki je skupaj z Methenjem napisal vse skladbe, sodelujejo z njim basist Steve Rodby, bobnar Paul Wertico, tolkač Luis Conte, trobentač Mark Ledford in pevec David Blamires. Dobro uigrana zasedba, ki smo jo v Italiji lahko že večkrat poslušali in s katero se bo Metheny v kratkem podal na evropsko turnejo, ki se bo od 25. maja do 6. junija dotaknila tudi Italije.

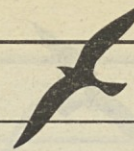
Metheny je na nedavni pred-

stavitvi nove plošče v Milanu dejal, da se njegova glasba razlikuje od drugih jazzmanov, ker nanj ne vplivajo socialno stanje ali generacijske razlike, pač pa je pod nenehnim vplivom tehnoloških sprememb. Metheny, ki se je izkazal za izvrstnega in izredno talentiranega kitarista na slavnem bostonskem Berklee collegeju v prvih letih sedemdeset (na katerem je tudi hitro začel poučevati), se je poleg klasične jazz glasbe kaj kmalu lotil popolnoma samostojne poti. Raziskoval je vsemogoče tehnološke trike in jih uporabil pri igranju kitare. Zmes tehnologije in glasbene tehnike nam daje zvoke, po katerih je Methenyjeva glasba razpoznavna. Dolge suite, melodije, ki se večkrat približujejo zvokom klaviratur, so iz jazza najprej ustvarile fusion glasbo in se nato prelevile v new age. To je glasba, ki ustvarja posebno vzdušje in sprosti misli. Plošča We

Live Here vsebuje devet skladb za več kot uro dobre glasbe. Na prvi posluš se ta novi album zdi soliden, čeprav so nekatere starejše Methenyjeve skladbe boljše. Novost te plošče je tudi v tem, da so prvič uporabili loop bobnov, oz. posnete ritmične podlage, ki se jih trenutno pogosto slisi v pretežno komercialni glasbi. Seveda jih je PMG uporabil na svojstven način. Medtem ko jih v komercialni glasbi uporabljajo kot ritmično podlago in tej dodajajo večkrat le glas pevca, jih Metheny in tovariši izkoriščajo zelo nežno in dinamično in iz njih gradijo improvizacije in melodije Methenyjevih kitar (tako v studiju kot na odru jih rabi kakih petnajst) in Mayesovih klaviratur.

Pomirjevalno glasbo, ki je v zadnjih letih tako uspešna, lahko sedaj poslušamo na tej plošči, končne spomladi pa jo bomo poslušali, upajmo, tudi v kakem kraju blizu nas.

Pocakati je bilo treba kar cela štiri leta, da smo dobili novo studijsko ploščo benda Pat Metheny Group. Talentirani ameriški kitarist sploh ni miroval v vseh teh letih. Nasprotno. Nastopal je povsod po svetu, sodeloval je, kot je značilno za vse jazz glasbenike, s številnimi kolegi, izdal tudi nekaj plošč. Prav tako ni opustil sodelovanja z Lylom Mayesom in ostalimi zvestimi prijatelji, ki jih je

NOVO NA VIDEO

Nabriti kanoni 1

National Lampoon's Loaded Weapon 1, Komedia, distribucija Fun Video, scenarij Don Holley, režija Gene Quintano, 1993, 88 minut.

Emilio Estevez, ki se je v preteklosti izkazal v vrsti filmov resnejšega zavra (Elijev ogenj, Stake Out, Repo Man, Outsiders), se je v devetdesetih očitno udomačil v komedijah. Po komediji Man at Work, za katero je napisal tudi scenarij in jo režiral, in Nabritih kanonih 1 je komercialno uspešen v dveh nadaljevanjih komedije The Mighty Ducks, v katerih igra hokejskega trenerja. Tudi njegov soigralec Samuel L. Jackson ni od muh, saj je leta 1991 na festivalu v Cannesu bil nagradjen za najboljšo stransko vlogo v filmu Jungle Fever Spikea Leeja. V Nabritih kanonih, parodiji, ki sledi »tradiciji« filmov, ki so že svojevrsten žanr - filmov-kolazev, ki za osnovo svojih bolj ali manj komicnih zapletov uporabljajo

hollywoodske uspešnice (Gola pistola, Napihnjenci) - igrata policaja Jacka Kolta (Estevez) in Wesa Lugarja (Jackson). S kopico znanih igralcev v stranskih vlogah (Whoopi Goldberg, Jon Lovitz, Charlie Sheen, Bruce Willis, F. Murray Abraham, Tim Curry) predstavljata zabaven ansambel in se tako kot junaka trilogije Smrtonosno orožje Mel Gibson in Danny Glover spopadata s kriminalom - izdelovalci in razpečevalci piskotov s heroinom. Junaka spremljamo v parodiranih situacijah, značilnih za kriminalke, prek katerih so se ustvarjalci filma lotili kar vseh elementov tega popularnega žanra. Od prizorov policijskih preiskav stanovanj, v katerih se policaja pogovarjata o prhljaju in ne o primeru, prizorov na policijski postaji, kjer po opisu iskane osebe uradnik izdeluje kipec iz plastelina, do parodiranja in preobracanja klisejskih dialogov. Tako kot se za ta »kolažni« žanr spodobi, parodirajo najbolj razvpite prizore iz zadnjih uspešnic - prizor obiska pri Hannibalu Lectorju (igra ga F. Murray Abraham, Salieri v Mozartu) iz filma Ko jagenjčki obmolnejo Jonathana Demmeja, prizor zasliševanja Sharon Stone v Prvinskem nagonu - pa tudi iz starejših (Umazani Harry). Analogij s Smrtonosnim orožjem pa je vsekar največ. Skratka film za nedeljsko popoldne, ki bo zabaval predvsem ljubitelje novejših Golih pistol in Napihnjencev. (V. R.)

Philadelphia

Drama, distribucija Aries/Continental film, scenarij Ron Nyswaner, režiser in koproducent Jonathan Demme, direktor fotografije Tak Fujimoto, 1993, 120 minut. Oskar za glavno moško vlogo (Tom Hanks) in oskar za najboljšo pesem (Bruce Springsteen Streets of Philadelphia), nominacija za oskarja za scenarij. Po oskarjih v vseh petih najpomembnejših kategorijah (najboljši film, režija, glavna moška in ženska vloga, scenarij) za svoj psihološki triler Ko jagenjčki obmolnejo leta 1992, je Jonathan Demme lani s Philadelphia na podelitvi oskarjev ponovno zadel v črno in Tomu Hanksu prisluzil dolgo željeni pozlacen kipec. V tej drami o aidsu in homofobiji in prvem hollywoodskem filmu na temo aidsa namreč Hanks kot za aidsom oboleli in odpusteni odvetnik Andrew Beckett bolj impresionira s svojim izsušenim (za vlogo je shujšal kar nekaj kilogramov) in bledim videom kot z igrjo, ki je v drugi polovici filma tako ali tako ni veliko pokazal. Je bled, osivel in predvsem vecinoma negibno utrjen, razen v »opevanem« prizoru njegove agonije ob zvokih arje.

Ob tekmi z Danielom Dayjem Lewisom (V imenu očeta) in Liamom Nessonom (Schindlerjev seznam) oskarja vsekakor ni zaslužil. Tako kot se za hollywoodski film spodobi, je Philadelphia namenjena širokemu občinstvu, ki ga režiser poistoveti s petletnim otrokom, saj Denzel Washington (igra Hanksovega odvetnika Joea Millerja), ki kot nasprotje Hanksu - homoseksualcu in bolniku aidsa - utelesa heteroseksualno večino, ki jo označujeta strah in sovraštvo do homoseksualcev (in s tem tudi stigmatizacija le-teh in s tem tudi aidsa kot boleznij gayjev) večkrat, ko sprašuje o aidsu (Hanksa ali zdravnika, priče na sodišču) ravno zaprosi za razlago, »kot da bi bil petleten otrok«. Na tej ravni s poučno-moralističnim tonom obravnava temo prek zgodbe o boju Andrewa zoper svojo nekdajno odvetniško firmo, ki ga z izgovorom, da je nesposoben, tik po napredovanju odpusti. Denzel Washington kot utelešenje homofobične večine se od sovražnika homoseksualcev kot nenaravnih, smešnih in boječih, tistih »ki ti želijo zlezi v hlače« cez film, spremeni v človeka s strpnostjo in odnosom do homoseksualcev. Demme je hotel doseči prav to in bolj kot Hanks je nosilec filma Washington, saj je prav on tisti, s katerim se večina lahko identificira in se »spreminja« skupaj z njim. Na koncu filma je ravno on tisti, ki se Hanksa končno dotakne (v filmu se izogiba njegovemu dotiku), pride na njegovo gay zabavo in na njegovo sedmino celo pripele svoje majhno punčko. S strahom do homoseksualcev se zmanjša tudi njegov strah do aidsa, »ki ga tako kot vsi želimo čim bolj potisniti od sebe.« (V. R.)

Izraelski film prvič k. g.

V CD od 26. do 31. januarja

LJUBLJANA - V sodelovanju z izraelskim veleposlanstvom na Dunaju je Cankarjev dom pripravil prvi ciklus izraelskih filmov z naslovom Izraelski film danes, v katerem bomo od jutri do 31. januarja lahko videli pet filmov sodobne izraelske filmske produkcije. Le-ta sicer ni ravno obsejna, saj na leto v povprečju posnamejo od pet do osem filmov, vendar je pozornost pritegnila ravno v devetdesetih s pojavom novih mladih avtorjev, ki od svojih starejših kolegov odstopajo po inovativnosti in družbeni kritičnosti. Ravno z izborom filmov iz tega obdobja, ki so ga v Cankarjevem domu naredili med filmi, ki jim jih je ponudilo izraelsko veleposlanstvo na Dunaju, bo Cankarjev dom izraelsko kinematografijo predstavil tudi slovenskemu občinstvu.

Ciklus se bo začel jutri s projekcijo filma Zadnja ljubezenska avantura Laure Adler iz leta 1990 o starajoči se samski igralki, ki se s svojo igralsko skupino bori za ohranitev jidish kulture. Za glavno vlogo Laure Adler je igralko Rito Zohar izraelska nacionalna žirija nagradila za najboljšo igralko leta, nagradila pa je tudi glasbo. V petek bo na sporedu črno-beli film Življenje, kot ga kaže Agfa iz leta 1992, ki je požel veliko uspeha že na Berlinu, kjer je bil vključen v tekmovalni del in bil deležen posebne omembe žirije, kot tudi na Film Art Festu leta 1993, kjer je bil prikazan v okviru Perspektiv. Film je izrazito avtorsko delo scenarista in režiserja Assija Dayana, sina izraelskega obrambnega ministra Moshe Dayana. V tej freski sodobne izraelske družbe spremljamo 12 ur življenja v tipičnem predmestnem baru Tel Aviva, v središču katerega sta lastnici bara Dalia in Leora. Ceprav je Dayan dal poudarek

Življenje, kot ga kaže Agfa - izraelska Apokalipsa zdaj

na scenarij in eksistencialistično filozofijo, filmu ne manjka tudi vizualnih kvalitiet.

Dan kasneje bodo predvajali film Zgodbe iz Tel Aviva iz leta 1993 o zgodbi treh različnih žensk, ki je vsaka svojska pripoved o odnosu med spoloma. Film odlikujeta razgibana režija in duhovit scenarij.

Po obravnavi tem iz sodobnega življenja v Izraelu bo v ponedeljek na sporedu povsem drugačen film - Imenovani iz leta 1990. Gre za mistično legendo, ki se vedno zivi med prebivalstvom severne Galileje o izročilu, ki govori o skrivnostnem vedenju, ki je dostopno le izbrancem. Eden od njih je umetnik Shmaya, ki se ga zave sele, ko spozna prelepo Osho.

V torek bodo ciklus sodobnega izraelskega filma zaključili s projekcijo filma Cudovita milina (Amazing Grace) iz leta 1992, ki je bil prav tako predstavljen na Berlinu. Amos Guttman, avtor scenarija in režiser tega filma, ki na nevsihljiv in sproščen način obravnava aktualno problematiko aidsa, je kmalu potem, ko so dokončali film, umrl za posledicami te smrtonosne bolezni. Film je sočutna in iskrena pripoved o dveh mladih moških, antijunakih, med katerima se razvije zapleten in iskren odnos.

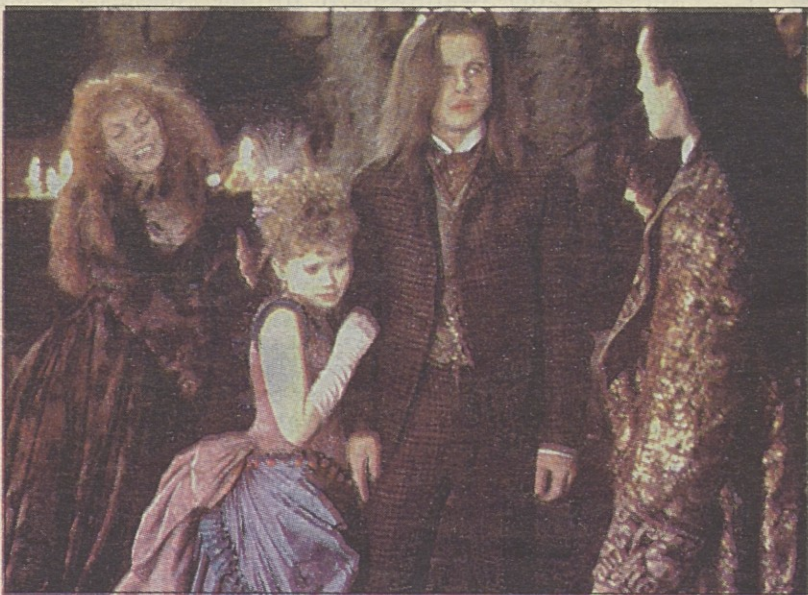
Vesna Rojko

NOVO V KINU

Intervju z vampirjem

Interview with the vampire, grozljivka, scenarij Anne Rice po lastnem istoimenskem romanu, režija Neil Jordan, igrajo Brad Pitt, Tom Cruise, Antonio Banderas, Kirsten Dunst, Christian Slater in Stephen Rea, Warner Bros., distribucija Ljubljanski kinematografi, slovesna premiera jutri ob 21. uri v kinu Komuna v Ljubljani, premiera in hkrati na rednem sporedu prav tako od jutri v Ljubljani se v kinu Siska, v Domžalah, v Kranju v kinu Center, v Mariboru v kinu Partizan in v Celju v kinu Union. Film, ki ne potrebuje priporočil. Zvezdniška igralska zasedba, režiser, ki nas je osvojil že z Igro solz, in nenazadnje tudi ena najuspešnejših žanrskih pisateljic

Anne Rice kot avtorica scenarija, ki ga je napisala po svojem istoimenskem romanu, prvem delu že kulturnih Vampirskih kronik. V filmu spremljamo zgodbo Paula (Brad Pitt), ki novinarju (Christian Slater) pripoveduje o svojem življenju od trenutka, ko ga konec 18. stoletja vampir Lestat (Tom Cruise) »povampirja«. Spremljamo njuno pot po New Orleansu, Parizu 19. stoletja in končno v dvajseto stoletje. Paul in Lestat na tej krvavi poti »podarita« večno življenje tudi deklici Claudiji (Kirsten Dunst), ki postane njuna spremljevalka, kasneje pa se s Paulom ločita in začeta iskati vampirje v Evropi. Srečanje s skupino vampirjev, ki jo vodi karizmatični Armand (Antonio Banderas), je usodno. (V. R.)

Ameriška vampirja (Kirsten Dunst, Brad Pitt) srečata evropske (A. Banderas)

Berlin brez Afrike

PARIZ (AFP) - Med 27. filmi, ki jih bodo med 9. in 20. februarjem predvajali na berlinskem filmskem festivalu, organizatorji napovedujejo tudi Quiz Show Roberta Redforda, Vabo (L'appat) Bertranda Taverniera, Sto in ena noč (Les cents et une nuits) Agnesa Varde, Nagnjenje (Addiction) Abela Ferrare in Kralj reke (El rey del río) Manuela Gutierrez Aragona. V filmih, ki jih napovedujejo prireditelji festivala, nastopajo tudi znani igralci, kot na primer Paul Newman, Madonna, Bruce Willis, Mélanie Griffith, Harvey Keitel, Michel Piccoli, Carmen Maura, Joan Chen...

V Berlinu bodo s filmoma Agnesa Varde in Edgarja Reitzja Noč režiserjev (Die Nacht der Regisseure) zaznamovali stoletnico filma. Seveda bodo namenili pozornost tudi njegovi prihodnosti. Poleg številnih nemških bodo na festivalu predstavljeni tudi filmi drugih evropskih držav, predvajali pa bodo tudi azijske ter južno- in severnoameriške filme, zal pa ne bo nobenega afriškega. Nekatere so posneli že znani ustvarjalci, drugi so debitanti: med filmi so eni posneti z ogromno denarja, drugi pa s skromnimi finančnimi sredstvi, pet filmov so posnele ženske.

Iz evropskih držav bodo predvajani naslednji filmi: Obljuba (Das Versprechen) Margarethe von Trotta, posnet v nemško-francosko-svicaški koprodukciji; Translantis Christiana Wagnerja (Nemcija); Hadesa Herberta Achternbuscha (Nemcija); Noč režiserjev (Die Nacht der Regisseure) Edgarja Reitzja (nemško-britanska koprodukcija); Vaba (L'appat) Bertranda Taverniera (Francija); Sto in ena noč (Les cents et une nuits) Agnesa Varde (Francija); z Michelom Piccolijem in Marcelom Mastroiannijem; Lunin učinek (Colpo di luna) Alberta Simona (Italija/Francija); Kralj reke (El rey del río) Manuela Gutierrez Aragona (Spanija); Naredi kriz cezme v upanju, da umres (Ti kniver i hjerter) Mariusa Holsta (Norveska); Hrup, ki povzroča norost (Un bruit qui rend fou) Alaina Robbe-Grilleta in Dmitrija de Clerca (Velika Britanija/Francija/Svica); Igra za potnika (Pjesa dija passashira) Vadima Abdraschitova (Rusija); Sh'chur Saamuella Hasfarija (Izrael). Azijsko produkcijo bodo zastopali naslednji filmi: Hribovje Taeback (The Taeback Mountains) Im Kwon Taeka (Koreja); Poletni sneg (-Xiatlan de Xue) Ann Hui (Hong Kong); Rdecica (-Hong fen) Li Shaohanga (Kitajska/Hong Kong); Vračanje h koreninam (Ruckkeh) Leung Ray Pun Heija (Hong Kong); Rdeče-bela vrtnica (Red Rose White) Stanleya Kwana (Hong Kong/Tajvan).

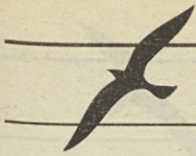
Ameriško kinematografijo bod predstavljali naslednji filmi: Quiz show Roberta Redforda, v katerem igrata glavni vlogi John Turturro in Ralph Fiennes; Tihi padec (Silent fall) Brucea Beresforda z Richardom Dreyfusom, Lindo Hamilton in Johnom Lithgowom v glavnih vlogah; Dim (Smoke) Wayne Wanga z Williamom Hutom in Harveyem Keitlom; Moder v obraz (Blue in face) Wayne Wanga in Paula Austerja z Harveyem Keitlom, Jimom Jarmuschem in Madonno; Nikogarsnji norec (Nobody's fool) Roberta Bentona s Paulom Newmanom, Bruceom Willisom in Melanie Griffith; Pred sončnim vzhodom (Before sunrise) Richarda Linklaterja z Ethanom Hawkom in Julie Delpy; Nagnjenje (The addiction) Abela Ferrare; Ulica čudežev (El callejon de los milagros) Jorga Fonsa (Mehika); Ko se mraci (When night is falling) Patricie Rozema (Kanada).

IZŠLO JE / KNJIGA

Anne Rice: Intervju z vampirjem

Prevedla Tatjana Zener, grozljivka, DZS, Ljubljana 1994, 323 strani, mehka vezava, 12 x 19 cm, 1.490 SIT.

Kulturna knjižna uspešnica ameriške pisateljice Anne Rice iz leta 1976 Intervju z vampirjem je na nase knjižne police prišla tik pred slovensko premiero istoimenskega filma Neila Jordana. V njej ta uspešna znanstvena pisateljica opisuje zgodbo vampirja Louisa, ki o svojem dvestoletnem življenju pripoveduje novinarju. Roman je prvi del njene Vampirskih kronik, v kateri je v naslednjih petnajstih letih izdala se tri romane, v katerih se ukvarja s posameznimi vampirskimi junaki. Avtorica je na temelju romana napisala tudi scenarij za film in tako se - kot je povedala prevajalka Tatjana Zener - knjiga in film dopolnjujeta v tem smislu, da vsak na svoj način v skladu s svojim medijem pripovedujeta o istih stvareh. Avtorica je zaradi drugega medija in potrebe po linearnosti pripovedi za film zgodbo poenostavila, radikalno je spremenila le konec, sicer pa večjih posegov ni naredila. Intervju z vampirjem je od Jurskega parka Michaela Crichtona že sedma izdaja knjig založbe DZS, po katerih so posneli filme (Firma, Vzhajajoče sonce). (V. R.)

LITERATURA / KNJIGE ZA OTROKE IN MLADINO

Smeh spet razprodan

CELJE - Z novim umetniškimi vodjem celjskega SLG Primožem Beblerjem so pridobili tudi Dnevi komedije, je včeraj poudaril ravnatelj celjskega gledališča Borut Alujevič in napovedal praznik smeha v Celju, ki ga bodo priredili med 3. in 26. februarjem. Dneve komedije pripravljajo tokrat že četrta in čeprav se se vedno upirajo pobudam, da bi jih spremenili v tekmovalni festival komedijantskih predstav slovenskih gledališč, so nekatere festivalske vsebine vendarle sprejeli.

»Tekmovalni festival? Ne, hvala! Morda takrat, ko bo Ministrstvo za kulturo prevzelo od nas vse stroške,« pravi Borut Alujevič. Tudi letos bodo ob koncu dnevov podelili priznanja zlahtni komedijant, zlahtna komedijantka in zlahtna komedija leta. Prvi dve strokovna žirija v sestavi Majda Knap Sembera, Marinka Postrak in Blaz Lukan, za tretje priznanje pa bo po vsaki predstavi glasovalo občinstvo. To bo celjski Talijin hram vsakič napolnilo do zadnjega kotička, saj so vstopnice, mnoge rezervirane že od lani, že zdavnaj posle.

Komedij, predvsem domačih, je imel selektor Primož Bebler tokrat na izbiro le malo, ali pa je bila teza-va v tem, da jih nekatere gledališča več ne igrajo. Kljub vsemu jim je v Celje na predstave, ki bodo vsak februarjski petek in soboto, uspelo povabiti Prešernovo gledališče iz Kranja z J. Mortimerja in B. Cooka Kadar macke ni doma, SNG Dramo iz Ljubljane s predstavo W. Bauerja Change, Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica z M. Cervantesovim Čudežnim gledališčem, Eksperimentalno gledališče Glej iz Ljubljane z I. Lovriča Afero pouhnu kufer, MGL iz Ljubljane z J. Godberja Na smučiscu, gledališče Zato s Ptuj z E. Ionescujevo Plesasto pevko in Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane z Waechterjevimi - Deklevovimi Klovni. Celjani bodo žirijam pokazali Linhartov Ta veseli dan ali Matiček se ženi.

Na svečanem zaključku bo nastopilo se gledališče Gavella iz Zagreba z O. Wilda Vazno je imenovati se Ernest. Tokratne dneve komedije bodo spremljala tudi gostovanja in simpozij gledaliških delavcev ter nekaj drugih prireditev. (B. P.)

Po junake na tuje, četudi imamo domače

LJUBLJANA - V zadnjih letih se srečujemo s padcem kupne moči in zmanjšanjem naklade knjig. Izjemi sta otroška in mladinska literatura, v katerih vidijo založbe trzni potencial, kar kaže tudi vse večje število novih naslovov. Čeprav so mlade generacije predvsem vizualno usmerjene, je njihovo zanimanje za literaturo ocitno. O tem pricajajo nasi založniki, med katerimi so za oskrbo slovenskega trga s tovrstno literaturo najbolj zaslužne Mladinska knjiga, DZS, Kres, Mladika in nove založbe, med katerimi izstopa EPTA - Založba najlepših slikanic.

Katera založniška hiša ima pri nas najdaljšo tradicijo pri izdajanju otroške in mladinske literature, ni težko uganiti. To je Mladinska knjiga, ki je bila pred petdesetimi leti ustanovljena z namenom, da bi izdajala tovrstno literaturo. Vec kot polovica njenega programa je se vedno namenjena mlajšim bralcem, saj je lani od skupaj 331 naslovov izšlo 162 knjig za otroke in mladino. V zadnjem desetletju se je začela občutno večati naklada stvarne literature izobraževalnega značaja, kamor sodijo najrazličnejše poljudnoznanstvene knjige, ki seznanjajo otroke z naravo, planetom Zemlja, kuhanjem, slikanjem, človeškim telesom, človeško zgodovino, čudi sveta... Mladinska knjiga sledi trendom v svetu tudi z audio- in video kasetami, med katerimi so najbolj priljubljene pravljice Walt Disneyja in bratov Grimm. Vecje, uveljavljene založbe imajo široko in pestro ponudbo stvarne literature in koprodukcijah knjig. Čeprav imamo Slovenci kvalitetne pisce in ilustratorje za otroke, je dokaj razširjeno kupovanje avtorskih pravic za tuje, uveljavljene junake. Manjše, zasebne založbe so programsko bolj specializirane in skušajo zapolniti preostale niše na

knjižnem trgu. Na majhnem slovenskem trgu je opazna predvsem manjša naklada literature za najstnike, v primerjavi z otroško in pomanjkanjem knjig v verzalkah za prvosolčke. Zaradi slabe kupne moči in prenehanja selekcioniranega posredništva staršev je med najstniki bolj razširjeno izposojanje knjig v knjižnicah, ki pa so zaradi pomanjkanja sredstev slabo založene.

Povprečna naklada Mladinske knjige za otroške knjige je od 4.000 - 5.000, za mladinske pa od 2.000 - 3.000 izvodov. Druge založbe imajo manjšo naklado, najpogosteje okoli 1.000 do 2.000 knjig.

Po besedah Janeza Mušiča, glavnega urednika Mladike, prodajo v prvem letu po izidu knjige vec kot polovico naklade, nato pa prodaja upade, kar pomeni, da se je v povprečju rok prodaje knjig podaljšal na vec let. Uspešnosti prodaje knjig ni mogoče ilustrirati s podrobnejšimi podatki, ker v založbah pravijo, da je to poslovna skrivnost. Kriteriji za izbor knjige so kvaliteta, priznanje avtorji in ilustratorji, atraktivne izvedbe, zastopanost teme na trzišču, praktičnost in didaktičnost. Zaradi produkcijske drugačnosti so stroški za knjige za odrasle in otroke neprimerljivi. Založbe se raje odločajo za ponatise knjig, ker visoka naklada običajno ustvarja zaloge. Tako se je npr. poleti začela med otroci polegati »dinozavromanija«, pri čemer Mladinska knjiga zaradi previde dne naklade Atlasa o dinozavrih ni imela večje skode. Založbe torej sledijo spremenljivim zahtevam tržiska, ki kljub veliki heterogenosti prica o določenem skupnem imenovalcu bralskega okusa pri otrocih in mladini.

In katera dela in avtorji so posebej priljubljeni med otroci in mladino? V knjigarni Konzorcij,

kjer imajo poseben otroški oddelek, so opozorili na zbirko o Pikiju Erica Hilla, ki je priljubljena med majhnimi otroci do prvega razreda. Od domačih avtorjev je najprej potrebno omeniti Svetlano Makarovič, ki se je lani z zbirko Macja preja uvrstila na »castno listo« na 24. kongresu Mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY, v katero je vključena tudi Slovenija. Pomembni pisci otroških del, prevedenih tudi v druge tuje jezike, so se Kajetan Kovič, Mate Dolenc, Tone Pavček in Niko Grafenauer. Veliko vlogo pri ustvarjanju otroške literature pa nimajo samo pisci besedil, pac pa tudi dobri ilustratorji, kot so Matjaz Schmidt, Ančka Gosnik Godec, Jelka Godec Schmidt, Marjanca Jemec Božić, Marlenka Stupica, Jelka Reichmann, Alenka Sotler, Gorazd Vahen in drugi.

Med najstniki je zelo popularno izvirno in »odstekano« pisanje angleskega pisatelja norveškega porekla Roalda Dahla, roman Christiane F. Mi, otroci s postaje ZOO in zbirki Domen ter Klasje, ki sta vezani na domače branje, predpisano v solah. V casu pubertete se začena kazati spolna razlika; med dekleti je tako priljubljen zlasti roman Berlie Doherty Dragi nihce, ki opisuje problem zgodnje nosečnosti, med fanti pa roman Jeroma D. Salingerja Varuh mlade rzi in znanstveno-fantastična dela. Pomembni domači mladinski pisatelji so Bogdan Novak, Dim Zupan, Vitan Mal... Se veliko je imen, ki bi jih bilo potrebno omeniti v zvezi z otroško in mladinsko literaturo, a je že iz tega razvidno, da je odvec kakrsenkoli strah pred pomanjkanjem kreativnega potenciala. To velja tako za domače ustvarjalce literature, kot tudi za njihove bralce.

Andreja Paljevca

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 16. do 22. januarja)

Specialist je prejšnji teden doživel se večji upad stevila gledalcev kot zadnjič (kar za 57,27 odst.) in je zdrknil na drugo mesto ljubljanske lestvice; njegov končni izkupicek tako ne bo tolikšen, kot bi lahko sklepali po otvoritvenem tednu, se vedno pa bo sorazmerno visok. Skupaj je bilo 29.239 gledalcev (ali 7,4 odst. vec kot zadnjič). Razpon gledanosti med posameznimi filmi je bil precej bolj uravnotežen kot pred dvema tednoma, ko je Specialist povsem obvladoval prizorišče. Imeli samo tri primere: Juniorja z Arnoldom Schwarzeneggerjem (ki je tudi prevzel vodstvo, Divjo reko z Meryl Streep in Halgata, nov slovenski film, ki je (potem, ko se je zelo dobro izkazal ze v Prekmurju) prijetno presenetil tudi v Ljubljani in po razprodani premierni predstavitvi zbral povprečno kar 156 gledalcev na predstavo.

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga st. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Stevilke v oklepajih predstavljajo do sedanjí skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupička.

1. Junior / Karantanija film		
23 (23)	6.804 (6.804)	3.402.000 (3.402.000)
2. Specialist / Lj. kinematografi		
30 (111)	4.549 (27.181)	2.196.800 (12.949.900)
3. Divja reka / Karantanija film		
23 (23)	4.368 (4.368)	2.184.000 (2.184.000)
4. Kraljica Margot / Trias Entertainment		
11 (19)	2.793 (4.726)	1.337.500 (2.231.000)
5. Levji kralj / Cenex		
14 (198)	1.847 (40.376)	646.450 (18.903.550)
6. Ljubezen v troje / Continental Fun		
13 (85)	1.741 (16.418)	829.800 (7.891.900)
7. Kravji Blues / Fun-Mladina film		
28 (44)	1.712 (2.746)	998.500 (1.618.900)
8. Halgato / Lj. kinematografi		
9 (9)	1.406 (1.406)	703.000 (703.000)
9. Neposredna nevarnost / Karantanija film		
17 (119)	1.024 (18.797)	489.700 (9.002.100)
10. Beli ocniak 2 / Cenex		
10 (35)	902 (2.805)	445.500 (1.385.600)

V tednu med 2. in 8. januarjem je vrstni red prvih petih na mednarodnem trzišču (V. Britanija, Francija, Nemčija, Italija, Nizozemska, Spanija, Avstralija in Japonska) ostal nespremenjen, le da je The Mask s tretjega mesta izrinil Un Indien dans la ville, slednji pa se je umaknil z lestvice. Levji kralj je že dobra dva meseca na prvem mestu, z veliko prednostjo pred drugouvrščenim Intervjujem z vampirjem. Navajamo izkupicek v milijonih USD.	
1. Levji kralj	13, 12 (181,65)
2. Intervju z vampirjem	6, 80 (30,11)
3. The Mask	5, 98 (59,59)
4. Junior	4, 38 (17,85)
5. S.P.Q.R.	3, 26 (9,86)
	Igor Kernel

IZŠLO JE / KNJIGI

Al Gore: Na poti k ravnesju

Prevod Roman Simec, izdal Institut za ekološke alternative Bohinj, 1994, 376 strani, trda vezava, 22, 5 x 16 cm, 4.830 SIT. Ekologija, nova etika in svetovni program za okolje je podnaslov knjige, ki je izšla leta 1992. Napisal jo je politik, nekoč novinar, zdaj podpredsednik ZDA, ki je kot senator iz Tenessija osebno doživel prizorišča nestetih naravnih katastrof, poslušal je razprave za zaprtimi vrati kongresa in v svoji senatorski pisarni sprejemal delegacije obupanih domorodcev. Svoje izkušnje je strnil v knjigo potem, ko se je zaradi nesreče najmlajšega sina umaknil iz politike. Kijga je politični dokument s celovitimi pregledom na svetovno krizo okolja. S tega vidika Gore obravnava politiko, zgodovino, znanost, ekonomijo, psihologijo in religijo. Po njegovem mnenju velik del odgovornosti za nastalo krizo nosijo politiki, ki se pogosto ne znenijo za dolgoročne posledice svojih neustreznih političnih odločitev. Tudi večini ekonomistov ni uspelo izračunati resničnih stroškov nenasitne potrošnje neobnovljivih naravnih virov. Gore je uporabil prispodobno disfunkcionirane družine, s katero je ponazoril, da moramo naso civilizacijo najprej pozdraviti - duševno in duhovno - preden bomo lahko pozdravili ogroženo okolje. Na koncu knjige je Gore ponudil svetovni Marshallov nacrt, v katerem je vključil vprašanja, ki niso povezana zgolj z ekologijo Zemlje, temvec tudi z rastjo prebivalstva, tehnologijami in z izobraževanjem. (B. M.)

Miroslav Prstojevič: Sarajevo, ranjeni grad

Fotomonografija, založili DAG GRAFIKA, PP IDEJA, Ljubljana - Sarajevo 1994, 312 strani, trda vezava, 30 x 21 cm, 6.990 SIT. Knjiga sarajevskega novinarja (med letoma 1982 in 1992 je bil urednik v Oslobođenju), literata in založnika Miroslava Prstojeviča sledi njegovim prejšnjim izda-

vet krogov, ki jih spremljajo izseki iz Dürerjeve grafike Stirje jezdecí apokalipse. Poudarek knjige pa je predvsem na 400 fotoreporterskih posnetkih, ki najbolj dokumentirajo apokaliptično dogajanje v Sarajevu. Knjiga je izšla v angleščini, nemščini in jeziku Sarajevčanov, njeno izdajo v slovensčini pa so prepričali finančni razlogi. (V. U.)

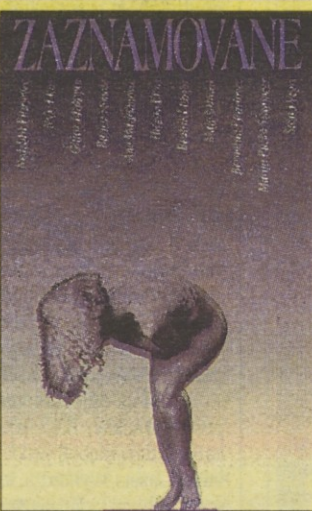
Kletka, sinonim Sarajeva. Fotografija Emila Grebenarja

jam, posvečenim pričevanjem iz vojnega Sarajeva. Njegovi prvi knjigi, naslovljeni Zaboravljeno Sarajevo (Pozabljeni Sarajevo), ki je izšla marca 1992, tik pred pričetkom obleganja mesta, je sledil Survival Guide - Sarajevo v angleščini, lani pa je v Ljubljani izšel tudi ponatis Zaboravljenog Sarajeva. Knjiga Sarajevo, zaboravljeni grad (Sarajevo, pozabljeni mesto) vsebuje izpoved in pričevanja iz vojnih dogajanj v letih 1992 in 1993. Besedilo je v sozvočju z Dantejevo predstavo pekla in je razvrščeno v de-

Ekomuzeji in drugo

LJUBLJANA - Včeraj se je v Cankarjevem domu začel peti cikel predavanj v okviru Muzeoforuma. V prvem delu je arhitekt Jernej Hudolin iz Restavratorskega centra govoril o računalniškem dokumentacijskem sistemu za arhiviranje podatkov, ki je bil lani uspešno predstavljen tudi v Washingtonu.

V nadaljevanju je Srečko Rože na temelju zasebnega vojaškega muzeja v Lokvah blizu Lipice predstavil aktualno problematiko zasebnih muzejev, za katere se vedno nimamo urejene zakonodaje. Osrednji gost Muzeoforuma je bil francoski strokovnjak za muzeologijo in konservatorstvo dediscine, Jean-Claude Duclos. Rodil se je v Marseillesu l. 1947, studij pa je končal na Fakulteti za agronomijo. Do leta 1981 je bil v Arlesu pomočnik direktorja Regionalnega parka Camargue. Zdaj je pomočnik direktorja muzeja Dauphinois / Varstvo dediscine pokrajine Isere (Grenoble). Je avtor številnih del in člankov, ki zadevajo etnologijo podeželja (pastoralizem), Alpe in muzeologijo. Ekomuzeji je se začel pojavljati v začetku 70-ih let in so odgovor na spreminjajoče se potrebe prebivalstva. Njihov pomen je je zlasti v sodelovanju prebivalcev in s tem nastajanju kolektivne zavesti o znanstvenem razvoju, praksi in interdisciplinarnosti. Letos bo predvidoma se šest muzeoforumov, marca pa bo izšla tudi nova številka Muzeoforuma. (A. P.)

Zbirka zenskih zgodb, izbranih na natečaju Urada RS za žensko politiko in casnika Republika v knjigi

ZAZNAMOVANE

založbe Mihelac, Ljubljana Na prodaj v vseh večjih knjigarnah.

Cena 2.310,00 SIT.

BLIŽNJI VZHOD / PO ATENTATU V NETANJI

Izrael išče pravo orožje

Varnostne službe se še ne znajo upreti ljudem-bombam

JERUZALEM - Izraelu se vsaj doslej ni posrečilo, da bi nasel učinkovit odgovor na samomorilske napade muslimanskih integristov, ki so v zadnjih mesecih povzročili že na desetine smrtnih žrtev.

V Jeruzalemu priznavajo, da se zelo težko dokopljajo do informacij o Gibanju islamskega odpora (Hamas) ter o islamskem džihadu, ki vodita te operacije. Džihad je prevzel odgovornost za krvavi atentat v Netanji, v katerem je v nedeljo umrlo osemnajst vojakov in en civilist. Odgovornost za samomorilski atentat v Tel Avivu, kjer je 22. oktobra 1994 umrlo 22 civilistov, pa je prevzel Hamas. »Samomorilski napadi so nova oblika terorizma, proti kateri se enkrat se ne znamo boriti učinkovito,« je poudaril pred parlamentom zunanji minister Simon Peres. Tudi premier Jicak Rabin je priznal, da se je skrajno težko

»boriti zoper posameznike, ki so se pripravljali spremeniti v človeške bombe, ter jih prepricati, naj tega ne počno«.

Po Rabinovem mnenju gre za nov tip terorizma, kakršnega Izrael pred dvema ali tremi leti še ni poznal. Varnostni službi Shin Beth je v zadnjih tednih že uspelo preprečiti pet atentatov, med njimi tudi ugrabitev neke vojaške osebnosti. Te uspehe gre po mnenju Shin Betha pripisati »zasliševanjem z misicami«, za katere je ta služba dobila vladno dovoljenje.

V vojaških krogih navajajo, da je umik izraelske vojske z območja Gaze in Jeriha po maju 1994 še povečal število atentatov v Izraelu, čeprav jih je nekoliko zmanjšal v obeh avtonomnih področjih. Izraelska vojska nima več dostopa na ta območja, zato ima čedalje več težav pri rekrutiranju kolaborantov v Cisjordaniji, kjer se prebivalstvo pripravlja

Arabsko-izraelsko nasilje od podpisa mirovnega sporazuma

na prevzem oblasti. Poleg tega imajo palestinski komandosi veliko lažji dostop do močnih eksplozivov, ugotavljajo vojaški izvedenci. Sprico taksnega položaja je poveljnik generalstaba ge-

neral Amnon Sahak namignil, da vojska ne bo omahovala, če bo treba poseči v avtonoma področja, seveda v primeru, če palestinske oblasti ne bodo sprejele ustreznih ukrepov zoper islami-

Najhujši incidenti, do katerih je prišlo po 13. septembru 1993, ko je bil podpisan mirovni sporazum:

10. oktobra 1993 - Skrajna islamska organizacija Hamas prevzame odgovornost za brutalen umor dveh izraelskih turistov.
14. januarja 1994 - Akcija izraelske vojske proti oboroženim fundamentalistom in samomorilski napad v Gazi zahtevata pet palestinskih in eno izraelsko življenje.
25. februarja - Oboroženi izraelski priseljence vdre v mošejo v Hebronu in pobije na desetine Palestincev, še več pa jih rani.
6. aprila - Gibanje Hamas prevzame odgovornost za samomorilski napad z avtomobilom-bombo v Afuli, kjer umre sedem Izraelcev.
13. aprila - Pripadniki Hamasa razstrelijo avtobus, v katerem izgubi življenje šest ljudi, 28 pa je ranjenih.
19. oktobra - Bomba vrže v zrak avtobus v osrčju nakupovalnega središča v Tel Avivu. Odgovornost za samomorilski napad, ki zahteva 22 življenj in 48 težko ranjenih, ponovno prevzame Hamas.
12. novembra - Z razstrelivom obložen napadalec usmeri svoje kolo proti izraelskemu vojaškemu vozilu, pri čemer poleg njega umrejo še trije vojaki.
18. novembra - Palestinska policija strelja na množico, zbrano pred mošejo. Umre 13 ljudi, ranjenih pa je več kot 150.
4. januarja 1995 - Vname se krajši spopad, v katerem izraelski vojaki ubijejo tri palestinske policiste.
22. januarja - Blizu avtobusne postaje, kjer je zbrana množica izraelskih vojakov, aktivira bombo samomorilski napadalec, domnevno prista izraelskih skrajnežev. Ubityh je 18, ranjenih pa približno 60 ljudi.

NOVICE

Razpustili elitno enoto kanadske vojske

OTTAWA - Kanadski obrambni minister David Collenette je včeraj razpustil elitno enoto kanadske vojske, ki je med mirovno misijo v Somaliji obcutno prekoracila pooblastila - med drugim je za posledicami mučenja umrl neki šestnajstletni Somalijec. Collenette je ob tem izjavil, da skode, ki jo je naredila enota, žal ni mogoče popraviti in da »med pripadniki kanadske elitne enote vlada razise in nasilje, kar močno skoduje ugledu Kanade«. Obrambni minister se je za tak korak odločil, ker se počuti odgovornega za vrsto nasilnih dejanj, ki so jih njegovi vojaki zagrešili pred dvema letoma v Somaliji. Čeprav se je pred kanadskim vojaškim sodiščem znašla vrsta pripadnikov elitnih enot, je bil na zaporno kazen obsojen le en vojak. Kanadska elitna enota je morala zapustiti tudi mirovne sile Organizacije združenih narodov v Ruandi, potem ko so sta se dva kanadska vojaka krvno pobratila. (dpa)

Tragedijo nad Lockerbijem je menda zagrešil Iran

LONDON - Po najnovejših poročilih ameriske tajne službe naj bi bil za bombni atentat na letalo ameriske letalske družbe Pan Am nad škotskim mestcem Lockerbie odgovoren Iran in ne Libija, kot so domnevali doslej. Kot je včeraj zapisal škotskih časnik Scottish Daily Record, ki se sklicuje na pred kratkim objavljene ameriske dokumente, je teroriste najel iranski ajatola Mohtasemi in jim za atentat plačal deset milijonov dolarjev v gotovini in zlatu. V atentatu na Pan Amovo letalo 21. decembra 1988 je bilo ubityh 270 ljudi. Združene države Amerike in Velika Britanija sta za napad obtožili libijske agente, katerih izročitev je Libija vztrajno zavračala in si tako nakopala ukrepe OZN. Zaradi najnovejših ugotovitev so libijske oblasti zahtevale takojšnjo odpravo »nepravičnih« sankcij. Mohtasemi naj bi za boj proti Zahodu teroristični skupini Abu Nidal in drugim skupinam islamskih skrajnežev ponujal milijonske vsote. Z afero Lockerbie pa se je ajatola menda maščeval Združenim državam za sestrelitev nekega iranskega letala nad Perzijskim zalivom junija leta 1988. Na letalo naj bi streljali z ameriske vojne ladje Vincennes. (dpa)

Turška vojska našla pogrešanega ameriškega častnika

ANKARA - Turške varnostne sile so včeraj v neki gozdarski koci nasle častnika ameriske vojske Michaela Rolanda Coullarda in njegovega desetletnega sina Matthewa, ki sta pred več kot tednom dni izginila na območju Kartalkaya na severozahodu Turcije. Kartalkaya je eno najbolj znanih turških zimsko športnih središč. Sprva so nekateri viri namigovali na ugrabitev obeh Amerikanov. Policija je namreč prejela anonimni klic neke doslej neznane islamske organizacije z imenom »Borci za osvoboditev Libanona«, ki je zagrozila, da bodo Američana ubili, če izraelske oblasti iz zapora ne izpustijo Alija Diranbija, voditelja neke šiitske organizacije. Turške varnostne sile poziva niso jemale resno. (dpa)

MEHIKA

Reforme v deželi Aztekov

Predsednik Zedillo se skuša približati levi opoziciji in Zapatistom

CIUDAD DE MEXICO - Mehiki predsednik Ernesto Zedillo se vse bolj približuje opozicijskim političnim strankam in celo gverilcem v zvezni državi Chiapas. To počne z očitnim namenom, da bi ti podprli njegovo predsedstvo, ki ga je gospodarska kriza močno oslabila.

Ceprav je na oblasti komaj šest tednov in ga ogroža devalvacija, novi voditelj podira stare tabuje in hkrati pripravlja politično liberalizacijo, kar je več kot vse tisto, za kar so se zavzemali njegovi predhodniki. Poteza je zelo tvegana, saj bo vsemočni predsednik izgubil nekaj pooblastil, opozicija pa bo dobila več moči. Vendar predsednik ne bo imel druge izbire, če se zeli posvetiti nevarni gospodarski krizi, ki se je začela dvajsetega decembra lani z devalvacijo nove državne valute. Od takrat je novi peso izgubil že stidest odstotkov prvotne vrednosti.

Neki uradnik je povedal, da mora Mehika poskrbeti za hitro politično reformo, ki naj bi jo sprejele vse stranke. Upati je, da bo osnutek pripravljen že ta teden, tako da bodo politične stranke takoj zasnovala novo volilno zakonodajo. Zedillo je še pred prevzemom oblasti prvega decembra, ko je zamenjal Car-

losa Salinasa de Gortarija, nakazal željo, da bi se javno srečal z voditelji levicarske Demokratske revolucionarne stranke (PRD), cesar Salinas v šestih letih svojega mandata ni nikoli storil. Salinas, o katerem menijo, da je na volitvah leta 1988 s prevaro premagal tekmece Cardenas, je PRD dobesedno ignoriral, teneje pa se je povezal z drugo večjo opozicijsko stranko, desničarsko Stranko nacionalne akcije (PAN). Zedillo je spodbudil sodelovanje s PRD, obenem pa poskuša doseči spravo z Zapatistično fronto v Chiapasu, ki zahteva demokratične reforme in spoštovanje pravic domorodcev.

Pretekli teden se je Zedillo sestal z voditelji PRD in jasno povedal, da v Mehiki ne pride v postev dvostrankarska vladavina, ki bi si jo delili PRI in desničarska stranka PAN. Cez nekaj dni je sel še dlje in poslal ministra za notranje zadeve Estebana Moctezuma na sestanek z voditeljem zapatističnega gibanja poveljnikom Marcosom. Zedillo upa, da se bodo PRI, ki je na oblasti že od leta 1929, in dve glavni opozicijski stranki pridružili »sporazumu o nacionalni enotnosti«, ki naj pokoplje domneve o nepostenih volitvah.

Martin Langfield / Reuter

Poljski novinarji: Vračamo se v obdobje komunizma

VARSAVA - Poljske medije je zelo razburila odločitev ustavnega sodišča, po kateri bodo morali novinarji na zahtevo tožilstev ali sodnikov pred sodiščem razkriti svoje vire, sicer jim grozi denarna ali zaporna kazen. Uredniki javnih glasil so v skupnem nastopu povedali, da njihovi novinarji odločitve ne bodo upoštevali in bodo sli tudi v zapor, če bo potrebno. Precej urednikov je prepričanih, da se odnos oblasti do novinarske svobode na ta način vrača v obdobje komunizma.

»Spet smo v Ljudski republiki Poljski,« pravi Bożena Wawrzewska, urednica dnevnika Rzeczpospolita. »Nihče od naših novinarjev ne bo razkril svojih virov. Odločitev ustavnega sodišča bo zelo negativno vplivala na demokracijo v naši državi.« Predstavniki združenja časopišnih založnikov ugotavljajo, da bo delo raziskovalnih novinarjev odslej močno ohromljeno, saj svojim virom ne bodo mogli zagotavljati anonimnosti, poleg tega pa se bo poljski tisk, kar zadeva objektivnost in pogoje za delo, zelo težko primerjal s svojimi vzorniki na zahodu.

Povod za odločitev ustavnega sodišča je bil primer Wacława Białyja, urednika lublinske lokalne izdaje najbolj prodajane poljskega dnevnika Gazeta Wyborcza, ki pred okrožnim sodiščem ni hotel izdati svojega vira. Casopis je tožil pravnik, ki je bil domnevno oklevetan v nekem

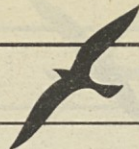
clanku, zato je hotel izvedeti za vir obtožb na svoj račun. Urednik, ki mu grozita dva tedna zapore in denarna kazen, se je pri obrambi skliceval na poljski zakon o tisku, po katerem novinarjem, razen v primeru informacij o umoru, vojninstvu ali izdaji, ni treba razkriti svojih virov. Ustavno sodišče je na koncu dolge pravde razsodilo, da ima kazenski zakonik prednost pred zakonom o tisku, zato bi ga moral urednik upoštevati. Bialy se kljub temu ne da: »Raje grem v zapor, kot da bi razkril svoj vir.«

Pravosodni minister Włodzimierz Cimoszewicz meni, da novinarji ne bi smeli nasprotovati zakonu, saj je včasih novinar edini, ki pozna določene dokaze za potek kazenskega postopka. Minister je tudi dodal, da odločitev ustavnega sodišča niti ni tako pomembna in je ne bi smeli jemati kot sodni precedens. »Odločitev velja le za ta primer in ne bo postala splošno obvezujoča, obenem pa ministrstvo pripravlja predlog novega kazenskega zakonika.«

Novi kazenski zakonik bo še vedno dovoljeval, da se novinarje, odvetnike in zdravnike v izjemnih primerih, kadar so podatki ključni za kazenski postopek, lahko zaslisi o njihovih poklicnih skrivnostih, vendar pa bo zaslišanje dovoljeno samo na podlagi ukaza sodišča, medtem ko tožilstvo ne bo imelo te moči.

Anthony Baker / Reuter

SVET

NEMČIJA

Začenja se obdobje kompromisov in konsenza

BONN - Politično vzdušje v Nemčiji se je po oktobrskih parlamentarnih volitvah občutno spremenilo. Opazovalci v Bonnu so v političnih govorih zaznali pogostejše omenjanje konsenza in sodelovanja. Tako podobno slika tudi prvo, skrbno pripravljeno srečanje vlade, gospodarskih voditeljev in vodij sindikatov, ki ga je za sredo zvečer napovedal zvezni kancler Helmut Kohl. Napovedujejo ga kot »vrh« za delo in zaposlovanje in hkrati kot »krog konsenza«.

Tik pred tem vrhunskim srečanjem, kjer naj bi s skupnimi močmi iskali nove poti iz množične brezposelnosti, je kršcanskodemokratski predsednik vlade poudaril, da Nemčija potrebuje novi »socialni konsenz«. Krovna organizacija sindikatov (DGB) se je spektakularno lotila delodajalcev, saj je njen voditelj Dieter Schulte načel vprašanja gibljivega delovnega časa, vrnitev k sobotnemu delu in štiridnevni delovni teden z znižanjem plač. O tem se bodo pogovarjali tudi danes zvečer pri Kohlu, kjer bodo tudi minister za delo Norbert Blüm, minister za izobraževanje Jürgen Rüttgers in Günter Rexrodt, ki opravlja delo ministra za gospodarstvo. Schulte in predsednik združenja delodajalcev Klaus Murmann bosta prav tako sedla za mizo. Z zamislijo o socialnem konsenzu se zeli Kohl izogniti, da bi si gospodarstvo in delodajalci zrl iz oči v oči kot nasprotniki in se pricksli o delovnem času in mezdni odstotkih. Kohlova desnosredinska koalicija poziva k formalni neodvisnosti tarifnih strani: svoje moči morajo združiti, da bi okrepili konkurenčnost dežele.

Zvezno blagajno teži tudi breme skoraj petih milijonov brezposelnih (uradno prijavljenih je 3, 56 milijona). Milijarde mark, ki so se od leta 1990 stekale v pet novih zveznih dezel, so se poglabile državni dolg in zvisale dajatve posameznikov in podjetij. Kljub temu je v supervolilnem letu 1994 prevladoval agresivni ton - zlasti med koalicijo, ki vlada že od leta 1982, in opozicijo. Tesno Kohlovo zmago na parlamentarnih volitvah so mnogi komentatorji videli kot dokaz, da prihaja čas kompromisov. Po veliki izgubi liberalnih demokratov (FDP) ima vlada kršcanske demokracije (CDU/CSU) v parlamentu le deset sedežev večine. V tisku je bilo pogosto zaslediti spekulacije o padcu vlade. Pred začetkom prvega kroga pogajanj o politiki trga delovne sile je berlinski Tageszeitung zapisal: »V preteklih letih je bilo kaj malo sledi o pogosto omenjani solidarnosti med tistimi, ki imajo delo, in tistimi, ki so brez dela. To se lahko zdaj spremeni.« Socialdemokrati Rudolfa Scharpinga, ki na srečanje niso povabljeni, so skeptični, obenem pa so prepričani, da se je ideja o krogu konsenza v resnici porodila v vrstah socialnodemokratske stranke SPD.

Petra Kaminsky / dpa

Nemški kancler Kohl (Telefoto: AP)

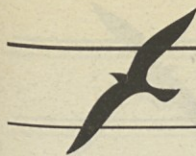
Prenova britanske laburistične stranke

LONDON - Voditelj britanskih laburistov Tony Blair je člane svoje stranke opozoril, da bo morala laburistična stranka bistveno spremeniti nekatera določila svojega programa, sicer laburisti ne bodo nikoli prisli na oblast. Po njegovem mnenju bi morali spremeniti tista določila izvirnega laburističnega programa, ki stranko obvezujejo, da se zavzema za vsesplošno nacionalizacijo proizvodnih sredstev. Po Blairovem mnenju morajo britanski laburisti postati stranka, s katero se bo v prihodnjem stoletju identificiral srednji razred.

Poznavalci menijo, da bo aprilski kongres britanskih laburistov odločno podrl Blairove pogoje. Kljub temu pa kritični glasovi opozarjajo, da se bodo nekateri sindikalni voditelji in strankarski funkcionarji z vsemi silami zoperstavili Blairovim »novotarjam«. »Nov program je zgodovinska nujnost, saj gre pri tem za nadaljnjo usodo naše stranke. Lahko postanemo levosredinska stranka, ki bo usmerjena v prihodnost. V bistvu smo zdaj navadna interesna skupina, ki izvaja pritisk na konservativno vlado, nismo pa sposobni vzeti vajeti v lastne roke,« je v intervjuju za BBC izjavil Tony Blair.

Javnomnenjske raziskave sicer kažejo, da več kot trideset odstotkov britanskih volilcev podpira laburiste, toda Blair meni, da vsesplošno razočaranje nad Majorjevo konservativno vlado se ne pomeni, da bodo laburisti zmagali na parlamentarnih volitvah leta 1997. »Res je, da so konservativci povzročili veliko škodo, toda zavedati se moramo, da bodo polnoletni Britanci za nas glasovali le, če bomo postali moderna stranka,« opozarja Blair. Meni namreč, da bi se morala stranka odreči četrti točki svojega programa, ki govori o množični nacionalizaciji. »Se naprej se bomo zavzemali za uveljavitev tako imenovane javne lastnine, toda skoraj nihče v naši stranki ne verjame več v vsesplošno nacionalizacijo. Prepričan sem, da bi morala spremenjena četrta točka programa naše stranke vsebovati naš pogled na strukturo sodobne poindustrializirane družbe,« je se dejal voditelj britanskih laburistov.

Alan Wheatley / Reuter

ČEČENIJA / DUDAJEV GROZI

Napoved ofenzive

»Ujetnikov ne bomo izpustili, saj nismo človekoljubna organizacija«

MOSKVA - Čečenski general Džohar Dudajev je priznal napake pri organiziranju obrambe pred napadom ruske vojske, hkrati pa je napovedal začetek nove čečenske ofenzive. Poudaril je, da ruska vojska povsem ne nadzoruje Groznega ter izključil možnost, da bi izpustili ruske ujetnike.

Včeraj zjutraj je moskovska televizija poročala, da so čete notranje garde ministristva »zaprele glavne poti do krajev, v katerih potekajo spopadi in mejne prehode z Ingusetijo«, ki leži na zahodu Čečenije. V ponedeljek zvečer je Dudajev na valovih moskovske radijske postaje Odmevi zanikal uspehe, ki naj bi jih dosegla ruska vojska.

»Grozni lahko primerjamo z vceplastno pogosto: ruske čete nobenega dela prestolnice povsem ne nadzorujejo, utrdili so se le v nekaterih delih mesta, vendar jih obkrožajo čečenski borci,« je zatrjeval Dudajev. Spet je poudaril, da bodo Čečenci položili orožje le, če bo podpisan sporazum o ustavitvi spopadov, vendar se morajo iz Čečenije umakniti vsi ruski vojaki, razmere v republiki pa naj bi nadzorovali mednarodni opazovalci.

»Ce pogoji ne bodo izpolnjeni, nimam moči, s katero bi lahko ustavil Čečene,« je dodal v svojem značilnem, izživalnem tonu. Kljub temu je priznal, da so pred rusko ofenzivo čečenski vojaki pri obrambi zagrešili nekaj napak. »Srce mi krvavi, ker svojega naroda

nisem mogel braniti pred ruskim vandalizmom. Ni mi uspelo, čeprav sem naredil vse, da bi jim bilo prihranjeno gorje,« je priznal med posnetim pogovorom, ki ga je v ponedeljek zvečer predvajala omenjena radijska postaja. »V zadnjih starih letih sem se uspešno bojeval proti vsem vrstam terorizma, proti samemu hudicu in njegovemu umazanemu brlogu, vendar mi ni uspelo pred zlomom ubraniti meščanov Groznega,« je dodal. Na vprašanje o osvoboditvi ruskih ujetnikov je odgovoril z odločnim glasom: »Nismo človekoljubna organizacija, vprašanje ujetnikov bo rešeno po podpisu mirovnega sporazuma.«

Ker so se razširile govorice, da bodo Čečenci osvobodili zajete Ruse, se je približno sto mater ujetnikov odpravilo v Grozni. Dudajeva besedna ofenziva je rezultat odločitve ruskega vodstva, da na svojo stran pridobi čečensko opozicijo; ta bi lahko zatrla upor v čečenskih vaseh, ki se jim se po zavzetju predsedniške palače že blizajo spopadi. Po čečenskih virih naj bi začasní Svet opozicije vaskasne poglavarje opozoril, da jih bo napadlo rusko letalstvo, če ne bodo priznali opozicijske uprave. Vas Satoj in bližnja naselja, ki so jih prejšnji teden bombardirala ruska letala, so menda le malo pred preletom ruskih letal res obiskali predstavniki čečenske opozicije.

Paola Messana / AFP

Čečenski uporniki se v hribih pripravljajo na maščevanje (Telefoto: AP)

Čečenska medijska vojna - veliko govoric in nobenega dokaza

KASAVJURT (Rusija) - Ko so pred šestimi tedni ruski vojaki vdrlí v Čečenijo, se je hkrati začela tudi propagandna vojna. Čečenski predsednik Džohar Dudajev je prejšnji teden novinarje opozoril na »možnost jedrskega« napada, s katerim naj bi Kremelj po neuspešnem pehotnem in zračnem napadu končno zasedel Grozni.

Ruski vojaki, presenečeni nad močnim odporom čečenskih borcev, ki jih je moskovska oblast opisovala kot bandite, večkrat govorijo o posebnih uporniskih enotah, ki jih sestavljajo le ženske. Tako imenovane »amazonske maščevalke« naj bi bile nekdanje biatlonke iz baltskih držav, ki na ruske vojske streljajo iz skrivališč v čečenski prestolnici. Nihče jih ni opazil, pa tudi govorice niso potrjene, kajti v vsesplošnem neredu prihaja do dezinformacij v obeh sovražnih taborih.

V Moskvi nekateri mediji čečenskih borcev ne imenujejo z besedama gangsterji ali banditi, ki jih morajo uničiti pogumni ruski vojaki. V dvomih je celo Izvestija, čeprav je res, da je izven Rusije se vedno najbolj vplivna ruska propaganda, ki ima svoje korenine iz časov Sovjetske zveze: ta čečenske upornike opisuje kot ilegalne, oborožene razbojnike. Predstavniki ruskega varuha človekovih pravic Sergej Kovaljev je poročanje uradnih medijev označil kot navadne laži. 20. januarja je moskovski časopis Rosjiskije vesti, ki podpira Borisa Jelcina in je zato deležen tudi državne finance podpore, na naslovnici objavil sliko predsedniške palače v Groznu, na kateri naj bi že visela ruska zastava. To naj bi bil dokaz, da so ruski vojaki zavzeli simbol čečenskega

upora. Ker je bila slika črno-bela, ni bilo težko ugotoviti, da je šlo za nespretno montažo: časopis je objavil staro sliko predsedniške palače. Prav ironično je namreč, da so Rusi zavzeli že skoraj povsem porušeno zgradbo, čeprav so po drugi strani čečenski uporniki razglasili, da so poslali sami zapustili, ker jim ni več nudilo zavetja.

Ko so zahodni novinarji vendarle prišli v Grozni, ni na palaci visela nobena zastava. Tako Rusi kot Čečeni govorijo o grozodejstvih, katerih žrtve so predvsem vojni ujetniki. Tudi o njih ni nobenih dokazov. Čečeni pravijo, da ruski vojaki trupla padlih soborcev skrivajo zato, da bi prikriili število mrtvih v svojih vrstah. Ne Rusi in ne Čečeni nočejo dajati podatkov o padlih v dosedanjih spopadih. Oboji navajajo le velike izgube svojega nasprotnika. Dudajev je v včerajšnjem radijskem intervjuju poudaril, da je Rusija izgubila več kot 12 tisoč vojakov, hkrati pa zagotovil, da so izgube na čečenski strani stokrat manjše. Zahodni opazovalci ocenjujejo, da so dosednji spopadi zahtevali več tisoč življenj. Govori se tudi o genocidu med Čečeni, za katere je znano, da so se v 19. stoletju spopadali z vojsko carske Rusije, leta 1944 pa je Stalin ukazal v Kazahstan preseliti ves čečenski narod. Čečeni pravijo, da so večino od 400 tisoč prebivalcev Groznega Rusi s tovornjaki odpeljali v bližino ruske vojske baze Mozdok, v sosednjo Severno Osetijo. Znano pa je, da je večina meščanov zapustila mesto tik pred novoletnim napadom ruskim enot. Nobenega dvoma pa ni, da je vojna v Čečenijo prinesla bedo, uničenje in smrt.

Nicholas Doughty / Reuter

BIH / IZ POGAJALSKIH SOBAN (ŠE) NIČ NOVEGA

Tudman in Izetbegović o federaciji

ZN je vendarle uspelo poslati dva opazovalca v Banjaluko

SARAJEVO, ZAGREB (AFP, Reuter) - V bosanski in hrvatski prestolnici so se nadaljevala diplomatska prizadevanja za ureditev premirja in obnovev mirovnih pogajanj, ki naj bi pomagala končati že tri leta trajajočo vojno. V Zagrebu sta se sestala hrvatski in bosanski predsednik Tudman in Izetbegović, predstavniki skupine za stike pa so na Palah nadaljevali s prepricavanjem Srbov, naj vendarle sprejmejo predlog o delitvi BiH, ki so ga lani zavrnili. Danes se bodo v Sarajevu spet sesli s predstavniki bosanskega vodstva.

Predsednika Tudman in Izetbegović sta se pogovarjala predvsem o utrditvi federacije, sklenjene februarja lani pod ameriskim pokroviteljstvom, od katere je doslej zazivel le predsedstvo, ter o odpravljanju nesoglasij v odnosih med narodoma, ki se se vedno ne moreta navaditi na mirno sožitje in sodelovanje.

Predstavniki ZN o bojih poročajo predvsem iz bihaškega zepa, kjer Abdićeva vojska s topništvom silovito obstreljuje okolico Velike Kladuse. Poročajo pa tudi o vse pogostejših kršitvah premirja na Hrvaškem, kjer so samo v ponedeljek nasteli več kot 150 oboroženih inci-

dentov na razmejitvenih območjih sprtih strani, ki jih nadzorajo modre celade. Brez posebnih cerimonij je

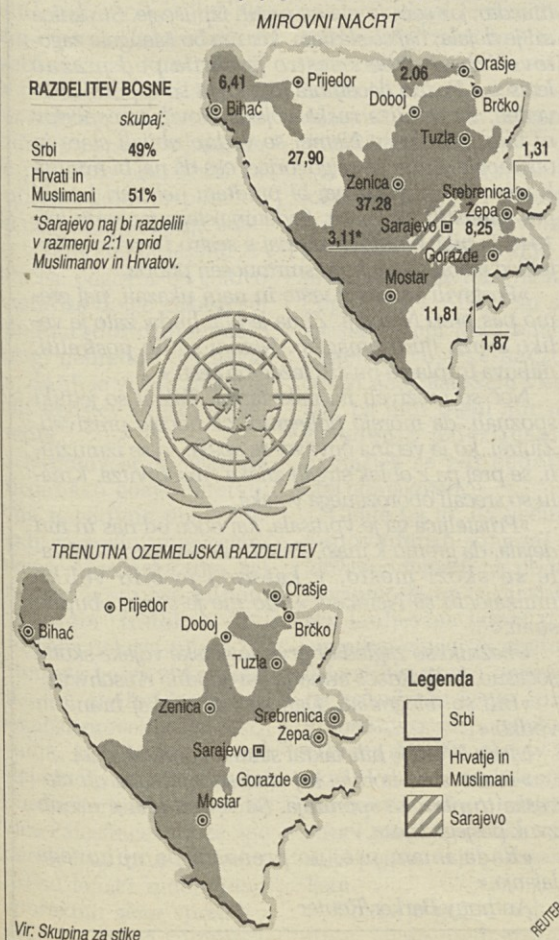
Rupert Smith (Telefoto: AP)

britanski general Rupert Smith od kolega Michaela Rosea včeraj na zagrebškem letališču Pleso prevzel dolžnosti poveljujočega modrim celadom v BiH. Smith danes pričakuje v bosanski prestolnici.

Srbi so v Banjaluko včeraj spustili dva civilna opazovalca ZN, ki naj bi preverjala obtožbe o srbskem izganjanju prebivalstva muslimanske in hrvaske narodnosti s tega območja. Po znanih podatkih je od predvojnih 460.000 prebivalcev nersrbske narodnosti, na tem območju ostalo le še 60.000 civilistov. Z vseh območij pod srbskim nadzorom v severni in severovzhodni Bosni pa so Srbi doslej izgnali že 750.000 ljudi. Mednarodna organizacija za migracije, ki je doslej v razne države po svetu poslala na zdravljenje že 1.500 civilistov iz Bosne, ki jim v Sarajevu niso mogli pomagati, bo zaradi pomanjkanja denarja danes in jutri v tujino odpremila zadnjih 27 ranjencev.

MIROVNI NAČRT ZA BOSNO

Skupina za stike bo skušala ta teden zopet prepričati sprte strani v Bosni, naj sprejmejo načrt za ozemeljsko razdelitev nekdanje jugoslovanske republike.

O čem pišejo drugje po svetu

O Bliznjem vzhodu

»Po evforiji v Oslu je zdaj za Izrael in PLO nastopil trenutek resnice. Da ne bi vnovič postali sovražniki, se morajo Izraelci in pripadniki PLO zdaj spopasti z notranjim sovražnikom. V primeru, če za to ne bodo imeli dovolj moči, bosta končna zmagovalca Džihad in Hamas - kar bi razveselilo tako Damask kot Teheran.« (Süddeutsche Zeitung, München)

»Rabin ima tezave na obeh frontah. Na palestinskem 'bojišču' integristi govorijo o prevari 'avtonomije' in s tem opravičujejo vnovični razmah terorizma. Na izraelskem političnem prizorišču pa premieru Rabinu grozi, da bo na volitvah leta 1996 izgubil svoj položaj. Glede Jaserja Arafata pa se zdi, da voditelj PLO ni bil dorasel zahtevam za sklenitev miru z Izraelom. Na pogajanjih z Izraelci ni dobil jasnih zagotovil o vprašanih židovskega naseljevanja na zasedenih območjih... Se huje: Arafat je razočaral svoj narod, saj se je bolj ukvarjal z ohranitvijo svojega položaja kot z dejansko uresničitvijo mirovnega načrta.« (Le Figaro, Pariz)

»Kako naj se prebivalci revnih palestinskih enklav uprejo nasilju, ce nimajo zagotovljenih niti osnovnih življenjskih pogojev? V takih razmerah lahko pride le do vojne. Obsojanje terorizma - kot to počnejo zahodne dzave - je nujno, a nezadostno. Boj proti terorizmu je upravičen, toda očitno je to premalo, dokler izraelske in palestinske oblasti ne bodo sposobne učinkovito ukrepati.« (Ouest-France, Rennes)

»V Izraelu padajo kritike na račun vmesavanja (predsednika) Weizmanna v vsakodnevne politične zadeve. Opozicija in židovski naseljenci čedalje glasneje zahtevajo prekinitev pogovorov s Palestinci in odločnejše ukrepe proti terorizmu... Pogovori med Izraelom in PLO, ki visijo na svileni nitki, se bodo verjetno nadaljevali. Podobno velja za usodo palestinskih oblasti pod Arafatom in vlado premiera Rabina. Izraelci so imeli že dovolj žrtev terorizma. Tako imenovana 'cena miru' se jim zdi previsoka.« (Berner Zeitung, Bern)

»Miru med Izraelci in Palestinci, ki so ga 13. decembra sklenili v Washingtonu, ni več. Izginil je neznano kam. Najti je mogoče le se nekaj sledi na območju, ki ga različne religije imenujejo sveta dežela. Sedemnajst mesecev je bilo dovolj, da bi se Izraelci in Palestinci kmalu spet vrnili k nasilju. Kaj kmalu se lahko vmejo k medsebojnemu nerazumevanju, ki je vladalo pred spektakularnim stiskom rok med Rabinom in Arafatom. Če želijo ohraniti krhki mir, ga morajo negovati, saj ta v nasprotnem primeru ne bo trajen.« (La Repubblica, Rim)

O Rusiji

»Na Zahodu je zaznati prikriti strah pred nekimi temeljnimi komunističnimi oziroma fašističnimi silami, ki bi lahko ogrozile oblast predsednika Jelcina. Zahod se noče zavesti, da je do preobrata v Rusiji že zdavnaj prišlo. Zgodil se je v trenutku, ko je Jelcin podpisal ukaz za vzpostavitev ustavne reda z 'vsemi silami'. Zahodne politike je strah, da bi na mesto Borisa Jelcina prišel se hujski politik. Ali neprikrta demonstracija nasilja se ni najhujše, kar si lahko Zahod predstavlja? V sedanjem trenutku ne zadostuje več, da podpira sile, ki so zgolj manj negativne; v Rusiji je treba nujno najti sile, ki sploh niso negativne.« (Lidove noviny, Praga)

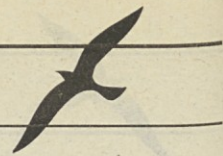
»Očitno obstajajo v ruskih varnostnih silah ljudje, ki skušajo za vsako ceno ohraniti svoj politični položaj. Posledica tega je, da skušajo doseči nemogoče - vojsko zmago v Čečeniji. Najnovejši napadi obrambnega ministra Pavla Gračova na ruskega strokovnjaka za človekove pravice Sergeja Kovaljeva kažejo, da je postalo duševno stanje obrambnega ministra samostojen faktor v ruski politiki... Zdaj laze do te mere, da si je zaslužil diplomatsko zausnico svojega nemškega kolega (Volker Rühe). Ko poslušamo Gračova, lahko recemo le eno: bog obvaruj Rusijo pred branitelji, kot je Pavel Gračov.« (Izvestija, Moskva)

O Kitajski

»Komunistična partija je morda se na oblasti, toda njena dejanja so vodila k propadu meščanskih vrednost in k skrajnemu individualizmu. Za Kitajsko so značilni naslednje tezave: propad skupne morale, onesnaženost narave, beg v mesta in hitro starajoče se prebivalstvo. Tovrstne tezave bi oslabilе celo najstabilnejšo vlado - da ne govorimo o Kitajski, ki jo verjetno čaka hud boj za oblast. Država verjetno ne bo razpadla tako kot Sovjetska zveza, pričakovati pa je napetosti med armado in partijo, centrom in provincami. Kitajska zgodovina pa žal kaže, da so bile spremembe vedno povezane z nasiljem.« (Daily Telegraph, London)

O novi italijanski vladi

»Italija je vnovič pokazala voljo do sprememb: vpeljala je politiko brez politikov. V vladnem kabinetu premiera Dinija - nestrankarskega gospodarskega strokovnjaka - ne sedijo nobeni politiki, temveč univerzitetni profesorji in drugi strokovnjaki. Ideja vlade s samimi strokovnjaki je v današnjih razmerah zelo aktualna. Skoraj nobena stroka namreč nima tako malo ugleda kot politiki; dvomijo v njihovo verodostojnost kot tudi v njihove sposobnosti. Vprašljivo pa je, ali so strokovnjaki res sposobni vladati. Profesori se morajo najprej naučiti umetnosti politike. Zavedati se je treba dejstva, da pomanjkanje strokovnega znanja le redko vodi k napacnim odločitvam... Resnični problemi se namreč ponavadi kažejo pri politični uresničitvi načrtov: pretehtati je treba različne interese, lobi-je, javnost in medije.« (Der Standard, Dunaj)

Spori o proslavi

VARSAVA - V zadnjih dneh pred slovesnostmi ob 50. obletnici osvoboditve nacističnega taborišča Auschwitz-Birkenau je prišlo do nesoglasij med mednarodno židovsko skupnostjo in poljskimi prireditelji, ker imajo različna mnenja glede proslav, ki bosta jutri in v petek potekali v Krakovu in Oswiecimu, nekdanjem Auschwitzu. Poljski koordinator Andrzej Zakrzewski, sodelavec predsednika Lecha Walense, je v ponedeljek ovrgel obtožbe židovskih organizacij, ki že dva tedna opozarjajo, da poljska vlada skuša »nacionalno« obeležiti obletnico.

Židovske organizacije, med njimi tudi Svetovni židovski kongres in Evropski židovski kongres, se zato zavzemajo za posebne »židovske« slovesnosti, ki naj bi potekale jutri v Birkenau. V ponedeljek je Zakrzewski izjavil, da vsak lahko moli, kot želi: »Poljaki gledajo Auschwitz z drugačnega zornega kota kot Židje, za katere je taborišče simbol holokavsta. Hkrati ne gre pozabiti, da je taborišče petdeset let po osvoboditvi tudi nekakšen simbol barbarstva in sramote 20. stoletja, zato bi morala biti mednarodna skupnost enotna, ne pa razdeljena,« je poudaril Zakrzewski.

Predsednik mednarodnega komiteja za Auschwitz baron Maurice Goldstein prirediteljem tudi očita, da so »improvizirali« vabila, namenjena nobelovcem. Zakrzewski je odgovoril, da je bilo »že dogovorjeno, da bo baron sam povabil nobelovce, poljske oblasti pa bodo plačale stroške njihove poti in bivanja«. Baron Goldstein je povedal, da je Zakrzewski predlagal, da bi bili povabljeni tudi Jaser Arafat, pozneje pa je predsednik Walensa predlog zavrnil. Poljski organizatorji so povedali, da je udeležbo na proslavi potrdilo šestnajst predsednikov držav, katerih državljani so bili med vojno zaprti v Auschwitzu, med njimi tudi nemški predsednik Roman Herzog in češki predsednik Václav Havel, pa tudi dva monarha, nizozemski in norveški. Se v ponedeljek ni bilo jasno, kdo bo zastopal Rusijo. Nekdanji sovjetski vojakji so odgovorili, da so se odrekli svoji udeležbi zaradi »starosti in slabega zdravstvenega stanja«. Francijo bosta zastopala obrambni minister Francois Léotard in senator Maurice Schumann. Svoje prihode se ni potrdil Edgar Bronfman, Elie Weisel, eden od sedmih nobelovcev, ki jih pričakujejo organizatorji, pa se bo slovesnosti »verjetno udeležil«, je povedal Zakrzewski.

Michel Mrozinski/AFP

MOSKVA - Ko se je ruska enota, v kateri je bil tudi Juri Skljarov, približevala Auschwitzu, so jetniki že zapuščali taborišče smrti. Ta - zdaj upokojeni - nekdanji vojak Rdeče armade se živo spominja onemoglih ljudi, ki so v skupinah nekega mrzlega, oblačnega januarskega dne s težavo hodili po zasneženih poljskih cestah.

»V Nemčiji in na Cehoslovskem sem srečal veliko preživelih taboriščnikov, vendar ne bom nikdar pozabil ljudi, ki so preživeli Auschwitz,« je povedal Skljarov. Leta 1945 je bil star 19 let, vendar se je že dve leti prej bojeval v vrstah sovjetske armade. Njegova četa je prišla na jug Poljske za osvoboditvi mesteca Oswiecim, ki so ga Nemci preimenovali v Auschwitz.

»Ljudje, ki so taborišče zapuščali, so bili stari in mladi. Vsi so bili slabotni, vendar so drug drugemu pomagali. Z njihovih obrazov je bilo videti, da so preživeli nekaj strašnega,« je pripovedoval Skljarov. Njegova četa se je ustavila in jim dala nekaj hrane.

»Med njimi so bili tudi Rusi, Belo-

rusi in Ukrajinci, zato smo se lahko sporazumeli.« Ko so ruski vojaki prišli v taborišče, je že postalo mračno. »Nenadoma smo zagledali visoke žicnate ograje. Že prej smo naleteli na bodečo žico, vendar nikjer takšno, kakršna je bila v Auschwitzu: bila je visoka, betonski stebri so bili trdno postavljeni.« Ko so prišli v taborišče, so povsod ležali kupi papirja in razbitega stekla. Nemci so hoteli taborišče pred umikom uničiti, toda zavezniške sile so se že približevale, zato jim ni uspelo zakriti sledi njihovega početja. Čeprav je bilo nekaj poslopij porušeni, so nekatera ostala nedotaknjena. »V velikih skladiščih smo našli na ogromne, večmeterske kupe osebni predmetov, ki so jih Nemci odvzeli ujetnikom. Največ je bilo oblek, čevljev, porcelana in celo igrače. Čevlji, otroški in za odrasle, so bili ponošeni, videlo pa se je, da jih že dolgo ni nihče imel na nogah. Ljudje, ki so jih nekoč nosili, so bili že davno mrtvi.« Vse je najbolj pretresel pogled na kupe igrače, med katerimi je bilo največ punčk in medvedkov.

»Nismo mogli doumeti, da je možno med vojno najti toliko otroških predmetov. Prav pogled nanje nas je najbolj prizadel, saj smo se zavedali, da je le to ostalo od otrok, ki so bili pripeljani v Auschwitz.«

Po vojni je bil Skljarov deset let zaposlen kot novinar pri uradnem partijskem dnevniku Pravda. Vedno je bil ponosen na vlogo sovjetske armade pri osvoboditvi sveta izpod nacizma.

»Ko se spominjam Auschwitz, se zavedam, da so v njem masovno ubijali antifasiste, upornike in tudi navadne ljudi, Žide, Slované in Cigane. Ljudje se morajo zavedati, da ne smejo nikdar več dopustiti fašizmu, da bi se spet postavil na noge.« Skljarov z ženo Olivijo zivi veliko bolje kot večina ruskih upokojencev. Imata veliko stanovanje, kakršna so dobili le zvesti partijski delavci. O Stalinu ne bo rekel nič slabega; veliko preživelih taboriščnikov in vojakov je poslal v sibirsko taborišča le zato, ker je v njih videl sovražnike svojega sistema...

Elaine Monaghan/Reuters

Peči so bile vedno zakurjene...

VARSAVA - »Preživeli iz Auschwitza v sebi nismo neizbrisno grenkobo,« je izjavila Maria Wolff. Čeprav se nerada spominja časa in dogodkov iz nemškega taborišča smrti, je ob 50-letnici (27. januarja 1945) osvoboditve taborišča vendarle privolila v intervju. Povedala je, da je bila leta 1943 skupaj s sestro zaposlena na glavni varsavski pošti; pomembne podatke sta skrivaj pošiljali poljskim domoljubom, vendar ju je neka sodelavka izdala. Po zaslišanju so njo in sestro poslali na prisilno delo v taborišče Birkenau, ki je bil sestavni del Auschwitz-za, taborišča, kjer je umrla večina od milijona in pol internirancev, predvsem Židov, pa tudi več tisoč Poljakov, ciganov in pripadnikov drugih narodnosti.

»Morali smo se sleci do gola, iti pod mrzlo prho, obrili so nam glave, nas oblekli v crtaste jetniške uniforme in vtetovirali številke,« je povedala Wolffova. Zavihala si je rokav temne obleke in pokazala zapetje, kjer je še vedno vidna petmestna številka. V taborišču je preživela leto in pol; v tem času je bila priča smrti, ki je kosila med zaporniki.

»Bila sem v Brzezinki (Birkenau), kjer so bili krematoriji, v katerih so Nemci sežigali Žide. Iz Madžarske, Nizozemske in drugih evropskih držav so vsak dan prihajali vlaki, polni Židov. S seboj so imeli nekaj stvari, saj so jim Nemci govorili, da bodo živeli v posebnih naseljih.

V Auschwitzu so morali iz vlakov, pobrali so jim vse. Nemci so jih odpeljali v Brzezinko, naravnost v krematorije... V času, ko je prihajalo največ transportov, vseh niso mogli ubiti, zato so jih prisilili kopati jame, v katerih so zakurili ogenj in nesrečnike preprosto porinili vanje. Bilo je strašno, ljudje so kričali. Ko je zmanjkalo jetniških uniform, so nam Nemci dali obleke, ki so jih prinesli Židi. Iz barak so taboriščniki lahko le nemočno opazovali ljudi, ki so jih gnali v smrt.

»Z menoj je bila v baraki tudi neka ženska, Zidinja. Med ljudmi, ki so bili na poti v smrt, je opazila svojo teto. Ni je upala pozdraviti, saj bi jo Nemci nemudoma ustrelili.« Wolffova je bila zaposlena v oddelku, kjer so zaporniki predelovali obleke, ki so jih Nemci vzeli Židom. Zaradi trdega dela - morala je pobirati krompir na bližnji farmi, kazensko je pomagala tudi pri postavljanju novih barak - je več mesecev preživela v bolnišnici, saj je zbolela za tifusom in pljučnico. V Auschwitzu bolnikom ni bila usojena plinska celica.

»Peči za sežiganje so bile vedno zakurjene. Občasno smo morali stopiti v vrsto, Nemci pa so izbrali tiste, ki jih je čakala smrt v krematorijih. Rapportführer je nanje pokazal s palico, ni bilo pomembno, ali so bili mladi, stari ali bolehi. Zaprli so jih v posebne prostore, obdane z visokim zidom. Ko se je stemnilo, so jih stlačili v tovornjake in jih odpeljali v smrt. Obupno so kričali. Ko sem bila v bolnišnici, mi je strežnica nekega dne rekla: »Jutri bo vizita. Prišel bo glavni zdravnik dr. Mengele.« Navadno smo morali pred njim hoditi goli v krogu, on pa je izbral. Sestra si je zapisala številke zapornikov, pozneje so pazniki prišli ponje. Moja sestra je zbolela za tifusom, jaz sem imela na prstih izpuščaje. Strežnica mi je dejala, naj se skrijem, ker me bo Mengele zagotovo izbral. Obe sestro je skrila pod prazno ležišče. Pozno decembra leta 1944 so zaporniki izvedeli, da se blizu ruska vojska. Novih transportov ni bilo, vendar so Nemci še vedno ubijali stare in onemogle. Sirile so se govorice, češ da naj bi minirali taborišče, vendar naj bi predtem nekateri jetniki pes zapustili taborišče. Sedemnajstega januarja leta 1945 je bila Wolffova skupaj s sestro in neko prijateljico izbrana za takšen smrtonosen pohod.

»Postavili so nas v vrste in nam ukazali, naj gremo pes proti Nemčiji. Zima je bila huda, zato je veliko starih ljudi omagalo. Nemci so jih postrelili, njihova trupla pa pustili ležati ob cesti.«

Noč so preživeli na neki farmi. Takrat so jetniki spoznali, da morajo pobegniti, če hočejo preživeti. Žutraj, ko je večina čuvajev se spala, so se izmuznili, se prej pa z oblek stregali znake Auschwitza. Kmalu so srečali oboroženega vojaka.

»Prijateljica ga je vprašala, kaj hoče od nas in mu dejala, da gremo k masi. Pustil nas je naprej. Morale so skozi mesto, v katerem je bilo veliko umikajočih se Nemcev. »Bilo me je strah, obupno strah.«

Ubezniki so zagledali prve sovjetske vojake skoraj sočasno, ko je Rdeča armada osvobodila Auschwitz. »Bili so telegrafisti. Dali so nam nekaj hrane in vodko.«

Maria Wolff je bila takrat stara enaindvajset let. »Težko smo hodile, saj smo se spotikala ob cloveska trupla,« se spominja. Se vedno ima v ušesih zvok pasjega lajeja.

»Rada imam pse, ne prenesm pa njihovega lajanja.«

Anthony Barker/Reuters

50. OBLETNICA OSVOBODITVE NACISTIČNIH TABORIŠČ SMRTI

Auschwitz, skupina koncentracijskih taborišč na jugu Poljske, je 27. januarja 1945 končno dočkal prihod Rdeče armade, ki je osvobodila preživele zapornike uničevalne ustanove, kjer je nacističnemu nasilju v petih letih sistematičnega ubijanja in suženjskega dela podlegel poldrugi milijon večinoma judovskih žrtev.

Ko so zaporniki prispeli v taborišče, so jih najprej razdelili v skupine. Tiste nesrečnike, ki so bili prešibki za težaško delo, so poslali naravnost v smrtonosne plinske celice, njihova trupla pa so sežgali.

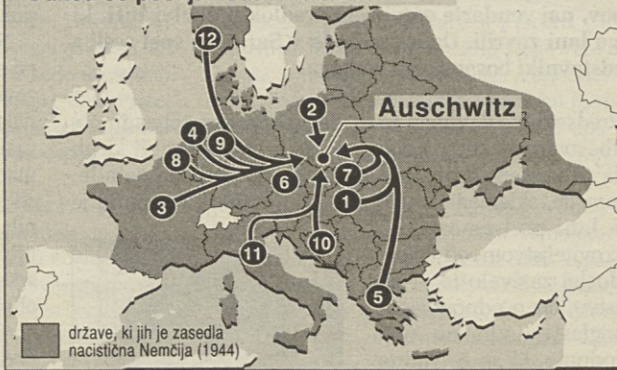

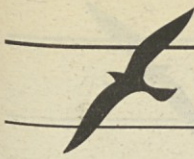
- BIRKENAU**
Auschwitz 2
1. glavni vhod
 2. plinska celica in krematorij
 3. pisarna poveljnika
 4. romsko taborišče
 5. moško taborišče
 6. madžarsko žensko taborišče
 7. družinsko taborišče
 8. izolirani oddelek
 9. žensko taborišče
 10. baraka št. 30 (=eksperimentalni blok)
 11. skladišče osebne lastnine taboriščnikov
 12. nedokončani novi oddelek

Izvor in število Judov, ki so jih poslali v Auschwitz

1. Madžarska	438,000	9. Nemčija in Avstrija	23,000	Drugi zaporniki	
2. Poljska	300,000	10. Jugoslavija	10,000	Poljaki	up to 151,000
3. Francija	69,000	11. Italija	7,500	Romi	23,000
4. Nizozemska	60,000	12. Norveška	690	Sovjetski vojni ujetniki	15,000
5. Grčija	55,000	iz ostalih koncentracijskih taborišč in od drugod	34,000	Ostali	25,000
6. Češka in Moravska	46,000				
7. Slovaška	27,000	Skupno število Judov	1,095,190	Skupno št. zapornikov (1940 - 45)	1,300,000
8. Belgija	25,000			Številke so le približne	

Odkod so pošiljali Jude v Auschwitz:

IRAK / NAPOVEDI

Upi na odpravo ukrepov OZN

Združene države Amerike ne nameravajo popustiti

AMAN - Iraske oblasti upajo, da bo pritisk mednarodne skupnosti pripeljal do sprostitve ukrepov OZN in bo država spet izvažala nafto. Večina diplomatov sicer meni, da so pričakovanja predsednika Huseina prevelika, kajti Washington na večja popuscanja Iraku ne bo pristal. Veliko mero optimizma so tuji opazovalci opazili predvsem med nedavnim obiskom iraskega podpredsednika Tarika Aziza v Amanu.

Aziz, ki je moral Huseinu se oktobra sporočiti slabo novico o nepopustljivosti stalisc Varnostnega sveta OZN, tokrat upa, da bodo države članice VS na majskem zasedanju med razpravo o iraskih sankcijah sprejele odločitev o delni sprostitvi izvoza ira-

ske nafte. »Aziz je prekipel od razburjenja,« je dejal neki diplomat, ki meni, da je bil njegov optimizem po obisku nekaterih zahodnih držav sicer povsem upravičen. V New Yorku se je iraski politik sestel z britanskim veleposlanikom pri ZN Davidom Hanneyjem, ki je po Azizovem prepričanju nakazal pripravljenost za omilitev prepovedi izvoza iraske nafte. Se bolj pomemben naj bi bil rezultat njegovega obiska v Parizu, saj je Francija pristala, da prvič po iraski invaziji v Kuvajtu leta 1990 pošlje v Bagdad svojega diplomata.

Prav zaradi različnih stalisc stalnih članic Varnostnega sveta iraski voditelji tokrat upajo na ugoden razplet glasovanja. Diplomati na tujih veleposla-

Iračani se nadejajo skorajšnje odprave sankcij OZN

ništvih v Jordaniji, ki so zadrženi predvsem za spremljanje razmer v Iraku, opozarjajo, da sreča Iracanom se zdalec ni naklonjena. »Sadam ni državnik, ki bi mu lahko zaupali,« je nedavno izjavil ameriski državni podsekretar Peter Tarnoff. Britanci, sicer ameriski zavezniki, se zaradi washingtonske odločnosti o nadaljevanju prepovedi izvoza iraske nafte počutijo nelagodno.

Zaradi široke ameriske razlage resolucije VS je Irak v nezavidljivem položaju. ZDA lahko pri glasovanju z vetom vedno preprečijo sprejetje sprememb

sankcij. Čeprav jih nekatere države ne bi uresničevale, ima Washington močan vpliv na iraske sosedes - Turčijo, Sirijo, Jordanijo in Kuvajtu. Cetudi bi ZN dovolili izvoz iraske nafte, bi bilo irasko gospodarstvo se dalec od ozdravitve. Predsednik Clinton se zaveda Huseinove nepriljubljenosti, zato nima namena pomagati pri ukinitvi embarga proti Iraku. ZN bodo se naprej nadzorovali iraski uvoz - razen pošiljk zdravil in hrane. Ukinitve nadzora na uvoz opreme za obnovo iraske naftne industrije ne gre pričakovati. Dobiček od izvoza nafte bi

se občutno tudi zmanjšal, saj države žrtve iraske invazije iz leta 1990 zahtevajo odškodnino, o kateri pa Husein noče slišati. Irak bo moral placati tudi stare dolgove, zato se bo maja tudi Rusija zavzela za omilitev ukrepov proti Iraku. Čeprav se nekateri poslovni krogi zavzemajo za navezavo gospodarskih stikov z Irakom se vsi dobro zavedajo, da normalnih stikov ne gre kmalu pričakovati.

Jack Redden / Reuter

JORDANIJA / PRIHODNOST

Kralj Husein prosi ZDA za pomoč

AMAN - Jordanija v novo leto po uradni sklenitvi miru z Izraelom ni stopila polna optimizma, kot bi bilo mogoče pričakovati, temveč polna bojazni in dvomov o tem, ali bo nova politika res prinesla dezeli kaksno oprijemljivo korist. Jordanski voditelji, ki so pred časom navdušeno napovedovali gospodarski razcvet, da bi prepričali ljudi o nujnosti mirovnega sporazuma, so že začeli opozarjati javnost, naj nikar ne pričakuje čudežev.

Kralj Husein, ki je oktobra lani s svojim podpisom uradno zgladil pol stoletja trajajoči spor z zdostojno državo in pri tem obljubljal boljše case, je ob koncu leta domaćim novinarjem položil na srce, da »se nicesar ne da spreminiti prek noči«. Kljub temu pa ima Husein očitno velikopotezne nacrtje, saj je pred časom poslal ameriskemu predsedniku Clintonu pismo, v katerem je prosil za osupljivih 25 milijard dolarjev pomoči, ki naj bi jih Jordanija dobila v prihodnjih desetih letih. Na odgovor bo gotovo moral se dolgo čakati, saj mednarodni diplomatski krogi neuradno priznavajo, da jih je visina zahtevanih sredstev krepko prese-netila.

Negotovost, ki je zajela jordansko gospodarstvo, ima negativne posledice tudi za poslovanje aman-skega denarnega trga, saj se odraža v nestabilnem borznem indeksu. Po mnenju nekega tujega diplomata gojita tako vojska kot civilna jordanska javnost prevelika pričakovanja, zato bosta prej ali slej razočarani. Prebivalci (med katerimi je vsaj polovica Palestincev, ki ze »po naravi« ne zaupajo Izraelu) so lanski zgodovinski sporazum sicer sprejeli z dobršno mero sumnjica-

vosti, vendar so se odkrito nadejali vsaj nekoliko bolj-sih življenjskih razmer. Zaenkrat pa nič ne kaže, da bi se karkoli spremenilo. Le približno petsto izraelskih turistov, ki si vsak dan prihajajo ogledat znamenito skalnato mesto Petra, priča o »novih casih«. Se celo promet na meji se v glavnem odvija enosmerno, saj potrebne vizume dobi kar desetkrat več Izraelcev kot Jordancev.

Trgovina prav tako se ni zazivila. Jordanski kmetje so sicer prodali zidovskim sosedom nekaj poljscin, a se ta poteza je izzvala negodovanje domace javnosti, ki se je zbala podražitev. Strah pred naraščanjem cen, kar bi bila logična posledica trgovanja z Izraelom, je navzroč pri večini Jordancev. Zidovska država ima namreč neprimerljivo višji življenjski standard in vsaj desekrat tolikšen skupni domaci proizvod.

Tudi potek izraelskih mirovnih pogajanj z drugimi arabskimi državami Jordancev ne navdaja s pretiranim navdušenjem. Pogajanja s Sirijo so se znašla v slepi ulici zaradi izraelske vojaske navzočnosti na Golanskem višavju, pa tudi trajni mir na zasedenih palestinskih ozemljih se zdi cedalje bolj odmaknjen.

Glede na to, da večina napovedanih vlaganj v Jordanijo temelji na pričakovanju, da bo ta pušcavska kraljevina igrala pomembno vlogo pri gradnji infrastrukturnega omrežja na Zahodnem bregu, imajo jordanski gospodarstveniki res dovolj razlogov za skrb. Vsaka nova zaostri-tev med Izraelom in Palestinci namreč dodatno je-naravi« ne zaupajo Izraelu) so lanski zgodovinski sporazum sicer sprejeli z dobršno mero sumnjica-

Vlada je gojila največ upov glede mednarodne

Kralj Husein upa, da ga bodo ZDA za prijateljstvo z Jicakom Rabinom bogato nagradile

skupnosti, se posebej pa glede Združenih držav, ki naj bi Aman za sklenitev miru z Jeruzalemom bogato nagradile. Washington je res odpisal Jordaniji pri-zroč pri večini Jordancev. Zidovska država ima namreč neprimerljivo višji življenjski standard in vsaj desekrat tolikšen skupni domaci proizvod.

Aman je svoj optimizem na tem področju gojil predvsem na osnovi tujih zgodovinskih izkusenj. Izrael in Egipt sta bila namreč po sklenitvi miru leta 1979 skupaj delezna več kot petih milijard ameriske pomoči letno. Toda ZDA se v tem trenutku bolj nagibajo h krčenju obsega sredstev za tovrstne namene, kot pa k izjemni radodarnosti, h kakršni je Clintona v omenjenem pismu pozval kralj Husein. »Kak-snih deset let prezopno se je spomnil,« je cinicno pri-pomnil neki diplomat.

Jack Redden / Reuter

Jordankam krojita usodo družina in vera

AMAN - Ko je jordanski mladoletnik pred očmi staršev pretepel in ustrelil svojo invalidno sestro, ker je rodila nezakonskega otroka, družina njegovega dejanja ni obsodila. Uboj 18-letne Dzizie je se en dokaz več, da o usodi jordanske ženske odloča njena družina. Le mesec po tem krvavem dogodku je 32-letni Ajed zabodel svojo 16-letno sestro Kifajo; posilil jo je mlajši brat in je morala splaviti, ker ji je družina za moza izbrala nekega 50-letnika, od katerega se je pol leta pozneje ločila.

»Očistil sem ime naše družine,« je ob mrtvi sestri izjavil Ajed. V uradnem poročilu je zapisano, da je njegovo dejanje družina slovesno proslavila. To sta le dva od številnih primerov, v katerih je bilo ubitih 23 žensk, ki so onecastile ime svoje družine. Policija je zabeležila 85 podobnih primerov, ki jih je obravnavala kot »namerni uboj«. Odvetniki menijo, da je bilo podobnih dejanj se več.

Jordanija, kjer se vedno veljajo zakoni islama, le pocasi spreminja svojo zakonodajo. Ženske so se vedno izpostavljene različnim zlorabam, velikokrat so pretepane in prisiljene živeti v zakonih, za katere se dogovorijo njihovi starši. Čeprav se o uboju iz verskih razlogov stoletja ni smelo govoriti, je o njih javnost zadnje case vedarle seznanjena. »Ljudje si upajo o njih javno govoriti, saj gre za kršenje človekovih pravic. Tudi mediji jim posvečajo več

pozornosti,« pravi odvetnica Asma Khader, članica jordanskega ženskega združenja. Uradni viri se nanje večinoma ne odzivajo.

Stroga družbena in družinska načela ne dopuščajo možnosti skupnega življenja dveh, ki nista poročena. Večina konservativnih družin spodbuja spolno razlikovanje že od rane mladosti. Kot vzrok omenjenih dogodkov sociologi omenjajo velike socialne spremembe, urbanizacijo in naraščanje števila zaposlenih žensk. Odvetniki in državni uradniki pravijo, da je do podobnih zločinov prišlo zaradi prepričanja, da so ženske zivele nemoralno; nekatere naj bi izgubile nedolžnost pred poroko, druge pa so le žrtve namigovanj, ali celo anonimnih pisem. »Ljudje se odločajo za takšna dejanja, ker je družba netolerantna predvsem, ko gre za vprašanje odnosov med spoloma,« je izjavil sociolog dr. Sabri Rbeihat. »Storilci taksnih dejanj so konservativni, v njihovi miselnosti prevladujejo religiozna načela. Ne dopuščajo drugačnosti, napredka.« Nastel je več umorov iz casti, za katere je izvedel med službovanjem na sedežu jordanske policije.

Večina umorov se zgodi v gosto naseljenih krajih, kjer se ljudje med seboj dobro poznajo in se vsaka novica hitro širi. »Vsi storilci teh dejanj so prepričani, da bo družina spet na dobrem glasu, če bodo oprali njeno ime,« pravi Rbeihat. Nekateri umori

naj bi bili v skladu z islamsko zakonodajo, čeprav večina muslimanskih učenjakov opozarja, da nobena zakonodaja ne opravičuje ubijanja žensk.

»Uboj obsojamo tudi v primeru, če je bil storjen zaradi ohranitve casti neke družine,« je izjavil sejk Ahmed Hlajel, svetovalec kralja Huseina za islamske zadeve. Jordanska sodišca sodijo po zakonih, ki so napisani po islamskem in civilnem pravu. Kljub temu večina zločincev pravi, da okoli njihova dejanja odobrava, zato so večkrat obsojeni na mile kazni, nekateri morajo zaradi umora v zaporu odsedeti le nekaj mesecev. Po nekem zakonu je moski, ki odkrije ženo ali sorodnico ženskega spola pri presus-tvu, deležen milejše kazni, če storilca ubije ali rani. Enaka kazen je izrečena tudi moskemu, ki stori zločin »v navalu jeze, katere vzrok je dejanje nekoga tretjega«.

Zensko združenje je nedavno ustanovilo poseben odbor, ki skuša odkriti vzroke nasilnih dejanj do žensk. Preučilo bo tudi najbolj zgoče primere in si prizadevalo, da bo njihove storilce dosegla roka pravice. Kljub temu pa ne deluje nobeno organizirano gibanje, ki bi se zavzemalo za prepoved uboja iz casti. Člani gibanja za zaščito človekovih pravic upajo, da bodo tovrstni zločini sčasoma le se preteklost in bo družba zakone plemenske ureditve zamenjala z zakoni sodobne družbe.

Rana Sabbagh / Reuter

TURČIJA / SPOR S KURDI

Tudi izražanje misli je subverzivna dejavnost

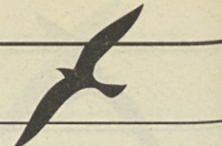
ANKARA - Največji turški pisatelj Jaser Kemal se je moral zagovarjati pred varnostnim sodišcem, ker je napisal, da turska država »izvaja kampanjo lazi«, s katero skuša prikriti svoje zločine nad kurdskim prebivalstvom. Prejšnji teden, ko je tožilec istambulskega varnostnega sodišca avtorja slavnega romana Memed, moj sokol obtožil, da je v članku za nemsko revijo Der Spiegel »zalil tursko državo in njene uradne predstavnike ter spodbujal separatizem«, je bilo jasno, da je Kemal prestopil mejo med literarnim ustvarjanjem in političnim oporecnostvom.

Pisatelj meni, da »ga bo sodišče po vsej verjetnosti obsodilo na zaporno kazen, ker je v članku, ki ga je 10. januarja objavila revija Der Spiegel, napisal, da turska vlada nacrtno in sistematično krši človekove in narodnostne pravice Kurdov, ki živijo na jugovzhodu Turčije«. Očitno je, da bo sojenje pritegnilo pozornost zahodnih sredstev javnega obveščanja, cesar pa si turske oblasti ne želijo. Ze decembra lani je namreč varnostno sodišče osem kurdskih poslancev obsodilo na dolgotrajne zaporne kazni, ces da so skušali spodkopati politično suverenost in ozemeljsko celovitost Republike Turčije.

Kemal je v članku za Der Spiegel med drugim zapisal: »Najhujše zločine je turska oblast zagrešila nad petnajstimi milijoni turskih Kurdov. Sodobna turska država, ki je bila ustanovljena 23. oktobra, se je razvila v tiranski sistem, ki je zagrešil neverjetne zločine. S pomočjo orientalske zvijačnosti in moralistične sprevrženosti skušajo nosilci državne oblasti te zločine prikriti in svetovno javnost prepričati, da je Turčija demokratska država.« Po Kemalovih besedah skušajo turske oblasti državljane prepričati, da bi vzpostavitev kurdske kulturne in ozemeljske avtonomije pomenila razpad enotne turske države. Spopadi med turskimi silami in pripadniki separatistične Kurdske delavske stranke (PKK) so do zdaj terjali že več kot 14 tisoč življenj. Po njegovem mnenju je to »ena najbolj umazanih vojn v zgodovini človeške civilizacije.« Na koncu spomnega članka je Kemal odkrito podprl kurdske zahteve: »Kolikor vem, se le pe-scica turskih Kurdov zavzema za ustanovitev neodvisne kurdske države. Toda, ali ni to njihova legitimna pravica? Mednarodne konvencije vsem narodom priznavajo pravico do samoodločbe!«

Kemal je prepričan, da tako imenovana varnostna sodišca ne bodo ustavila separatistične plime. »Moram pa povedati, da se nisem nikoli zavzemal za razpad naše države! Zdaj pa me obtožujejo, da podpiram kurdski separatizem! Na žalost je kurdsko vprašanje pri nas se vedno tabu. Precejsnje število vrhunskih intelektualcev, znanstvenikov in umetnikov zdi po zaporih, ker so se dotaknili tega občutljivega vprašanja,« je se dejal obtoženi pisatelj. Jaser Kemal je bil rojen leta 1922 v revni družini na jugu Turčije. Po končani osnovni soli se je ukvarjal z različnimi priložnostnimi opravili, nato pa je postal ugleden novinar. Pesmi je začel pisati že leta 1943, vendar je svetovno znan postal šele leta 1958, ko je izšel njegov roman Memed, moj sokol. To je epska zgodba o revnem mladeniču z gorovja Taurus, ki postane turski narodni junak.

Jonathan Lyons / Reuter

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.30	Video strani
10.00	Zimska tekmovalnja, pon. 15/26 dela francoske risane serije
10.25	Windsorski, pon. 2/4 dela dokumentarne nadaljevanke
11.15	Iz življenja za življenje: Prislunimo tišini, pon.
11.40	Scepec sirnega sveta: Zacinbe Indije, pon. 7/13 dela angleške dokumentarne serije
12.05	Na starih kolesih, pon. 3/12 dela ameriske dokumentarne serije
12.30	Alpe - Donava - Jadran, pon.
13.00	Porocila
13.05	Video strani
16.50	Zena vaskega zupnika, pon. 1/4 dela angleske nadaljevanke
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	Tv dnevnik
17.10	Otroški program
	Pod klobukom
18.00	RPL - Studio Luwigana
18.45	Pari, tv igrice
19.13	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Forum
20.20	Slovenske novele: Tantadruj , slovenski tv film
21.50	Glasbeni utrinek: Zlatko Kaucic, tolkala
22.05	TV dnevnik 3, tema dneva, vreme, sport
22.25	Zarisce
	Sova
22.50	Eno leto v Provansi, 2/12 del angleske nanizanke
23.20	Severna obzorja, 18/33 del ameriske nanizanke
	Zlocin in kazen
00.10	Video strani

SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
14.10	Odprto prvenstvo Avstralije v tenisu, posnetek iz Melbourne
	Zgodbe iz skolkje
15.40	Most, ponovitev 2/8 dela nizozemsko - belgijske nadaljevanke
16.30	Videošpon, pon.
	Sova, ponovitev
17.15	Z eno nogo v grobu, 7/12 del angleske nanizanke
17.50	Severna obzorja, 17/33 del angleske nadaljevanke
18.35	Velike knjige, 6., zadnji del ameriske nadaljevanke
19.10	Podarim - dobim
19.15	V vrtincu
	Sportna sreda
20.05	Ljubljana: PEP v kosarki (M):
	Smelt Olimpija - Scavolini, prenos
21.40	Odprto prvenstvo Avstralije v tenisu, posnetek iz Melbourne
22.40	Omizje: Zakon o kulturi
00.45	Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
12.00	Spot tedna
12.05	Na velikem platnu
12.25	Luc svetlobe, ponovitev 347. dela ameriske nadaljevanke
13.15	Rodeo, ponovitev kontaktne glasbene oddaje
14.05	Spot tedna
14.10	CMT
16.20	Spot tedna
16.25	Na velikem platnu
16.45	Male zivali, ponovitev oddaje o hisnih ljubljencih
17.05	Upravljanje, ponovitev 14. dela dok. nan. o managementu
17.35	Karma, ponovitev oddaje o duhovnosti
18.05	Divje palme, pon. 2. dela ameriske nanizanke
18.45	Dogodivscine male koale, risanka
19.00	Porocila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 348. del ameriske nadaljevanke
20.00	Benny Hill, 21. del angleske humoristicne nanizanke
20.30	Dance Session, oddaja o plesu
21.10	Porocila
21.15	Dannyjeve zvezde, vedezevanje v zivo
22.00	Album Show, glasbena oddaja
22.50	Ziveti danes - v Evropi norosti, pon. dokumentarne oddaje
23.20	Epikurejske zgodbe, ponovitev oddaje o slov. gostilnah
23.30	Spot tedna
23.35	Na velikem platnu
23.55	CMT
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

16.00	MMTV shop, televizijska prodaja
16.30	Veslalo zvezd, ponovitev reportaze s Pohorja
17.15	Ziva scena, ponovitev
19.00	Kuhajmo skupaj, kulinarična oddaja
19.25	Risanka
19.30	MMTV shop, televizijska prodaja
20.00	Aktualno, zanimivo, o dogodkih okoli nas
20.40	Midnight Warrior , film
22.00	Karte pripovedujejo, vedezevanje iz kart
22.45	MMTV shop, televizijska prodaja
23.45	Video strani in ob 01.00 Deutsche Welle

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Uno-mattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Nan.: Cuori senza età, vmes (10.00) dnevnik
10.05	Film: Un napoletano nel Far West (kom., '55), vmes (11.00) dnevnik
11.40	Oddaja koristnih nasvetov Utile Futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Kult. tednik Primissima
14.20	Dok.: Kvarov svet
14.50	Nan.: Pustolovscine mladega Indiane Jonesa
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Neverjetne zgodbe
18.50	Variete: Luna Park (vodi Milly Carlucci)
19.35	Vreme in dnevnik, 20.30 Il fatto (E. Biagi)
20.40	Film: Il grande cocomero (dram., It. '93, i. S. Castellitto, A. Galliena)
22.35	Aktualno: Anni d'infanzia Dossier
23.20	Dnevnik
23.30	Velike bitke: Blitzkrieg
0.30	Dnevnik in vreme
0.40	Danes v Parlamentu
0.50	Videosapere: Grcija
1.20	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

7.00	Oddaja za najmlajše
	Quante storie!
7.50	Nan.: Doogie Howser, 8.15 Lassie
8.40	Nad.: Beautiful
10.00	Aktualno: Fra le righe, 11.00 Lo sportello dei cittadini
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Variete: Quante storie, ragazzi!, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35	Kronike v zivo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Iz Parlamenta
18.15	Sport in vreme
18.35	In viaggio con Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Film: TV film: Il prezzo della vita (dram., It. '94)
23.30	Dnevnik, pregled tiska in vreme
0.15	Avtorska glasba: Umbria Jazz '94 - Herbie Hancock Band
1.15	Nan.: Soko 5113

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes aktualnosti
7.35	Odd. DSE: Spanscina, Sapere, Filozofija, Sola in kultura, Fantastica età, Euronews, itd.
11.15	DSE: Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Italija Jug
15.15	Sportno popoldne: IP v hokeju na ledu
16.30	DSE Odprta sola, Parlato semplice, 18.00 dok. Geo
18.30	Sport, Insieme in vreme
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	Blob Soup, 20.10 Blob
20.30	Aktualno: Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Aktualno: Speciale 3
23.50	Variete: Spazio Ippoliti
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario
1.45	Blob

RETE 4

7.00	Nan.: Tre cuori in affitto, 7.30 Jeffersonovi
8.00	Nad.: Diritto di nascere, 8.30 Pantanal
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.05 nad. Guadalupe, 9.40 Manuela, 10.30 Catene d'amore, 11.35 Febbre d'amore, 12.30 Lasciati amare, vmes (11.30) TG 4
13.30	Dnevnik
	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri, 15.10 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.00	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.35	Film: Mia moglie è una strega (kom., It. '80)
22.35	Film: Femmina ribelle (dram., ZDA56, i. J. Russell), vmes (23.45) dnevnik, 0.40 pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto in famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete, vmes risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Aktualno: Amici di sera (vodi Maria De Filippi)
22.40	Aktualno: Braccio di ferro (vodi E. Mentana)
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
12.25	Odprti studio
12.30	Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odprti studio
14.20	Aktualno: Village
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.: Il mio amico Ricky, 18.10 Ultraman, 18.45 Village, 18.50 Bayside School
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Film: Il boss e la matricola (kom., ZDA '90)
22.40	Fatti e misfatti
22.45	Nan.: Quelli della speciale - Onore al merito
0.45	Italia 1 sport

TELE 4

13.30	19.30, 22.10, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30	Nadaljevanke
21.30	Nanizanka

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La rapina più pazza del mondo ('74)
20.35	Film: Omicidio alle ore 7 ('90, i. R. Crenna)
23.00	Variete: Tappeto volante

Koper

16.00	Euronews - tv novice
16.15	Aktualnosti, tedenska rubrika
16.45	Rhythm & News, vodi Andrea F.
17.45	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
18.00	Slovenski program
	Bliznja srečanja tv - mladinska oddaja
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Tecaj angleskega jezika, »Making A Difference«
20.00	Euronews
20.30	»Bersaglio«, v studiu Silvano Sau
21.30	Leteci zdravniki, tv nani-zanka
22.15	Tv dnevnik
22.30	Kosarka - Euro klub: Smelt Olimpija - Scavolini Pesaro

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Nas hrupni dom, pon.
09.30	Zivalski vrt, pon.
10.15	Kormoranovo jajce, dokumentarni film
10.40	Nocni sprehod, pon.
12.10	Zunanepolitico porocilo, pon.
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi, pon.
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Ordinacija Bülowbogen
14.50	Pogledi od strani
15.00	Otroški program
15.45	Smrkc
16.05	Artefix
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Nas ucitelj dr. Specht
18.30	Nas hrupni dom
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Sport
20.15	Lov na hudicev rubin , ameriska kom., 1989
	Igrajo: Christopher Lloyd, Kim Greist, Christopher Lambert
21.45	Proud Man, ameriska melodrama, 1987
23.15	Cas v sliki
23.20	Tekma s smrtjo, pon.
00.50	Video strani

Avstrija 2

13.15	Preizkusni pilot NLP
14.00	Tenis: Australian Open, iz Melbourne
15.00	Lipova ulica
	Pod enim pogojem
15.30	Ljudje iz St. Benedikta
16.15	Moc strasti
17.00	Poklici
17.30	Zemlja in ljudje
18.00	Mi
18.25	Vseh devet kijev
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Vrtljak zivljenja, nemski film, 1994
21.50	Pogledi od strani
22.00	Vecerni studio
22.40	Zivljenje po smrti celice, dokumentarni film
23.25	Nocni studio
00.25	Hello Austria, Hello Vienna
00.55	THX 1138 , ameriski zf film, 1969
	Rezija: George Lucas
02.15	Video strani

Hrvaska 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
	Solski program:
10.05	Dober dan, ucenci
10.10	Senj
10.40	Glasba: Romeo in Julija v glasbenih delih
10.50	Uvod v ikonologijo: Metoda redukcije
11.00	Ameriski pisatelji
11.35	Deklica iz prihodnosti, 3/24 del serije
12.00	Porocila
12.05	Cesarica, 80/211 del nadaljevanke
12.50	Temni prehod , ameriski (cb) film iz leta 1949
	Humphrey Bogart, Vincent Parry, Lauren Bacall, Agnes Moorehead, Tom D'Andrea, Douglas Kennedy in drugi
14.30	Glasba, pon.
14.45	Uvod v ikonologijo, pon.
14.55	Senj
15.30	Nekaj važnega
	Kako je kaj nastalo
	Ko vprašam odrasle
16.05	Prvic, 4/6 del nanizanke
16.30	Porocila
16.40	Ucimo se o Hrvaski
17.10	Pazi, steklo!
17.45	Hrvaska danes
18.00	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 919. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1, vreme
20.02	Sport
20.10	Iz strankarskega zivljenje
20.55	Ameriski Cezar, 2/5 del dokumentarne oddaje
21.45	Poslovni klub
22.30	Slika na sliko
23.10	Jazz
00.00	Porocila
00.05	Sanje brez meja

Hrvaska 2

08.50	Tv-koledar
09.00	Zasedanje hrvaskoga sabora
17.10	Steze slave, ponovitev 2/4 dela nanizanke
18.00	Kosarka NBA: Chicago - Huston
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.00	Vreme
20.02	Sport
20.10	Cheers, 2/44 del ameriske humoristicne nanizanke
20.40	Steze slave, 3/4 del nanizanke
21.30	Odrascanje komedijanta , svedski film
23.30	Video strani

Madžarska

09.00	Cez dan,
09.35	Igra, serija, nad. ob 11.20
09.45	Mrtvi pripovedujejo, dokumentarni film
11.30	Mejno mesto, serija
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Posel
14.05	Koliko je vreden podezelan, studio Szeged
14.20	Tenis, posnetek s prvenstva Avstralije
15.20	Zgodovina za solarje
16.00	Dnevnik
16.05	Zavozlano
16.25	Gospodicna, serija
17.00	Vklopi, za otroke
17.45	Smernica, verski program
18.15	Posel
18.30	Maček v zaklju, kviz
19.00	Pravljica
19.10	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik, telesport
20.20	Columbo, kriminalka
22.00	Dnevi obleganja Budimpeste
22.05	Antal Szerb
22.50	Kot v kinu
00.55	Dnevnik BBC

2/5	TV SLOVENIJA 1	20.20
////	TANTADRUJ, slovenski tv film	

Po znameniti noveli pisatelja Cirila Kosmača je pokojni režiser France Štiglic nameraval posneti film, ki pa mu ga je bilo dano realizirati le do faze scenarija. Delo je dokončal in posnel njegov sin Tugo, ki je že s tv filmom NASMEH POD PAJČO-LANOM (po Pujljevih noveli POKOJNIK) izpričal izostren posluš za prenos besedne umetnine v medij filmske slike. TANTADRUJ v filmski upodobitvi je lirčna upesnitev sveta med sanjami in resničnostjo, med zdravorazumskim pragmatizmom in »norostjo«, med »tosvetnimi« žandariji, župniki, sejmariji na eni in »božjimi otroci«, ki jim je »vse naše pametno noro«, na drugi strani.

Prefinjena ironija Kosmačeve literarne izmojstvitve temeljne človekove določenosti - smrtnosti je v režiserjevi vizualni interpretaciji prerasla v poetično, s pretanjenim humorjem pretkano pripoved o junakovem paradoksalnem hrepenenju po vrnitvi v edini avtentični dom - v naročje smrti.

Igrajo: **Aljoša Ternovšek (Tantadruj), Dare Valič (Luka), Radko Polič (Rusepatacis), Roman Končar (Matic), Borut Veselko (Peregrin), Judita Zidar (Pepa), Franc Markovčič (stražmojster), Polde Bibič (domači župnik), Matjaž Turk, Marko Okorn, Lojze Rozman, Danilo Benedičič in drugi**
Režija: Tugo Štiglic
Scenarij: France Štiglic po noveli Cirila Kosmača

1	TV SLOVENIJA 2	18.35
1	VELIKE KNJIGE, Darwinov nastanek vrst	

Charles Darwin je bil rojen naravoslovec in izurjen opazovalec. Postavil je svet pod mikroskop svojega razuma in videl, kar so vsi videli, le da se tega niso zavedali. Prvo izdajo njegove knjige Nastanek vrst so razgrabili še isti dan, ko je izšla. Tisk je takoj uvidel njegov poskus, da bi ovrjednili človekovo evolucijo in kmalu se je pojavil na straneh revij. Iz konservativnih krogov so seveda takoj prišle pričakovane obtožbe, da je knjiga ateistični nesmisel, iz znanstvenih pa pohvale. Nasprotja so dosegla vrh 30. junija 1860 v razpravi pred britanskim združenjem za napredek znanosti.

1	TV SLOVENIJA 2	19.15
1	V VRTINCU, oddaja o filmu	

Pred časom smo v naši oddaji napovedali vrnitev vampirsko-pošastnega trenda v kinodvorane po vsem svetu. Seveda tudi Slovenija ni imuna pred to epidemijo in tako v naše kinematografe prihaja intervju z vampirjem. Neil Jordan, ki je film posnel po kulturnem romanu Anne Rice, je zbral samo prvo ligo »mladega« Hollywooda: Toma Cruisa, Brada Pitta in Christiana Slaterja. Če vam izdamo še dva igralca, uvožena iz Evrope - Stephena - Igra solz - Reo in Antonia - Zveži me - Banderasa, se našemu zadetku v polno ne boste mogli upreti.

2/5	ITALIA 1	20.45
////	THE FRESHMAN, ameriški film, 1990	

Režija: Andrew Bergman
Igrajo: Marlon Brando, Matthew Broderick, Bruno Kirby, Penelope Ann Miller, Frank Whaley
Pomembni mafjski šef spozna podeželskega fanta, ki se je preselil v New York, da bi študiral. Kmalu ga vplete v nezakonito prodajo izumirajočih živali. Po več kot desetih letih je Brando spet sprejel vlogo mafjca, ki mu je odlično uspela.

2/5	RAI 1	20.40
////	IL GRANDE COCOMERO, italijanski film, 1993	

Dvanajstletno Pipi pošljejo na oddelek otroške psihiatrije, potem ko je med poukom doživela hud napad epilepsije. Mladi zdravnik pa kmalu ugotovi, da je njena bolezen psihološkega izvora.

1	A KANAL	20.00
1	BENNY HILL, angleška humoristična serija	

Kaj si zaželi Benny, ko pride s svojo ostarelo ženo k vodnjaku želja? Če ne morete uganiti, si ogledajte novo epizodo in za nagrado boste lahko sodelovali v tv kvizu z bogatimi dobitki, stopili z znanja željnimi Bennyem v knjižnico in se nato spoprijateljili z izkušeno damo v najlepših letih, ki zagotovo ve, kaj hoče.

TV SLOVENIJA / TV V SVETU

Spremembe na nizozemskem televizijskem trgu

V roku enega leta se bo nizozemski televizijski trg, iz ene zasebne postaje, luksemburskega RTL-a, razširil na štiri komercialne in tri javne televizijske kanale. Veronice, ena izmed osmih velikih radijskih združenj, ki si delijo tri javne televizijske kanale in pet radijskih postaj, je po dolgotrajnem odlaganju napovedala svoj izstop iz javnega sistema. Največji javni zavod se bo tako znebil nalog javne institucije in začel oddajati prek komercialne kableske televizije in dveh radijskih postaj. Pomembno dejstvo pri delovanju postaje Veronica je, da je za družabnika in vlagatelja pridobila največjega neodvisnega televizijskega producenta Endemola, ki ima sklenjene pogodbe z najprijetnejšimi nizozemskimi televizijskimi zvezdami, in skoraj monopolni položaj v produkciji lahkotnejših zabavnih oddaj, ki priskrbijo visoko gledanost in temu primerne reklamne prihodke. Krovna družba javnih postaj, nizozemska RTV ustanova (NOS), je novemu združenju ponudila zavezništvo, v katerem si ne želi deliti le pravic za prenašanje sportnih dogodkov in drugih velikih prireditev, ampak želi Veronici se naprej omogočiti sodelovanje pri sporedu javnih postaj. Nova zasebna televizijska postaja Veronica ocenjuje, da bo že v prvem naskoku osvojila tr-

zni delež med 15 in 20 odstotki. Osnovni kapital v visini dvesto milijonov guldnov bosta polovično prispevala staro radijsko združenje in televizijski producent Endemol. Vec polemik zadeva pogodba s producentom Endemolom, ki naj bi po mnenju nekaterih se bolj zabilasala razliko med komercialno in že tako populistično javno televizijo. Poleg tega ima zveza med NOS-om, Veronico in Endemolom tudi prizvok ustvarjanja nizozemskega zavezništva proti tujemu vsiljivcu RTL. Nekateri soudeleženci to tudi odkrito priznavajo. NOS se namerava na ostrejšo konkurenco pripraviti z dodatnimi naložbami in s tesnejšim sodelovanjem s postajami RTL v drugih državah. Novi zakon o množičnih občilih naj bi od septembra naslednjega leta prisilil vse, predvsem javne postaje, k tesnejšemu sodelovanju, hkrati pa jih rešil pritiska zaradi gledanosti in jim za obdobje petih let zagotovil trdno določen oddajni čas. S temi spremembami naj bi dosegli več kulturne vsebine javnih oddaj, ki naj bi upravičila obvezno naročnino. Nacelnik NOS-a Van Der Louw upravičuje svojo ugodno ponudbo Veronici in Endemolu s strahom pred zvezo velikih postaj, ki bi jo omenjeni družbi lahko sklenili z RTL-om. S tem bi javne postaje v celoti izgubile

prihodke od reklam.

Iz včerajšnje oddaje Zarišce pa smo izvedeli, da se pripravljajo tudi spremembe na slovenski nacionalni televiziji, ki so dolej očitno najbolj prizadele odgovornega urednika Informativnega programa, ki kljub svojemu statusu in novinarskemu stazu tega pred televizijsko kamero ni mogel skriti. Generalni direktor RTVS napoveduje reorganizacijo v smislu centralizacije, s čimer se voditelj oddaje očitno ni najbolj strinjal, saj je generalnemu direktorju med drugim pripomnil, naj se priporoči vladi. Kaj se v resnici dogaja na slovenski nacionalni televiziji, pa je bilo iz oddaje bolj malo razumljivo, saj si je odgovorni urednik prizadeval speljati vprašanja na mlin svojega uredništva in tako je problematika drugih uredništev potonila, kakor naj bi po njegovem potonila nekatera uredništva po novem statutu, ko je predvideno manj odgovornih uredništev. Za popolno in objektivno informacijo o dogajanju na RTVS, ki nam naj bi ta ustanova zagotavljala po zakonu, pa bodo morala tudi druga uredništva oziroma uredniki »poklicati«, kot je dejal odgovorni urednik Informativnega programa, gospoda generalnega direktorja na oddajo, da jim odgovori na vprašanja, kaj bo z njimi oziroma njihovim programom.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul On MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popoldanski Mix; 16.30 Coca Cola Report; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Buttthead; 00.00 The End?

SKY ONE

11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Shaka Zulu; 16.00 The Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbuster; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Guns Of Honour; 23.00 Star Trek

PRO 7

05.05 Ponovitve; 10.00 Oče jo popiha, ameriška komedija; 11.30 Moško gospodinjstvo; 12.00 Hart; 13.00 Charliejevi angelčki, serija; 15.00 Colbyjevi; 16.00 Hliska v prejili; 17.00 Rlsanke; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.55 Poročila; 20.15 Brisco Country; 21.10 Renegade - lov brez milosti, serija; 22.55 Preiskovalec, kanadski triler, 1985; 00.30 Poročila

PREMIERE

14.00 Corentinove fantastične pustolovščine; 14.50 Tango Argentino, dokumentarni film; 15.25 Arizona Dream, francoska tragikomedija; 17.55 Kodno ime: Nina, ameriški triler; 19.40 Premiere; 20.15 Lorenzoovo olje, ameriška drama, 1992; 23.55 Talons Of Eagle, kanadski film, 1992

SAT 1

07.30 Ponovitve serij; 12.00 Loving - ljubezenske poti; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.30 Falcon Crest; 14.30 Tarzan; 15.00 Vesoljska ladja Enterprise; 16.00 MacGyver; 17.00 Tvegalji; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vse; 19.00 Poročila; 19.15 Sport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 König, nemška serija; 21.15 Hunter; 23.00 Black Cobra II, italijanski akcijski film, 1987

EUROSPORT

08.30 Atletika; 09.30 Euroski; 10.30 Eurofun; 11.00 Tenis, prenos prvenstva Australian Open, iz Melbournea; 19.30 Sportna poročila; 20.00 Boks; 22.00 Tenis; 23.00 Motorji; 00.00 Jahanje; 01.00 Sportna poročila

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, ameriška serija; 17.00 Jeopardy; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in skavni; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Zlorabljanje, ameriška drama; 22.15 Stern TV, magazin; 23.15 Gottschalk - Late Night Show; 00.00 Poročila; 00.30 Nočni program

RTL 2

05.45 - 17.30 Ponovitve; 17.30 Zorro, serija; 18.00 Umik; 18.30 Nasmehnite se, prosim; 19.05 21, Jump Street, 13.del; 20.00 Poročila; 20.15 Ujeta v večnem ledu, ameriško - sovjetski pustolovski film, 1990; 22.05 Wrestling; 23.00 Tekmecca, ameriški pustolovski film, 1948

SKY MOVIES

15.20 Mr. Nanny; 17.00 American Flyers; 19.00 Archer; 21.00 Mr. Nanny; 23.00 Pet Cemetery Two, ameriški triler 1992

MOVIE CHANNEL

11.25 Young Mr. Lincoln; 13.05 The Trouble With Angels; 15.15 Carmen Jones; 17.00 The Elm - Chanted Forest; 18.55 One Man's Justice; 21.00 Stalking Back; 23.00 Unlawful Entry

FILMNET +

14.00 Revenge Of The Nerds III: The Next Generation; 16.05 K-TV; 18.00 Road To Ruin, premiera; 20.00 Freejack; 21.50 Pregled programa

SUPER CHANNEL

14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročila Financial Times; 18.00 Danes, novice; 19.00 Poročila; 19.30 Golf; 20.30 Dateline, magazin; 21.30 Inside Edition; 22.00 Poročila; 22.30 The Tonight Show; 23.30 Res osebnost, talk show

CNN

06.00 - 23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 International Hour; 00.45 World Sport

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Blovreme; 8.05 Poslovni kažipot; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Iz glasbenih sol; 21.05 Zborovska glasba po želji; 21.40 Minute za; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Ethnografska sveta; 23.05 Literarni nočturno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne novice; 8.50 Prireditve; 10.00 Kje vas čevlji žuli; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilske minute; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Računalniški val; 17.50 Sport; 19.30 Melodije po pošti; 21.00 Vi izbirate, jaz izberem; 22.20-23.00 Jazz na 2. programu.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Literarna minijetva; 11.05 Izbrali smo; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Življenje kot izziv; 17.05 Koncerti; 20.00 Radioteka; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glas. tradicija 20. stoletja; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvoritev, napovednik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Na rešet; 9.00 Informacije, prireditve; 9.45 Na rešet - odgovori; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Tolar ni vse; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 a-o-a glasbena oddaja; 19.30 Športni program Modrega vala RK.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.00 Modri val; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna srečanja; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zgodovina Istre; 14.50 Single tedna; 15.00 Back to the future; 16.00 Modri val;

18.00 Mix magazine; 18.45 Natività; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obveščajo; 16.25 Nagradna uganka; 18.15 RGL na rajžo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Radosti življenja; 1.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Gost na RK; kranjski župan V. Gros; 19.30 do 24.00 Večerni program - Parnas.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Informativni; 12.10 Moli oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste, poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Pojoči srebrni klobuček; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Sport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva; 23.15 Glasba; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 103. Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi + Fotopanka; 17.00 Rock Indok; 19.00 TB; Thee Hypnotics; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues, Pantonalni kabaret; 24.00 Reprize (poned. in torek).

Radio Trst A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik; 9.10 Odprta knjiga; Cvetje v jeseni (I. Tavčar, r. M. Sosič); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; ZPZ Stu ledi; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti; Na gorškem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10: Mi in glasba; Trieste Prima 1994; 18.00 Literarne podobe; Literarne kritičke skice in osnutki; 18.30 Made in Italy; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Samo za vas; 22.00 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koroška

18.10-19.00 Društva se predstavljajo; 21.05-22.00 Srednjeevropski obzornik.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V nedeljo, 29. januarja, ob 20. uri: B. Slade - OB LETU OSOREJ (SD).

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 25. januarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMACE, za abonma sreda in izven. Predstava bo se v soboto, 28. januarja, ob isti uri, za izven in konto. V petek, 26. januarja, ob 18. uri: D. Jovanović - UGANKA KORAJZE, za abonma cetrtek in izven. V petek, 27. januarja, ob 19.30: W. Bauer - CHAN-GE, za izven in konto.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

V cetrtek, 26. januarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven in konto. V petek, 27. januarja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven in konto. V soboto, 28. januarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven in konto.

OPERA, tel.: 061/ 331-950

V soboto, 28. januarja, ob 19. uri: G. Verdi - TRAVIATA, za izven in konto. V soboto, 4. februarja, ob 19. uri: P. I. Čajkovski - HREŠTAC, za izven in konto.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 25. januarja, ob 19.30: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven. Razprodano! Predstava bo se v soboto, 28. januarja, ob isti uri, za izven in konto.

V cetrtek, 26. januarja, 19.30: E. Flisar - STRIC IZ AMERIKE, za abonma študentski D. V soboto, 28. januarja, ob 19.30: S. Makarović - SHOW STRAHOV, za izven in konto.

SMG, tel.: 061/ 310-610

Danes, 25. januarja, ob 17. uri: D.Z.F. - LEPA VIDA. Predstava bo se v nedeljo, 29. januarja, ob 20. uri.

V cetrtek, 26. januarja, ob 19.30: KLOVNI, premiera.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
V petek, 27., in v soboto, 28. januarja, ob 20. uri: Zijah Sokolović - CABARES, CABAREL.

SENTJAKOBŠKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 312-860

V cetrtek, 26. januarja, ob 17. uri: A. Hieng - ZAKLADI GOSPE BERTJE, za abonma red U in izven. Predstava bo se v petek, 27. januarja, ob 19.30, za izven in v soboto, 28. januarja, ob isti uri, za abonma red sobotni in izven.

LGL, tel.: 061/ 314-789

VELIKI ODER
V soboto, 28. januarja, ob 11. in 17. uri: S. Maka-

rovic - MEDENA PRAVLJICA, za izven. Predstava bo se v nedeljo, 29. januarja, ob 11. uri, za izven.

KULTURNICA, Židovska steza 1

V cetrtek, 26. januarja, ob 17. uri: N. Simoncic - VELIKI KIKIRIKI, za izven.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/ 25-332

V petek, 27. januarja, ob 19.30: PLESNI DOGO-DEK 7+5, za III ljubiteljski kulturni abonma.

ODERPODODROM

V soboto, 28. januarja, ob 20.30: S. Mrozek - NA ODPRTEM MORJU, za abonma oderpododrom 5.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

V cetrtek, 26. januarja, ob 19.30: George Tabori - WEISMAN IN RDECE LICE, za abonma petek 2 in izven.

RAGTIME, Sejmišce 2

V soboto, 28. januarja, ob 10. uri: JAZBECAR TOBIJA v izvedbi lutkovnega gledališča Kobanci.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/ 221-206

V petek, 27. januarja, ob 19. uri: LA DIVINA COMMEDIA - INFERNO. V soboto, 28. januarja, ob 20. uri: LA DIVINA COMMEDIA - PURGATORIO. V nedeljo, 29. januarja, ob 20. uri: LA DIVINA COMMEDIA - PARADISO.

OPERA, tel.: 062/ 221-206

V ponedeljek, 30. januarja, ob 18. uri: G. Verdi - TRAVIATA. Razprodano!

MEDVODE

KUD KOMANDANT STANE

ODER TREH HEROJEV, Zg. Pirnice 6

V soboto, 28. januarja, ob 19.30: J. Kranjc - DETEKTIV MEGLA, premiera. Predstava bo se v nedeljo, 29. januarja, ob 16. uri.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326

V petek, 27. januarja, ob 17. uri: R. Queneau - AVDICIJA, za abonma lipovega lista in izven.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

V cetrtek, 26. januarja, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLLA NA VECERJO, za rumeni gledališki abonma in v petek, 27. januarja, ob isti uri, za beli gledališki abonma.

VOJNIK

V petek, 27. januarja, Kulturni dom ob 19.30: M. A. Bulgakov - ZOJKINO STANOVANJE.

Handkejev Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem v goriskem Kulturnem domu

V tržaskem premoru med italijansko in slovensko predstavo Handkejeve scenske igre se je ansambel preselil v Gorico, kjer si lahko občinstvo po italijanski ogleda se slovensko verzijo. Slovenska premiera igre, ki je nastala kot koprodukcija Slovenskega stalnega gledališča in Stalnega gledališča FJK za čedajski Mittelfest '94, bo v soboto, 28. januarja v tržaskem Kulturnem domu.

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Razstava OPERA PRIMA - 22 MEDNARODNIH UMETNIKOV: SEDAJ IN TEDAJ je na ogled do 30. januarja.

Razstava arhitekta IVANA VURNIKA je na ogled do 31. januarja. Razstava PREPOVEDANI PLAKATI - SKRIVNI PROSVETITELJI je na ogled do 30. januarja. Razstava fotografij DEJANA HABICHTA je na ogled do 12. februarja.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35
V Mali galeriji je do 12. februarja na ogled razstava švedskega umetnika ULFA ROLLOFA. V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 29. januarja na ogled retrospektivna razstava FRANA KRASOVCA.

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5
Razstava madžarskih umetnikov Árpáda Szabadosa in Andrása Márkosa je na ogled do 4. februarja.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2
Razstava skulptur IRENE BRUNEC je na ogled do 6. februarja.

GALERIJA AVLA NOVE LB, Trg republike 2
Razstava risb, slik in skulptur VELJKA, KATARINE IN URSE TOMAN je na ogled do 7. februarja.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21
Instalacija SAMO je na ogled do 3. februarja.

KD SPANSKI BORCI, Zaloška 61
Razstava grafik SPELE UDOVIC je na ogled do 31. januarja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
Razstava skulptur kiparja VIKTORJA PLESTENJAKA je na ogled do 31. januarja.

BEGUNJE GALERIJA AVSENIK
Razstava TROFEJE IZ NAMIBIJE je na ogled do 13. februarja.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE, Trg celjskih knezov 9
Razstava ODSEV STILNIH OBDOBIJ je na ogled do 28. januarja.

IZOLA

GALERIJA INSULA, Smrekarjeva 20
Razstava slik MAJDE SKRINAR je na ogled do srede meseca februarja.

KRANJ

GALERIJA PRESERNOVE HIŠE
Razstava slik MARJANA BELCA je na ogled do 31. januarja.

MESTNA HIŠA

V Stebrišni dvorani je na ogled razstava slik in plastik PETRA ABRAMA. V Galeriji Mestne hiše je na ogled razstave del KLAVDIJA TUTTE.

MARIBOR

GALERIJA V ŽIDOVSKEM STOLPU, Židovska ulica
Razstava fotografij ZIGA KORITNIKA - JAZZY GA!

RAZSTAVNI SALON ROTOVŽ, Trg Borisa Kraigherja 3
Razstava likovne skupine MI je na ogled do 11. februarja.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA
Razstava del nagajencev društvenih razstav DLUM 1993-1994 je na ogled do 12. februarja.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ
Razstava del DALIBORJA JELAVICA je na ogled do 8. februarja. Retrospektivna razstava JAKOBA SAVINSKA je na ogled do 13. februarja.

PIRAN

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3
Razstava litografij MARCA CHAGALLA.

PTUJ

V razstavišču na ptujskem gradu je do 21. februarja na ogled razstava prilagojena za slepe in slabovidne PROSIMO, DOTIKAJTE SE PREDMETOV.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom
V soboto, 28. t. m. (red A in B) slovenska premiera ob 20.30 Handkejeve igre »Cas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem«. Režija Giorgio Pressburger.

Gledališče Rossetti

V petek, 27. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Società Teatrale Alfieri z delom Doris Lessing »Maudie e Jane«. Režija Lorenza Zambon. Predstava v abonmaju: predstava 2V (zelena). Predprodaja vstopnic za predstavi »Maudie in Jane« (predstava 2V) in »I giganti della montagna« (predstava 3) je v teku pri blagajni gledališča 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00. V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

V soboto, 28. t. m., ob 20.30 bo na sporedu

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: danes, 25. t. m., ob 19.30 »Der Vetter aus Dingsda«. Jutri, 25. t. m., ob 19.30 »Carmen«.

BELJAK

Študijski oder (Kellertheater): danes, 25. t.m., ob 20.00 - Rupert Henning »Lift«. Ponovitev jutri, 26. t. m., ob 20. uri.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V cetrtek, 26. januarja, ob 20. uri: izraelski film ZADNJA LJUBEZENSKA AVANTURA LAURE ADLER (1990).

V petek, 27. januarja, ob 20. uri: izraelski film ZIVLJENJE, KOT GA KAZE AGFA (1994).

V soboto, 28. januarja, ob 20. uri: izraelski film Zgodbe iz Tel Aviva (1993).

V ponedeljek, 30. januarja, ob 20. uri: izraelski film Čudovita milina (1992).

VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

V cetrtek, 26. januarja, ob 19. uri: večer poezije MOJCE SVOLJSK - Črno je in belo moje lice. Tekste pesnice Mojce Svolsjak bo interpretirala dramska igralka Simona Pintar.

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/ 747-230

V soboto, 28. januarja, ob 20.30: film KRA-TKE ZGODBE.

PTUJ

V petek, 27. januarja, Palacij na gradu Ptuj ob 20. uri: plesni projekt TRI - O, predpremiere. Predstava bo se v soboto, 28. januarja, ob isti uri. Koreografija: Nataša Tovirac. Plesejo: Lena Knific, Nina Mesko, Nataša Tovirac.

SLOVENSKA BISTRICA

DOM KULTURE

V cetrtek, 2. februarja, ob 18. uri: ponovitev DRUGEGA LJUDSKEGA VECERA.

Večer, na katerem bodo prepevali stare slovenske pesmi ljudski pevci iz Slovenske Bistrice, Kovače vasi, Zgornje Loznice, s Tinja, iz Makol in Poljčan.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 25. januarja, ob 19.30: koncert MLADI MLADIM. Nastopajo: ZIGA CERAR (violina), ALENKA SCEK-LORENZ (klavir), VESNA IN JASNA JAN (flavta in klavir). Program: Dvorak, Srebotnjak, Brahms, Gaubert, Ravel, Martin (KD).

SLOVENSKA

FILHARMONIJA, tel.: 061/ 226-544

V soboto, 28. januarja, ob 19.30: koncert ob 85-letnici MARIJANA LIPOVSKA.

V nedeljo, 29. januarja, ob 11. uri: koncert KOMORNEGA ANSAMBLA SLOVENICUM. Solisti: NORINA RADOVAN, MICHAEL TURNOVSKY, ZORAN MITEV, CRTOMIR SISKOVIC, MILOS MLEJNIK. V nedeljo, 5. februarja, ob 19.30: koncert ELENE FILIPOVE (sopran). Program: Verdi, Puccini, Rossini.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V cetrtek, 26. januarja, ob 20.30: PIJANO BAR - ČAKAJOC NA TOMA WAITSA - JANI KOVACIC (kitara, vokal), NINO DEGLERIA (bas) in BLAZ GRM (bobni, klavir).

CELJE

Danes, 25. januarja, koncertna dvorana Glasbene sole ob 19.30: koncert HINKO HAA-SA (klavir). Program: Beethoven, Chopin.

ILIRSKA BISTRICA

MKNZ

Danes, 25. januarja, ob 22. uri: koncert skupine HELIOS CREED.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA

V petek, 27. januarja, ob 20. uri: koncert SLOVENSKE FILHARMONIJE s solistko TANJO STERMAN, za glasbeni abonma in izven.

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajška sezona 1994/95

V ponedeljek, 6. februarja., ob 20.30 koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta.

Gledališče Verdi - Dvorana

Tripčevich

Opera in baletna sezona 1994-95

Danes, 25. t. m., ob 20. uri (red E) Puccinijeva opera »La Boheme«. Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripčevich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Rossetti

V ponedeljek, 21. februarja, ob 21. uri enkratni koncert Fiorelle Mannoia. Predstava izven abonmaja. Za abonente popust, izkaznice niso veljavne.

Tržasko koncertno društvo: V ponedeljek, 30. t.m., ob 20.30 bosta nastopila E. Guglielmo in J. Violante Guglielmo.

Gledališče Miela

Tržaski jazzovski krozek V torek, 7. marca, ob 20.45 nastop organista »Brother« Jack Mc Duff.

OPČINE

SKD Tabor - Prosvetni dom
Koncert »Mix orkestra« napovedan v nedeljo, 29. t. m., ob 17.30 je prenesen na nedeljo, 5. februarja, ob 17. uri. Vodi Aleksander Vodopivec.

TRŽIČ

Občinsko gledališče
V torek, 31. t. m., ob 20.30 nastop pianista Enrica Pace.

GORICA

Kulturni dom
V petek, 27. t. m., ob 20.30 koncert Združenja R. Lipizer. Nastopil bo pianist Giovanni Bellucci, dobitnik mednarodnega natečaja »Praske pomladi« 1993.

OPČINE

Dvorana openske Zadrzne kraške banke: na ogled je razstava ilustracij Magde Tavcar in risb Darje Celik.

MILJE

Občinska razstavna dvorana (Trg. Republike 4): jutri, 26. t. m., ob 18.30 otvoritev razstave slikarja Sergia Kostorisca.

GORICA

Kulturni dom: do 27. t. m. je na ogled razstava slikarja Jeraka Helmuta.

KOROŠKA

CELOVEC

Mohorjeva knjigarna: na ogled je foto-razstava »Planine v sliki«.

Koroška deželna galerija: do 29. t. m. je na ogled razstava del Josefa in Ludwiga Willroiderja.

BOROVLE

Galerija Rieser: razstava 50 koroških umetnikov.

BEGUNJE

Galerija Avsenik: Do 13. februarja 1995 bo na ogled razstava »Trofeje iz Nambije«.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

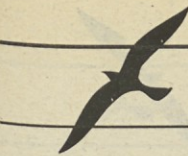
Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17. aprila je na ogled razstava »Sveta dezela v antični topografiji«. Urnik: ob torkih in sredah med 16. in 20. uro, ob cetrkih in petkih od 10. do 13. ure, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Rizarna: danes, 25. t. m., ob 17.30 otvoritev razstave ilustracij »Maus - My father bleeds history«.

Galerija Rettori Tribbio: do 3. februarja je na ogled razstava slikarke Elettire Metallinò. Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

Art Light Hall: se danes, 25. t. m. bo na ogled antološka razstava Nina Perizzija.

Art Gallery: do 31

MENJALNIŠKI TEČAJI

24. januar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,60	81,40	11,43	11,61	7,55	7,89
A banka Koper	80,20	81,65	11,30	11,61	7,53	7,84
A banka Nova Gorica	80,60	81,55	11,31	11,63	7,58	7,85
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,70	81,30	11,30	11,65	7,30	7,80
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,50	81,40	11,40	11,60	7,50	7,90
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	80,50	81,48	11,18	11,65	7,60	7,74
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	-	-	-	-	-	-
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	80,91	81,35	11,44	11,56	7,65	7,80
Creditanstalt d. d.	80,60	81,50	11,40	11,70	7,60	8,00
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	81,10	81,20	11,45	11,53	7,70	7,80
Hida, od 7-19, sob od 7-14	81,04	81,08	11,49	11,51	7,70	7,75
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,02	81,08	11,49	11,50	7,76	7,78
Kompas Hertz Celje* Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15	80,85	81,30	11,43	11,53	7,60	7,79
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	80,90	81,35	11,43	11,53	7,60	7,79
Kompas Hertz Idrija* Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15	80,90	81,35	11,43	11,53	7,60	7,79
Kompas Hertz Tolmin* Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15	80,90	81,35	11,43	11,53	7,60	7,79
Kompas Hertz Bled* Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16	80,90	81,35	11,43	11,53	7,60	7,79
Kompas Hertz Nova Gorica* Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19	80,90	81,35	11,43	11,53	7,60	7,79
Kompas Hertz Maribor* Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	80,90	81,35	11,43	11,53	7,60	7,79
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	80,00	81,85	11,35	11,63	7,47	7,85
Lemo šempeter*, t: 065/ 32-250	80,60	81,45	11,32	11,58	7,62	7,74
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,75	81,30	11,40	11,65	7,60	7,90
Poštna banka Slovenije*	79,50	81,50	10,90	11,51	7,22	7,76
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,00	81,05	11,50	11,52	7,74	7,76
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,82	81,07	11,46	11,50	7,66	7,77
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,80	81,30	11,42	11,55	7,40	7,80
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,75	81,40	11,45	11,49	7,40	7,80
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	80,66	81,85	11,30	11,69	7,35	7,80
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,95	81,29	11,48	11,53	7,65	7,70
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,70	81,25	11,45	11,57	7,55	7,79
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	80,20	81,30	11,40	11,60	7,20	7,80
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,80	81,30	11,38	11,53	7,30	7,80
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,92	81,38	11,45	11,55	7,65	7,93
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	80,90	81,65	11,42	11,56	7,63	7,80
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	80,72	81,40	11,32	11,55	7,62	7,79
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,80	81,48	11,35	11,60	7,50	7,85
SKB d.d., ***	79,99	80,99	10,90	11,65	7,50	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,80	81,10	11,45	11,52	7,70	7,80
SZKB d.d. Ljubljana	80,80	81,19	11,42	11,54	7,62	7,89
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	80,90	81,75	11,40	11,62	7,60	7,88
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,03	81,07	11,51	11,52	7,72	7,75

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

24. JANUAR 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1560,00	1610,00
nemška marka	1035,00	1058,00
francoski frank	298,00	307,00
holandski gulden	920,00	947,00
belgijski frank	50,00	51,50
funt sterling	2488,00	2565,00
irski sterling	2463,00	2538,00
danska krona	261,25	269,50
grška dramma	6,50	6,95
kanadski dolar	1100,00	1135,00
japonski jen	15,60	16,15
švicarski frank	1226,00	1266,00
avstrijski šiling	146,50	151,25
norveška krona	235,50	243,00
švedska krona	210,00	216,00
portugalski escudo	9,90	10,30
španska peseta	11,80	12,30
avstralski dolar	1200,00	1240,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,60	13,20
hrvaški dinar-kuna	255,00	272,00

KMEČKA BANKA - GORICA

24. JANUAR 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1560,00	1605,00
nemška marka	1034,00	1054,00
francoski frank	297,00	306,00
holandski gulden	918,00	936,00
belgijski frank	49,90	51,10
funt sterling	2489,00	2559,00
irski sterling	2461,00	2546,00
danska krona	261,00	269,00
grška dramma	6,60	7,10
kanadski dolar	1101,00	1136,00
švicarski frank	1232,00	1259,00
avstrijski šiling	146,30	150,30
slovenski tolar	12,60	13,10

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

17. JANUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,35	9,30
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,70	9,40
Avstrija	Posojilnica Loclo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,60	13,10
Italija	Tržaška kreditna banka	12,60	13,20

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

24. JANUAR 1995

valuta	v DEM		
	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.5107	-
francoski frank	-	28.8910	-
nizozemski gulden	-	89.1650	-
belgijski frank	-	4.8497	-
španska peseta	-	1.1456	-
danska krona	-	25.3550	-
kanadski dolar	-	1.0662	-
japonski jen	-	1.5112	-
švicarski frank	-	119.1300	-
avstrijski šiling	-	14.2140	-
italijanska lira	-	0.9539	-
švedska krona	-	20.336	-

TEČAJI ZA PRODAJO DEVIZ NA DAN 25.1.1995

1.Redni tečaj za DEM 82.14

2. Tečaj za terminsko-valutne pogodbe za DEM 81.11

po pogojih iz ponudbe Abanke z dne 24.1.1995

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 016 z dne 24. 1. 1995 - Tečaji veljajo od 25. 1. 1995 od 00.00 ure dalje

država	sifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	95,1460	95,4323	95,7186
Avstrija	040	šiling	100	1161,1123	1164,6061	1168,0999
Belgija	056	frank	100	396,1619	397,3540	398,5461
Kanada	124	dolar	1	87,0956	87,3577	87,6198
Danska	208	krona	100	2071,1975	2077,4298	2083,6621
Finska	246	marka	100	2634,8443	2642,7726	2650,7009
Francija	250	frank	100	2360,0461	2367,1475	2374,2489
Nemčija	280	marka	100	8168,7933	8193,3734	8217,9535
Grčija	300	grd	100	-	52,6097	52,7675
Irsko	372	funt	1	-	195,9036	196,4913
Italija	380	lira	100	7,7923	7,8157	7,8391
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	-	2200,0000	-
Japonska	392	jen	100	124,2637	124,6376	125,0115
Nizozemska	528	gulden	100	7283,7045	7305,6214	7327,5383
Norveška	578	krona	100	1867,7946	1873,4148	1879,0350
Portugalska	620	escudo	100	78,9922	79,2299	79,4676
Švedska	752	krona	100	1661,2058	1666,2044	1671,2030
Švica	756	frank	100	9731,7285	9761,0115	9790,2945
Velika Britanija	826	funt sterling	1	197,4724	198,0666	198,6608
ZDA	840	dolar	1	123,4060	123,7773	124,1486
Evropska unija	955	ECU	1	154,5617	155,0268	155,4919
Španija	995	peseta	100	93,5817	93,8633	94,1449

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 25. januarja 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1,500,000	798,649	807,139	1,605,788
107		106.4865%	107.6158%	107.0525%	150,000	79,865	80,714	160,579

Uradna tečajnica Ljubljanske borze
vrednostnih papirjev, d.d. Ljubljana

st.: 14

Datum: 24. 1. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEK2	796	(4.5.93)	11.000		19.1.		12.300			
PRB	1.000	(6.6.94)	15.643	51	24.1.			15.700	15.500	1.095
SAL	500	(7/29.8.94)	21.000	49	24.1.	20.800	21.500	21.000	21.000	4.830
SKBR	458	(16.5.94)	37.186	58	24.1.		41.500	37.200	37.150	1.971
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RS01	8,0	4(31.12.94)	99,7	23	24.1.			99,7	99,7	3.107
RS02	9,5	8(1.10.94)	106,7	13	24.1.			106,8	106,6	9.898
RS08	5,0	3(30.11.94)	92,2		16.1.					
RS11	7,0	4(15.1.95)	100,4		9.1.		99,0			
RS11D	8,0	4(31.12.94)	99,4		20.1.					
RS12D	9,5	8(1.10.94)	105,0		23.1.					
SKB1	10,0	4(1.11.94)	98,5	13	24.1.			98,5	98,5	426
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			12.840		23.1.		13.100			
DAD	10.000	(1.6.94)	158.159	2,37	24.1.	150.000		159.000	157.000	6.959
FMD		(8)	20.542	3,48	24.1.		23.500	20.600	20.500	493
GPGR			16.300		17.1.					
HMER			16.180		23.1.		18.800			
MKZ	218	(30.3.93)	9.300	1,33	24.1.			9.300	9.300	186
NIKR	4.000	(8/10.6.94)	5.400	1,58	24.1.	5.220		5.400	5.400	2.214
TCTR		(5)	798,2		23.1.					
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTB	4000	(23.5.94)	43.045		23.1.	38.500	45.000			
PPNP			52.009		23.1.					
RGSP		(6)	2.920		23.1.					
UBKP			15.000		23.1.					
VIPP			41.200		23.1.					
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,0		18.1.					
OZG	11,0	4(1.1.95)	87,0		23.1.	83,1				
PCE	12,0	6(1.12.94)	102,9		30.12					
PLJ	12,0	7(1.1.95)	99,0		23.1.					
PGO	10,0	1(1.6.94)	98,2		20.1.					
RSCS1	10,0	4(1.6.94)	97,4		18.1.					
IZVENBORNO POSLOVANJE										
Odprti trg C - Redne delnice										
GEAR						600,0	5.900			
GRDO	119	(8.3.94)				410,0				
HBRO			3.500		20.1.	3.100	3.650			
INTR			3.475	12	24.1.	3.450	3.475	3.475	3.475	347
KRDO			18.000		23.1.					
RCSR			576,7	12,18	24.1.	570,0	800,0	580,0	570,0	80
Odprti trg C - Prednostne delnice										
HBPO			3.110		23.1.	3.100	3.550			
KBPI										
KBPB			44.916		20.1.					
UBKC			5.000		23.1.	4.500	8.000			
Odprti trg C - Obveznice										
GORO	10,0	9(15.1.95)	96,0		19.1.	87,0				
LOK		(1.10.94)	82,1		24.1.	82,5	94,0	82,1	82,1	2.09
MLJO		(1.4.94)	90,0	37	24.1.	89,1	94,0	90,0	90,0	3
OSMO		(1.10.94)				78,5				
OLSO		81,94	85,4	27	24.1.	85,2	86,0	85,9	85,0	96
ONM		(1.8.94)	84,7	71	24.1.	84,5	94,0	84,7	84,7	17
OPO		(1.9.94)	81,6		17.1.	82,5	100,0			
UBKK		(15.10.94)				25,0				
VPIO		(1.10.94)	99,5		6.1.	15,0				
SEGMENT KRATKOROCNIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV - Blagajniški zapisi										
BS2			99,2		14.11					
BS1			99,5		3.11					
BS3			98,7		7.10					
BNB2			92,2	31	24.1.	92,1	92,2	92,3	92,1	105,99
B8M										
B8MA			107,6		12.1					
B8MB										
B8V										
B8VA										
B8VB										
SEGMENT KRATKOROCNIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV - Nakupni boni										
NB1			25.000	2,51	24.1.	20.500	27.500	25.000	25.000	1.12
NB2			3.794	9,87	24.1.	3.877	3.935	3.975	3.600	8,25
SBI										
24.1.95					prejšnji		d T		d%	
1.356,37					1.364,69		-8,32		-0,61	
Vse pravice pridržane. Opombe: Obveznice, komercialni zapisi in blagajniški zapisi kotirajo v odstotkih (osnova je najnižja nominacija), delnice kotirajo v tolarjih; obveznice kotirajo brez pripisanih obresti; enotni tečaj je izračunan na podlagi tehtane aritmetične sredine; (0) - izkoristena davčna olajšava; A - aplikacijski tečaj; borzni posrednik je hkrati kupil in prodal isti papir za različni stranki; S - suspendirano trgovanje; Z - zadržano trgovanje; * - dosegana 10-odstotna dnevna sprememba tečaja; ** - dosegana 30-odstotna omejitev - trgovanje je zadržano.										
Obveznice z anuitetnim odplačilom glavnice: RS01, RS08, RSL1, SKB1, OZG, PCE, PGJ, PLJ, RGS1; ex kupon - stavka kupona in datum zapadlosti ležaja; (3) - obveznice kotirajo brez kupona vključno 4 delovne dni pred zapadlostjo ležaja; (4) - dospele obresti od vključno kupona, ki je zapadel 13. 03. dalje niso bile izplačane; (5) - od 12.4.94 delnica kotira brez kupona za 193; (6) - od 26.5.94 delnica kotira brez kupona za 193 in 92; (7) izplačilo akontacije dividende za 194; obr. m. - obrestna mera (obveznice); div. - dividenda (delnice) v SIT, če ni navedeno drugače; max. - najvišji tečaj delnice; vrednost papirja; min. - najnižji tečaj delnice vrednostnega papirja										

NOVICE

Bubka v Moskvi in Grenoblu

BERLIN (STA/dpa) - Svetovni rekorder v skoku ob palici Sergej Bubka bo konec tedna začel letošnjo tekmovalno sezono. Enaintridesetletni Ukrajinec bo 27. januarja nastopil na mitingu v Moskvi in dva dni pozneje v Grenoblu. Bubka, ki ima v dvorinah svetovni rekord na 615 centimetrih, se je na sezono pripravljaj na jugu Spanije in v Berlinu, kjer biva. Avgusta bo na svetovnem prvenstvu v Göteborgu skušal kot edini sportnik doslej se petič zapored osvojiti naslov prvaka sveta. Lani na evropskem prvenstvu v Helsinkih ni tekmoval.

Asprilla lahko igra le zaradi pologa varščine

BOGOTA (STA/AP) - Kolumbijski nogometni zvezdnik Faustino Asprilla lahko po odločitvi tožilca Carlosa Alberta Aponta odpotuje iz domovine in nadaljuje z igranjem v italijanski Parmii. Placati pa mora 2.200 ameriških dolarjev varščine. Asprilla je bil obtožen nedovoljene posesti orožja, ki so ga policisti odkrili med novoletnim praznovanjem na njegovem domu v Tuluai, 255 kilometrov od Bogote. Ker je nedovoljena posest orožja eden hujših prekrškov v Kolumbiji, kjer hočejo zajeziiti mafijo, je Asprilla pobegnil v Italijo, vendar se je 12. januarja vrnil v Kolumbijo na zaslišanje. Sodnik mu je po plačilu varščine dovolil vrnitev v Italijo. Ilegalna posest orožja se lahko po kolumbijski zakonodaji kaznuje z zapomo kaznijo do starih let.

NBA: Chicago poveljil Houston

Chicago - Po seriji »sramotnih« porazov z najslabšimi moštvima NBA so Bullsi zadali lekcijo prvakom Houston Rockets, ki so dosegli le 81 točk, Olajuwon pa je iz igre metal najslabše doslej in sicer 2:18. V derbiju najboljših je Phoenix zadel odločilni prosti met s Perryem same 4 desetinke sekunde pred koncem podaljška.

IZIDI - *nedelja*: Chicago - Houston 100:81 (Armstrong 20, Kukoc 18 točk, 8 skokov, 5 asistenc v 33 minutah; Olajuwon 15); Phoenix - Orlando 111:110* (Majerle 28, Barkley 25, O'Neal 24); Miami - New York 95:104 (Rice 21, Starks 26, Ewing 25); Portland - Sacramento 103:87 (C.Robinson 27; Richmond 18); Indiana - San Antonio 98:93 (Smits 16; D.Robinson 34, Rodman 25 skokov); New Jersey - Washington 103:109 (Coleman 23; Chapman 35); Minnesota - Charlotte 100:83 (Rider 29; Mourning 20); *ponedeljek*: Charlotte - Lakers 102:108 (Ceballos 26, Van Exel 26; L.Johnson 25, Mourning 19); Utah - Dallas 116:111 (K.Malone 28; Jackson 34); Cleveland - Clippers 90:68 (T.Hill 23). (VJ)

Stroga sodnica

WELINGTON (STA/AP) - Novozelandska nogometna sodnica Linda Black je postala prva ženska, ki je delila pravico namednarodni nogometni tekmi. Blackova je sodila prijateljsko tekmo med Novo Zelandijo in olimpijsko reprezentanco Danske, v kateri so bili boljši domaćini, saj so zmagali z 2:1. Po besedah navzočih je sodnica svoje delo opravila zelo dobro. Pokazala je pet rumenih kartonov, poleg tega pa razveljavila gol domaćinom, ker je njihov napadalec Mark Elrick pred zadetkom igral z roko.

KAC v koroškem derbiju slavil svojo 52. zmago

CELOVEC - Celovski KAC je po zmagi v koroškem derbiju storil velik korak k osvojitvi naslova avstrijskega prvaka v hokeju na ledu. Celovčani so v nedeljo zvečer pred 5000 navdušenimi gledalci premagali »večnega nasprotnika« VSV 5:3 in tako povečali prednost pred Beljanci na že pet točk. Dvoboj je bil odločen sele v zadnji tretjini, za zmago KAC pa je poskrbel Kanadčan Messier z goloma v 54. in 58. minuti. V statistiki derbijskih zmag Celovčani zdaj vodijo 52:49. Najnevarnejši zaslodovalec ostane Feldkirch, ki je tokrat premagal EHC Ehrwald 7:3. V tretji tekni sedmega kola play off tekmovanja je EC Gradec premagal Lustenau 11:2. (I.L.) *Lestvica*: 1. KAC 16 (3 bonus-točke), 2. Feldkirch 14 (1), 3. VSV/Beljak 11 (4), 4. EC Gradec 9 (2), 5. EHC Ehrwald 2 (0), 6. Lustenau 0.

Odbojkarji ŠK Dob uspešni v tekmovanju za avstrijski pokal

CELOVEC - Le dan po zmagi v prvenstvu (3:1 proti celovškemu Hypo VBK) so odbojkarji SK Dob uspešni tudi v tekmovanju za naslov avstrijskega pokalnega prvaka. Moštvo na čelu z Bojanom Mlakarjem je v četrtem kolu brez težav odpravilo prvotiliga VC Gleisdorf 3:0 (9/12/12) in se tako uvrstilo v osmine finale. Posloviti od nadaljnega tekmovanja pa se je moral drugi koroški predstavnik - Hypo VBK. Celovčani o izgubili proti tirolskemu deželnemu ligašu Innsbruck 2:3. (I.L.)

Šahisti SŠZ neodločeno 4:4

CELOVEC - Šahisti Slovenske sportne zveze/Carimpex so v prvem kolu play off-tekmovanja 1. razreda remizirali s celovskim moštvom BSG Raiffeisen (4:4). Za točke za SŠZ so poskrbeli: Arnold Hattenberger, Dunja Lukan, Ivko Fern (po 1) ter Silvo Kovac in Ivan Lukan. Drugo moštvo SŠZ pa je premagalo Gospo Sveto 3, 5:1, 5. (I.L.)

ZOI 2002 / V KONČNEM IZBORU SALT LAKE CITY, OSTERSUND, SION IN QUEBEC

MOK je zavrnil skupno kandidaturu treh držav

Člani iniciativnega odbora »Trbiž 2002« napovedujejo nov poskus

LAUSANNE - Ameriski Salt Lake City, švedski Ostersund, kanadski Quebec in švicarski Sion so mesta, ki so se uvrstila v končni izbor za prireditelja zimskih olimpijskih iger leta 2002.

Skupni kandidaturi Italije, Slovenije in Avstrije, ki jo je zastopal Trbiž, torej ni uspelo prebiti se v finalni krog, poleg nje pa včerajšnjega »zrelostnega izpita« v Lausannu pred člani komisije Mednarodnega olimpijskega odbora niso prestali niti avstrijski Gradec, ruski Soci, slovaski Poprad Tatry in španska Jaca.

Predlagatelji trbiških iger brez meja po neugodnem sklepu MOK niso bili pretirano razočarani, saj je bilo že dan pred izborom bolj ali manj jasno, da skupna kandidatura ne bo prodrla.

»Tezko bi se lahko uvrstili v finalni krog s stirim kandidati. Čeprav smo že dolgo razmišljali o skupni večnacionalni kandidaturi smo se projekta resno lotili sele pred enim letom. To obdobje pa je očitno prekratko, posebno se, če upoštevamo, da so nekateri naši tekmecki kandidaturi pripravljali več kot dvajset let«, je povedal predsednik iniciativnega odbora za trbiške igre Cristiano Degano.

Salt Lake City in Ostersund sta bila že od vsega začetka najboljša kandidata, Quebec in Sion pa sta baje imele veliko podporo v sami komisiji MOK, v kateri je bilo več francosko govorečih članov. Iz krogov blizu komisije je bilo vsekakor mogoče izvedeti, da je imela skupna kandidatura treh držav zaradi svoje izvirnosti in prijaznosti do okolja precejšnjo odmevnost in lahko z dvignjeno glavo zapušča Lausanne z mislimi, uprtimi v novo kandidaturu za leto 2006. Pomanjkanje časa je bila glavna sibka točka kandidature, kot je poudaril predsednik italijanskega olimpijskega odbora Mario Pescante pa sta na odločitev komisije MOK gotovo negativno vplivala tudi nejasen politični položaj v Italiji in »prask« med Rimom in Ljubljano. Trbiško kandidaturu je osibila tudi istocasna avstrijska podpora Gradcu.

Predsednik pripravljalnega odbora za Slovenijo Lojze Peterle je takoj po sklepu MOK izrazil prepričanje, da se bodo odnosi med Italijo in Slovenijo kmalu izboljšali in da bo slovenska vlada uradno podprla novo skupno kandidaturu za leto 2006. Podpredsednik koroške deželne vlade Michael Ausserwinkler je obljubil dokončno razčiščenje z osrednjimi

avstrijskimi sportnimi in političnimi oblastmi s ciljem, da bi Avstrija v celoti podprla zamisel o skupnih igrah brez motečih dodatnih kandidatur. Ausserwinkler meni, da je malo verjetno, da bi spet prislo do kandidature Gradca ali Innsbrucka, namignil pa je na možnost, da bi v skupen projekt vključili tudi večje kraje na Koroškem kot sta Celovec in Beljak.

Trbiški zupan Carlo Toniutti je bil zadovoljen zaradi promocije, ki jo je s kandidaturu doživel Trbiž. Tudi on je izrazil prepričanje, da je MOK vendarle sprejel zamisel o možnosti večnacionalnih iger in da bodo možnosti skupne kandidature za leto 2002 še večje.

V Lausannu je bilo tudi rečeno, da so se predsedniki olimpijskih odborov treh držav Pescante, Kocijancić in Wallner pred meseci v Rimu že obvezali, da se bodo na skupnem srečanju julija letos dogovorili za načrtovanje skupne kandidature za izvedbo 20. zimskih olimpijskih iger.

Organizatorja iger za leto 2002 bo Mednarodni olimpijski odbor dolocil na svojem kongresu 16. junija letos v Budimpešti, največ možnosti pa pripisujejo ameriskemu Salt Lake Cityju.

AVTOMOBILIZEM / MONTECARLO

Po zelo razburjivi 2. etapi Sainz le obdržal vodstvo

MONTE CARLO - Včerajšnja 2. etapa 63. rallyja Monte Carla je bila izredno razburljiva. Francoski pilot Francois Delecour je vozil na vse ali nič in se je najprej približal vodilnemu, Špancu Carlosu Sainzu na samih 9 sekund ter ga nato po 9 preizkusnjah celo prehitel na skupnem vrstnem redu, čeprav le za 2 sekundi.

Na zadnjih treh preizkusnjah pa si je Sainz spet opomogel in sklenil drugo etapo v vodstvu. Delecour sedaj zaostaja za 26 sekund, medtem ko je Finec Kankunnen tretji, toda njegov zaostanek znaša že minuto in 8 sekund.

Vsi ostali konkurenti krepko zaostajajo in so že, razen če ne bo velikih presenečenj, odrezani od boja za končno zmago.

VRSTNI RED PO 2. ETAPI: 1. Carlos Sainz, Luis Moya (Spa) subaru impreza 3.53; 2. Francois Delecour, Christine Francos (Fra) ford escort cosworth po 26 sekundah; 3. Tomi Mäkinene, Seppo Harjanne (Fin) mitsubishi lancer po 1:08; 4. Juha Kankkunen (Fin), Nicky Grist (VB) toyota celica gt po 3:33; 5. Didier Auriol, Bernard Occelli (Fra) toyota celica gt 2.53:54.

ALPSKO SMUČANJE / ADELBODEN

Veleslalom so odpovedali

Sneženje in slaba vidljivost - Danes sklep o Sierra Nevadi

ADELBODEN - Veleslalom za svetovni pokal za moske v Adelbodnu, ki bi bil zadnji nastop alpskih smučarjev v svetovnem pokalu pred svetovnim prvenstvom v španski Sierra Nevadi, je bila zaradi sneženja in slabe vidljivosti odpovedan. Zaradi utrjevanja proge je bil start prestavljen z 10. na na 11. uro in nato na 11.30, vendar se vremenske razmere niso izboljšale in tekma je kljub trudu švicarskih organizatorjev padla v vodo, tekmovalci pa so bili s tem sklepom nad vse zadovoljni, kajti jasno je bilo, da razmere na progi ne bi bile za vse enake. Tekme tudi ne bodo izvedli danes, ker švicarska televizija ne more zagotoviti prenosa. Novi prireditelj in termin, v katerem bodo izvedli nadomestno tekmo, se nista določena. Skoraj gotovo pa bo ta veleslalom na sporedu 17. februarja v Furanu na Japonskem, kjer bosta 18. veleslalom.

lom, 19. pa slalom za svetovni pokal. »Prav je, da ni bilo tekme. To bi bilo nepotrebno tveganje, saj je bila proga polna pasti«, je dejal Alberto Tomba, ki je v Adelbodnu naskakoval svojo deseto zaporedno zmago.

Večina udeležencev belega cirkusa se je že včeraj popoldne preselilo v Spanijo, kjer naj bi se konec tedna začelo svetovno prvenstvo. Končna odločitev bo padla danes, vendar prevladuje mnenje, da prvenstva na Sierra Nevadi ne bodo odpovedali. Vest, da naj bi tekmi v slalomu in veleslalomu izvedli na smukaski progi, je že sprožila plaz kritik. »Bolje bi bilo, če bi bi bilo prvenstvo prihodnje leto, saj baje v Spaniji niti ne bomo mogli trenirati. Mogoče pa si bomo progo ogledali z gorskimi kolesi«, hudomušno ugotavlja veteran Marc Girardelli.

TENIS / ODPRTO PRVENSTVO AVSTRALIJE

Sampras je bil proti Courieru že na robu živčnega zloma

Zmagal je v 5. setu - V polfinalu se bo pomeril z Agassijem

MELBOURNE (STA/AP) - Cetrta nosilka odprtega prvenstva Avstraliije v tenisu v Melbournu z nagradnim sklodom 6, 2 milijona dolarjev Francozinja Mary Pierce, ki je v prvem krogu premagala Mariborčanko Tino Krizan, se je uvrstila v polfinale turnirja za grand slam. V četrtfinalu je po uri in dveh minutah premagala osmo nosilko Natasa Zvereva s 6:1 in 6:4.

Dvajsetletna Piercova je prvi niz dobila v vseh 20 minutah. Zvereva je na trenutke povsem brezgla-vo tekala po igrišču in skušala ujeti natančne udarce Francozinje. V drugem nizu se je Belorusinja pobrala in rezultat je bil pri 4:4 se izenačen, nato pa je Piercova nadaljevala z igro iz prvega in gladko dobila zadnji igri.

»Bila sem nekoliko preveč nepazljiva in tekunica je to

takoj izkoristila. Toda nič ne de, to je bilo le dobro opozorilo.« je dejala Piercova. Zvereva pa je povedala, da je bila Francozinja zelo samozavesta in natančna pri udarcih. Zadel je 84 odstotkov prvih servisov. Piercova bo v polfinalu igrala proti drugi nosilki in Wimbledon-ski zmagovalki Spanki Conchiti Martinez, ki je v četrtfinalu premagala sedmo nosilko Americanko Lindsay Davenport s 6:3, 4:6, 6:3. Devetnajstletna Americanka je imela zlasti veliko težav pri vračanju spankinih servisov. »Njen servis je bil zame prava nočna mora. Ne vem za skrivnost njenega udarca, trudila pa se bom, da se ta nevednost naslednjic ne bo ponovila.« se je jezila Davenportova.

V moski konkurenci je American Pete Sampras

kot že v prejšnjem krogu proti Larssonu tudi proti Courieru nadoknadil dva seta zaostanka, v četrtem setu pa je Big Jim zamudil menda neponovljivo priloznost, da bi izločil stevilko 1 na svetu, saj je vodil s 4:3 in 40:15, po 40:40 pa je imel se tri zaključne zoge. Po četrtem setu je Sampras začel jokati, menda tudi zaradi nezno-snih bolečin v nogi.

Izenačen je bil tudi dvoboj med petim nosilcem Americanom Michaelom Changom in trinajstim postavljenim igralcem Ukrajincem Andrejem Medvedjevom. Zmagal pa je American s 7:6 (9:7), 7:5, 6:3. Medvedjev je staknil poškodbo levega zapestja, ki si ga je zvil med lovom na žogico v osmi točki podaljšane igre prvega niza, ko je grdo padel. »Lahko sem igral, poškodba pa kljub

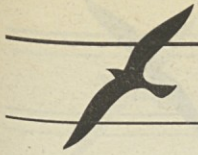
Jim Courier bi skoraj zlomil Samprasa (AP)

bolečinam ni bila razlog mojega poraza,« je dejal desničar iz Ukrajine, ki je imel v prvem nizu že zaključno žogico za zmago, pa je ni izkoristil. V drugem nizu je izgubil igro po svojem servisu, s katerem bi lahko prav tako dobil niz. V zadnjem nizu je Medvedjev povsem popustil in izgubljal že z 0:5. Znižal je na 3:5, pa v deveti igri ponovno izgubil svoj servis in tokrat tudi dvoboj.

Slovenska dvojica Nena Vukasović (Branik Maribor, letnik 1977) in Zena Zlebnik (Branik Maribor, letnik 1978) je izpadla v

drugem krogu v Melbournu. Vukasovičeva in Zlebnikova sta med deklkami premagali Nizozemka Yvette Basting in Tamari- ne Tanasugarn iz Tajske s 6:3 in 6:1.

Rezultati - moski, četrtfinale: Michael Chang (ZDA/5) - Andrej Medvedjev (Ukrajina/13) 7:6 (9:7), 7:5, 6:3; Pete Sampras (ZDA/1) - Jim Courier (ZDA/9) 6:7 (4:7), 6:7, (3:7), 6:3, 6:4, 6:3, **ženske:** Conchita Martinez (Spanija/2) - Lindsay Davenport (ZDA/6) 6:3, 4:6, 6:3; Mary Pierce (Francija/4) - Natasa Zvereva (Belorusija/8) 6:1, 6:4.

KOŠARKA / DREVI V KORAČEVEM POKALU

Tržaški Illycaffé favorit na prvi tekmi s Španci

Ekipe Caceresa pa ne gre podcenjevati, saj je zmagala celo v Milanu proti Stefanelu - Začetek srečanja ob 20.30

TRST - Ena od skupnih značilnosti drevišnjih tekmecev prvega četrtfinalnega obračuna v tržaški sportni dvorani med domačim Illycafféjem in špansko ekipo Basket Caceres je ta, da zelo uspešno nastopata v Koračevem pokalu, medtem ko v prvenstvu igrata s spremenljivo srečo. Obe ekipi sta namreč pri spodnjem delu lestvice. Medtem ko si je tržaško mostvo z nedeljsko zmago v Reggio Emilii dejansko zagotovilo obstanek v ligi, pa je španska ekipa v zadnjem prvenstvenem kolu izgubila proti Salamanci, ki je eden izmed neposrednih tekmecev v boju za obstanek.

Po nedeljski zmagi v Reggio Emilii je vzdusje v taboru tržaskega mostva vedro in vsi igralci dokaj optimistično gledajo na drevišnjo tekmo s Španci, na kateri so, vsaj drevi, nesporni favoriti za zmago. Odsotnost Pol Bodetta bo se kako boleča predvsem v boju pod košema, vseeno pa je tržaško mostvo že v Reggio Emilii igralo dovolj zanesljivo pod košema, tako da bi moralo onemogočiti tudi dolgine španske ekipe, med katerimi je seveda najvarnejši American Raimond Brown. Ameriški center, ki je igral tudi nekaj tekem v ameriški profesionalni NBA ligi z ekipo Utah Jazz, je najboljši strelec Caceresa.

Španskega mostva pa gotovo ne gre podcenjevati. Ze dejstvo, da je Caceres v izločilni skupini premagal kar sredi Milana Tanjevičev Stefanel, kaže, da je španska

ekipa vsega spostovanja vredna. Poleg Browna igra pri tem mostvu se drugi American Rod Sellers, ki je lani nastopil v grškem prvenstvu. V prvi peterki, v pokalu seveda, ker v prvenstvu je tu se tretji tujec, Rus Bazdarevič, igrajo se David Brabender, sin slavnega košarkarja Real Madrida Wayneja Brabenderja, »playmaker« Jordi Soler, na krilu pa igra Inaky Rodriguez. To je izkušen košarkar, ki bi lahko povzročil nemalo težav zunanjim igralcem tržaskе ekipe, saj lahko igra tudi na mestu »beka«.

Caceres bo drevi igral z naslednjo postavo: st. 4 Miguel A. Reyes (1968, 207 cm), 5 Inaki Rodriguez (1967, 195), 6 Rod Seller (1970, 205), 8 Enrique Fernandez (1967, 192), 10 David Brabender (1970, 182), 11 Angel Almeida (1972, 215), 12 Jose A. Paraiso (1971, 203), 13 Jorge San Juan (1973, 191), 14 Jordi Soler (1969, 186), 15 Raimond Brown (1965, 204), trener Manuel Flores.

Za Illycaffé bo verjetno po daljšem obdobju spet na igrišču Joe Calavita.

Srečanje se bo pričelo ob 20.30, sodnika bosta Leeman Philippe (Svica) in Dorizon Pascal (Francija).

Drevi bosta v tem pokalu igrali se dve italijanski ekipi: Filodoro iz Bologne bo gostoval v Berlinu, kjer se bo spoprijel z Albo, milanski Stefanel pa bo v Atenah igral proti Panioniosu.

Thompsona bo danes čakala težka naloga pod košema

HOKEJ NA KOTALKAH / C LIGA

Zdravnik in nešportni gostje

Poletovci so tekmo s Fortitudom Bologna izgubili brez boja

Poletovi hokejisti so v 3. kolu prvenstva C lige v hokeju na kotalkah izgubili domače srečanje brez boja, ker se zdravnik ni predstavil na igrišče pravočasno, ali bolje: prisel je z dvema minutama zamude.

Na vseh tekmah državnih lig je prisotnost zdravnika obvezna. Zanj seveda mora poskrbeti domače društvo. V soboto so na tekmi Polet - Ferroviario Bologna zdravnika nestržno pričakovali pol ure, kar dovoljuje tudi pravilnik te lige.

Medtem je Poletovo vodstvo po hitrem postopku poklicalo se drugega zdravnika, ker se je balo, da je bil glavni zdravnik nujno zaseden. No, po 32 minutah je prisel prvi, nekaj minut pozneje se drugi zdravnik, toda sodnik srečanja se

je na željo nasprotnе ekipe (!) strogo držal pravilnika in tako tekme niso odigrali. Bolonjski Ferroviario bo tako zagotovo zmagal brez boja.

Pri tem se seveda postavlja vprašanje, kako to, da niso vseeno igrali srečanja zaradi dveh piclih minut zamude zdravnika. Kakorkoli že, to ni najboljša reklama za to sportno panogo, ki si z veliko težavo utira pot v ostri konkurenci ostalih sportov v Italiji.

Se bolj žalostno pa je, da mostvo iz Bologne ni hotelo igrati tekme, čeprav je sodnik izrazil željo, da se srečanje odigra, seveda če bi se s tem strinjalo tudi bolonjsko mostvo.

Kaj jim taka zmaga lahko pomeni pa očitno vedo povedati samo bolonjski hokejisti.

KOŠARKA / EUROCLUB

V Ljubljani mrzlično pričakovanje za tekmo Smelt Olimpija-Scavolini

Buckler jutri doma proti zagrebški Ciboni

LJUBLJANA - Smelt Olimpija bo jutri zvečer ob 20. uri, pred zanesljivo nabito tivolsko dvorano, gostila Scavolini, trenutno najboljšo ekipo v Evropi, mostvo, ki je na devetih tekmah letosnjega Eurocluba v skupini A izgubilo le dve tekmi. Scavolini ima torej od sedaj najboljši »score« v obeh polfinalnih skupinah Evropskega klubskega prvenstva, saj v drugi skupini B na primer vodijo mostva (Olympiakos, Buckler, Barcelona, Efes Pilsen), ki imajo po tri poraze in šest zmag. Tudi na zadnji evropski tekmi, prejšnji teden v Pesaru, so Italijani dokaj zanesljivo premagali Real iz Madrida (89:76).

»Kakor mi je znano, je Smelt Olimpija prav na prvi tekmi v Pesaru prikazala eno najboljših iger v letosnji sezoni, kljub temu, da je poraz doživela sele v zaključku tekme. Scavolini je v zelo dobri formi, Italijani so zelo izkušena ekipa, ki jo vodi zelo dober trener Bianchini. Prvih pet, šest igralcev je v povprečju starih okoli 30 let, redko se predajajo, sploh pa veljajo za mostvo, ki naj bi se zanesljivo uvstilo na letosnji finalni turnir v Zaragozi. Ustaviti bomo morali predvsem strelca Rivo in nepredvidljivega

centra Magnifica, pa tudi ameriška tujca sta izjemno nevarna. Za prvega bosta zadolžena Daneu in Milic, za drugega pa Reed in Djurisić. Spodbudno je, da v formo prihaja tudi Roman Horvat, kar je dokazal v soboto v Kranju, kar bo predvsem pomembno v napadu. Tudi drugače se stanje v ekipi počasi umirja, motiv pred jutrišnjo tekmo je resnično zelo velik, zato igralci resno trenirajo«, je dejal tivolski trener Sergej Ravnikar, ki se s pomočnikom Tomom Mahoričem skrbno pripravlja na zelo pomemben slovensko-italijanski dvoboj.

Tekma se bo pričela ob 20. uri, v predprodaji pa bodo vstopnice (cena 1500 in 2000 tolarjev) danes od 17. ure dalje.

Sporod. 10. kola

Skupina A (danes): Smelt Olimpija - Scavolini jutri ob 20. uri v dvorani Tivoli, Panathinaikos - CSKA (21.45); jutri: Sport Lisboa e Benfica - PAOK Bravo (21), Real Madrid - Maccabbi Elite (20.30).

Skupina B (jutri): Buckler Beer - Cibona Elan (20.30), Olympiakos - 7 UP Joventut (21.45), Limoges Casino - Barcelona Banca Catalana (20.30), TSV Bayer 04 - Efes Pilsen (17.30).

NOVICE

Drevi zaostala tekma Torino - Juventus

TURIN - Drevi ob 20.30 bo zaostalo srečanje nogomente A lige med Torinom in Juventusom. Mestni derbi je pač derbi in vsako predvidevanje je zato tvegano, vseeno je favorit na tem srečanju Juventus, ki vodi na lestvici in si zeli, po težkem nedeljskem spodrsllaju v Cagliariu, takojšnje rehabilitacije. Juventusov trener Lippi pa je pred drevišnjim srečanjem dokaj oprezen: »Zelo mi je všeč Sonetijevo mostvo, ki ga sestavljajo mladi in ambiciozni igralci. Kdor meni, da smo mi vavoriti, ta se krepko moti. V derbiju ni favoritov.« Trener Torina Sonetti pa je se previdnejši, saj bo njegova ekipa igrala brez enega stebrov mostva, brez organizatorja Scienze. Simpatični igralec Torina Abedi Pele iz Gane pa je prepričan, da bo njegovemu mostvu uspel velik podvig: »Juventus je zelo močna ekipa, toda mi bomo stopili na igrišče z namenom, da zmagamo.« Sodil bo Amendolia iz Messine.

Nemec Bauer osvojil slalom v Trbižu

TRBIZ - Nemec Bernhard Bauer je zmagovalec prvega od dveh slalomov za evropski pokal v Trbižu, ki ju v okviru 46 pokala Duca d'Aosta prireja tržaški Scl Cai. Na tekmovalju je sodelovalo okrog 70 smučarjev iz trinajstih držav. Pokal bodo danes dodelili smučarju z najboljšim sestevkom časov z obeh slalomov. Vrstni red: 1. Bernhard Bauer (Nem) 1:41, 95; 2. Fabrizio Tescari (Ita) 1:43, 19; 3. Patrick Staub (Svi) 1:43, 58; 4. Matej Jovan (Slo) 1:43, 63; 5. Pierre Violon (Fra) 1:43, 67.

Rosi spel aprila?

MARSCIANO - Sedemintridesetletni italijanski boksar Gianfranco Rosi zeli svojo kariero končati v rodni Perugii z revanso proti Americanu Vincentu Pettwayu, ki mu je septembra lani iztrgal naslov svetovnega prvaka v superveltrski kategoriji po verziji IBF. Rosijev menazer Alvaro Chiabolotti je prepričan, da bo lahko do dvoboja prislo že aprila letos. Rosiju je posebna komisija novinarjev dodelila nagrado Nestore zaradi njegovih zaslug na področju solidarnosti in socialne pomoči.

Beckenbauer: Trapattoni ostaja

MÜNCHEN - Predsednik nemškega nogometnega prvoligaša Bayerna Franz Beckenbauer je po dnevih polemik in negotovosti izbil sodu dno. Včeraj je kategorično izjavil, da bo Trapattoni do konca sezone vodil Münchnesko mostvo, najkasneje do 18. februarja pa se mora izreči, ali se po koncu nemše bundeslige res namerava vrniti v Italijo.

Panapesca odslovlila Coleman

MONTECATINI - Po skromni nedeljski predstavi v Pistoi je vodstvo Panapesce iz Montecatinija odlocilo, da odslovi svojega emariskega košarkarja Ben Coleman, ki je pred leti igral tudi v Trstu. Panapesca je je že tretjič odslovlila enega od svojih tujcev (prej je McNealyja zamenjal Kannard Johnson, le-tega pa Tim Burroughs), sedaj pa novih tujcev ne more več najeti. Vetrjetno bo v ekipo spet vključila ali McNealyja, najverjetneje pa Johnsona.

AMATERSKI NOGOMET / TEDENSKI PREGLED

Kljub doslej najslabšemu izkupičku točk ostaja položaj nespremenjen

Massimo Tabai (Juventina): »V gosteh smo boljši zaradi protinapada«

Sest zbranih točk od dvajset razpoložljivih. To je doslej najslabši izkupicek enajstERIC slovenskih društev v amaterskih prvenstvih. Položaj nekaterih ekip pa le ni tako slab. Juventina, Sovodnje in Zarja se naprej imajo resne možnosti, da dosežejo napredovanje, na drugi strani pa Primorju, Krasu, Gaji in Primorcu preti nevarnost izpada. Torej le Vesna, Breg, Dolina in Mladost lahko v miru pričakujejo prihodnja srečanja.

V promocijski ligi so **Standrežci (ocena 8)** proti San Luigiju dosegli osmo zmago, peto v gosteh. V prvi amaterski ligi - skupina B so **Sovodnjci - ocena 6** - ujeli točko prav v zadnji minuti srečanja z zadetkom Fajta, potem ko so zgrešili drugo letošnjo enajstmetrovko - vedno s Tomizzo. V skupini C so prvič v letošnjem prvenstvu vse tri naše predstavnice ostale brez točk. Toda ce je bila naloga **Vesne (ocena 5)** proti očitno boljsemu nasprotniku težka, je poraz **Zarje (ocena 4)** prvovrstno presenečenje, saj ni zadnjeuvrščeni Donatello letos na domačih tleh se nikoli zmagal. Drugi poraz pred domačim občinstvom pa so doživeli **Prosečani (ocena 5/6)**, ki so sicer nastopili v močno okrnjeni postavi, glede na stevilo priložnosti za zadetek pa bi si zaslužili obe točki.

V drugi amaterski ligi pa so vse tri ekipe izbojevale neodlocen izid. V Trebcah so gledalci

gledali privlačen derbi in delitev točk ob koncu razveseljuje bodisi **Primorec (ocena 6+)** bodisi **Gajo (ocena 6+)**. Proti visoko uvrščenemu San Lorenzu so **krasovci (ocena 6/7)** dosegli četrti neodlocen izid in kar sedmi zaporedni pozitivni rezultat. Zal, tudi v tretji amaterski ligi so vse slovenske ekipe ostale praznih rok. **Mladost (ocena 5)** je proti povprečnemu nasprotniku prejela dva zadetka v drugem polcasu in tako doživela sedmi prvenstveni poraz. **Breg (ocena 5)** je z nedeljskim porazom praktično končal letošnje prvenstvo. **Dolina (ocena 5)** pa je proti prvouvrščenim Campanellam izgubil le zaradi 11-metrovke in s tem dokazal, da si ne zasluži tako nizke uvrstive.

Statistični podatki: zbrane točke 6, odigrana srečanja 10 (en derbi), ena zmaga, štiri remiji, šest porazov. Doseženi zadetki 7, prejeti zadetki 18. Izključeni trije igralci, tri enajstmetrovke - ena zgrešena.

V prihodnjem kolu bo ponovno na vrsti derbi, tokrat med Vesno in Primorjem.

Danes Gaja - Fogliano

Danes bo na Padričah (pričetek ob 14.30) zaostala tekma prvega povratnega kola 2. amaterske lige med Gajo in Foglianom.

Eden izmed stebrov standreske obrambe je brez dvoma kapetan Massimo Tabai (letnik 1959, na sliki).

V nedeljo ste ponovno slavili zmago v gosteh.

»V Trstu nam je uspelo vsiliti našo igro. Igrali smo umirjeno, držali smo zogo na tleh in čakali nasprotnika.«

V gosteh ste že petkrat zmagali, doma pa ste trikrat izgubili. Zakaj ta razlika?

»Doma moramo mi voditi igro in to nam povzroca težave, v gosteh pa izvajamo predvsem protinapad. Po zaslugi hitrih napadalcev nam uspe priti večkrat in lažje do zadetka.«

Kaj meniš o Sovodnjah?

»Sovodnje letos nisem videl igrati, ampak so mi povedali, da je zelo dobra ekipa. Seveda oni upajo na napredovanje, tako da bi naslednje leto igrali proti nam, ne smemo pa pozabiti kaj se je lani zgodilo z Zarjo. Sicer pa bi navsezadnje lahko napredovali tudi mi!«

Ali si se že odločil, kdaj boš obesil čevlje za klin?

»Rad bi odgovoril nikoli, vendar mislim, da bom drugo leto prenehal z aktivnim igranjem in se posvetil treniranju.« (E.B.)

ALPSKO SMUČANJE / TEKME FISI

Denis Petrovčič (Brdina) drugi v veleslalomu na Piancavallu

Dobro 9. mesto mladinke Katje Culot

Prejšnji konec tedna so končno na Piancavallu tudi baby-cicibani v soboto ter mladinci v nedeljo izpeljali prvo letošnje tekmo FISU. Zadovaljni moramo biti predvsem z rezultati mlajših, preko katerih se odraža smotrno delo naših smučarskih društev. Za pravi podvig je v soboto poskrbel član Brdine Denis Petrovčič. Cas 49.78 mu je prinesel odlično 2. mesto, takoj za zmagovalcem Eduardom Sirco (Sci Cai, 49.26). Denisova visoka uvrstitev poznavalcev zamejskega smučanja ni presenetila, saj nas baby smučar pod budnim očetovim očesom trenira resno že od poletnega časa na Mooltalerju.

Jaro Furlani (SK Devin sel. ZSSDI) se je s časom 56.38 uvrstil na 10. mesto. Glede na lanske rezultate smo si od njega pričakovali kaj več. Denis Polisa se je uvrstil na 15. mesto s časom 64.25, takoj za njim pa je pristal njegov klubski v Brdini tovaris Andrej Marusič s časom 65.01. Na 19. mesto je pristal član Devina sel. ZSSDI Matej Stofa s časom 81.14.

Med baby ženske, kjer je zmaga članica SC70 Alessia Segulin, je Mateja Piccini (Brdina) zasedla 6. mesto. Med cicibankami je zmaga Giulia Caproni Sci Cai (45.58). Od naših je bila najboljša Mateja Paulina (Devin sel. ZSSDI). Cas 55.04 ji je prinesel 6. mesto. Na 9. mesto se je uvrstila članica Mladine sel. ZSSDI Martina Bogatec s časom 58.53. Na

Denis Petrovčič

12. mestu je pristala Roberta Puric (Brdina) s časom 63.14. Tudi od nje smo si čakali boljše uvrstitev.

V nedeljo je bil na sporedu slalom na Piancavallu za mladince in clane. Na dobro 9. mesto se je med ženskami uvrstila članica Devina sel. ZSSDI Katja Culot. Skoda da je v tej kategoriji že v prvem spustu izpadla kapetanka SK Brdine Valentina Šuber. V moški konkurenci je branil barve Devina David Sossi in zasedel 40. mesto.

Tudi prihodnji konec tedna čaka naše smučarje pester program tekem. V soboto bo v Sappadi veleslalom za meščane B kategorije, v nedeljo bo na Piancavallu zaostali veleslalom za baby-cicibani. V nedeljo je na programu slalom za mladince v Saurisu.

Najbolj važna tekma za nas pa bo prav gotovo Trofeja Dezel (na pokrajinskem nivoju) v organizaciji SK Brdina in v sodelovanju z ostalimi zamejskimi društvi, ki delujejo v sklopu

smučarske komisije. Tekma spada v koledar FISU, namenjena pa je članom in starejšim kategorijam. Upati je, da se bodo nasi smučarji v največjem številu odzvali tej pobudi.

(E.M.)

ŠOLSKI ŠPORT / DIJAŠKO PRVENSTVO

Začetek tekmovanj v moštvenih panogah

Turnir v ženski odbojki se pričinja že danes - Zaradi novih pravil padec vpisov - Jutri veleslalom v Sappadi

Pokrajinska komisija za Mladinske igre in Dijasko prvenstvo je objavila koledarje za letošnja tekmovanja v moštvenih panogah, pred tem pa je bil na soli Volta sestanek s koordinacijskim odborom pri uradu za telesno vzgojo.

Tokrat si bomo poglobljeno pogledali, kaj se obeta na tekmovanjih za visjesolce. Eno tekmovanje je pravzaprav že za nami in sicer preizkusnja v teku čez drn in strn, ki je bila decembra lani. Kot znano je glede solskih tekmovanj prislo ob koncu lanske sezone do korenitih sprememb. Registrirani tekmovalci, to so tisti, ki se z določeno panogo ukvarjajo tudi aktivno v okviru obstoječih sportnih zvez, ne smejo tekmovali na solski ravni, obveljale pa so tudi starostne omejitve. Tako so tekmovanja zdaj namenjena izključno narasčajnikom - dijakom prvih treh razredov (letniki 1978, 1979 in 1980). Dijaki zadnjih dveh letnikov, to bi bili mladinci in mladinke, lahko sicer tekmujejo, vendar samo

na pokrajinski ravni in pod pogojem, da je sola v prvenstvo vpisala hkrati tudi narasčajniško vrsto. Ko smo že pri registriranih tekmovalcih najpogostejša, da je doslej omejitev veljala za sončno leto, po novem pa se ne bodo smeli udeležiti tekmovanj tisti košarkarji, nogometaši in odbojkarji, ki so bili aktivni v sezoni 1993/1994. Vsekakor je zelo važno poudariti, da sme, denimo, do lani aktiven košarkar nastopati na nogometnem turnirju, odbojkar na košarkarskem in tako naprej. To velja seveda tudi za aktivne tekmovalce drugih sportnih panog.

V Dijaskem prvenstvu je stanje vpisov sledeče:

Ženska odbojka: deset sol, med temi tudi licej Prešeren. Moška odbojka: deset sol, med temi zavod Stefan. Moška košarka: pet italijanskih sol. Ženska košarka: Sandrinelli, Galilei in Prešeren. Ženski nogomet: štiri italijanske sole. Moški rokomet: štiri sole, med temi tudi zavod Stefan. Ženski rokomet: Galilei in

Slomsek.

Odbojkarice bodo v areno stopile že danes. Ekipa se bile razdeljene v dve skupini. Prešeren igra v B skupini. Že danes se bo pomeril s solo Dante, 1. februarja je na vrsti Oberdan, 3. Da Vinci in 13. Deledda. Tekmovanje v moški odbojki se prične 10. februarja, Stefan pa je v skupini s solami Dante, Volta, Deledda in Oberdan. Ostala tekmovanja se bodo pričela kasneje.

Jutri bo v Sappadi dijasko prvenstvo v alpskem smučanju. Na sporedu bo veleslalom. Nastopati smejo tudi clani smučarske zveze, pod pogojem, da niso dosegli točk FISU. V Sappadi bo torej nastopilo tudi nekaj dijakov in dijakinj naših visjih srednjih sol.

Tekmovanje v smučarskem teku bo 2. februarja na Piancavallu. Lani smo prav v tej sportni panogi dosegli največji uspeh z uvrstitvijo naših zastopnikov (Prešeren in Gruden) na državni finale v Pinzolu.

(G.F.)

MLADINSKA KOŠARKA / V OBEH SKUPINAH MLADINSKEGA PRVENSTVA

Lep podvig Kontovelcev Jadran kot običajno

V tržaški skupini so Borovci odpovedali v drugem polčasu Cicibonaši pa so si zapravili vsako možnost že v 1. delu

Navodila trenerja Luke Furlana so bila dragocena (f.Kroma)

UG Goriziana - Jadran TKB 68:98 (32:45)

JADRAN: Emili 2 (0:4 za 2, - za 3, 2:4 pm), Gobbo 6 (3:5, 0:1, -), Samec 26 (7:13, 2:7, 6:9), Kafol, Pro 3 (1:5, 0:1, 1:2), Grbec 24 (4:6, 5:8, 1:2), Klabjan 19 (4:11, -, 11:13), Krizman 18 (5:12, 2:3, 2:2); trener Vatovec. PM 23:32. SON: 25. PON: Kafol (39) in Pro (39). 3T: Grbec 5, Samec 2, Krizman 2.

Tudi proti Goriziani so jadrancovi zmagali brez vsakršne težave. Zanesljivo prednost pa so si priigrali sele proti koncu prvega polčasa, medtem ko so prej igrali dokaj povprečno (slab skok in veliko izgubljenih zgo). Po drugi strani pa so bili gostitelji izredno motivirani in so želeli poskrbeti za velik podvig proti vodilnemu. Ni pa jim uspelo. Jadrancovi so si odločilno prednost priigrali v začetku drugega polčasa, ko so z delno razliko 16:0 povsem nadigrali domače košarkarje. V tem delu se je zlasti izkazal Michel Grbec, ki je dal 10 zaporednih točk. Jadrancovi so povedli skoraj s 30 točkami razlike in tekme je bilo konec. Od posameznikov bi poleg Grbca omenili se Klabjana, ki je imel 16 skokov ter Samca s 5 blokadami in 15 skoki. (Kaf)

TRŽASKA SKUPINA Bor Radenska - Libertas 66:89 (39:35)

BOR: Valenti, Pozar 13 (2:2), Jogan 8, Ursic 9 (2:2), Lapel 3 (1:1), Del Monaco, Rustja 25 (5:9), Zuppin 6 (0:1); trener Dazzara. PM 10:15. SON: 18. 3T: Rustja 4, Pozar 3.

LIBERTAS: Cragnolin 5 (2:2), Zamboni, Saralli 13 (1:1), Sgubin 20 (6:12), Giassi 23 (3:6), Franceschini 22 (4:9), Di Giacco 6; trener Tognon. PM 16:30. 3T: Giassi 2, Cragnolin 1.

Morda je katastrofa neprimerna beseda v analizi košarkarske tekme ali sportnega dogodka sploh. Toda (ne) igranje v drugem polčasu Borove peterke proti solidnemu, a povsem premagljivemu Libertasu, je bilo za oči malostevilnih gledalcev, res boleče. »Belozeleni«, ki so igrali brez trenerja Sancina in njegovega sina Wernerja, so tekmo pričeli motivirano in tako v obrambi kot v napadu solidi v prvem delu tekme.

Po odmoru so Lapel in ostali stopili na igrišče s povsem spremenjenim odnosom do tekme in po njem (igrišču namrec) tavalili kot izgubljene ovce. Spretni igralci Libertasa so s konso obrambo povsem onemogotili borovce, ki so vsak napad zaključili preveč individualno, prehitro in seveda neuspešno. S tem so nasprotniki s hitrimi protinapadi polnili koš naših in jim zadali neverjeten delni izid: 39:16 v 16 minutah. V zadnjem delu tekme in v slacilnici je med soigralci vladalo slabo vzdušje, saj ekipa neredno in malo trenirala, medtem, ko je Krečičev trd režim v prejšnjih letih zel veliko uspehov, res pa je tudi, da so nekateri posamezniki vidno popustili. (Mat)

Inter 1904 - Cicibona Mingot 99:76 (58:28)

INTER 1904: Perini 4, Nesselli 4 (2:6), Burolo 7, Delise 12, Tunin 12, Morossi 12, Ciani 11 (1:1), Messinoglu 21 (1:5), Dobrilovich 16; trener P.Radovani.

PM 4:12. 3T: Delise 2, Burolo 1.

CICIBONA: Giacomini 29 (5:8), Messini 23 (7:10), Colja, Veri 6, Sartori 2, Kovac 6, Lipovec 4 (0:1), Korošic 6; trener Jogan.

PM 12:19. SON: 11. 3T: Giacomini 2.

Sodnika: Cucchi in Giust (oba Ts)

S porazno igro v drugem delu prvega polčasa so cicibonasi dovolili Interju, da si je nabral prednost 30 točk in tako pospravil visoko zmago v žep. V uvodnih minutah so belozeleni dobro igrali ter z običajnim kupom košev obeh starejših igralcev Maura Messinija in Igorja Giacominija ohranili stik z nasprotniki vse do 14. minute. Tedaj pa so Messiniju, ki zaradi delovnih obveznosti malo trenira, posle moci, padec v storilnosti so imeli tudi Giacomini in ostali soigralci, medtem, ko se je Inter razigral in ob polčasu je razlika znašala kar 30 točk. V drugem delu so cicibonasi zaigrali mnogo bolj zbrano ter z učinkovitejšo obrambo in občasnimi uspešnimi kombinacijami v napadu občutljivo znižali zaostanek, ob koncu pa se prepričali domači peterki, da bi prekoracila stotico. Zaradi borbenosti si tokrat pohvalo zasluži Aleksij Sartori (košarko je začel igrati sele letos), ki je tudi dosegel spektakularen koš. (VJ)

HITRA HOJA / V BOLJUNCU

Kljub slabemu vremenu uspel »1. zimski pokal«

Zmagal je Diego Cafagna (Libertas Udine)

Konec prejšnjega tedna je bilo v Boljuncu 1. meddeželno tekmovanje v hitri hoji, veljavno za »1. zimski pokal«. Tekmovanje, ki ga je v sodelovanju s tržaškim klubom Marathon, dolinsko Obcino ter SD Breg organiziral Fabio Ruzier, na žalost ni potekalo v idealnih vremenskih razmerah, saj so morali atleti večji del tekmovanja opraviti pod dežjem, ki se je proti koncu spremenil v pravi naliv. Kljub temu, da se na startu ni predstavilo veliko število tekmovalcev (kar je bilo sicer že prej znano) pa bi vsekakor omenili predvsem kakovost le-teh, saj je bilo med skupno 13 nastopajočimi kar 6 državnih reprezentantov tako v mladinski kot v članski kategoriji. Obenem so bili tu prisotni atleti iz 5 društev iz starih dežel (F-JK, Veneta, Lombardije ter Sicilije). To je bilo tudi otvoritveno tekmovanje v letošnjem letu v hoji na cesti za celo severno Italijo, kar mu je dalo še dodatni pomen. Na startu 25 km dolge proge so se poleg ostalih predstavili tudi trije Tržacani. Medtem, ko sta Giancotti ter Dorigo odstopila zaradi fizičnih problemov (kar so nato storili se trije tekmovalci, med temi tudi večkratni državni reprezentant Blason, ki je bil do 19. km celo v vodstvu

in pa lanskoletni državni mladinski prvak iz Milana Duccoli) je Diego Cafagna (Libertas Udine) v drugi polovici proge pospešil in v svoji prvi tekmi med clani presenetljivo, a prepričljivo zmagal v času 1.59:27 pred članom društva Pianura Bergamasca Robertom Defendentijem (2.00:42) ter atletom ekipe Astro Milano Mariom Tardiom, ki je bil obenem tudi prvi med juniorji (2.02:27). Skupno je torej končalo tekmovanje osem hitrohodcev. Njihov nastop je pogojevalo pomanjkanje gledalcev, ki bi jim bili v oporo, saj v našem mestu že najmanj 20 let ni bilo v hitri hoji nobenega tekmovanja na tako kakovostni ravni. Ob tej priložnosti se organizator vsekakor zahvaljuje vsem posameznikom, obrtnikom in ustanovam, ki so pripomogle pri sestavi nagradnega sklada, v največje zadoščenje organizatorju pa je bilo gotovo dejstvo, da so si po nagrajevanju vsi prisotni zazeleli ponovitve te manifestacije (mogoče bolj proti pomladi) tudi v prihodnji sezoni z upanjem na boljše vreme. Omenimo naj se, da je med ekipami zmagala Pianura Bergamasca pred Coinom iz Mester, Libertasom iz Vidma, Astro iz Milana in Libertasom Athlon iz Sirakuze.

Varstvo telečjih pravic

Mnogi Britanci so proti izvozu telet - zaradi krutih evropskih metod vzreje za zakol

**NOVO
BRITANSKO
GIBANJE**

»Včeraj je bil tezeje ranjen policist, ki je skupina ljudi, ki se borijo proti izvozu zivali v Evropo, spremenila taktiko, da bi preprečila vozilom dostop do pristanišča. Približno sto ljudi je v Hovu pri Shorehamu sklenilo verigo čez glavno cesto in tako blokiralo enega od vhodov v to pristanišče v zahodnem Sussexu. Ker se demonstranti niso hoteli umakniti, je policija tovornjak s teleti poslala nazaj.«

»Tovornjak se je moral na poti na letališče Swansea obrniti, ker so borci za živalske pravice zlezli pod tovornjak in se usedli med kolesa. Neki mož si je priklenil vrat na os tovornjakovih koles, medtem ko so drugi zlezli v kabino in preprečili prevoz 150 telet v Evropo.«

Taksne in podobne novice se že skoraj tri tedne vrstijo v britanskih poročilih, gre pa za proteste proti izvozu živine, ovac in zlasti telet, v Francijo in na Nizozemsko. Poročila o protestih prihajajo iz angleških pristanišč in manjših mest, kot so Shoreham, Brighton, Grimsby, Plymouth, Prestwick, Coventry in Swansea.

Proti izvozu živine protestirajo ljubitelji zivali, ki poudarjajo, da na dolgih potovanjih v težkih razmerah živina neopravičljivo trpi, zato je takšno ravnanje z njo enostavno nemoralno. S protesti proti izvozu telet pa želijo zivali obvarovati tudi pred kruto metodo vzreje za zakol, ki je razširjena v mnogih evropskih državah.

Policija ima toliko dela, da ji grozi bankrot

Med demonstranti, ki večinoma mirno protestirajo, se zbirajo ljudje širokega družbenega spektra, od organiziranih aktivistov in članov organizacij za varstvo zivali do upokojencev in celo staršev z otroki, ki poudarjajo, da čustveno pretreseni in ogorčeni prvič v življenju javno protestirajo.

Nekatera poročila trdijo, da so med njimi tudi pretepači, res pa je, da demonstracije nadzorujejo številni policisti, ki zadnje dni ostreje ravnaajo z udeleženci in na vsak način poskušajo zagotoviti živinske prevoze. Pri Shorehamu je proteste nadzorovalo tudi po tisoč policistov, kar je stalo 150 tisoč funtov na dan. Policija v Sussexu je zaradi teh demonstracij porabila že več kot dva milijona funtov in zdaj opozarja, da bo bankrotirala, če ne dobi finančne pomoči.

Zato je razumljivo, da se zaradi vedno glasnejših protestov mnogi komentatorji spra-

važna proizvodnja hrane tudi na podeželju prehaja v roke čedalje manjšega števila ljudi, ti pa uporabljajo načine in postopke, ki se mnogim ljudem zdijo neprijetni in celo odvratni.

»Odvratna metoda«, ki zagotavlja mehko in svetlo telečino

Takšna odvratna metoda naj bi bila tudi vzreja telet za zakol, ki so jo v Britaniji leta 1990 prepovedali, čeprav zagotavlja mehko, svetlo telečje meso, ki ga gurmani najbolj cenijo. Po tej metodi v Franciji, kjer je potrošnja telečine največja v Evropski zvezi, »pridobivajo« kar 90 odstotkov telečjega mesa. To pomeni, da en ali dva tedna stara teleta ločijo od krav in jih zaprejo v posebne zatemnjene kletke, kjer so ponavadi ločena med seboj. Zivali imajo tako malo prostora, da se ne morejo niti obrniti. V teh kletkah so stiriindvajset ur na dan, dokler v petih do šestih mesecih niso godna za zakol. Hranijo jih le s tekoco hrano, ki v glavnem temelji na mleku v prahu in namenoma povzroča anemijo, da je telečje meso čimbolj mehko in svetlo.

Ta masovni način proizvodnje telečjega mesa je torej daleč od naivne slike telčka, ki se mirno pase ob kravi na zelenem travniku, krutost pa se skriva zgolj v dejstvu, da ga zaradi človeških mesojedcev čaka prezgodnji zakol. Resnica, ki je mnogi ne poznajo, je očitno drugačna.

Britanci izvozijo na leto okrog 500 tisoč telet, največ v Francijo in na Nizozemsko. To so teleta iz 28 tisoč angleških in valezanskih mlekaršnih farm. V veliki večini so to teden ali največ dva tedna stari bikci, ki ne dajejo mleka, in so na domačem trgu, kjer je potrošnja telečjega mesa majhna, odveč.

uvoz britanskih telet pomemben, tako kot je na drugi strani izvoz telet pomemben za britanske kmetijce. V zvezi s tem Keith Thomas, predsednik britanske veterinarske zveze za govejo živino, razlaga: »Kontinentalni sistem vzreje telet v 'kletkah' je barbarski in osebno bi rad videl, da bi ga prepovedali. Toda treba se je sprijazniti z dejstvom, da bi morali, če tega izvoza ne bi bilo, večino telet moskega spola iz naših mlekaršnih farm takoj ob rojstvu zaklati. Posledice protestov pa se že kažejo v nižji ceni za teleta, ki na nekaterih lokalnih trgih dosega komaj petnajst funtov za enega. Preden so se protesti začeli, pa smo teleta prodajali za najmanj sto funtov.«

uvoženim britanskim teletom zagotovili več prostora za gibanje. V Britaniji so to odločitev sicer pozdravili, mnogi pa dodajajo, da nimajo nobene možnosti preveriti, ali bodo Nizozemci svojo obljubo res držali.

Zato pa francoski kmetje nimajo nobenega posluha za britanske proteste ali - kot pravijo - »angleške čustvene izpade«. Mnogi kmetje tudi previdno sporočajo, da Angleži z ljubeznijo do zivali pretravajo in so v tem pogledu »malo čez les«, ker živalske interese postavljajo pred človeške. Pravijo tudi, da človek ne more vedeti, kaj zival dejansko čuti, in da je prav neumno človeške občutke pripisovati zivalim. Za britanske proteste nimajo niti toliko posluha

kojšen zakol odvečnih telet ob rojstvu bolj sprejemljiv kot pa njihov izvoz in potovanje v krutih razmerah. Teleta in tudi ovce namreč prevažajo s tovornjaki, trajekti ali letali (prevoz živine skozi predor pod Rokavskim prelivom ni dovoljen) na evropski kontinent. Zivali potujejo tudi več kot petdeset ur in prispejo na cilj zelo izčrpane.

Minister Waldergrave pa odgovarja, da Britanija kot članica Evropske zveze enostransko ne more prepovedati ali omejiti izvoza živine. Predstavniki organizacije, ki se bojuje za to, kar imenuje usmiljenje v svetovnem kmetijstvu, pa pravijo, da bi lahko minister omejil ali prepovedal izvoz z utemelji-

gibala v skupinah in bi jih hranili z močnejšo hrano, ki bi vsebovala več železa in tudi nekaj sena. Seveda bi bila kakovost take telečine manjša, vzreja pa brez dvoma dražja.

So borci za pravice telet nekdanji socialisti?

Zato je se vprašanje, kaj bodo britanski protesti na koncu dosegli in koliko bodo vrste tistih, ki protestirajo, se narascale. Res je, da se je podpora skupinam, ki se zavzemajo za pravice zivali, v zadnjih letih povečala. Nekateri celo menijo, da so se tem skupinam priključili politično aktivni ljudje, ki iščejo priložnosti za moralne kampanje in ki so svoje potrebe po takšnih kampanjah prej zadovoljevali z

Francozi: »Vi imejte svoje pudinge, nam pa pustite telečino!«

Protesti v Britaniji zdaj »iztirajo« to utečeno trgovino, toda francoski kmetijci zaenkrat ne kažejo nobenega razumevanja za britanske zahteve.

V Britaniji vzrejajo teleta za zakol v skupinah v prostornih hlevih in tudi hranijo jih z močnejšo hrano. Seveda je zaradi tega kakovost mesa drugačna, meso je bolj roznate, skoraj svetlordeče barve.

Britanci se zavzemajo, da bi po tej metodi vzrejali teleta tudi drugod po Evropi, toda leta 1989 so poskusi Evropske komisije (ki jo je podpiral Evropski parlament), da bi ta način vzreje uvedli v takratni Evropski skupnosti, spodleteli. Evropska komisija je prodrila le s predlogom, da je teletom treba omogočiti več prostora za gibanje, po možnosti v skupinskih jaslih. Članice Evropske zveze bi morale ta način uvesti do leta 2004, čez dve leti pa naj bi preverjali, kako uvajanje novih ukrepov napreduje.

Zaradi glasnih britanskih protestov so Nizozemci pred enim tednom obljubili, da bodo

kot Nizozemci. Tako urednik francoskega glasila za kmetijsko politiko Allan Closier Angležem odgovarja: »Nič ni mogoče spremeniti, ker je trgovina s telečjim mesom v Franciji preveč pomembna. V Angliji ne jeste skoraj nobene telečine, v Franciji pa je telečina pomemben del prehrane. Angleži imate radi svoje pudinge, mi pa telečino.« To naj bi tudi pomenilo: dajte nam mir. Toda miru ne bo.

Demonstranti zahtevajo od britanskega ministra za kmetij-

tvijo, da to zahteva javna morala, ali pa zato, ker prevozi ogrožajo življenje in zdravje zivali. K temu drugi dodajajo, da se minister ne navdusuje nad prepovedjo ali omejitvijo izvoza predvsem zato, ker bi kmetje lahko zahtevali milijonske odškodnine.

Namesto tega pa minister Waldergrave obljublja, da bo s prepričevanjem posameznih držav Evropske zveze začel kampanjo za moralno sprejemljivejšo pridobivanje telečjega

zavzemanjem za socializem. Ker se je britanska laburistična stranka že toliko spremenila, da za tovrstne programe v njej ni prostora, ti ljudje svojo politično sposobnost lobiranja posvečajo živalskim zadevam. Pri tem pa strokovnjaki opozarjajo, da v Britaniji prihaja do temeljitega premika k moralnemu zavzemanju za stvari, ki nepsredno ne zadevajo človeka. Gre za širok proces prestrukturiranja moralnih norm, ki celo presega skrb za zivali.

Ted Benton, profesor za sociologijo na univerzi Essex, razlaga, da prihaja do velikega konflikta v družbi, ker ustaljeni interesi vzdržujejo navade in postopke, ki so sami po sebi škodljivi tako ljudem kot zivalim in okolju. Mnogi to zdaj zavračajo, moralni premiki pa se odražajo pri ljudeh različnih starosti in pristisih različnih političnih in kulturnih skupin. Ta nova stališča zaenkrat niso politično zastopana in zato je odziv na cestah toliko spontanější. Kaksen bo družbeni izid vsega tega, pravi profesor Benton, pa se ni mogoče napovedati.

Alja Kosak

Vzreja telet za zakol so v Britaniji leta 1990 prepovedali, čeprav zagotavlja mehko, svetlo telečje meso, ki ga gurmani najbolj cenijo. Po tej metodi v Franciji, kjer je potrošnja telečine največja v Evropski zvezi, »pridobivajo« kar 90 odstotkov telečjega mesa. To pomeni, da en do dva tedna stara teleta ločijo od krav in jih zaprejo v posebne zatemnjene kletke, kjer so ponavadi ločena med seboj. Zivali imajo tako malo prostora, da se ne morejo niti obrniti. V teh kletkah so stiriindvajset ur na dan, dokler v petih do šestih mesecih niso godna za zakol. Hranijo jih le s tekoco hrano, ki v glavnem temelji na mleku v prahu in namenoma povzroča anemijo, da je telečje meso čimbolj mehko in svetlo.

šujejo, kaj se pravzaprav dogaja; zakaj hodijo na ceste ljudje, ki niso nikoli prej protestirali, zdaj pa se tako čustveno zavzemajo za zivali.

Ena od razlag pravi, da se v Britaniji ljudje vedno bolj odtušujejo od podeželja, kar delno pojasnjuje njihov odpor do različnih kmetijskih metod. Mno-

V Britaniji namreč znasa potrošnja telečjega mesa komaj 0,1 kg na osebo letno, medtem ko v Franciji v povprečju ena oseba poje kar 5,6 kg telečine letno. Zato Francozi na leto pridajo 260 tisoč ton telečine, kar je vredno 940 milijonov funtov ali 7,8 milijarde francoskih frankov. Za to »proizvodnjo« je

stvo Williama Waldergravea, da prepove izvoz živine. Nekateri celo pravijo, da bi bil-ta-

mesa. To naj bi bilo po britanskem vzoru v hlevih z dnevno svetlobo, kjer bi se teleta prosto

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Uspeli boste ostati ravnodušni, čeravno vas bo nekdo izzival s svojim brezsrčjem. Vaša strategija se bo pokazala kot najboljša; napadalec se bo spremenil v osvajačca.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Lepota neznane osebe vas bo prevzela tako močno, da boste v hipu pozabili na vse drugo. V želji, da bi se ji cimbolj približali, se boste oddaljili celo od samih sebe.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Vase obnasanje bo zelo skrivnostno, zato se ne boste čudili kupu vprašanj, ki vam jih bo postavljala okolica. Odgovora jim ne boste znali dati, čeravno boste hoteli.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Pozornost, ki jo boste tokrat posvetili svojim najbližjim, se bo zelo kmalu pokazala kot plodna. Odkrili boste namreč, da vas povezuje mnogo več, kot ste mislili doslej.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Na ljubljeno osebo se boste navezali tako tesno, da se bo ta počutila omejeno. Če vam je toliko do nje, popustite prijem vsaj toliko, da bo lahko dihala s svojimi pljuči.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Dojeli boste, da je vasa sramežljivost pogosto pretirana. Pobrskali boste po daljnih spominih in ji nasli pravi vzrok. Olajšani se boste nato docela odprli.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Priznali si boste, da vas privlačita dve osebi hkrati. Z odločitvijo boste odlašali toliko časa, da bosta obe simpatiji izginili iz vašega ljubezenskega horizonta.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Spet boste vihrali, vendar vam bo tokrat uspelo ohraniti jasen pogled. Rezultat bo naravnost sanjski, saj se vam bo zacela uresničevati vasa največja želja.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Podvomili boste o zvestobi svojega bližnjega, saj boste opazili, da je zelo odprt do drugih. Po iskrenem pogovoru pa boste spoznali, da vas ima celo rajši, kot ste mislili.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ne boste nasledili mikavni možnosti zamenjave službe, kljub zelo obetavnim plačam. Ostali boste zvesti načelu, da je najpomembnejše delati tisto, kar vas zares veseli.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: V poskusu resničnosti boste naleteli na negodovanje okolice. Nemoteno boste nadaljevali pri ločevanju zrnja od plev, zato bo setvi sledila prava žetev.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zmedel vas bo nepričakovan obisk, saj bo šlo za osebo, do katere vase srce nikoli ni bilo ravnodušno. Vzdušje bo rahlo napečeno, kar pa bo vajino srečanje se polepšalo.

MODA

Angleški karo spet trka na vrata

V modno zimo se je spet pritihtopil angleški karo z značilno rdečo barvno lestvico, v kombinaciji z drugimi čistimi barvami. Taksna je zlata klasika, ampak ne držimo se samo nje. Raje poskocimo se čez druge barvne lestvice in jih razkažimo v svetlečem satenu.

Za zdaj smo sicer se

varno zaviti v zimsko, volnena oblačila, moda pa se ze spogleduje s spomladansko mini potegavscino za soloobvezno deklico ali za damo iz urada.

Karo krilca z gubami se nosijo z visoko segajocimi pletenimi nogavicami in oprijetim pulijem, takim, ki sega samo do popka. Se torba, topla sportna jakna,

knjiga, paz priceska in cevlji na vezalke - pa smo tam. Umirjene barve, v miniju pa nekaj mladostne nagajivosti - to bo pravnsnja podoba mladenke.

Dama je sicer lahko v vratolomnem miniju, vendar vsekakor ne sme iti na resno razpravo ali v službo. Zvečer v baru pa takšna ne bo nikogar motila.

Cez dan raje izberimo krilo, ki sega vsaj do sredine beder, vendar le, če so noge dovolj lepe. Oblacila so lahko oprijeta, če so vam taka všeč, podobno je z visokimi petami. Oboje poudarja ženske lastnosti, ki jih je z dobro mero okusa vredno pokazati. Vsem so take ženske bolj všeč, saj niso dolgočasne in puste. Kaj si upate in česa ne, morate ugotoviti že doma, sicer vam bo sila nerodno, kar seveda nikomur ne bo všeč, niti vam.

Karo je priljubljen tudi v moški modi: v klasični ali bolj sportni inaciji. Suzana Belak Pungartnik

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

191	PLOSKVOMER	POPRAVA, POPRAVILO	OKROGEL KROZNIK	SABLJI PODOBNO OROZJE	ANT. GRSKA PESNICA (IZ CRK IRENA)	TONE KUNTNER	ANG. SAHOVSKI VELEMOJSTER (JOHN)	IT. JEZERO VZHOĐNO OD BERGAMA	ZIMZELENO, MACESNU PODOBNO DREVO	PREDZGODOVINA BOLEZNI	AVTOR SIMON BIZJAK	PERGAMSKI KRALJ	FR. FILOZOF IN ZGODOVINAR (HIPOLYTE)	IND. MESTEČE V DALMACIJI OB ZRMANJI	MARKO ELSNER	SRBSKO MOSKO IME	ORIENTALSKO BARVILO ZA LAŠE	HOLANDSKA JADRNIČA (IZ CRK AKA)	MARJAN KUNEJ	PRVOTNA GRSKA MUZA PETJA	PRODAJALEC SLADOLEDA	INDIJSKO MESTO V RADZASTANU, ADZMER
PROMETNO POMEMBNEJŠA CESTA											POVPREČNA MASA ATOMOV KAKEGA ELEMENTA											
NEMSKO INDUSTRIJSKO MESTO V PORURJU											OMARICA ZA POSVEČENE HOSTJE											
SEVERNO-AMERISKI INDIJANCI						PEVKA UKRADEN EKVIPAZA					GOROVJE V SAHARI GL. MESTO GEORGJE			GRSKI MIT. SODNIK 100					DAN. BIOKE-MIK, NOBELO-VEC (HENRIK) SARAJEVO			
KRALJEVIČ IZ MAHABHARATE				ANORMALNOST POZELENJE, SLA													ROMAN KONCAR	ZACETNIK SADIZMA NAC. POVELJNIK (FRIEDRICH)				
IZTOK REMS			RIBIŠKA MREŽA ST. IT. PEVEC (TONI)				SPOJINA JODA Z DRUGIM ELEMENTOM	STAR SLOVAN AM. POPEVKAR COOPER				GR. MUZA INSTRUMENTALNE GLASBE								OTO REISINGER PRIPADNIK VZH. RASE		
SL. PESNIK OGEN					RUSKA IGRALKA SAVINA				EVA LONGYKA PERZUA			VOH STAR	PREB. ANT. BEOCJE ARHITEKT SAARINEN						SONJA LOKAR IDA KRAVANJA (ITA)			DROG V KOZOLCU
HITRO HLAPLJIVA TEKOCINA					PRETIRANO UREJEN, VLUJEN MOSKI										NEIMENOVA NA OSEBA	24 UR	ZIDOVSKI MISLEC ACOSTA					
MORSKA RIBA, TUN					SESTEVANJE									OSKAR DANON IVAN NAPOTNIK			AMERISKA IGRALKA EVANS					
GRSKA BOGINJA PREPIRA					DOLG. TANEK KOVINSKI IZDELEK					SPANSKI SKLADATELJ (JOAQUIN)								GRSKI KATOLIK				
ORGANSKO VEČANJE					PRISTANISCE V JEMENU					FINSKI SMUCARSKI SKAKALEC (JANNE)								MAVEC				

SPREMEMBE NA POLJSKEM

Poljaki spet pijejo že pozabljena vina

Doslej so ne glede na svoj status stregli le z vodko

Kakovostna vina si zdaj, po 50 letih skoraj popolne odsotnosti na Poljskem, zlagoma utirajo pot med vodikami, ki se zmeraj kraljujejo na mizah Poljakov, ne glede na to, kako so premožni. Ljubitelji vin na Poljskem, ki nima svojih vinogradov, so bili od nekdaj prisiljeni vina uvažati. Toda ta plemenita kapljica je skoraj izginila po koncu 2. svetovne vojne, ko so pod nekdanjim režimom obubožale velike aristokratske in meščanske družine.

»Gre za zelo obetavno tržišče, ki pa ga je treba ustvariti na novo«, je izjavil Jan Witkowski, izvršni direktor družbe SÉNÉCLAUZE, ki ima v na Poljskem skoraj monopolni položaj pri uvozu kakovostnih vin. Katalog vin, ki ga ta družba ponuja prvoznim Poljakom v zelji, da bi jim privzgojila občutek za dobro vino, zajema tudi najkvalitetnejša francoska vina.

Komaj pet let je minilo, ko je bila trgovina s kakovostnimi vini, ne samo francoskimi, pač pa tudi

italijanskimi in kalifornijskimi, »komaj zamisel«, priznava Witkowski, zavzet sprico poslanstva, ki si ga je naložil skupaj s svojimi kolegi, da povsem na novo ustvari to tržišče. S katalogom, ki zajema več kot 200 vinskih vrst, se SÉNÉCLAUZE danes ze lahko pohvali, da samo v Varšavi oskrbuje že 90 odstotkov hotelov visoke kategorije ter 70 odstotkov hotelov in restavracij po vsej Poljski.

»Potrebni so številni marketinski in promocijski prijem,« priznava Tomasz

Kowalski, odgovorni predstavnik francoske družbe France Vins Compagnie (FVC). Tako podjetje SÉNÉCLAUZE organizira vrsto seminarjev za gostinske delavce, kjer se ti seznajajo z »osnovnimi načeli« o tem, kako in s kakšnim vinom velja postreči pri mizi, medtem ko FVC oskrbuje uvozne vina z vsemi podatki, ob katerih jedeh naj se uživajo ter pri kakšni temperaturi jih je treba postreči.

SÉNÉCLAUZE, ki so ga opogumili začetni uspehi odpiranja tržišča v restavracijah in hotelih visokih kategorij, se je zdaj začel ukvarjati tudi z neposredno prodajo na domu oziroma na sedežih posameznih družb. »Tudi tam organiziramo degustacije posameznih vin, skupaj s tečaji o kulturi pitja,« priporoča Witkowski. Njihovi najboljši odjemalci so člani elitnega kluba Kletki dobrih vin, ki bodo imeli v prihodnje tudi precejšnje popuste pri nakupu posameznih vrst, popuste v nekaterih restavracijah visoke kategorije, pri storitvah takšijev in turističnih agencij.

SÉNÉCLAUZE organizira tudi degustacije ob svečah, ob spremljavi kvartetov klasične glasbe, različne degustacije po domovih, svetuje pa tudi pri izboru vin na uradnih kosilih in večerjah. »Nasploh vabimo direktorje podjetij, naj vodko, s katero po običaju postrežejo na svojih sprejemih, zamenjajo s kakovostnimi vini,« se dodaja Witkowski, ponosen, da tudi tako prispeva »k ustvarjanju nove podobe družbe in poljskega poslovanja«.

Stanislaw Waszak, AFP

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH Franz Schubert (1797-1828)

Franz Schubert bi se v soli naučil le malo, če ne bi bil pod pritiskom očeta, ki je v dunajski četrti Lichtenthal vodil občinsko solo. Zelel si je, da bi tudi sin postal učitelj. Resda je prepoznal sinovo genialno nadarjenost za glasbo in ga je tudi sam učil igranja na violino. Ponosen je bil na to, da je Franz ob tem odlično igral tudi na klavir in sam komponiral. Nikakor pa mu ni bilo vsega, da je zelo kmalu docela zanemaril solo. Tako je oče izdal »prepoved komponiranja«, hkrati pa mu je moral sin obljubiti, da bo v učenju vložil več napora in da bo končal učiteljski seminar. Kljub seminarju in očetovi prepovedi pa je Franz na skrivnem komponiral dalje. Z velikimi težavami je v starosti sedemnajst let dobil patent za »učiteljskega pomočnika« na soli svojega očeta. Vendar pa ga tudi na tem položaju sola ni prav nič bolj zanimala in prav vseeno mu je bilo, kaj so počeli otroci med poukom. Po glavi se mu je motala le glasba. Oče je končno uvidel, da tako ne bo slo dalje. Sinu je na soli zagotovil enoleten dopust, ko pa je bilo tega konec, se Schubert ni več vrnil na solo. Pred seboj je imel le še deset let življenja, v tem času pa je opravil obsežno in raznovrstno skladateljsko delo: osem simfonij (osma je slovita Nedokončana), petnajst godalnih kvartetov, dvaindvajset sonat, šest orkestralnih mas ter veliko drugega.

Se nadaljuje

Pozabljene žrtve?

Na podlagi doslej znanih in preverjenih podatkov in dokumentov so Nemci izgnali okrog 63.000 Slovencev, od tega okrog 18.000 v Srbijo in takratno NDH, okrog 45 tisoč pa v nemška taborišča. K tej številki moramo pristeti še - po nemških virih - okrog 17.000 Slovencev, ki so se s pobegom na Hrvaško, v Ljubljansko pokrajino in izven izselitvenega pasu izognili izgnanstvu. Pretežno so bili nastanjeni pri svojih sorodnikih ali znancih, mnogi pa so se umaknili v zidanice ali hrame, vsi skupaj pa tako kot izgnanci živeli v bednih razmerah. Skupno je bilo torej izgnano okrog 80.000 ljudi. Ker pa se niso preverjeni vsi naknadno najdeni dokumenti, nekaj pa jih se ni dostopnih, je zelo verjetno, da bo to število preseženo. Zal pa jih od vseh skupaj sedaj živi še morda 23 do 25.000, torej manj kot tretjina. Iz teh podatkov lahko ugotovimo, da je bil izgnan vsak deseti Slovenec, kar daleč presega odstotek izgnancev iz drugih zasedenih držav in dežel v Evropi.

Toda za temi golimi številkami se skriva resnična tragedija, nema priča trpljenja izgnancev in oholosti in brutalnosti nacistov. Rezki ukaz vojaka s puško: »Spakirajte najnujnejše, v dveh urah gremo« ni pomenil samo izgubo osebnosti svobode, temveč tudi strah za življenje in negotovo usodo. Pločevinaste tablice okrog vratu so ljudi spremenile v gole številke, ime in družinski priimek je zamenjala številka. Po več deset ljudi vseh starosti je bilo stlačenih v eno sobo, pogosto z ležišči na betonskih tleh. Izginila je zasebnost, intimnost je bila pomendrana in človečnost ponižana. Izgnanci so največkrat morali opravljati najtežja dela, pogosto so jih zmerjali s cigansko tolpo, le redki Nemci so si upali soscustvovati z njimi in jim skušali pomagati. Skoraj stiri letni lagerski pritisk je moral pustiti trajne posledice na psihi izgnancev, na njihovem zdravju in življenjski moči, mnogi so klonili in umrli, drugim se je življenje kasneje skrajsalo. Izgnanci so trpeli samo zato, ker so bili Slovenci. Komentar za danes in jutri najbrž ni potreben.

Kočeovski Nemci.

Zlasti v zadnjem času se pojavljajo poskusi prikazovanja usode Kočevskih Nemcev, ki so bili leta 1941 nasilno izseljeni. Zato je treba to vprašanje vsaj na kratko osvetliti, saj je splo-

sno znano, da so obravnavali smatrali kočevske Nemce za pomembno jedro ponemčevanja na Slovenskem. Najbrž ni treba sirse opisovati velike aktivnosti »Svabsko-nemške kulturne zveze«, zlasti po prihodu nacistov na oblast v Nemčiji. Z ustanavljanjem raznih nacističnih organizacij, vojaško organizirani v »Volksdeutsche Mannschaft« in prepojeni z nacistično ideologijo, so Kočevski Nemci dočakali zlom stare Jugoslavije. Z okupacijo Slovenije so pričakovali vrnitev v starih rajh, kar sta jim obljubljala Hitler in Himmler, ki pa sta jim tudi zagotavljala, da bodo takoj naseljeni na posestava slovenskih kmetov. Ker pa se je izvedba tega ujemala s pripravi za izvedbo tretjega vala množičnega izгона iz Posavja, sta bila Himmler in gaulajter Überreiter v zagati, ali naj zacasno preselita Kočevske Nemce v nemška taborišča ali pa naj v ta taborišča spravita Slovence, kar se je potem tudi zgodilo. Dokončna odločitev je bila objavljena v brzojavki okrog 10. 10. 1944: »Na povelje državnega vodje SS se bo preselitev Kočevskih Nemcev. Slovenci bodo izseljeni v tretji rajh. Nadaljna navodila bodo sledila.« Glede na to, da je Kočevsko sodilo v Ljubljansko pokrajino, so nacisti imeli v načrtu zamenjavo, to je, da bi Slovence iz Posavja naselili na Kočevskem, v izpraznjenem Posavju pa naselili Kočevske. S prej omenjenim poveljem pa se je načrt spremenil. Pac pa sta se Nemcija in Italija dogovorili, da bo Italija Kočevskim Nemcem, ki bodo preseljeni na Spodnjo Stajersko, plačala odškodnino za tam puščene nepremičnine. Obstajajo dokumenti, da so Kočevski prešli od Italije odškodnino v znesku 2.621.312 mark. Poleg tega so bili Kočevski Nemci po naselitvi v Posavju za tri leta oproščeni plačila davkov in služenja vojaškega roka. V Posavju je bilo naseljenih 13.817 Nemcev, od tega 12.222 Kočevskih Nemcev, drugi pa so bili iz Bukovine, Besarabije in celo iz Tirolske. Najbrž pa slovenski javnosti ni znana zahteva Kočevskih Nemcev z dne 2. maja 1941, naj bi Kočevsko z okraji Crnomelj, Novo mesto in Krško (-sic!) locili od Kranjske in priključili Stajerski kot »Gau Südmärk-Gotischee«. Zahtevo so Nemci zavrnili, hkrati pa ponovno zagotovili Kočevskim Nemcem, da bodo prisli v staro domovino.

Se nadaljuje

MEH ZA SMEH

Judovske šale

Posebej na vzhodu Evrope rabin ni bil predvsem pridigar, marveč tudi razsodnik v ritualnih in pravnih vprašanjih, v katerih je razsojal po talmudskem pravu. K takšnemu rabinu pride ženska, ki bi se rada locila od moza. Mož da ne dela nič, služiti mora sama in kar zasluži, ji mož pobere in jo ob tem se klofuta. Rabin se zatopi v svoje bukve in na koncu izjavi: »Ne morem ti pomagati pri locitvi. Tvoj moz ravna pravilno. Kajti zapisano je, da mora mož svoji ženi prepustiti tisto, kar si zasluži, in to tvoj moz tudi počne: ne zasluži si drugega, kot klofute, in prav te prepustja potem tebi.«

☺ ☺ ☺

Mlada ženska pride k rabinu in joče. Skupaj z možem stanuje pri svojem očetu - in oba jo pretepata.

Rabin se ujezi in pokliče k sebi očeta. »Tvoj zet,« pravi strogo, »je po vsem mestu zna grobijan. Ti pa si moz, kot se sika - kako ti sploh pride na misel, da pretepas svojo ubogo hči?«

»Rabin,« se opravičuje oče, »to počnem samo zato, da bi kaznoval svojega zeta: kadarkoli udari mojo hči, udarim jaz njegovo ženo.«

MOJSTRI DETEKTIVI

G. K. Chesteron

Čudni koraki (6)

Tukaj ga je prekinilo in za hip celo vznemirilo dejstvo, da mu je bil odnesen kroznik, vendar je le ujel svojo dragoceno miselno nit. »Receno mi je bilo, da bi jed znali pripraviti tudi v Café Anglais. Se zdalec ne,« je rekel in odločno odkimaval kot sodnik, ki bo vsak hip izrekel smrtno kazen. »Se zdalec ne!«

»Prečenjen lokal,« je rekel neki polkovnik Pound, ki je, kot bi bilo mogoče soditi po njegovem izgledu, spregovoril prvič po nekaj mesecih.

»No, ne vem,« je rekel vojvoda Chesteri, ki je bil optimist, »za nekatere reči so prav dobri. Ni jih mogoče prekositi, ko gre za ...«

Po sobi je prihitel natak in se hipoma ustavil. Ustavil se je enako tiho, kot je prej hodil, toda vsi tisti medli in lju-beznivi gospodje so bili tako navajeni popolne brezhibnosti nevidnega mehanizma, ki jih je obdajal in jim omogočal živeti, da jih je sunkovito zmotilo, ko je natak naredil nekaj nepričakovane. Pocutili so se tako, kot bi se pocutili vi

in jaz, če bi nas nezivi svet nehal ubogati - če bi nam usel naslanjaj.

Natak je nekaj sekund stal in strm, medtem ko se je na vseh obrazih okoli mize poglobil izraz čudnega srma, ki je izključno proizvod našega časa, kombinacija sodobne človekoljubnosti in strahotnega sodobnega prepada med dušami bogatih in revnih. Pristen zgodovinski plemić bi v natakarja kaj vrgel, začel bi s praznimi steklenicami, končal pa najverjetneje z denarjem. Pristen demokrat bi ga s tovariško jasno besedo vprašal, kaj za vruga počne. Toda ti sodobni plutokrati revnega človeka niso mogli prenašati v svoji blizini ne kot suznja ne kot prijatelja. Dejstvo, da je slo s služincadjo nekaj narobe, je povzročilo samo topo, vročo zadrego. Brutalni niso hoteli biti, potreba po dobrohotnosti pa jih je zgrozila. Hoteli so samo, da bi, kar je že bilo, minilo. Minilo je. Potem ko je natak nekaj sekund stal ves tog, kot bi ga zgrabil otrpni krc, se je nenadoma obrnil in kot nor stekel iz sobe. Ko se je

vrnil v sobo, pravzaprav na njen prag, je bil z njim se en natak; sepelata sta si in južnjasko živahno mahala z rokami. Potem je prvi natakar odšel in pustil drugega samega; vrnil se je s tretjim natakarjem. Ko se je temu nujnemu posvetu pridružil se četrti natakar, je gospod Audley začutil, da mora iz taktnosti pretrgati molk. Namesto predsedniškega klavirca je uporabil zelo glase kaselj in rekel: »Mladi Moocher se v Burmi sijajno obnese. Nobena druga nacija na svetu ne bi mogla ...«

Kot puščica je prihitel k njemu peti natak in mu zasepetal v uho: »Oprostite! Pomembno je! Bi smel lastnik govoriti z vami?«

Predsednik se je zmedeno obrnil in z osuplim strmenjem zagledal, kako se z okorno naglico bliža gospod Lever. Dobri lastnik je pravzaprav hodil tako kot vedno, toda njegov obraz nikakor ni bil običajen. Ponavadi je bil sveže bakreno rjave barve, zdaj pa je bil bole-hno rumen.

»Oprostite mi, gospod Aubrey,« je

rekel zasoplo kot astmatik. »Huda boja-zen me tare. Vasi krozniki za ribjo jed so bili pobrani z mize skupaj s priborom!«

»No, menda!« je precej jezno rekel predsednik.

»Ste ga videli?« je zasoplo vprašal razburjeni hotelir. »Ste videli natakarja, ki jih je pobral? Ga poznate?«

»Da bi poznal natakarja?« je ogorčeno odvrnil gospod Audley. »Nikakor ne!«

Gospod Lever je razprl roke z gibom, ki je izražal agonijo. »Jaz ga nisem poslal,« je rekel. »Ne vem, ne kdaj ne zakaj je prišel. Svojega natakarja sem poslal po kroznike, pa je videl, da jih ni več.«

Gospod Audley je bil se vidno videti preveč zmeden, da bi lahko veljal za moza, kakršnega potrebuje imperij; nihče drug iz družbe ni mogel izustiti niti besede, razen lipovega moza, polkovnika Pounda, ki ga je očitno zboldo, da je postal nenaravno živahen. Togo je vstal s stola, vsi drugi so obse-

deli, pred oko si je zataknil monokel in spregovoril s hreščecim, tihim glasom, kot bi bil že napol pozabil govoriti. »Ali hočete reči,« je dejal, »da je nekdo ukradel naš srebrni pribor za ribe?«

Lastnik hotela jeznoval se bolj nemocno razprl roke; v hipu so bili vsi moski za mizo na nogah.

»Ali so vsi vaši natakarji tukaj?« je polkovnik ostro vprašal s svojim nizkim, hreščecim glasom.

»Da, vsi so tukaj. Sam sem opazil,« je vzklil mladi vojvoda in svoj deski obraz potisnil v sredo arene. »Ko vstopim, jih vedno prestejem; tako čudni so, ko stojijo ob steni.«

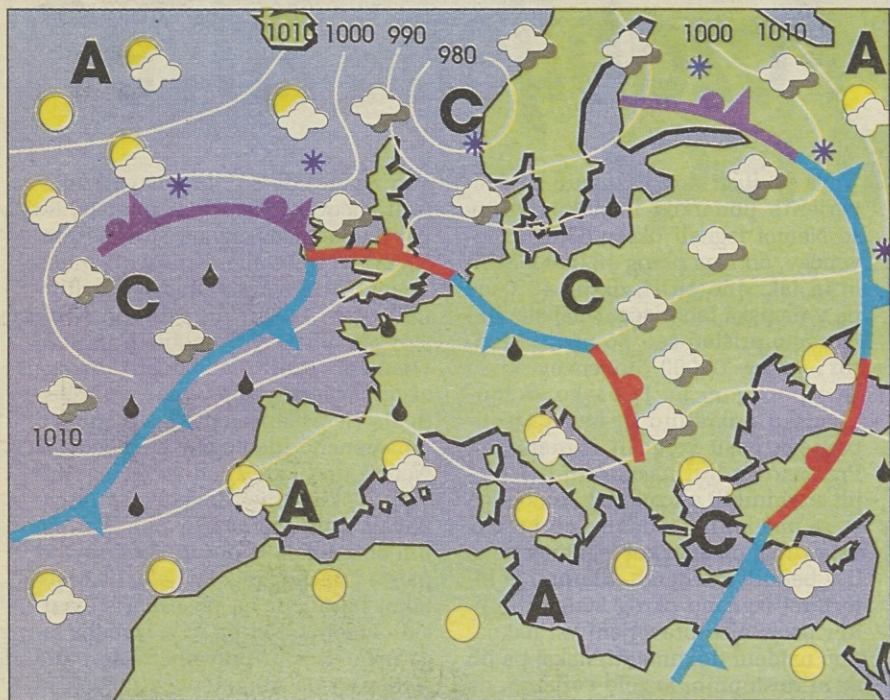
»Toda saj si ni mogoče natančno zapomniti,« je obotavljaje se začel gospod Audley.

»Natančno se spominjam, saj vam pravim,« je razburjeno vzklil mladi vojvoda. »Tukaj ni bilo nikoli več kot petnajst natakarjev in tudi nočoj jih ni bilo več kot petnajst, prisežem; ne več ne manj.«

Se nadaljuje

EVROPA / NESTALNO Z OBČASNIMI PADAVINAMI

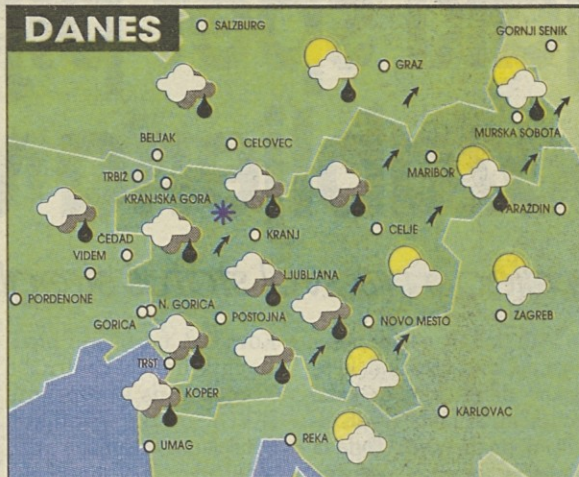

Vremenska slika:
Nad večjim delom Evrope je obsežno območje nizkega zračnega pritiska. Topla fronta bo dopoldne presla Slovenijo. Z jugozahodnimi vetrovi priteka k nam spet toplejši in bolj vlažen zrak.
Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

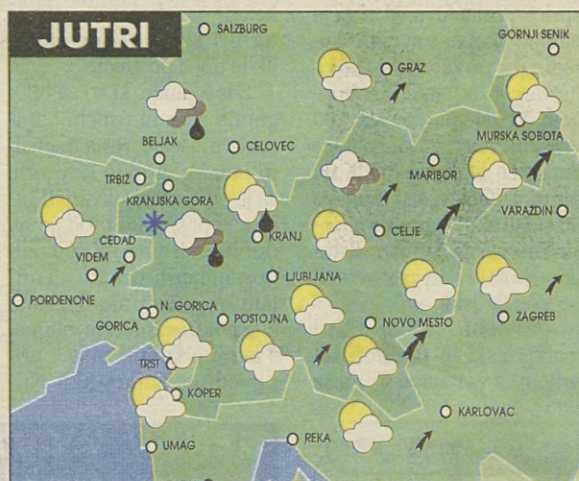

ALPE-JADRAN / PRETEŽNO OBLAČNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija:
Zmerno do pretežno oblačno bo, dopoldno bo ponekod rahlo deževalo ali rosilo. Začel bo pihati jugozahodnik. Temperature bodo od 3 do 8°C.
Sosednje pokrajine:
Zmerno do pretežno oblačno bo, severno od nas bo občasno rahlo deževalo. Spet bo začel pihati jugozahodni veter.

V Sloveniji:
Na vzhodu države občasno sončno, drugod bo pretežno oblačno. Popoldne padavine na zahodu Slovenije. Toplo bo in pihal bo jugozahodnik.
Obeti:
V noči na petek se bodo padavine razširile na vso Slovenijo in v petek čez dan ponehale. Ohladilo se bo, snežilo bo tudi ponekod po nižinah.

TEMPERATURE ALPE-JADRAN
včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	4/4
TRST.....	10/8
CELOVEC.....	1/3
BRNIK.....	2/4
MARIBOR.....	3/5
CELJE.....	0/3
NOVO MESTO.....	3/4
NOVA GORICA.....	7/8
MUR. SOBOTA.....	3/3
PORTOROŽ.....	8/10
POSTOJNA.....	7/6
ILIRSKA BISTRICA.....	8/9
KOČEVJE.....	7/-
ČRNOMELJ.....	7/2
SLOV. GRADEC.....	1/3
RATECE.....	0/3
VOGEL.....	-3/-
KREDARICA.....	-9/-10
VIDEM.....	6/7
GRADEC.....	2/4
MONOSTER.....	3/3
ZAGREB.....	4/2
REKA.....	10/9

TEMPERATURE PO EVROPI
včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	0/1
STOCKHOLM.....	0/1
MOSKVA.....	-12/-8
BERLIN.....	4/8
VARSAVA.....	2/6
LONDON.....	5/9
AMSTERDAM.....	6/8
BRUSELJ.....	5/8
PARIZ.....	4/10
DUNAJ.....	2/4
ZÜRICH.....	1/13
ZENEVA.....	4/10
RIM.....	11/15
MILAN.....	3/4
BEOGRAD.....	7/13
BARCELONA.....	11/16
ISTAMBUL.....	7/9
MADRID.....	10/12
LIZBONA.....	15/17
ATENE.....	8/15
BUCAREST.....	-6/-4
MALTA.....	13/16
PRAGA.....	2/11

BIOPROGNOZA	SNEŽNE RAZMERE dne 24.1.				PLIMOVANJE
Vremensko občutljivi ljudje bodo imeli manjše vremensko pogo - jene težave, ki se bodo kazale predvsem kot nerazpoloženost, težave s koncentracijo in hitrejša utrujenost.		cm		cm	<u>Danes:</u> ob 4.00 najvišje 34 cm, ob 11.46 najnižje -32 cm, ob 18.25 najvišje 6 cm, ob 22.48 najnižje -6 cm.
	Rogla	95	Kanin	110	
	Krvavec	10 na 50	Straža na Bledu	30	
	Vogel	15 na 80	Zelenica	15 do 40	
	Kranjska Gora	10 - 30	Golte	10 na 30	
	Mariborsko Pohorje	20 na 80	Cerkno	10 - 15	
	Trije kralji	20 na 20	Soriška planina	60	<u>Jutri:</u> ob 5.21 najvišje 36 cm, ob 12.47 najnižje -42 cm, ob 19.30 najvišje 17 cm.
	Velika planina	30	Kobla	15 - 50	
RAZMERE NA CESTAH	Na Kaninu zaradi velike nevarnosti plazov in močnega vetra naprave ne obratujejo. Na Zelenici vozi samo sedežnica Ljubelj. Na Mariborskem Pohorju, Voglu in Soriski planini proge se urejajo. Nočna smuka je organizirana na Mariborskem Pohorju in na Straži na Bledu. Tekaske proge so urejene na Rogli in v Cerknem. Dostop na Roglo, Mariborsko Pohorje, Zelenico in na smučisce Trije kralji je možen samo z zimsko opremo. Smučarski avtobus vozi na Mariborsko Pohorje, Roglo, v Kranjsko Goro, na Koblo in Vogel.				
Ceste so večinoma mokre in spolzke. Za mejne prehode Ljubelj, Jezersko, Korensko sedlo in za cesto Godovič - Črni vrh - Ajdovščina je obvezna zimsko oprema.					

PARIŠKA VISOKA MODA

Christian Dior in Louis Scherrer sta obudila klasično eleganco 50. let

PARIZ - Gianfranco Ferré je v Parizu predstavil novo kolekcijo visoke mode za modno hišo Christian Dior, v kateri so se zlasti prisli do izraza cudovito krojeni kostimi, s katerimi je Dior v 50. letih zaslovel.

Ferrejevi modeli so večinoma oprijeti; najelegantnejša oblačila so kostimi oziroma krila z ujemajočimi se suknjami, ki jih krasijo veliki gumbi in lepi izrezi. Kolekcijo označujejo tudi nežne bele obleke, ki po kroju in izrezih močno spominjajo na obleke izpred 40 let. Modele dopolnjujejo klobučki s cvetnimi okrasi, zadaj odprti sandali z bleščicami, široki balonasti rokavi, pa tudi kratki suknjici. Kroji in detajli so izredno dovršeni, tako da je to ena najbolj elegantnih in zahtevnih Ferrejevih kolekcij. Barve modelov so kričeče in briljantne, za večerne obleke pa je kreator uporabil pisan taft s cvetnimi motivi in široka krila, ki močno spominjajo na 50. leta.

Pariska visoka moda torej znova obrača svoj pogled v preteklost in išče stroge in elegantne modele iz dragocenih tkanin. Celo manekenke, ki so jih uporabili pri Diorju, so nevpadljive. Claudie Schiffer, na primer, niso najeli, češ da ni primerna. Isto velja za Brandy, ki je za tovrst-

no kolekcijo prezivahna. Nastopila so umirjena dekleta, tradicionalne lepote, ki bolj ustrezajo klasičnemu stilu.

K tradiciji so se vrnili tudi pri modni hiši Jean-Louis Scherrer s kolekcijo, ki jo je prvič pripravil Bernard Perris; dejal je, da kolekcijo posveča vsem ženskam, »resničnim ali bajeslovnim«, ki žive v njegovem spominu. Nekateri modeli spominjajo na stil Marlene Dietrich, drugi pa na manekenke iz preteklosti, na primer na slavno Twiggy. Posebno lepe so vezene cipkaste ali svilene obleke, ki so neverjetno prosojne in lahke. Perris, ki je za Scherrerjevo modno hišo že tretji kreator v dveh letih, je doživel velikanski uspeh, ki ga je ganil do solz. Po splošnem mnenju bo sele njemu uspelo znova dvigniti nekdanji sloves modne hiše. Kolekcijo označujejo predvsem obleke z nekoliko vojaskimi kroji in dragocenimi tkaninami. Te modele dopolnjujejo vojaska pokrivala, okrase na z nakitom in dragulji. Ogromen uspeh so doživeli se zlasti Scherrerjevi večerni modeli z bleščicami, cipkami in novejimi peresi ter dragocenimi damastnimi, cipkastimi in svilenimi tkaninami.

Na slikah (Telefoto AP) dva Ferrejeva modela za Dior.

